

MARKEBOEK

van de

ZELHEMMER HATTEMER MARKE

1598-1678

**Deel 1
Markeboek**

Transcriptie: werkgroep Oud Schrift *) o.l.v. Ds. J. Wiersma.

Digitalisering en bewerking: R.J.J. Weetink

December 2006

Deelnemers werkgroep Oud Schrift van de Oudheidkundige Vereniging Salehem (Vz. G.J. van Roekel):
dhr. Ten Arve, mevr. M. Fischer-Wentink, mevr. A.C. Florijn-Ridderhof,
mevr. H. Hoitink (typewerk), dhr. R. van Laar, dhr. H.H. Hennink,
dhr. J.A. van Nieuwenhuijzen, mevr. F. Tielrooij-Evers, ds. J. Wiersma (leiding).
Datum: ca 1988

Voorwoord

De digitalisering en bewerking van het Markeboek is tot stand gekomen, daar bij het lezen van "Het Markeboek van Zelhem (1598-1678)" van J.A. van Nieuwenhuijzen & G.J. van Roekel (1992), mij het gevoel bekreep, dat er uit de volledige tekst van de transcriptie mogelijk meer te halen zou kunnen zijn in verband met mijn onderzoek naar de boerderij(en) Weetink en hun bewoners. In juni 2006 kreeg ik bij Herman Jonas te Zelhem de transcriptie, in het boekenbestand van de oudheidkundige Vereniging Salehem te Zelhem, onder ogen en besloot tot digitalisering. Een niet gering karwei, naar gebleken is. De transcriptie is zo natuurgetrouw mogelijk overgezet, zij het dat aanpassingen zijn gemaakt v.w.b. leestekens, hoofdletters, [vet] en andere zeer kleine zaken. Dit alles om de leesbaarheid en toegankelijkheid te vergroten. Aanvullingen in cursief zijn van ondergetekende.

Oude woorden zijn zo veel mogelijk in de noten verklaard. Een goede aanvulling op de gevoegde woordenlijst, is het woordenboek van de website www.oudzelhem.nl. De woorden daarin opgenomen, hebben betrekking op het onderhavige gebied.

De Rijp, December 2006
R.J.J. Weetink

Bronnen

1. Het Markeboek van Zelhem (1598-1678), J.A. van Nieuwenhuijzen & G.J. van Roekel (1992)
2. Markeboek van de Dunsborger Hattemer Marke (1553-1847), A. Menkveld en J. Renema
3. Markeboek van de Marke van Hengelo (Gld) (1612-1690), J. Renema
4. Kreyneck, Verpondings-Kohieren van het Kwartier Zutphen 1646-1650, Richteramt Zelhem, bewerking R.J.J. Weetink (2006)
5. Register op de Leenakteboeken van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen. Mr. J.J.S. Baron Sloet en Dr. J.S. van Veen (1917)
6. Boerderij- en veldnamen in Zelhem (1998, Staringinstituut)
7. De Broodtiend, Broodlevering op Hemelvaartsdag, Gerrit Rijsdorp (2006)
8. Verscheidene woordenboeken, o.a. Frans, Duits, Engels, Latijn
9. Woordenboek Oud Nederlands, 3e editie (2004), André Dumont (Internet)
10. De kleine W.P. (1962)
11. Kronyck jaargang 30 nr 120 juni 2006. Artikel G.J. van Roekel, Mark van Zelhem ging in 1829 roemloos ten onder.
12. Frank's Etymologisch Woordenboek der Nederlandsche Taal, Dr. N. van Wijk, 1949
13. Het originele Markenboek in het Gelders archief te Arnhem (folio 39 en 39 v; Fotografie en eindtranscriptie door Johan Hiddink, Ede
14. Internet, Muntstelsels uit het verleden (Vlaams pond, Brabants pond)
15. www.muntstukken.be/veelgestelde_vragen.htm , o.a. Carolusgulden
16. www.scholieren.com/werkstukken/16395 , o.a. Carolusgulden)
17. www.oudzelhem.nl , diversen
18. www.phys.uu.nl/~huygens/conversion_nl.htm , maten, gewichten in de 17^e eeuw.
19. <http://members.Home.nl/m.tettero/overveen/koyt.html> , gruit, groet
20. <http://www.vangruting.nl/histstudie/Batenburg.html> , Een goed voor de eeuwigheid; De Gelderse Vicarie Sancti Nicolai 1501-2001 door Conrad Gietman en Arjan Verschoor (Vicarie)

Inhoudsopgave:

deel 1: Markeboek
deel 2: Index, verklarende woordenlijst en een lijst van boerderijen waarvan de namen heden ten dage nog voortleven.

Folio 3 verso

1. **Copia Markenboek 1598 RA Gld., archief Zelh.Mark N2**
2. Item diese gewoenten ind 1) rechte hier-
3. nabeschreven, hebben die marckgenoeten
4. van Hardtmermarcktt van aeldes ind
5. altoes gehadt, gebruicktt ind besetten
6. van Heeren tot Heeren onbehindertt 2)
7. ind onbeschedigett van ijemande. 3)

Folio 4

1. Inden ijrsten dat die marckgenoeten moegen oehr erve 4)
2. ind holt oere marcken ondermalkanderen ind myt
3. oeren Marckenrijchter verkoopen, wenden ind kijeren
4. so wan om des believet, sonder thoseggen des Heeren
5. van den Lande offte imantz van synre wegen. Ende
6. off ein man die in oere marcke nijet mede gewaert
7. en weer 5), begrepen wurde ind bestonket op holthowinge 6)
8. off op ander gewalt, den man moegen sy met oeren
9. Marckenrijchter vangen 7) antasten ende bynnen oere
10. marcke aver oen rijchten 8) bueten den Heeren vanden
11. Lande. Ende off dat saeke weer, dat einich bueten-
12. man, die wijtte noch waere 9) in oere marcken hadde,
13. begrepen wurde, mijt waegene ind voeren, die den
14. marckgenoeten oehr heijdeplacken 10) off holt uith oere
15. marcken ontweldigen 11), ind bueten oirloff ontfueren
16. wolde. Aver den man, waegen ind voere moegen die
17. marckgenoeten, mijt oeren Marckenrijchter ind bin-
18. nen oeren Marckenrijchten na diese manieren.

1) en
 2) door geen enkele Heer gehinderd
 3) door niemand aangetast
 4) erfdeel in de marke
 5) geen aandeel heeft
 6) betraapt worden op houtkappen

7) gevangen nemen
 8) rechtspreken
 9) geen aandeel, rechten in de marke
 10) heideplaggen
 11) ontvreemden ?

19. Also dat sij die loenszgaete 1) vanden waegen ind schijnckel 2)
 20. brecken moegen. Ind houwen der have oeren hals off. 3)
 21. Ende die drijever des waegens sal sthaen tot gnaden
 22. der marckenoeten ind des Marckenrijchters.
 23. Voirt off enijge marckenoeten selven mijssdedich worde
 24. an oere marcken rechte, also dat hije bueten orleff
 25. der marckenoeten sich onderwonde 4) holt, off erve an
 26. to tasten, bynnen oere marckten. Die marckenoete(n)
 27. sollen sij mijt oeren Marckenrijchter laeten verdragen.
 28. Weert dat dieselve marckenoete synen noetdach ver-
 29. smaede, ende synen broicken bij den markenoeten ind
 30. Marckenrijchter nijet beteren wolde, denselven
 31. moegen sy dan voir den broicken des Heeren vanden
 32. Lande avergeven. Beheltelijcken dennoch oere
 33. marcken, oere gewointen ind guedes rechten altoes

Folio 4 verso

1. van aeldes besetten. Voirt so hebben die marckenoeten
 2. altoes ende van anbeginne mijt oeren Marcken Rijchter
 3. oere marcke hoege ind siede 5), onder malkanderen ende
 4. bueten den Heere van den Lande gedeijlt geslagen
 5. verkofft, weder wissele ind wissele gegeven. Ende
 6. theendt vrij gebruicket gelick oeren anderen erven.
 7. Ende oire marcke en dorven sy tot ghene steede ver-
 8. andtwoirden noch to rechte stain, anders dan byn-
 9. nen oire marcken. Ende off einich marckenoete
 10. were, den genochde syne wijtte ende waere tho
 11. verkoopen. Dat sall hij doen, inden rechten Jair-
 12. holtynge, bij raede ind oirleff der marckenoeten
 13. ind Marckenrijchters, off ten sal van geender

1) lunsgat, spiegat. Die Lünse (D.)= luns, spie. Gaten in het blok van de wagen.
 In die gaten werden lunsen gestoken waar het bret tegen aan kwam om de ladingcapaciteit van de platte kar te vergroten.

2) as waarop het stel van een wagen rust

3) eigendommen vernielen

4) inwoner?

5) hoog en laag

14. werden weesen. Ende wie die wijtten dan also
 15. koefften, die sollen bynnen Hadtmermarckten
 16. mede gebruicken alles vordels ende genoetz, gelick
 17. den anderen marckenoeten. Dese sollen sij van
 18. den gekoifften wijtten wederom der Kercken ind
 19. den dijenren 1) der Kercken tot sulcken tijden so sich
 20. dat gebuirt, Kercken recht doin, gelijcke die ander
 21. marckenoeten van oiren wijtten doin, en itlick
 22. In sijner Kercken dan dat gebuirt. Oick en sall
 23. ghein marckenoete syne wijtte ijmande van gonsten
 24. geven off verpachten bueten der marckenoeten ind Marcken-
 25. rijchter ind rechte Jairholtinghe. Ende van
 26. elcker wijtte en sollen nijet meher dan twee
 27. segeden 2) t velde gain, heijde off placken t meijen, ende
 28. eijn ijtlick marckenoete en sal op syn einfolde witte
 29. jairlix nijt meher torff steken, dan seess voeder.
 30. Ende wie dair meher stecke, die tweedell dair van
 31. sollen die marckenoeten verfallen wesen. Ende
 32. dat dardendeell den Marcken Rijchter, ende off

Folio 5

1. die torff steckere enijge wege en twee steeken, dye
 2. sollen dan verfallen wesen den marckenoeten myt
 3. hoegesten koir 3). Ende die wege sullen sy gelijcke guet
 4. wedder maicken. Ende wie dat op oirleff in marckenoeten
 5. wijtten steeken, die en sollen geinen torff uith Hertmer-
 6. marcke voeren, then sij saecke dat sy ijrste gevaere(n) byndt
 7. andie rechter zaelwer, dair sy die wijtten affgeworve(n)
 8. hebben, ende hebben dair drije torffen ingesmetten tot
 9. die bekentnisse, dat sy dair mede oirleff hebben oeren
 10. torff uith haedtmer marcke to voeren. Ende off ijmandt

1) dienaren

2) sichten, zeisen. Van ieder erve mogen niet meer dan 2 zeisen het veld in om plaggen te maaien

3) keur

11. torff steeke op Haedtmer Venne sonder oirleff, off die
12. gein marckenoete were, die solde den markenoeten ind
13. merckenrijchter verfallen wesen beijde mijtten 1) torven,
14. ind dije torffsteker mijtten hoichsten koir van marken-
15. rechte 2). Voirt off ennich marckenoete hardtholt in der
16. marcke houwe, ind dairop bestam(m)et wurde. So mannich
17. kleger, so mannich vier pondt hefft hij gebruickt. Ende off
18. ene hardtholt houwe inder marcken, die gein marckenoete
19. en were, ind oick dairop nijet opbestammet en wurde,
20. Nochtans so mannich kleger, also mannich vier pondt hefft
21. hij gebruckt. Ende off die marckenoeten enijge saecken to
22. schaffen hadden onder hem selven, off met anders imandt,
23. tokommende van gebreck oere marcken, off oers Marcken-
24. rechtens. So en sal nijmant des anderen wordt doin,
25. hij sij selffs ein marckenoete. Ende die Marckenrichter
26. en sal ghein ordell bestaden 3), dan an die markenoeten.
27. Und off dair boven ennige ordele bestaedt wurden an
28. anders imande, die gein marckenoete en were, ende
29. dair wijesonghe 4) aver geschieden, offte aver gedain wurde,
30. die en sullen van genre werden wesen, noch oere
31. marckenrechte to hijnder staen. Ende off ennich
32. ordell in oere Jairholtonghe nha oeren marckenrechte
33. bespracken wurde. Die klaronghe 5) vanden wedder-
34. spraicken ordele, sullen die marckenoeten uithsprecken.

1) met de

2) zal te maken krijgen met de zwaarste wetten (keur) uit het merkenrecht

3) vonnis bevestigen, oordeel bekrachtigen

4) wijzigingen, veranderingen

5) beslissing, vonnis, uitspraak

Folio 5 verso

1. Inder neester Jairholtonghe, der Jairholtinghe naest
2. volgende dair die wedderspraccke in geschiede. Ende
3. wanneer die Marckenrichter over die twee Gädtzhuise,
4. alse Zeelem und Hengell leet kondigen, dat ein itlick
5. marckenoete sal kommen op die Jairholtinghe, ende die
6. bowluijden oeren landtheren dat sullen laeten wetten.
7. So wairop dat slueten dieselve marckenoeten, die op die
8. Jairholtinghe kommen en(de) avergeven, dat sal so steede
9. en(de) vaste wesen, gelick off alle die marckenoeten datt
10. avergegeven hedden. Want in allen oeren marckenrechte(n)
11. so vermach sich dat recht. So wan die tweedeell hen
12. willen, den sal dat dardendeell volgen. Voirt so mach
13. ein itlick marckenoete een rijde peerdt indoin bynden
14. den enck oppe die marcke, so veer hij den saede dairmede
15. geinen schaede mede en doe. Ende off imandt einige
16. waetergenge dijckede. So vaecke dat geschiede, sal hie
17. den hogesten marcken koir gebracken hebben.
18. Ende die waetergenge sal die marckenrychter met synen
19. vorsters off twee marknoten schouwen so vaecke des
20. noet gebueren sal. Ende den broicke den hie dairop
21. wijnnnet, en(de) vort alle broicken die den markenoeten nha
22. oeren marckenrechten verfallen mochte. Den broicken
23. sal den Marckenrijchter met synen vorsters uithpende(n).
24. Ende die tweedeell vanden broicken sullen hebben die marck-
25. noeten, ende dat dardendeell den Marckenrijchter. Ende
26. off die marckenoeten enes Marckenrichters gebreck-
27. lijck 1) weren, soe halt oer marckenrecht, dat sij

1) wanneer er geen Marckenrichter zou zijn

28. semptlick ein kiesen moegen, ende sal wesen ein
29. marckenoett mede, ende die Heer vanden Lande
30. sal den steedigen 1) tot oeren marckenrechte, ende
31. off die Marckenrichter ijtwes dede tege(n) gewoenten
32. oers marckenrechtes, so moegen die marckenoeten
33. om ontsetten, ind kiesen enen anderen die om
34. genoegde sonder wedderseggen synre, offte des
35. Heeren vanden Lande. Want der marckenrecht

Folio 6

1. haelt ende vermach, dat ein itlick Marckenrichter
2. sijn befheell van syn Rijchtampte alle jair in rechte
3. Jairholtinghe den marckenoeten opbieden sall. Ende
4. so ist ein gewoente, dat ein itlick marckenoete in
5. Hardtmermarcktt bij nhamen op ons Lieven Heeren
6. Hemmelfartz 2) avent, ende ein itlick marckenoete in
7. Zellemer marcke bij nhamen des naesten Manendages
8. nha onss Heeren Hemmelfarth schuldich is to brengen
9. een roggenbroett. Herdtmer marckenoeten op Duns-
10. seberch ende Zellemer marckenoeten op Zelmicker
11. Brijnck. Welke marckenoeten des nijet en dede, die
12. sal dat jair verwesen blijeven van alle vervalte
13. dat om van synre wijtte ankommen mochte.

14. Juramentum Judicis (= Richterseed)
15. Ick schweer, dat ick sall weesen een recht Rijchter
16. der gemeiner erffgenhamen inder Hardtmermarckt,
17. rijchten 3) ind gijchten 4) nha mijnen vijff synnen,
18. holt dat ick sie houwen off en wech fhueren, off
19. dat mij vanden vorsteren wordt angebracht, dat

1) Bevestigen, bekrachtigen

2) Hemelvaartsdag

3) Verm. rechtspreken, berechten

4) wettelijk overdragen, bekrachtigen. Doorverwijzen naar hogere instantie?

-
20. om lijeff om leedt, om macht off vriendt, om golt
21. off sijlver te laeten, nha mijnder macht. So help
22. mij Godt ind all sijn Heiligen.
23. Den Eedtt der Vorsteren.
24. Wij sweeren dat wij sullen wesen rechte Vorsteren,
25. In der Hardtmermarcktt, vroegen 1) dat vroegbar is,
26. schutten 2) dat schutbar is, ende des nijet to laeten om
27. macht om vriendt, off lijeff off leedt, om golt off
28. sijlver. So help onss Godt ind all sein Heijligen.

1) aanbrenge

2) los lopend vee bergen in het schuthok

Folio 6 verso

1.	Die Schattonge des Kerspels Zelem.		
2.	Inden Heiden Hoeck	Jan van Oberinck	(?) 1)
3.	Gerrit Klaepsinck - III g VI st	Die Mollert	I g VIII st
4.	Jan Roegebrinck - II g XIIIst	Jan van Venlo	III st
5.	Willem Bouninck - XI st	Dries van Lochem	XI st 1 ort
6.	Jan Lettinck - II g IX st	Thonis Buessinck	VI st
7.	Thonis Gerwerdinck- XI st	Buer Albert	III st
8.	Harmen Tenkinck IIg Ist	Den Winkelshueck	
9.	Jan Wissinck IIg VIIst	Willem Luikinck	I g XI st
10.	Garrit tho Brunsfelth Ig VIst	Jan Luickinck	Ig IIst
11.	Berndt Jolinck Ig XIXst	Wolter tho Brunsfelth	Ig XIst
12.	Jan Brugginck IIg IXst	Jan Beummer	XIst
13.	Jan Heider Ig XVIIst	Berendt Oosterinck	Vst
14.	Berndt Beckman Ig Iist	Willem then Till	IIg XVst
15.	Jan Wassinck XIst	Ott Heijnck	IIg XVst
16.	Blanckenborch Vst	Jan Sessinck	IIg VIst
17.	Steven Mollenkamp IIIg Vst	Jan Tijbrants	XVIst
18.	Garrit up Terinck IIIg Ist	Henrick Aelderinc	IIIg
19.	Lambert Wassinck IIIg IIIIst	Jan up Borken	IIg IIst
20.	Willem Coennekinck IIIg Ist	Willem Regerinck	Ig XIIst
21.	Koert Wetinck IIg Xst	Jan Eeltinck	IIg XVst
22.	Jan then Oldenhave IIIg VIst	Gaert Holtsaeger	XIIIIst
23.	Berndt then Nienhave IIIIg VIst	Truu up Winkell	IIg Ist
24.	Evert Wijmelinck Ig XIIIIst	Garrit Poppinck	IIg XVst
25.	Garrit Schroer Ig VIst	Berndt Agelinck	Ig XVIIst
26.	Jan Veninck IIg XVIIst	Guede Aegelinck	IIIst
27.	Berndt Luickinck Ig VIIIst	Jellis Slichtkemminck	Ig IXst
28.	Jan Willinck IIIg VIst	Koert Thoinck	IIg Vst
29.	Harmen Buijninck IIIgXVIIst	Jan up olden Konninck	Ig XVst
30.	Harmen ther Maet VIIst	Henrick Nien Konninck	Ig XVIIIIst
		Rens up Kleve	IIg VIst
		Thonis up BulsenBroeck	Ig XIIIIst

1) een bedrag is niet vermeld

Folio 7

vervolg **Winckelshoeck**

1.	?	VIIst	Henrick Wissinck	IIIg	VIst
2.	Woelffken ?	IIIIst	Jan Wetinck	IIIg	VIst
3.	Henrick Blueminck	VIIIst	Frerick Hamminck		IXst
			Die weert op den		
			Wicherdinck Brinck		IXst
4.	Arndt ther Horst	VIst	Thonnis		Vst
5.	Warner Thoinck	VIst	Roet Hoff		VIst
6.	Heijnks Knecht	VIIst	Berndt Heckinck	Ig	Vst
7.	In die Velswick		Lamber Buerfient		VIst
8.	Engelbert Doers	XVIIIst	Den Klumpener		VIIIst
9.	Thonis Jaeltinck	IIg IIst	Die Smitt		VIIIst
10.	Willem Boelinck	Ig XIst	Lubbert ther Hoffstede		XIst
11.	Jurrian Hummelinck	Ig XIst	Engelbert Koster		VIIIst
12.	Henrick Eefftinck	Ig XIst			
13.	Thonis Moller	XVIst			
14.	Jan up Steger	XVIst			
			Ind Doestert (=Oosterwijk)		
15.	Egbert Bluem	Ig XIIst	Jacop Buetinck		XVIst
16.	Evert Roesinck	Ig XIIst	Derck Fiederdinck		XI st
17.	Karell Luessinck	IIg Ist	Jan Hemminck		XIXst
18.	Lambert Huetinck	XVIst	<u>Int Dorpe</u>		
19.	Harmen Eeninck	IIg	Hessinck		XVst
20.	Jan Lebbinck	Ig IXst	Berndt Kerckwick		XXVIIIst
21.	Garrit Beefftinck	IIIg IIIst	Berndt Schenninck	Ig	Xst
22.	Garrit Massinck	IIg IIst	Harmen aver haegen		VIIIst
23.	Evert Rensen	Ig XIXst	Frans van Karpen		6st
24.	Jan Warnsinck	IIIg IIIst	Henrick Lingen		VIst
25.	Berndt Boeltinck	IIg VIst	Rubert van Diest		VIIIst
26.	Harmen Bettinck	IIIg VIst			

Vervolg **Dorp**

27.	Jan Schoeltinck	IIIg	VIst	
28.	Jan Boeltinck	Ig	XIXst	
29.	Lambert Lenderinck	IIg	XVst	
30.	Henrick Huigen	IIIg	IIIst	
31.	Oott Hamminck	IIIg	XVIst	
32.	Jan Hemmelinck	IIg	VIIIst	
1.	<u>In Hall</u> (=Halle)			
2.	In die Landwer		XIst	
3.	Thonis Harderdick	Ig	XIst	
4.	Obelinck		XVst	
5.	Wolter then Roesegarde		Vst	
6.	Beloep die Settonge	172gl	14st	IIIort

Folio 8

1. Anteikenunge der dingen unde geschefte 1)
2. inder Hattemer Marckt tho Selem thogedra-
3. gen ab Anno D(omi)ni 1598.
4. Kundich unde tho wetten sij ein ieglichen,
5. so dit tegenwortigen markenboeck wert
6. sien offte hoeren lesen, dath die Praest
7. van Beleem 2) is een Erff Markenricht(er)
8. der Selemser Hattemer Marck, und
9. so die huisinge des gewesene Kloesters
10. Belheem 3), die sij Praest und Conventualen 4)
11. binnen Doettinckhem gehatt, is In Anno
12. 1579, geplundert unde allen ingedoem
13. gepiliert unde tho niet gemaect, is aldaer
14. oick dat markenboeck verbleven, unde

1) zaken

2) abt van het klooster Bethlehem

3) Klooster Bethlehem in Doetinchem. Verwoest tijdens 80-jarige oorlog

4) kloosterheren

15. is ab Anno 1579, bis in Anno 1598 gene
16. holtung ader Markengericht gehalten
17. worden, durch krich 1) unde verwostungen
18. der landen, is aver dath Markengericht
19. wedder in Anno 1598 den 12 Junij wesende
20. feria secunda 2) post festum Trinitatis 3), nha older
21. gewonten, bij mij Bernhardt van Dulken
22. Conventuael des gewesene Kloesters
23. Belheem unde van der Landtschap gestalter
24. Rentm(eeste)r 4) aver des tho gehoerigen Kloester gueder(en)
25. das selbege gericht irstlich wedder uth tho roe-
26. pen bevalen, und meth den erffgenaemen

Folio 8 verso

1. so daer praesentlick gewesen, gehalten unde decretiert
2. wie volgett.
3. **Anno 1598.**
4. **Up huden den XII en Junij** is tho gerichte geseten
5. Bernhardt van Dulken, Conventuael van Belheem
6. unde vand(e) Landtschap gestalth verwalther der gueder(en) 4)
7. tho den gewesene Cloester Belheem gehoerende, unde
8. derwegen ex officio 5) Markenrichter der Hattemer
9. Marck tho Selem, meth marckgenothen Johan,
10. Goltsteen, und Gerhardt van Karvenhem.
11. Up den selven dach sinnen den Markenricht(er) adiun-
12. giert. Berndt Horstinck, Willem Reninck, meth
13. Lubbert ther Hoffstede, Johan Blueminck und
14. Engelbert Coster, und hebben die semptliche erff-
15. genaemen, den genanten bijgefuegten volkommen

1) der Krieg (D.)= krijg, oorlog

2) maandag.

3) Officieel volgens de kerkelijke kalender: zondag na Pinksteren (H. Drieëenheid)

4) door het Gewest aangestelde rentmeester

5) amtshalve

16. volkommen macht gegeven, in allen voervallenden
17. saeken tho doen, als off die semptliche
18. erffgenaemen tegenwoordich waere(n), meth noch mar-
19. ken voerstes 1) gestelth Gerhardt Klaepsinck, Johan Wil-
20. linck, unde Johan then Oldenhave.
21. Inden selven gerichte is erschennen Liesbeth Rue-
22. sinck, unde hefft the kennen gegeven, dath Berndt
23. Wolterinck sijn huisstede tott enen hoff solde ge-
24. maeckt hebben, den welken die gemeente thobe-
25. hoerich solde wesen. Daer up die wedder parti verhoert
26. die gelaefft bewijs in tho brengen tegen neest kunpstige(n) 2)
27. gerichtsdach. Hier van ordel bestaedett an Willem Keiser
28. die welke met raet der marckgenothen up den XXV en July gewesen
29. hefft voer Recht, dat Lisbeth Roessinck oere klaege niet
30. genuechsam bewesen als recht, dat Berndt Wolterinck bij die
31. posessi der hoffstede sall mainteniert werden, bis hij met beter
32. recht und bewijss daer uth gesatt sall wesen.

folio 9

1. Also inden selven gerichte bij verscheiden erffgenaemen is
angeklaegt,
2. datter voelle ongebruicklicke wegen gemaect sinnen, daer
3. den erffgenaemen int particulier schaede doergeschuitt
4. is bij den semptlichen erffgenhaemen resolviert, dath
 Marge: (geen onbehoorlicke wegen te maecken)
5. so iemants bevonden worde, die enen anderen daer
6. mede schaede tho fuegden, dath die geinteressierde daer
7. voer sall moegen penden nha markenrecht.
 Marge: (vant ruimen der waetergangen)
8. Noch is in den selven gerichtten, bij den sempttichen
9. erffgenhaemen geresolviert, dath een iegelick, nha

1) boswachter, opzichter, gerechtsdienaar
 2) eerstvolgende

10. publicaci die daevan geschieden sall, sijne gewontlicke
11. waetergengen sall upruimen unde graeven, unde dath
12. waeter sijnen gewontlicken toch hebben lathen.
13. Also Wilhelm Dunsbarch, der Rechten Licentiaet, inden
14. selven gerichte sekere kundtschappen 1) exhibiert, van wae-
15. terleiden und toch graeven, daervan alhier copi bij den
16. gerichte is verbleven, is geresolviert bij den semptlichen
17. erffgenhaemen, dath nha inholth derselviger kundt-
18. schappen die ruiminge geschieden sall, by pene 2) van
19. pondonge van den schaeden, die den erffgenhaemen
20. een iegelick int particulier sall tho gefuegt worden.
21. Unde so iemantz des in gebrecke bleve, dat die Mar-
22. kenricht(er) meth sijnen adiuncten macht sall hebben,
23. meth upbadunge der huijsluijden die waeter toegen
Marge:(de huisluiden, te baeden om de waetertogen op te
maeken ten coste van de gebrekhaftige)
24. up tho maeken,und tho bedicken up kosten und schae-
25. den desselven, die daer inne gebrecklick bevonden wort.

Folio 9 verso

1. Copia der Kuntschappen.
2. Ick Derick van Keppell, inder tijt Richt(er) thoe Zelhem, van
3. wegen, end(e) uth beveel Conincklicke Majesteit tho hisPaingen 3) etc.
4. als Hertoch van Gelre ind Grave 4) van Zutphen,
5. mijnes aller genedigsten Lieve Here(n), doe
6. kundt, tuige ende bekenne mit desse apene bezegelde
7. certificatie, woe dat mijn gerichtsbueck vermach
8. ind inhaelt als hier nhabesch(reven) vollicht.

1) aankondigingen
 2) op straffe van
 3) de Koning van Spanje
 4) Graaf

9. **Op wonsdach den XXen Julij Anno XVC Ind LXIX** (=1569) 1) sath
 10. tho gerichte Derick van Keppell, ind(er) tijt Richt(er) tho
 11. Zelhem, orkunde 2) gerichtsluiden Johan van Averhae-
 12. gen ind Harmen Schroer.
 13. Inden selven gerichte sint gekommen und erschen-
 14. en Berndt Dunsbarch ind Berndt Moickinck,
 15. Derickzon, ind hebben meth recht, nae gichte 3), des ge-
 Marge:(waer die waterleidinge en tocht graevens langs gaen)
 16. swarens doen verbaden Rent Luessinck als een
 17. voerstener 4), Thoenis Hoetinck, Derick Wiskinck
 18. Harmen Huegen, ind Garritt die Weerth, ind
 19. geve denselvige(n) schoilth 5), dath sie oer
 20. wetten ind waerheit sullen seggen, up desse
 21. hier nha gesatte fraech stucken, ind meth oiren eedt
 22. bestedigen als recht is.
 23. Inden irsten woe voelle rehegraeven 6) ader
 24. waetgerenge, so van olts dath waeter uth plegt
 25. thoe draegen vander strate die achter Woll-
 26. sinck ind Duinsberchs Mathe loept, van else hen
 27. an den Witten Brinck die Cappell, hent an die
 28. Hummelse Becke plachten apen gehalden to worden,
 29. Item wie dieselvige luide sinnen so die waetgerenge plachten
 30. tho haelden.

1) mogelijk een transcriptiefout. Het is waarschijnlijker dat hier 1599 moet staan

2) oirconden= een verklaring uitgeven, van een zegel voorzien als extra bewijskracht als echt.
 Hier vermoedelijk in de betekenis van bewezen, echte

3) wettelijke overdracht, door de schepenen bekrachtigd; schepenakte

4) vorster, opzichter

5) verantwoordelijkheid?

6) vuile grenssloot

Folio 10

1. Ten darden off voer Herrinck Slach 1) voer den graeve(n)
2. oick een waeter hecke tho hangen placht, und off doer
3. denselbigen graeven oick eertijts die waetertoch hefft
4. gelopen, sachten die vurschr(even). getuigen 2) hier van hoer
5. rechte wetten ende waerheit niet, des qweme Berndt
6. Dunsbarich 3) ind Berndt Moickinck vurschr. tho schaeden,
7. ind wolden dath van einen ijderen van hem niet
8. lijden om vifftich dall(er), ind den schaeden meth recht,
9. ind gesinnen der anspraicken ein recht antwort.
10. Inden irsten hebben sich Reint Luijssinck, Thonis
11. Hoetinck, Derck Wisskinck, Harmen Huigen 4), ind
12. Garrit die Weerth, den schaeden ontschuldicht gekant,
13. tuigen ind seggen daer entenden. Ite(m) Reint Luis-
14. sinck, tuigett dath hije eertijts gesien hefft, dath zelig(en)
15. Garritt Wicherdinck ind Johan Zewinck to perde
16. weren 5), ind die strate langs reden, in wesen die
17. waeter genge, waer die van olts doer gingen. So
18. is hem sulx watt uth den sin gekommen, waer
19. sie dath doerwesen, dan hefft wall gesien,
20. ind gehoert, datth sie tendens in die strate
21. nha Else wesen, dat die waetertoch tussen Ever-
22. hardinck Slach, in(d) Nienhuisinck Slach van oltz altijt
23. doer plach tho gaen, unde oick secht, dat so veer hem
24. gedenckett, dat die waeter toich tussen Herinck
25. Slach ind die Kele doer plach to gaen, ind datth

1) bij boerderij Herink, Hengelo, oost van Muldersfluite

2) hiervoor genoemde

3) vermoedelijk Berndt Dunsborch

4) Harmen Huegen?

5) te paard waren

26. die twe als Garrit Wicherdinck ind Johan Zewinck
27. vurschr., dat oick wesen 1), dat die waetertoch van oltz
28. her doer plach to gaen. Und secht vorder, dath he
29. oick gehoert hefft, dat zelig(en) Henrick Buelinck
30. sachte daer die erffgenhaemen eens deels

Folio 10 verso

1. bij den anderen weren, ind Steven van
2. Kerven daer oick mede was, dat die waetertoch altijd
3. van oilts tussen die Kele ind Herincks Slach doir placht
4. thoe gain, unde secht oick datt hem wall gedenckett
5. dat men die graevens daer so gemeintlicken niet tho
6. en plach te dijcken, so wael den sijnen als anderen,
7. als sie nu een tijtlanck gedaen hebben.
8. Item Thonis Hoetinck tugeth 2), dath hem wall gedencket
9. inde oick gesien hefft, dath Zeligen Johan Wentinck des
10. lentens 3) wall ein foer langes hijedes in die straette
11. placht tho fueren, daer he den wech watt mede hoigden.
12. So konden sie dan met oeren schapen die strate
13. langs droege drieven bis an dath Kort Slach, unde
14. secht oick, soe veer on hoegett 4), plach die waetertoch
15. van oilts tussen Everhardinck Slach ind Nienhui-
16. sinck Slach doir the gain, unde hefft oick wall gesien
17. datt die graeven tussen Luissinck Slach ind Jael-
18. tinck Slach eertijts apen placht te wesen, so dath
19. idt waeter uth der strate daer in liep, und secht
20. vorder dath hem wal gedenckett, dath voer Gijelinck

1) vermoedelijk wissen = weten

2) getuigt

3) in de Lente

4) voor zover op de hoogte

21. Slach genen dijck placht toe liggen, und dat men die
22. graevens daer oick so gemeintlicken niet en placht
23. toe dijcken, als nu een wijltijts gedaen is worden.
24. Item Derick Wiskinck tuiget, dat he wall vijff-
25. entwintich jaren up Wisskinck gewont heft,
26. ind wael gesien, dath idt waeter tussen Everhar-
27. dinck Slach und Nijenhuisinck Slach doer plach toe
28. gaen, unde hefft oick sijnen Ohemen Henrick Boel-
29. tinck, ind Garritt Boiltinck faeke 1) hoeren seggen,
30. dath die waetertoch oick van oilts her tussen Ever-

Folio 11

1. hardinck Slach ind Nienhuisinck Slach doer plach to gaen,
2. unde hefft oick wal gesien, dath voer Gielinck Slach
3. genen dijck plach tho liggen, unde dath die graevens
4. daer oick soe gemeintlick niet gedicket en weren, als
5. sie nu een wijltijts gedaen sint.
6. Item Harmen Huigen tugett dath he wael ducke 2)
7. ind faeke gesien hefft, dat idt waeter sinen afftoch
8. placht tho hebben, tuissen Nienhuisinck Slach ind
9. Everhardinck Slach. Unde secht oick dath he wael gesien
10. hefft, dath voer Gielinck Slach genen dick placht
11. toe liggen, unde die graevens daer oick so gement-
12. licken, niet gedickett plachten toe wesen, als sie nu
13. een tijtlanck gedaen sinth. Unde hefft oick duick 2) und
14. faeke hoeren seggen, dath van oilts her die
15. waetertoich, tussen Herrinck Slach ind die Kelle

1) vaak

2) dikwijls

16. doer placht tho gain, ind hefftet oick selffs wall
17. gesien datt idt waeter daer doer liep.
18. Item Gerhardt die Weert tuigett, dat hie Zeli(gen) Hüge
19. Banninck, bowman 1) up Wicherdinck ind(er) tijt, die wall
20. omtrent van viertich jaren doet geweest is, faeke
21. hefft hoeren seggen, inde oick meer ander olde Luiden
22. dat gewisselicken 2) enen regraeven 3) doer ginge tus-
23. schen Herrinck Slach ende die Kelle, unde hefft
24. oick gesien ind gehoert, dath van oilts altijt, einen
25. apenen graeven placht te wesen tusschen Ever-
26. haerdinck Slach ind Nienhuisinck Slach. Dit
27. allet wie vursc(hreven), hebben sie voer hen gesacht,
28. getuigeth also waer tho wesen, ind nu meth oeren
29. eedt bestedicht als recht is. Unde want dan mijn
30. geriths 4) bueck sullix als vursc(hreven) inhaelt inde ver
31. melth, ind men dan der waerheit schuldich

Folio 11 verso

1. is een getuich te geven. So heb ick, Derck van Keppell,
2. Richt(e)r vurse(hreven), mijnen segell hier beneden up desse
3. apene certificatie gedruickt, up dach ind datum vursc(hreven).
4. Inden selven gerichte is erschennen lanter 5) Willem und
5. hefft tho kennen gegeven, dath Bulsenbroek een schoep 6)
6. up die gemeente gesatt hefft, unde enen hoff daer
7. bij angetuint. Liesbett Ruessinck als erffgenaem
8. is erschenne(n) und belaefft den tuin vanden hoff dessen
9. dach dael tho leggen. Unde is wijders bij den semptlichen
10. erffgenaemen resolviert, dath alle timmerungen up die

1) bouwen = werken op het land, ploegen. De bouwman is de pachter

2) zeer zeker

3) grenssloot

4) vermoedelijk gericht

5) landheer

6) schuurtje

11. gemeente staende, oick haven, huisteden und plaesen woe
12. se genoempt moegen warden vander gemeente angegrae-
Marge: (timmeren en paeten 1) op de gemeente)
13. ven uthgemaect, betimmert und(e) bepatett, sullen de
14. facto dael gelacht und affgeworpen warden, ten waer
15. dath die sulches gedaen, sich meth den semptlichen erff-
16. genaemen sich daer inne vergelecken und verdraegen
17. Lijsbett begeert meth den erffgenaeme(n) van den hoff tho
verdraegen.
18. Ite(m) is oick resolviert, dath die voerstes, meth die gecon-
19. stituirte Markenrichters ter irster gelegenheit die
20. markenpaelen 2) besichtigen unde vernien sollen.
21. Up hett versueck van die weduwe zel(iger) Derck ther Hoff-
22. stede, is geresolviert, dath die weduwe sall bewis inbrengen
23. van hett testament, daer sij sich up hefft beroepen,
24. tegen den neesten gerichts dach, die binnen drie weken
25. nha dessen sall publiciert warden, tott welken tijt
26. Keppelman die wedfrow uth stellung gegeven hefft 3),
27. altijt sijnes gueden rechten unverkort, up den XXV Ju-
28. lij is het ordel bestaett an den Burge(meester) Berndt then Ham, die
29. sich meth den erffgenaemen bespraken und wijsett voer recht
30. so veer die wedfrouwe neffens oere bijgebrachte bescheit by
31. eede solde willen verklaren, die gevorderde XXXV dallers
32. und IIIIst.[uivers] tho profijt des Kerspels angelacht, noch
onbetaelt the wesen so dat
33. die erffgenaeme(n), haer dieselve noch voldoen und betaelen.

1) poten

2) Markepalen, begrenzingspalen tussen de verschillende marken

3) de weduwvrouw uitstel heeft gegeven

Folio 12

1. **Up huden den XIIIen Junij** (*verm. 1600*) hefft die Marckenrichter in
2. bij wesen der Adiuncten Berndt Horstinck, Engelbert
3. Coester, und Johan Oldenhave, gestalth 1) Frederick Smitt
4. tott enen schaeter 2) unde upsichter, indie Selemse Hatte-
5. mer Marck, dieselve tho wachten, und tho waeren als
6. behoert. Ite(m) den XXV Julij hefft die Marckenrichte(r) meth den
7. erffgenaemen semptlich wedder gericht gehalten.
8. Frederick Smit bruickt enen hoff, die die gemeente tho kompt
9. wie hij Frederick selvest bekant, hefft en tegenwordicheit der
10. semptliche erffgenaemen, Actu(m) den XXV Julij Anno 1598.
11. Up huden den XXV Julij is voer denn semptlichen Erffge-
12. naemen erschennen Marten Velinck unde hefft angeklaegt
13. Berndt Nienhave, dath hij in sijne weide enen kaeter 3) gesatt
14. unde wonstatt 4) daer van gemaect, daer bij hij kleger gein-
15. teressiert wort.
16. Ite(m) in den selven gerichte is van den semptlichen erffgenaemen
17. Engelbert Coster die contributioni tho ontfange(n), bevalen unde
den Richter
18. wijders niet in den ontfanck tho lathen, eer hij die quit-
19. tancien van den ontfange(r) Wendtsem hed ingebracht van alles
20. vol up betaeltt tho wesen bijs up die maent Augusti Anno 98;
21. und is ther selver tijt bevalen den Richt(er) sijne rekening 5)
tho doen. Ieg(elick)
22. vanden erffgenaem(en) daer tho committiert. Als Berndt van
23. Dulken Marckenrich(ter), Garrit vander Cappellen, Berndt Horstinck
24. und Berndt Smeinck und is die rekening geschiet, dat hett
25. kerspel 6) den Richt(e)r is schuldich gebleven XXV bb g(ulden) die hem
[bb =Brabants] 7)
26. sinne(n) bewesen tho ontfange(n) van die setters 8), unde noch sinnen.

1) aangesteld

2) Schaeter, schutter. Schut loslopend vee in het schuthok

3) kaeter= keuter. Hutje van de keuterboer

4) woonplaats

5) verantwoording af te leggen

6) parochie, dorp om de kerk heen.

7) muntwaarde onduidelijk. Zie woordenlijst

8) belastingontvangers

Folio 12 verso

1. Den Richter van den semptlichen erffgenaemen geschenckt 50 (gulden)
2. voer datt perdt 1), dat die Richte(r) voer schaede an den drost
3. hefft mueten betaelen, die welke 50 g(ld) sullen van Engel-
4. bert Coster ingemaent worden 1 dardendeel van een ...
5. maekende LV (XV?) g(ld) 2) die welke die bowluiden haren lan(te)-
6. ren 3) korten sollen, und Engelbert an den ontfenger endt-
7. sem sall betaelen, tott afflegging des Richte(rs) voerige schae-
8. den bij den ontfenger Wendsem.
9. Ite(m) den XXVIIen Julij is in bijwesen des Marckenrichters
10. Berendt Horstinck, Jan Bloeminck, Jan Oldenhave
11. des Richte(rs) und andere(n) ve(r)kofft enen hoff bij der
12. Wintmollen gelegen, an Frerick Smit den hij oick een
13. tijtlanck int gebruick gehatt, in enen erffkoop voer X gl.
14. Die koeppennonge(n) sullen die kerckm(eisteren) ontfangen tho bedie-
15. nung der timmerluiden.
16. Ite(m) den XXIIIIen Julij lestledde(n) is up hett Markegericht
17. vanden semptlichen erffgenaeme(n) ingewilliget unde aver-
18. gegeven, dat Willem Steffens, Richte(r) tho Doettinchem,
Marge:(de. Vicarie goederen daer van de erfgenaemen het Jus
Patronatus 4) hebben sal Willem Steffens in gebruijk beholden
ter tijd hem sijne penningen zijn erlegt).
19. sall int- gebruick beholden alsulche Vicarien guederen
20. die welke hij in possessioni hefft, daer van datt Jus
21. Patronatus den semptlichen erffgenaeme(n) competiert
22. sal hebben, holden unde gebruicken bis ther tijtt
23. datt hem sijne uthgelachte pennonge(n) van sijn
24. voersaett 5) Henrick van Raij, daer angelacht
25. hem vanden erffgenaemen offte kerspelsluiden
26. restituiert warden.

1) paard

2) het is voor de transcribent niet duidelijk of er LV staat of XV

3) Landheren

4) Patroonsrecht, beschermrecht

5) voorganger in het ambt

Folio 13

1. **Anno Do (mini) Sestheinhondert und Eins. 1)**
2. Up huden den XXIX September anno sesteinhondert und eins hefft Johan then Poll
3. vander Landtschap, gestalth aver die Belhemer gueder 2), unde
4. der wegen respective Markenrichter, Markengericht gehalten
5. in bijwesen coernothen 3) Licentiaet Wilhelm Dunsbarch
6. und Berndt then Ham.
7. Inden selven gerichte hefft die voerschr(even) Marckenrichte(r) up sich
8. gename(n) meth verwilgen der semptlichen erffgenaemen
9. als wettich unde kundich van der marckensaeke, dese
10. nabeschr(even) Berndt Horstinck, Arndt Baerkens, Arndt
11. vander Heiden, Arndt Lansinck, Harmen Velinck,
12. Gerritt Claepsinck, Lubbert ther Hoffstede,
13. Johan Oldenhave, unde Johan Willinck.
14. Up huden is vanden semptlichen erffgenaemen, meth de
15. voerschr(evenen) ingewilligett, datt die ontfenger van die contri-
16. butioni sall then allen drie maenden rekening doen
17. vanden ontfanck, voer den Markenrichter unde
18. geërffden, die welke die Markenrichte(r) daer tho sal
19. eligieren 4) nha sijnen gevallen, um
20. grote kosten tho vermijden, und hefft die Marken-
21. richter eligiert neffens die gewontlich setters
22. den Erntfesten Gerridt van Kervenhem, Berndt
23. Horstinck, Berndt then Ham, unde Berndt Smeinck
24. den irsten Octobris irst angaende.
25. Unde sollen die voerige ontfengers oick voer die selbige

1) 1601

2) Belheem, Bilheem etc. Goederen van het Klooster Betlehem

3) gerichtsluiden, schepenen, kornuiten

4) Fr.: eligible= verkiesbaar. M.a.w. uitgekozen

26. geconstituirte rekening doen van alle voergaende
27. qwestiose rekenunge(n) binnen dien tijt van een maent
28. na dato diesens, bij pene van pro[m]ptlicke executie.
29. Unde sollen die Richt(e)r noch die setters gene macht
30. hebben, ennige extra ordinaria settingen tho doen
31. buiten voerwetten 1) unde consent des Marken-
32. richters, unde sijnen adiuncten.

Folio 13 verso

1. Up die saeke van weduwe Zal(iger) Derck then
2. Hoffstede, is resolviert, dat sij van Jan Dunsbarch sall ontfangen
3. alsulke schulth pennongen als hij Dunsbarch noch
4. schuldich is van dath gekochte paetbrinck 2) bij den Duns-
5. barch gelegen.
6. Inden selven gerichte is geresolviert, dat die Markenrichter
7. sall bestellen, dath die gewontlicke hecken um hett dorp,
8. um die beesten uth den enck tho kiere(n) 2) sall reparieren
9. lathen, ein ijder up die olde gewontlicke plaetse binne(n)
Marge: ('t maecken der heckens, en het hoeden op sijn eigen landt.)
10. den tijtt van XIIII daegen. Unde sall een ijd(er) gehouden sijn,
11. sijn vee van nu voertan up sijn eigen landt tho hoeden
12. wie aver up ein ander landt bevonden, sall so
13. die schutter ter stondt niet tho vinden, selvest macht
14. hebben tho schutten, unde hem den gedane(n) schaeden
15. nha uthspraeck twe onpartijgen doen restaurieren
16. und betaelen.
17. Ite(m) is geresolviert dat die olde gebruecklicke wegen, so nu
18. then deel bevonden warden tho getuint unde tho gevallen tho wesen,
datt
19. dieselvigen nu binnen den tijt van XIIII daege wedder

1) voorwetten = voorweten = voorkennis

2) open hoekje om bomen op te planten

3) keren, tegenhouden

20. solle geapent warden, na irste publicaci, die geschieden
Marge: (van 't maeken der wegen)
21. sall den IIIIen Octobris, unde dat bij pene 1) van II goltgulden
22. so duck unde vaeke daer contrari 2) geschiett.
23. Ite(m) is geresolviert, dat die olde gebruicklicke waeterleiding
24. unde tochgraeven, oick gewrocht graeven, sollen upge-
25. graeven unde gerepariert worden up ten olden voett tussen ditt und
26. Petri 3), unde datt bij pene als bij die schouwing
27. sall verklaert worden.

Folio 14

1. Up hett request der kerckmeisteren tho Selem als van
2. die reparaci der kercken, is guedt gefunden unde ingewilligett
3. bij Horstinck unde Dunsbarch, dath hett darden deell
4. van die vicari, die welke Dunsbarch int gebruick hefft
5. sall daer tho gename(n) unde geimploijrt warden, den
6. tijtt van IIII jaren geduerende, nu tho kumpstigen
7. Martini 4) Irst angaende, twelck sij beide voerschr(evenen)alls
collatoren uth gunst
8. gedaen, sonder in ennich consequenci tho trecken.
9. Upt request van die klock is resolviert, dat die klock-spijss 5)
10. noch voerhanden unde begraeven lecht, sall bij den
Marge:(van die klock is ghein supp(licati) gesehen noch gelesen,
sonder daer van wol ein me(n)tie gedaen, waer op dese resolutie
beraempt und is om dese reden die worden (request van) bij den
Marckenrichter doirgestrecken.)
11. kerckmeistren upgegraeven warden, unde tott die klock
12. geimploijrt warden, allet up adviss des Markenrichters
13. meth den geerffden.

1) op straffe van. Pene = boete, penen = straffen

2) overtreding

3) Petri: 21 februari

4) Martini: 11 november

5) klokkenspijs = de legering waarvan de klok gegoten wordt

14. **Up huden den lesten Maij Anno 1602** hefft
15. Johan then Poll, Rentm(eester) der Belhemer Guedere(n) und
16. vice Markenrichte(r), Gerichte gehold(en) und die bancke
17. gespannen 1) in bijwesen coernothen Gerhardt vander
18. Cappell, und Berndt then Ham Burgemeister.
19. Up denselven dach is geschiet uplesung die naemen der
20. semptlichen geerfden, unde so daer voele absenthen
21. gewesen, is up dessen dach hett gericht upgesatt
22. bis up den XIIIII Junij nestkommende.

Folio 14 verso

1. **Up huden den XIIIIIen Junij Anno 1602** hefft Johan then Poll
2. respective Marken Richter gerichte gehalten und die Bancke
3. gespannen, In bijwesen gerichtsluiden Burgemeister
4. Berndt then Ham und Gerhardt vander Cappell.
5. Und sinne(n) doemaels den Richte(r) adiungiert, Berndt
6. Engelbert van Zelste(n), Berndt Smeinck, Derck Prick, Harm(en)
7. Velinck, Jacob Stakebrandt, Gerhardt Claepsinck, Lubbert
8. ther Hoffstede, Johan Oldenhave, Johan Willinck, und
9. Johan Lettinck.
10. Is doemaels bij den semptlichen erffgenaeme(n) omgestemt
11. und ingewillicht dat die in voerige gerichte ang(e)teickende
12. broecken vellich 2), sullen betaelen die helffte, als
13. nemlich die volle hoeve X st.[uiver] unde die halve hoeven V stuiver
14. und sall sulches geschiet wesen sonder pre[ten]-
15. ci, dat so sulches wijders geschuit, sullen die absen-
- Marge: (Brucken wegens absentie)
16. the erffgenhaemen die niet comparieren up bestempt(er)
17. tijtt, sullen in gewontliche broecken vervallen wesen,
18. up III goltg(ulden) nha gedane behoerliche publicaci den

1) zitting gehouden, recht gesproken
 2) voor een boete in aanmerking komend

19. gol(t)g(ulden) gerekent ad XXVIII st., die selvige tho betaelen nha
20. older gewonthen.
21. Ite(m) up huden sinnen ingewilligett die voerstes als
22. Johan Oldenhave, Geert Claepsinck, Coep Moller,
- 23./24. und Berndt tho Nienhave, sollen voer ditt jaer voerstes wesen.
25. Anteikening van die hecken tho maeken tho Selem an den
26. enck um den Dorpe.
27. Irstlich dat hecken nha Oldenhave ahn den Holtkamp
Marge: (wie die heckens maecken moet aen den enck omt Dorp)
28. gelegen, behoert nha older gebrucken tho maeken lathen
29. hett Convent van Belheem.

Folio 15

1. Ite(m) dath hecken bij Koep Mollersstede, nha die molle 1) geleg[en]
2. behoert tho maeken die voerstes, und plegen die onkosten
3. tho nemen van die gemeente.
4. Ite(m) dat hecken tussen Pastoers 2) und Henrich tho Waerls
5. Kamp behoert die beide heren tho bekostigen.
6. Ite(m) dat heck ahn den Palmbarch behoert tho versorgen
7. die den Schulthen hoff gebrucken.
8. Ite(m) dath Venderkinck heck hoert den Pastoer und Heer
9. Henrick tho Waerll tho maeken lathen.
10. Ite(m) dat hecken tussen Pastoers Kempken behoert,
11. den tho versorgen, die den Hogen und den Legen
12. Kamp gebrueckt.
13. Und warden die voerstes belastett, deze voersch(reven) hecken
14. tho vorderen tho maeken, off den pechteren 3) offte gebruecke-
Marge:(de vorsters te bevorderen dat de hecken gemaekt worden)
15. ren der voersch(reven) landen, daer voer penden, und nha

1) molen

2) Pastor, dominee

3) pachters

16. marckenrecht daer tho the behoerlick inhouden.
17. Und sall die schaeter alle schadelose beesten inden enck Marge: (wat die schaeter schutten en daer van neemen sal)
18. gaende moegen schutten, die welke up schaede bevonden
19. worden, und sall van ider schaedelose beesten nemmen
20. van ider schott II st., wal verstaende, dat ider schuttinge
21. ein man, offte in enen stall behoerendt, sall nemen II st.
22. so duck sulches g(e)boert.

Folio 15 verso

1. **Up huden den XI Julij Anno 1603** hefft die Marcken Richter
2. Johan then Poll. marken Gerichte gehalten und die Bancke
3. gespanne(n) in bijwesen Licentiaett Dunsbarch und Burg(emeister)
4. Berndt then Ham als Gerichts Luiden.
5. Und so geklaegtt und bevonden wertt dath die voerstes
6. in officio negligentes 1) offt versumlich gewesen, sullen dieselben
hen voert oere
7. officium beter und getrowlicher bedienen, offte sie sollen den
8. erffgenhaeme(n) in brocken vervallen wesen 2).
9. Up die gedane publicatie gedaen van die erapeninge der ge(meine)
10. wegen sinnen clachtichlich und brockachtich ange(wesen)
Marge: (vant maecken der weegen)
11. Berndt Luickinck, Herman Buininck an die haeven bij
12. die Kottelstrate, den wech niett, erapent tho hebben, derhalve
13. brockafftich 3) gewesen, dat dieselbigen sohier an verbrocke(n)
14. sollen condemniertt wesen in twe goltg(ulden), vermoegen dese
15. gedane publicatie.

1) veronachtzaamde taakuitvoering

2) de vorsters doen hun werk niet goed en lopen kans beboet te worden

3) breukhaftig, in aanmerking komend voor boete

16. Coertt Thoinck hefft angegeven dath die wech van den
17. enck voer den gemeinen offte frembden man waer on-
18. kundich, derhalven bij den olden als Koep Moller und
19. Garrit Klaepsinck is erklaert, dat die wech vanden
Marge: (van die weegen van den enck)
20. enck van olders heer plach tho gaen und behoert tho gaen
21. tusse(n) Aegelinck und Slichtkemminck, und oick doer Hui-
22. nincks stege, tussen Huininck und Konninck und oick tussen Boelinck
und Hummelinck(stege).
23. Und wortt derhalven bij den Ers(amen) Gerichte van den sempt-
24. lichen erffgenaemen bevaelen denselbigen, so die upgegrae-
25. ven offte tho getuint, tho erapenen binne(n) die tijtt van
26. viff daegen, off sij sollen in brocken vervallen wesen
27. up twe golthg(ulden), daer voer men sall penden nha expi-
28. ratien van die an.
29. Also die Richt(e)r Egbert Verstegen hefft voergedraege(n) van
30. die waeteregenen dat die niet gerimpt waere(n) nha behoeren
31. onangesien die Markenrichter dath selvige bij kerken spra-
32. ke hefft bevalen, so sall die Markenrichte(r) meth den
33. Richt(e)r Egbert Verstege, Horstinck, meth den voerster
34. die weteronge und tochgraeve(n) schouwen, nha umbganck van
35. drie weken, unde die brockhafftigen klaren nha behoe-
36. ren.

Folio 16

1. is huden geresolviert dath die Markenrichter sall etlichen van
2. den neest geseten erffgenaemen bij sich neme(n) meth den voerster
3. und die markenpaelen wedder uprichten und renovieren.
4. is oick resolviertt dat die voersters sollen moegen ein ider
5. in sijnen hoeck offte daer hett beste beqweem und gelegen

6. ein schotte timmeren, und schutten nha beste vordell
7. aver all umb gemeine(n) schaeden.
8. tho verhueden.
9. Is huden 1) Engelbertt Coester bij den Markenrichte(r) avergelevert
10. ein sedell 2) van etliche haeven up die gemeint staende, die hij
11. sall uthfundich maeken, und den Markenrichter daer van
12. bescheitt averleveren, und die cedell 2) restituiere(n).
13. **Up huden den 18 Junij Anno 1604** heft die Marcken
14. richter Johan ten Poll marckengerichtt gehalten unde
15. die bancke gespanne(n) in bijwesen Bernt van Carvene(m)
16. Arnt vander Heijden, Cusain, Bernt Smeinck,
17. Jan to Borcken, Jan Rensen, Harwigh Tantinck, Jan
18. Lettinck, Jan ten Oldenhave, Jan Willinck, Coep Moller
19. Garrit Claipsinck, Derick Post, Arnoldus Coirbeck
20. Evert Nijenus, Bernt Schuitinck, Bernt ten Nijen-
21. have, Jan Eeltinck und Jan Bluminck.
22. Die vorsters worden gecontinuirt die vergange(n) und
23. junxsten marken gerichtz-dach beniempt sinne(n) dair
24. to Engelbert van Ray gadiungirt.

Folio 16 verso

1. upt versoick van Jan Blueminck van wegen
2. die betalonge der viffundtwintigh dal(le)r wort Johan
3. Dunsbergh belast den voers(chreven) Blominck davon
4. contentement 3) to doen und claighlois to stellen.
5. ader reickeninge van die viffundtwintigh dal(le)r
6. bewiszlick meebrengen.

1) heden

2) akte, officiële brief

3) content = tevreden. M.a.w. genoegdoening

7. Item also gedolirt 1) wordt aver die schuttinge der
8. schadelose 2) beesten, so worden die vorsters neffens
9. den schater geautorizirt die schadelose beeste(n) to
10. schutten oder schutten late(n) unde dat up die pene
11. dair up stainde van den to ontfang(en) und
12. so vern den vorsters oder schater einige bespierende 3)
13. oder molestatie dair inne gedain worde mit woirden
Marge: (vant schutten der beesten en het verminderen vant selde)
14. oder wercke(n) sall verfallen sien in pene van
15. ein golt(gulden) so duck sulx geboren wert
16. und sal die broicke blieven na older gewointe(n)
17. bij den marckenrichter und derselver assessore(n)
18. want den Richter Johan Lettinck alhier verclärt
19. sulx den Marckenrichter und marckengnote(n) to
20. competiere(n).
21. Johan Bluminck, kerkm(eiste)r, claight ain Henrick
22. Jan Knecht und Jan Wessels dat sij yder einen kercken-
23. hoff angefa(n)g(en) under (so sy seggen hypoteick) die
24. welcke die kerkmei(st)er sustinirt to bewisen
25. die kercke to stendich begert dairom dat sy daher ge
26. halten mogen werd(en) om afstant te doe(n)

Folio 17.

1. Den beclaughten wort uperlacht in den tit van 14 dagen
2. ofte ten langhsten drie wecken an dat[o] van desen oir
3. bewiss van dese haven schriftlick bij den Markenrichter
4. oder gerichtzboick intobringen, bij mangel van dien
5. van oir gepretendierde gerechtigkeit der have(n) ontsteicken
(= verstocken)
6. to sihen und to blive(n).

1) geklaagd

2) schade veroorzakend

3) belemmering, verzet

7. Van wegen die olde marck(en)palen to vernijen iss geresol-
8. virt dat als dat marckengerichte up den Dunsberghe
9. hier naist gehalden sall worden die Marckenrichtere(n)
10. aldair mit den andere(n) sollen communicire(n) om het
11. hoff dair van to verstandige(n) dat die mark(en)pale(n) irstdages
12. vernijet und gestalt moge(n) werde(n).
13. Van wegen die leijgraeven of beecke(n) to rume(n) ist geresolvirt
dat
14. ein ijder dieselvige sal rume(n) late(n) tegens to kommende(n)
15. sonnendage aver virthin dagen up poene van twe Carolus
16. gulde(n) 1) bij den vorstere(n) to executire(n) und reickeninge da-
17. van to doen.
Marge: (vant ruemen van den leygraeven of beecke de gebrekhaftige
bij den vorsteren te executeren)
18. Den Rentm(eeste)r ten Pol heft sijne belastinge van de(n) Here(n)
19. Gedeputirden sub dato den 18 Maij nopende die reickenun-
20. ge des Richters alhir vorgelesen und dair up bescheit und
21. antwort versocht vandie semptlicke anwesende erf-
22. gename(n).

Folio 17 verso

1. upt vergeven des Rentm(eeste)rs ten Pol van wegen
2. die visitatie des Richters reickeninge iss bij den
3. erfgenaimen und gerichte geresolvirt dat die
4. selvige tokompstigen sonnendage aver acht dage
(den 1en July)
5. (na vorgainde publicatie:) na belastinge bij den
6. marcken richter unde dair to van den erfgenaeme(n)
7. genomirt und geautorizirt sal gevisitirt werden
8. sulx then beijden ziden togelate(n) unde soverre
9. dan ijmantz si(c)h dair van worde absentir(en)

1) Carolusgulden = 20 stuivers.

10. sal sin stemme verlore(n) hebbe(n) und salme(n) die
11. reickeninge gelickfals sluten und anneme(n).
12. Van wegen den hoick so vor Bolsenbroick gelegen.
13. so wijt dat itzonder af getuint iss, iss datselve
14. mit advis der semptlicke(n) anwesende(n) erfgenam(en)
15. utterhant verkoft dat datsilvige nu und te allen
16. tijden bij den goede Bolsenbroick sal verblive(n).
Marge: (den hoff vor Bolsenbroeck bij Bolsenbroeck te blijven)

Folio 18

1. **Op manendach den 12 Junij Anno 1609**
2. hefft Johan t'en Poll uth den naim und van
3. wegen sijner principalen vice Marcken-
4. richter, marckengerichte gehalten unnd
5. die bancke gespannen int bij wesen
6. unnde sinnen desenmail den Marckenrichter
7. geadiungirt Garrit van Carvene(m), Bernt
8. Smeinck, Jan to Borcken, Harwigh Tantinck,
9. Jan Willinck, Jan Veninck, Henrick Roissinck,
10. Bernt ten Nijenhaven, Jan Eiltinck, Jan Bluminck,
11. Steven to Mollenkamp, Coip Moller, Arnt
12. Bairken, Marten Velinck, die Jonge Swete(n) 1),
13. Hoen, Roleff Prick.
14. Dese sinnen angene(n) vor vorsters Ott Heijinck,
15. Jan Willinck, Coip Moller und Johan
16. Egginck. Dese hebben oren eedt geprestirt 2) van
17. trouwcheijt.
Marge: (de vorsters doen eedt van getrouwigheid)

1) verm. Assuerus van Zweten

2) eed afgelegd

-
18. Andris van Lochem gift ain dat ahn Wimelinx
 19. Stege placht to hangen ein hecke. Dat welcke itzundt
 20. dair niet gehangen noch gemaict wort dair aver
 21. Bairken, Willinck, Veninck und Wijmelingck
 22. mercklichen bij geinteressirt ware(n); und mehr anderen; segt dat
hetselve
Marge: (wel het hecken in Wimelinck stege moet maecken.)
 23. hecken plachten to bekostigen: Grote Warninckhage,
 24. Klein Warninckhage, den Leuvenbergh, die
 25. Laickhorst, Snidersstede, und die oeren Lijckwegh
 26. dair doer hadden deden subsidium dair to; und
 27. seggett dat die becostinge deses hecken plachten to
 28. doen die bouwluyde(n) buten regte(n) vanden lanther(en).
 29. iss hiraver geresolvirt bij dem gerichte dat die
 30. selvige(n) so van altz schuldigh dair to sinne(n) t selvige
 31. hecken wedderom sollen doen reparire(n) bute(n) koste(n)
 32. d[es] lanthere(n) tot welcke reparatie to drive(n) die vorsters
 33. gelast werde(n)

Folio 18 verso

1. Die ingesetenen des kerspels Selhem doliren
2. dat tegens olden gebruck ennige stegen to den andere(en)
3. in-und utgainde togemaickt sinnen dair aver sy
4. geinteressirt, begeren dat dairinne versihe(n)
5. moge worden und die oren gewontlickin in
6. und utganck mogen hebbe(n).
7. Hir op is geresolvirt datmen die stegen weddero(m)
8. so baven olden gebruck togemaicht sinne(n) sall
9. apenen also balde tegenwordigen fructus und ge-
10. wasse(n) vanden Lande afgefuirt sinne(n), und om

11. ditselvige geëffectuirt moge word(en), sinn(en) die vorsters
12. dair to gelast.
Marge:(De toegemaekte stegen weder te openen.)
13. Also vorgedragen wort, dat dorch dat op und in drive(n)
14. van beesten und vee op den enck (dat ongebruckelick
15. is) und dair dorch mercklicken schaden angedain
16. wort. Diewiel sulx dan onbehorlick geacht, wort
17. dair op geresolvirt dat van nu vort ain nijemant
18. ennigh vee of beesten in den enck sal driven of
19. brengen, ten sij dan dat die in befruchte kampe(n) 1)
20. gebracht worden so wust 2) liggen unnd so dair entboven imantz
21. dede soll sin besten geschut werden, als oick so imantz
22. beesten uth befrughten campe(n) gekomme(n) unde
23. inden enck befonden oick geschut sollen word(en)
Marge:(vant uit en indryven van beesten in den enck)
24. upt in und utdriven vande schapen vanden enck wort geadvi-
25. sirt dat men sich dair na sal halden und regulire(n)
26. als van oltz gebrucklick is, tot welcken fine die
27. vorsters und andere olden des kentenisse dra-
28. gende gelast worde(n) dair inne to versihen

Folio 19

1. Wort oick gedolirt aver die waterleijdongen und
2. togh of waterbrunnen dat dair mennige bij
3. geinteressirt werden.
4. Dair op geresolvirt dat men tokompstigen
5. Sondage publicatie und kerckensprake dair

1) ingezaaide velden

2) braak

6. van sal doen, dat men die weteringe, leijgraven
7. und togh graven binnen die tit van drie weken
8. na gedane publicatie sal opmaicken als van
9. oltz in dese marcke gebruckelick, und so wie hier
10. entbaven in versumenisse bevonden worde
11. of vuil geschouwt sal vor die irste schouwinge van yder rode 1)
12. gebreuckt und verboirt hebben einen halven
13. schillinck 2) die twe diele vor die marckgenoten
14. und ein diel voir den marckenrichter, unde op
15. die twede schouwinge van ider roede ein schillinck
16. to ontfangen als vorschreven und werden tot die schou-
17. winge to doen gelast die vorsters die dair
18. van oir werck sollen maicken.
Marge:(vant ruimen en schouwen van de waeterleidingen en tochtgraeven
19. Also Johan Haick 3) und anderen doliren aver
20. ongewontlicke wegen aver oire landen so onbe-
21. hoirlick bij dese orloghs tijden genamen sinnen
22. iss geresolvirt dat alle onbehorlicke nije opge-
23. namene wegen bij dese orloghs tijden sollen daitlick afge-
24. dain und gantz afgeschafft worden, und dat men
25. dije olde wegen wedderom sal gebrucken.
26. Upt request der kerckmeesteren avergegeven tegens
27. den Richter Egberten Verstegen van wegen hon-
28. dert Carolusgulden so die Edele Heeren Gedeputirden
29. oir geaccordirt tot reparatie und tot vergietonge oire
30. klokke welcke somma die Richter ontfangen sol hebben
31. sollen supplianten oir verfugen bij die kamer der Edele
32. Heren Gedeputirden, om berichtinge dair van te mogen
33. bekommen.

1) vermoedelijk roede

2) Schillinck, schelling= betaalmiddel; 1/20 pond = 12 schellingen;
1 schelling = 12 penningen= 6 stuivers

3) vermoedelijk Hainck

Folio 19 verso.

1. Die Marcken-Richter Hartemer
2. tho Selhem, doett einen iederen des angaende vermaen(en)
3. datt sij opten 12en deser bij den Marckenrichter ende marck ange-
4. wesene Gerichtsluiden, over die water-leidunghe beraembte und
- avergesonden door Jan Bloeminck om den 18en te doen publiciren.
5. Ein huitlichlich ingewilliche resolutie, sullen wesen in dato deser
6. publicatie, in titt van drie weecken opte maken oire behoerlicke
7. weeteringhe, leij- und toch graevens, als van oldes in
8. dese marckte gebrueckelick, bij op geholdene marckenge-
9. richte gestalte paene, tegens die contra-venteurs sonder
10. eenighe simulatie te procediren. Waer nha sich ein ieder
11. te richten. D'Eene seggett den anderen voertt. H(oc) T(empore) te
12. Doettinckhem den 17en Junij Anno 1609. Was onderteickent J. then Poll
Marge: (publicatie vande schou.)
13. Die Marcken-Richter Hartemer-marck tho Selhem
14. belaeestet met den 4en November doir Coop Muller overgesonden,
bij dese die vo(r)sters, den 12en Junij hoc
15. anno gestelt, als nemptlick Otto Heijinck, Jan Willinck,
16. Coop Muller und Johan Egginck, dat sij luiden sullen
17. guede eerlicke thoversicht nhemen op die weteringhe, leij-
18. und toech graevens, so van oldes in voirge(noemde) marck
19. behoirlick te ruijmen gebrueckelick. Infall die selver
20. nielt nha olden gebrueck gesuvertt, wordt dieselve
21. vo(r)sters gelast tegens komstighen Donderdach, wesende
22. den negenden deser schouwinghe te doen, und brueckfelligen
23. sonder oogluickinghe, nha marcken recht te straeffen.
24. Des sullen die vo(r)sters gehalten sijn als morghen, den
25. vijfden deser hyr van (om giene excuse van ignorantie
26. te praetendiren) publicatie te doene, waer nha sich ein
27. ieder sall weten unde hebben te reguliren. Hoc Tempore te
Doettinckhem
28. desen 4en November jaere 1609. Onderteickent J. then Poll.

29. **Up maenendagh den 4 Junij Anno 1610** heft Johannis
30. ten Poll uth den naim und van wegen siner principa-
31. len vice marcken Richter marckengerichte gehalden
32. und die bancke gespannen int bij wesen
33. unnde sinnen desen mail den Marckenrichter
34. geadiungirt Bernt van Carvenem, Bernt Smeinck
35. Harwigh Tantinck, Borgemeister Bernt te Ham, Arntt
36. Bairken, Wolter Schaip, Roleff Prick, Jan Iseren
37. Driess van Lochem, Marten Velinck.

Folio 20.

1. Die vorsters van vergangen jair worden noch
2. gecontinuirt und worden dieselvige geadiungirt
Marge: (De vorsters gecontinueert)
3. Johan Bluminck und Derck Huetinck
4. Monseur Carvel gift ain dat ain Bulsenbroik
5. Lickstege 1), gelegen tussen t goet Slichkemminck und
6. Agelinck, dat quit Bulsenbroick ein hecken
7. sal behoren to maicken und die vorg(enoemde) guderen
8. elck einen vlogel, damit den enck magh onbeschadiget
9. bliven.
Marge: (Het hecke tussen Slichtkemminck en Agelinck.)
10. Fiat ut petitur, quippe nulla contradictio.
(= het geschiede zoals is aangevraagd, omdat niemand tegen is.)
11. Wort den vorsters op ansoken van Andris van
12. Lochem gelast dat versochte hecke to doen repariren
13. und noch to doen maicken bij ein pein van ein halff
14. tonne birs.
15. Erschienen Arnolt Bijrman olste soen des Secre(taris)

1) Lijkweg

16. Bijrman und gaff reverentlick 1) to kennen dat ange-
 17. merckt sin H(eer) vader mit ordel und recht sampt
 18. volnkommen verwin dair op erfolghtt gode possessie,
 19. und expiratie vandie losse up Christmiss lestleden
 20. geworden is ein volkommenen proprietaris des
 21. halven goitz Jolinx als versoickt filius nomine
 22. patris dat sin vader in die plaitze van Stakebrant
 23. int marckenboeck werdt gestelt op alsulcke
 24. profitten und gerechtigheden als dair op stain,
 25. sowal angainde het vornoemde goet Jolink als ein
 26. stuxken lantz kreil 2) dair inne gehorende.

Folio 20 verso.

1. Liesbet die husfrouw van Henrick Agelinck
 2. repetirt und bringet wedderom in seickere
 3. qontschappen vor den zaligen Richter Wilhelm Steffens ge-
 4. passirt mit noch ein contschap gepassirt vor Egbertt
 5. Verstegen Richter to Selhem genotirt mit A. und
 6. B. tot Defensie vorder bewiss oirer saicken dairto
 7. sij hirbevoren dorch Wille Kuster gewesen is op den 25 Julij
 8. Everwijn seght dat nadem die eine contschap genotirt Anno 1598
 9. mit B. bij Rens op Roissinck gegeven nit acceptabel avermitz dat
 10. man die dieselve gegeven heft. Gift neffens den noch oren bouw-
 11. aver ein quitantie genotirt mit L. dair inne be-
 12. fonden dat het ein tinsguit 2) sij, to dem gift he aver
 13. ein contschap genotirt mit die Litter D. mit bet(ekenis) ?
 14. dat dieselvige geprotocolirt sihende dese principalen
 15. wedder her ut gegeven mogen worden und so hir be-

1) eerbiedig

2) kraaienbosje

3) thins goet, dwz belastingplichtig goed

16. vorens ennige contschappen (tot drie to) dorch Marrie Massinck
17. tot deser saicken dienende ingebracht mochten
18. wesen, dat die wedder opgesocht und desen gead-
19. iungirt mogen werden mit ein secker extract uth het
20. tinsboik 1) hi bij avergegeven.
21. In saicken tussen Liesbet Verdix 2), anleggerse 3) ter einer
22. und Marrie Massincks ter ander ziden nadem op die cont-
23. schappen so ten beijden zijden ingebracht so inder ijss niet alhir
24. kan gesententiert werden so wort dat ordel dair van bestadet
25. ain Jan Bluminck om si(c)h mit den vorsters und marc-
26. ken genoten dair op to belehren oick oculare inspectie dairvan
- to nemen oft oick van einer sake iss dairvan gedisputirt wort
- und ten naisten holtge-
27. richte dair van to sententieren 4) all na rechtz behoren unde
28. dat op kosten van die geinteressirde neffens den me-
29. de betalende het utschreven van allet.

Folio 21.

1. Vann wegen die waterleijdongen to rumen
2. werden gelast die schouwinge dair van to doen und
3. sulx to beforderen die vorsters, als vergangen
4. Jair dair van geresolvirt und sal à novo 5)
5. publicatie wedder dair van gedain werden.
Marge: (Schulden hecke en wel het selve moet maecken.)
6. Also gedolirt wort van Schulden hecken to maicken
7. liggende ain einer ziden Rogenbrinck und andie
8. ander ziden Barinck, seght Willem Dimmendaell
9. dat hetselvige behoren to maicken: Claipsinck, Rogen-
10. brinck, Pristerinck und Barinck. Dat he bij eedt

1) thinsboek

2) Liesbet Verdijck op Roessinck. Zie Register op de Leenakteboeken(1917), blz 239

3) eiseres

4) vonnissen, veroordelen

5) nieuw, opnieuw, hernieuwd

11. also iss beholdende, warden die vorsters gelast
12. om tselvige to beforderen gemaickt moge werden.
13. upt ansokent vande gecommittirden vanden heeren Drosten
14. to Borckelo om denselvigen Drosten to willen accordi-
15. ren unde consentiren alsovoil plaitzen in die marcke
16. als dair he tot geriff vanden Kerspelsluden und profit
17. vande gantze gemeente ein huss gestalt
18. und bij provisie tot behagh vanden Marckenrichter und
19. marckengenoten heft setten laten vor behorlicke koippenningen
20. Hierop geresolvirt datmen die besichtinge dorch den Marcken-
21. richter und marckengenoten dair van nu voirtz doen
22. sall, wie dan die besichtonge dair van voirt gedain
23. iss. iss wijder hir op nit geresolvirt.
24. Also gedolirt wort dat die gemeente dorch vrembde luden schapen
25. vernijlt und verdorven wortt. Dair op geresolvirt dat
26. niemant ennige witten und währ 1) sal verkopen sonder
27. Marckenrichter und marckengenoten dan up ein jair-
28. holtinge dair aver geconsentirt sal sihen und
Marge: (Wit ende waer niet te vercopen buiten kennis der
Erfgenaemen.)

Folio 21 verso.

1. dat die vrembde schapen tussen dit und Victoris(=10 oktober)ankommen
2. uth het kerspel gedain sollen werden.
Marge: (Avergesonden doir Coop Muller den Olden)
3. Die Marckenrichter der Hartemer marck in Selhem
4. doett ein iederen des angaende vermhaenen, datsij in titt
5. à dato van deser, unde nha morgen gedaene publicatie, van drie
6. weecken, oire beecken, weeteringhen, leij- und toech graevens
7. also op maken, reiningen, und van alle obstaculs suuveren und

1) aandeel in de marcke

8. claer maken, unde holden als van oldes gebrueckelick. Oick
9. in der marckt niett mehr torfe steecken oft doen steecken
10. dahn nha marcken recht gewontlick t' behoiren befonden wordt
11. unde oick vermijedinghe van brantstichtunghe der heide op
12. paene tegens die contraventeurs pro delicto sunder oogen-
13. luickinghe t' procederen. Ider schutte sijnen schaede unde segget
14. d' Eene den anderen voertt. h.t.(= hoc tempore = nu ter tijd)
te Doetinckhem, desen
15. drie und twintichsten Junij jaere sestienhondertt thien ondertei-
16. ckent J. then Poll.
Marge: (h.t. datis (?))
17. Ein ieder sall sich hijr nha reguliren, want men niett bedacht
18. Enighe waerschouwinghe weder te doen.
19. **Op heuden den 12. Septembris Anno 1610**
20. heft Joannes ten Pol als Marckenrichter
21. int bij wesen den geordenten hirna benoimbde
22. vorsters na vorgainde publicatie to Selhem
23. schouwinghe der weteringen, vloten und togh-
24. graven gedain. Dese namen der vorsters Otto
25. Heijnck, Johan Willinck, Coep Moller, Johan
26. Bluminck, Derick Hutinck und Jan Egginck
27. und sinnen vuel 1) geschouwt dese nafolgenden.
28. Inden irsten Oldenhave van twe stumpe
29. In einen grave stainde gebrockt----- X stuver
30. Int goet Smekinck van ein stomp in den grave VIII stuver
31. Poppinck indie weteringe gebrockt----- X stuver
32. Toijnck van ein willige bij dat vonderen
33. in die weteringe gebrockt----- XV stuver

1) vuil

34. Nijenhave gebrockt----- XV stuver
 35. Harmen Buninck ein grave ongeruimpt----- XX stuver
 36. Harmen Hugén van ein grave----- X stuver
 37. facit-----IIII gulden - VIII stuver
 38. Dese vorg(enoemde) 4 gulden und 8 stuver heft ontfangen
 39. Jan van Venlo also bij hem verdroncken bij den
 40. vorsters und anderen avert schouwen (der) graven
 Marge: (schou over de wetteringe, Vloet, leij- en tochgraeven
 nae voorgaende publicatie.)

Folio 22

1. **Up Manendach den 3en Junij Anno 1611** heft
 2. die Edel Eerenntfeste Fritz van Bair uth den
 3. naim und van wegen sijner principaill heren
 4. der Edele Heeren Gedeputirden to Selhem mar-
 5. ken gerichte na vorgainde publicatie und gedane
 6. kerckensprake, gehalden und to gerichte gese-
 7. ten int bijwesen und ten averstain dese
 8. nabenoimbde marcken genoten, so in dese
 9. tit den marckenrichter geadiungirt sinnen
 10. gewest nemptlicken die Licentiat Willem
 11. Dunsbergh, Hartgerus ten Holte Doctor, Bernt
 12. van Carvel, Monseur Hoin 1), Borgermeister
 13. Bernt ten Ham, Willem Bairken, Arnoldus
 14. Coirbeck, Theodorus Bijrman, Johan Iseren,
 15. Bernt Smeijnck, Dries van Lochem, Har-
 16. wich Tantinck, Marten Velinck, Jan to Borcken,
 17. Sweten, und Gerlich van Langen.
 18. Joncker Bair heft in debita forma 2) sijnen eidt
 19. geprestirt.
 Marge: (Jonckeren den eidt gedaen.)

1) vermoedelijk Hoen

2) vermoedelijk: voor de eerste keer. Zie woordenlijst

20. Dese sinnen tot vorsters gestelt und gekaren
21. und hebben oren eidt gedain nemptlick
22. Derick Houtinck, Steven to Mollencamp,
23. Jan Bluminck, Wolter to Tijll, Jan Eiltinck
24. und Garrit Terinck.
Marge: (Vorsters den eedt gedaen.)
25. Belangende den absenten van dit jair op dese
26. tegenwordige holtinge wort geresolvirt dat
27. den Marckenrichter mit assistentie vanden

Folio 22 verso

1. vorsters die broicken vanden bouwluden wegen oren
2. Lantheren sal doin vorderen und executiren
3. als van oltz gewontlick nemptlick van ijder
4. absent drie goltgulden den goltgulden tot 28 stuver
5. und van wegen den absenten vant vergangen
6. jair van ijder die helften.
Marge: (vanden absenten)
Marge: (de boete van de bouluijden wegens de Lantheren in te vorderen.)
7. In saicken tussen Liesbet Verdix ter einer und
8. Maria Massinck ter ander zijden wort gere-
9. solvirt, dat men verblift bij die bestadinge
10. des ordels sa ain Jan Bluminck dair van ge-
11. dain iss vergangen jair und sollen die cont-
12. schappen utgeschreven und avergelevert werden.
13. Belangende die weteringen, togh und leijgraven
14. to rumen wort geresolvirt, dat die Marcken-
15. richter dair van irst dages publicatie sal mogen
16. doin, om dieselvige tussen dit und tokommen-
17. den Johannis (=27 december) to rumen und to reijnigen bij ein
18. pein van twe gulden; so dair ijmandt aver vuill

19. geschouwt sal werden, die welcke penen to ver-
20. forderen laten bij den vorsters.
Marge: (Weteringen, togh- und leijgraven)
Marge: (de boete 2 gulden)
21. Die vorsters doliren aver einer genant Severijn
22. wonnende op Tickenstroit, dat he die heijde afge-
23. brant in Hartmer marcke wesende ein kater und
24. in ein jair aver die 12 voder torfs dair utgesteken
25. stridende tegen marcken rechten, is gecondemnirt
26. in ein pein und brocke van 1 goltgulden van wegen
27. die heijde af to barnen und so hir neghst ijmant aver
Marge: (Heijde aff to branden, op de hoegste koir.)

Folio 23

1. sulx und dergelicken befonden worde, sal gebrockt
2. hebben die hoighste koir, to verforderen bij den
3. vorsters.
4. Belanende die vrembde schapen in Hartmer
5. marcke. Also vergangen jair dair aver gere-
6. solvirt is, dat die vrembde schapen vor victoris (= 10 oktober)
7. ut der marcke gedain solden werden, die des in
8. gebreck und weijgeringe gebleven sinnen, sollen
9. wesen verfallen van ijder kudde einen hamell 1)
10. und sollen noch tussen dit und tokommenden
11. victoris die schapen dair uth doin op verborte
12. van ijder cudde die virde pairt vandie schapen.
Marge: (vrembde schapen uijt de markt te doen.)
13. Wort oick geresolvirt dat nijmant elsen oft weick-
14. holt houwen sal in die Hartmermarcke of he sall
15. die stompen van din mit uth raden 2) op ein pein

1) gecastreerde ram (schaap)

2) rooien, uittrekken, uitlieren

16. van drie goltgulden die bij den vorsters to exe-
17. cutiren.
Marge: (Weeck of elsenholt niet te houwen of de stompen met uit te raeden.)
18. Die vorsters doliren aver einen genant Willem
19. Timmerman wonnende bij Nijenhave dat he sij-
20. nen tuin bij dat haifken so he van Derick to Bercke-
21. ler gekoft, wal twe voet of die gemeente wijder
22. heft utgesat, dat hem die vorsters verbaden und niet
Marge: (geen tuinen op die gemeente te setten).
23. doin willen. Dair op geresolvirt dat he sall
24. wesen verfallen in ein pein van einen goltguld(en)
25. und sal den tuin intrecken dair to die vorsters
26. gelast werden to verforderen.

Folio 23 verso

1. Johan Bluminck und Derick Houtinck vorsters doliren
2. aver die bouwluden wonnende op Warninckhage
3. und Wijmelinck dat sij op oir ansokent dat hecken
4. tussen Wijmelinck und Haijckinck nit hebben wil-
Marge: (hecke tussen Wijmelinck en Haykinck)
5. len maicken dat oir doch competirt to maicken.
6. Dit hecken is nu gemaickt, und sollen sij betalen
7. tot ein brocke einen goltg(ulden) van 28 stuu(er) vor
8. ongehorsamheijt, to executiren dorch den vorsters
9. Die vorsters klagen aver die bouwluden op Klaip-
10. sinck, Pristerinck, Rogebrinck, Buynck und Ba-
11. rinck, dat sij dieselve tot etlicke malen ange-
12. sacht om dat hecken to maicken tussen Rogen-
13. brinck und Barinck, wair doir groten schaden
Marge: (hecke tussen Rogebrinck en Barinck)
14. geschiet; iss geresolvirt dat sij ve(r)fallen sinnen

15. in ein pein van einen goltguld(en) to verforderen
16. dorch den vorsters.
17. Die vorsters klagen aver den Scheper won-
18. nende op Pristerinck dat he baven recht in die
19. marcke torf gestecken und die heijde afge-
20. brant heft. Iss hir aver geresolvirt dat he
21. sal wesen verfallen in die brocke na marcken
22. rechte dair op stainde van torff stecken und
23. die heijde af to barnen.
24. Jan Bluminck gift ain dat die Richter sin varcken ge-
25. schut die he wedder utlossen lat(en), avermitz den kamp
Marge: (merken saecken niet te trecken aen des Heeren banck.)
26. dair in sij befonden in Hartmer marck horende, und
27. also hem die Richter dair aver ahin des heren bancke wil
28. trecken, versocht he dair aver marcken recht;
29. die marckenoten bliven bij oir marcken rechte(n) die oick
30. bij die Lantreformatie nit vermindert werd(en).

Folio 24

1. Dit sinnen die absenten op dese
2. jairholtinge in brocke gefallen
3. sinnen **op den 3 Junij 1611.**
4. -
5. Klaipsinck, Rogebrinck, Buninck,
6. Sessinck, Toijnck, Alden Conninck.
7. Schenninck.
8. Die schaips kudden.
9. Die Richter Egbert Verstege ein kudde
10. Willem Kerckwijck

11. Willem op hoge Buijnck
Marge:(schaepe kudden)
12. Pristerinck
13. Harmen Tenckinck
14. Garrit op Brunsfelt
15. Steven to Mollencamp
16. Johan op Wetinck
17. Garrit op Terinck
18. **Up manendach den 22 Junij Anno 1612** heft die Edell
19. Eerentfeste Frederick van Bair uth den naim und van
20. wegen sijner principail heren der Ed.Heeren Gedeputir-
21. den, to Selhem marcken gerichte na vorgainde publicatie
22. und gedane kerckensprake gehalden und to gerichte gesete(n)
23. int bij wesen und ten averstain dese na benoimbde
24. marcken genote(n) so indese tit den marcken richter
25. geadiungirt sinne(n) gewest nemptlicken die Edel Eerentfest Goisswin
van Raisfelt droste te Borckeloe, Joncker Carvel, Licentiat
26. Dunsbergh, Borgerm(eister) Dunsberch van Doisborch, Borgemeister
Bernt van Ham.

Folio 24 Verso

1. Arnt Bairken, Hoin, Johan Ijsern,
2. Marten Velinck, Bernt Smeinck, Harwigh Tantinck,
3. Jan to Borcken, Dries van Lochem.
4. Dese sinnen vorsters gebleven und hebben vor dessen
5. oren eidt gedain nemptlick Derick Heutinck,
6. Steven to Mollencamp, Jan Bluminck,
7. Wolter to Till, Jan Eiltinck und Garrit
8. Terinck.
9. Den Schater wort togelaten die schutbare
Marge:(boete in cas van oppositie int schutten)
10. beesten to schutten und wie sich dair tegens

11. opponirt sal verfallen sihen in ein pein van
12. ein ton birs.
13. Everwijn wegen Maria Massinx und
14. Lisbet Verdix gesinne(n) t' ordel so ain Jan Blu-
15. minck bestait is.
16. Tot die besichtonge to doin und dair aver to
17. discernire(n) 1) werde(n) gelast die vorsters, neffens oir
18. den Licentiait Dunsberch, Monseur Carvell
19. Carl Luissinck, Conninck, Coirt Toinck.

Folio 25

1. Die gantze gemeintt klaget aver die schaips-
Marge:(Vande schape inde(n) enck und Dorp, die selve niet
in den enk te drieven so lange het saet op 't lant staet.)
2. kudden in den Heijdenhoick, und int Dorp onder
3. Hartmer marck liggende, seggende dat sij ore
4. schaipe(n) kudden in den bouwt 2) naist vergange(n)
5. tussen die tijlen 3) vant koren gheijne kudde(n)
6. utgescheijden 4) gehudet hebben. Die schape die garve(n) 5)
7. opklimmende die toppen af gevrete(n) hebben
8. und als men den wat gesecht voel onnutte
9. woirden 6) dair to gegeven hebbe(n), und also iss
10. van oltz her ghein gebruck gewesen ennige kud-
11. den inden enck to driven ehr op of na Lam-
12. berti (=17 september) und op Petri(=22 febr.) dair wedderom ut in
13. die heijde versoickt die gemeente dair op recht.
14. Hir op geresolvirt datmen vortain gheine beeste(n)
15. inden enck alwair saet stait, sal driven
16. so lange als saet opt lant stait, utgesondert perde(n)
dair men mit bouwet und pluget, op poene
17. van ein pont groit

1) besluiten

2) onbekend woord; bouwt(ijt)? Periode dat er gewassen op het veld staan ?

3) schoven

4) uitgezonderd

5) een schoof bestaat uit tegen elkaar aan geplaatste garven

6) scheldwoorden

Folio 25 verso

1. Ittem klagen die vorsters und het gantze
2. Dorp aver Willem Kerckwijck hoe dat
3. hij die heele strate wil vrijen, also dat geine
4. varcken na die heijde doir die strate moge(n)
5. gain na older gewointe(n), dan he die varcken
6. mit honden doit anhissen und mit sin husgesin
7. dair uth keeren.
Marge: (De gemene strate nae de heijde sonder bespier te gebruiken.)
8. Hir op geresolvirt dat Kerckwick die heele strate
9. ein ijder sal laten gebrucken onbespirt na die
10. Heijde ain op ein pein van ein pont groit.
11. Jan Rogenbrinck wort beclaicht dat sijn hecke
12. achter sijnen kamp, na dat die marcken
13. richter doir den vorsters tot twe reijse(n) heft
14. doin gebiden, nit en heft willen maicke(n) sonder
Marge: (Hecke achter Rogebrincks Camp)
15. voir ein lange tit ongemaickt gelegen van der
16. Heijden liggende, niet wetende dat Willem
17. Dimmendail als ein olt vorster gesecht hefft
18. dat die Boijnckbrinck malkandere(n) dair to
19. helpen maicke(n) solle(n).
20. Dit hecken wort gesecht dat het gemaickt is.

Folio 26

1. Die vorsters klagen aver Willem Timmerman.
2. wonnende in den Gitelinck, dat he op die
3. gemeente om sijnen hoff bepatinge und timme-
4. ronge gedain hefft, niet anders dan off hem
5. die gemeente to koimpt.

6. Hier op wordt geresolvirt dat Willem Tim-
7. merman die bepatinge und timmeringe
Marge: (timmeringe en paetinge op de Gemeinte gebreuckt)
8. sal wedderom afdoin und optrecken und
9. sal gebrockt hebben bij advis des Marckenrich-
10. ters
11. Bernt Aegelinck klaget dat Tonnis
12. Bulsenbroick na olden gebruck ein hecken 1)
13. behort to hangen und to maicken vor eine heele
Marge: (Een hecken tot laste van Bulsenbroeck)
14. strate het welcke ongemaickt licht.
15. iss verfallen in ein poein van 1 goltg(ulden).
16. Item klaght Tonnis Bulsenbroick wedder
17. aver Barnt Aegelinck dat het dat olde vorg(enoemde)
18. hecken 1) dair hen genamen hefft und voir
19. sinen kamp gehange(n) of gesat heft.
20. Verfallen in ein poein van 1 goltg(ulden).

Folio 26 verso

1. Jan Bluminck vorster dolirt aver den Richter
2. Verstege dat he dorch denselven vergangen jair
3. in mercklicken schaden geraden doer dien sijn dochter
4. onvermoitlick sin varcken uth sin schot ontlope(n) bute(n)
5. sijnen voirweten op einen kamp die ongefrucht
6. gelegen horende inder pastorijen to Sellem lig-
7. gende onder dit marckengerichte diewelcke Richter
8. also he die varcken laten schutten, und he sich beropende
9. wair op marckenrecht, heft hem die Richter doin be-
10. clagen ain den Stadtholder des heren droste(n) die

1) hecken = hek

11. hem aversulx ain die hoge bancke getagen 1) und
12. die sake opgehouden is tot desen holtgerichte to, begeren-
13. de dair op erkleronge, dat sovern he gebrockt niet
14. den heren Drosten sonder den Marcken Richter gebrockt
15. sal hebben.
16. Also die Marcken Richter mit den marckengenote(n)
Marge: (iss raeckende de jurisdictie en privilegie van die Hartmer
Sellemse merck)
17. Und geerfden na vermogen oire olde rechten und
18. privilegien van oren marcken rechten niet anders
19. en konne(n) verstain dan dat he van wegen die
20. schuttinge sijner varcken nergens anders dan
Marge: (merckensaecken niet te brengen voor des Heeren banck)
21. dorch dem Marcken Richter und Marckennote(n)
22. behoirt gemulstirt 2) to werden, und verstit me(n)
23. dat men des marcken gerichtz gerechtigkeit und privi-
24. legien int dit stuck sal behoren to defendieren;
25. und niet sal gedogen noch to stain hem voir ein
26. ander gericht dair om to bespreken und to mulstiren sol
27. und sal den marcken gebrockt hebben 1 goltg(ulden).

Folio 27

1. Die kerckmeister Jan Blueminck und
2. Derick Heutinck sinnen van wegen
3. der armer kercken to Sellem dinstlicken
4. versokende dat die gemeine erven wolle(n)
5. geliven hair to accordiren und to wijsen
6. ein kleijn hoixken in der gemeente om tsel-
7. ve to vercopen und die penningen to
8. imploijeren tot die klokken to mogen
9. brengen inden hoighten. 3)

1) voor de rechtbank gedaagd

2) mulstiren= aanspreken op, lastig vallen

3) de klok in de toren te hijsen

10. Dese saicke wort gehalden in advis totten
11. naisten. 1)
12. Die vorster klagten aver Willem Kerckwick
13. dat he sijne gevruchten 2) niet gemaickt heft,
14. nadem dat hem twe mail sulx angesacht
15. is gewest.
16. iss verfallen in ein poein van 1 goltg(ulden).
17. Totten pael van der Marcke tussen Esdinck
18. und Obbekinck to vernijen werden gelast
19. die vorsters.

Folio 27 verso

1. Die nagelatene weduwe vanden zal(ligen) Moller
2. dolirt aver den Richter Verstege van wegen ein different
3. van ein varcken onder desen marcken gerichte
Marge: (vide hier van fol.19 verso 16 verso)
4. horend, dair aver sij heft moten geven sestenhalf(n).
5. dal(e)r gesinnet dair aver resolutie deses gerichtz.
6. upt versoick des heren Drostten te Borckelo Gossevin
7. van Raisfelt, om sijn Ed. ein plaitze vander
8. gemeente omtrent dair sin Ed. rosmolle stait to ver-
9. copen, wort sin Ed. tselve geconsentirt appro-
10. birende sin Ed petitie, mitz dem dat sin Ed
Marge: (verkopen van een stuk van de Gemeente)
11. die plaitze sal doin utstecken, und sulx gedain
12. sijnde datmen dieselve irsten sal besichtigen off
13. der gemeente dair bij oick geinteressirt iss.
14. Die saicke tussen Liesbet Verdix und Marrie
15. Massinck of die Borgermeister Everwijn in oren

1) eerstvolgende vergadering

2) gevruchte, gewruchte = afrastering, omheining

16. name, nadem dat die oculare inspectie dair
17. van gename(n) bij marckengenoten und vorsters, vort
18. konden und kontschappe(n) dair van ten beijden zide(n)
19. gelesen und rippelick dair op gelet wess ahn beijden zide(n)
20. ingebracht, hefft men bij dem gerichte, ob(en)g[emelte]
(=bovengenoemd)
21. Liesbet alsu(1)cke onderrichtonge dair van gedain
22. und allen gelegenheit dair van te verstaende gebracht.

Folio 28

1. Also dat sij vande procedeure goitwillich gedesitirt(=afgezien)
2. und dair van afstant gedain, mit sodanige verwille-
3. koringe und consent dat die hofstede mit sijnen ge-
4. rechtigheijden und to behoren erflicken sal bliven bij
5. den Borgermeister Everwijn t' selve also bij Mar-
6. ken Richter und Marckengernote(n) stanthafftich und vaste
7. to observiren geaccordirt is.
8. **Up manendach den 21 Junij Anno 1613** hefft die
9. Edle Eerenntfeste Joncker Frederick van Bair uthde(n)
10. naim und van wegen siner principail heere(n) die Edle
11. Heeren Gedeputirden der Graifschap Zutphen nae
12. older gewointen to Sellem na vorgainde publicatie
13. und kerckensprake marckengerichte gehalten und
14. to gerichte geseten int bij wesen und ten averstain
15. dese nabenoimbde marckengenoten so deser tit
16. den marcken richter geadiungirt sinnen gewesen:
17. die Edle Eerentfeste Goisswin van Rasfelt Drost
18. to Borckelo, Gerhart van Carvenem, Monseur

19. Capt. Helle, Willem Dunsbergh, Licentiaitt
20. Borgerm(eister) Bernt te(n) Ham, Arnt Bairken, Bruin van
21. Hoin, Peter van Bommell, Arnolt Coirbeck, Henrik
22. ten Holte, Bernt Smeinck, Garrit Busser,
23. Jan to Borcken, Jacob Stakebrant, Dris van
24. Lochem, Cornet Lodtz.
25. Diese sinnen vorsters gebleven und hebben vor
26. diesen or en eidt geprestirt, nemptliken Derik
27. Heutinck, Steven to Mollencamp, Johan
28. Bluminck, Wolter to Tijl, Johan Eltinck und Garrit
29. Terinck.
30. Dair sinne (n) twe absente(n) Canis und heer Derik.

Folio 28 verso

1. Also hirbevorens den heeren Drogen to Borckelo
2. op naistvergangen jairholtinge geaccordirt und
3. geconsentirt is worden ein plaitze bij die rossmolle
4. opter gemeint liggende to vercopen, und so men
5. verstaat dat die gemeint dair bij niet kan geinter-
6. ressirt worden, wort tselve noch geapprobirt also
7. dat die oculare inspectie doir ennige gecommittir-
8. den dair to specialicken gecommittirt irst dages dair
9. van sall werden genome(n) und die plaitze
10. mit het genige so bij den hof van de gemeente doir
11. Gairt den Moller afgegraven op seickeren coippenninck
12. geestimirt(=geschat) totter vercopinge vort sal procedire(n), und
13. upt versoick der kerckmeisteren alhir gedain sal men
Marge:(gecommitteert om oculaire inspectie te nemen en verkopen van
een stuk uit de gemeente)
14. tot timmeronge des torns to Sellem vande coip-

15. penningen den kerckmeisteren na behoren van desen
16. Hartmermarcke to leggen, als bij duncken sal behore(n)
17. und werden gecommittirt tot dese besichtonge und
18. erflicke vercopinge irst dages to moge(n) doin: den
19. heeren Marckenrichter Jonckher Bair, Borgermeister
20. Bernt ten Ham, den Licentiait Dunsborgh, Captein
21. Bommel, Garrit van Carvenem, Garrit Busser
22. und Joist inden Vollenhave, die oick hirmit macht gegeven
23. wort om meht andere(n) dair bij to vociren. 1)
24. Upt versoick van Bruin van Hoin, om sin E[dele]
25. to vercopen ein hoixken liggende op die gemeente in
26. dese marcke ahn Brunsfelder dijck, wort sin L(ieve)
27. tselve geaccordirt und bij oculare inspectie und estima-
28. tie und verkopinge doir den vorg. Gecommittirder(n)
29. op tit als baven.
30. Ditselvige iss Hoin vorg. doir den Marckenrichter geassistirt
31. sijnde mit Jan Bluminck und andere vorsters oick mitten
32. Borgerm[eiste]r ten Ham, doctor Holte und andere(n) erflick vercoft
33. opten lesten Septembris 1614 vor 12 dal(e)r und heft Jan Egginck
34. die penninge(n) ontfange(n) van wegen verteringe so op ein jair-
35. holtinge die erffe(n) bij hem gedain.

Folio 29

1. Upt ainsokent van Jan Leijmans 2) om hem to vercope(n)
2. ein plaitzken liggende ain Vaijershoff, ain Luissinck
3. mate hietlant, wesende omtrent van 14 voit groet
4. op die gemeente in dese marcke, wort desen bescheit
5. gegeven datmen tselve afgesteken wesende, mede op ange-

1) voceren = verm. stemmen. Voce (Lat.)= stem hebben

2) vermoedelijk Jan Loomans

6. melte tit bij den gecommittirden sal doin besichtige(n)
7. und dair nae dair mit doin als bij rade sal be-
8. fonden werde(n).
9. Upt suppliciren 1) van Armgart Buicks 2) weduwe
10. als dat die bouwluden op Aegelinck und Poppinck
11. oir mit placken to meijen ain oir stede Cleve
12. genant to na komme(n) dair doir sij merckliche(n)
13. geinteressirt 3); Wort desen bescheit gegeven datme(n)
14. tselvige mede sal doin besichtigen und dair nae
15. ordonire(n) na behoren.
16. Upt versoick van Harwigh Tantinck und Henrick
17. Lettinck om hair to verkopen ein hoixken achter
18. die grote Cathorst, omtrent sovoil tot ein hustede
19. und vailt to, liggende op die gemeente in dese
20. marcke; wort goit gefonden dat sij tselve sollen
21. utstecken, om dair van op angemelte tit die
22. oculare inspectie doir den gecommittirden to
23. neme(n) und doin als na behoren befonde(n) sal werde(n)
- 24/25. als baven verhailt iss tot vercopinge to procedieren(=voortgaan).

Folio 29 verso

1. Die geerfden vander Hartmermarcke gesin und gehort het achterwe-
2. sen des Richters Egbert Verstegen van wegen acht marckenpalen
Marge: (merckenpaelen tot laste des Erfmarckenrichters)
3. so he Anno 1610 sonder autorisatie dair van to hebben vanden Mar-
4. kenrichter, gesat sol hebben, tot XIIII to. Konnen niet verstain dat
5. sij dair to t' betalen sollen gehouden sijn, dan dat die Ed[ele]
Heeren
6. Gedeputirden der Graifschap Zutphen tegenwordich Erfmarkenrichters
7. van wegen het Cloister Belheim sulx t betalen solde incumbi-
8. ren die welcke die erfmarckenpalen na older gewointe(n) behoren

1) verzoeken

2) verschrijving voor Buyink?

3) benadeeld

9. t' becostigen und satten t' laten und nit den geerfdn; aldus op ein
10. Jairboltinge to Selhem indie vergaderinge der geerfdn in
11. Hartmermarcke opten **21 Junij A(nn)o 1613.**
- 11a. Uth laste derselver Hermannus Smekinck indicy scriba
(=gerichtschrijver)
12. Also die gemeine naburen umb Stockmate hebben
Marge: (fol(io) 16)
13. bestain stompen uth der erden to raijen und die gemeente
14. to zuveren, sollen sij dair bij continuiren und vortain
15. uth rayen und sunder dat ghein holt houwe(n) 1). Und wort einen
ijderen verbaden aldair off
16. omtrent averall opter gemeente ghein plaggen to meijen op ein poein
17. van twe goltg(ulden), so duck und mennighmail ijmantz
18. dair aver befonden mocht werde(n).
19. Ter instantien van Arnt Baircken begerende verklaringe van
20. den wegh van Kleijn Luickinck in und tot behoef desen
21. angainde. Bekent Jan up Kleijn Luickinck olt aver die
22. tachtentich jaren und verclairt bij sin manne wairheit, seg-
23. gende dat he aver die virtendartich jaren opt goit van Klein
Marge: (wegh van Klein Luickinck)
24. Luickinck gewoint heft und dat die wegh alltit van Klein
25. Luickinck gegain heft doir Meintz stege 2) doir Buninx
26. dick, und alle tit tot nu to sonder bespier van ijemantz
27. dair doir gefaren is.
28. Bekent Berntien Borghmans die husfrouw van Jan Bluminck
29. olt omtrent tsestich jaren und secht dat sij wal wet dat die
30. wegh alle tit van Klein Luickinck gegain heft doir Bu-
31. ninck dick, und gemeintz stege, und secht dat sij noit
32. gehort of gesien dat dair ijmantz bespironge in gedain heft.

1) m.a.w. er zal geen hout gehakt worden zonder de stompen, boomstronken, te rooien

2) openbare weg

Folio 30

1. Up **manendach den 21 Junij Anno 1614** heft die
2. Edle Eerenntfeste Jonckher Frederick van Bair uth den
3. naim und van wegen sijner principail heeren die Edle heren
4. Gedeputirden der Graifschap Zutphen na older gewoin-
5. ten to Zelhem, na vorgainde publicatie und kerckensprake
6. marckengerichte geholden und to gerichte geseten int bijwesen
7. und ten averstain dese nabenoimbde mnarckegenoten, die
8. deser tit den marckenrichter geadiungirt sinnen gewest
9. nemptliken Joncker Bernt van Carvenem, Borgem(eister) Bernt
10. ten Ham, Peter van Bommell, Andris van Lochem,
11. Bernt Smeinck, Gairt van Woldenborch, Gerlich
12. van Langen, Doctor Hartgerus ten Holte, Swete(n),
13. Coirbeck, Velinck, Bongert.
14. Dese sinnen vorsters gebleven und hebben vor desen oren
15. eeidt geprestirt : Derick Houtinck, ~~Steven te~~
16. ~~Mollencamp, Johan Bloeminck~~, Willem
17. to Tijll, ~~Johan Eiltinck~~ und Garrit
18. Terinck.
19. Dese sinnen vorsters Henrick Roissinck,
20. Jan Wetinck, Warner Warninck, Derik Hutinck
21. Wolter to Tijll.

Folio 30 verso

1. Wort gedolirt dat ennige darpsen ore koene 1), varcken
2. und ander vee sinnen hoedende rontom her in den
3. enck und ompt darp dair doir andere mercklicken
4. geinteressirt und beschedicht werden, versoken der
5. halven dat sij hare beesten mede na het broick 2) und

1) koeien

2) het broek (natte gronden)

6. heijde mogen driven wie anderen.
7. Solange den rogge inden enck is, wort ijder ver-
Marge:(Beesten in den enck niet to drijven)
8. baden geine beesten ofte vee in den enck to heuden
9. off t driven bij en pein van ein pont groit, und
10. sal die schater dieselve schutten.
11. Item wort gedolirt dat ennige katers als andere
12. oir 1), onbehorlick sinnen dragende mit hiet to plucke(n)
13. und schadden to stecken in dese marcke.
14. Dair op geresolvirt dat gheine heijde gemeijt noch hiet
Marge:(geen heijde te plucken, geen schadden to steecken om te
verkoopen en meer als tot sijn eijgen nootdruft)
15. gepluckt noch ennige schadden gestecken umb to verkope(n)
16. dan voir sijn eigen bedarff nodich op poene van 3 goltg(ulden).
17. Upt versoick van Coip Moller van wegen die be-
18. talinge derer 25 dal(1)er, sal he sich adressiren bij
19. die utsate (= omslag) van contributie of pontschattinge.
20. Tott verkopinge ennige parcelen so vergangen jair
21. geaccordirt sinnen uth dese marcke to vercope(n) bliffen
Marge:(vercopinge(n))

Folio 31

1. bij den erfgenamen die vergangen jair dair to genomirt
2. und gecommittirt sinne(n) doch Hartger(u)s ten Holte dr.
3. in plaitze vanden Licentiait Dunsberch nadem die
4. in dese Graifschap sijn residentie nit iss holdende;
5. Evert Claissen dolirt aver Reint Hovell dat
6. he ein ongewointlick hecken iss hangende tussen
7. Sessinck und Tenckinck kamp.
8. Doctor Holte dolirt dat na behoren einen leij-
9. grave 2) scheidende tussen Doetinckhem und Sellem
10. niet wordt gereparirt noch opgegraven.

1) erfgenaam
2) sloot

11. Wort dair op geresolvirt datmen der wegen 1) sall
- 12/13. irst dages publicatie doin und dat op poene dair op stainde,
14. Up heuden **den lesten dach Septembris Anno 1614** heft
15. Jonckher Frederick van Bair als Marckenrichter inde
16. Hartmermarcke mit sampt den geërfden op vergangen marke (Hoin)
17. Marckengerichte dair to geautorizirt sijnde nemptlick mit
18. den Borgem(eeste)r Bernt ten Ham, doctor Hartger(us) te(n) Holte,
19. Jan Bloeminck, Jan Egginck und mehr anderen verkofft.

Folio 31 verso

1. Monseur Bruin van Hoin ein hoixken vander gemeente
2. vanden nijen grave aff so dair is gegraven vant gonige 2)
3. sin Ed. gekoft vande Magistrait der Stadt Dotinckhe(m) 3)
Marge: (verteeringe vande erfgenaemen betaelt uit vercogte gemeente)
4. streckende op Brunsfelder dick tendens 4) dairme(n) gait
5. unde weget na Selhem tendens den grave vanden dick
6. unde dat vor die somma van twelff da(l)l(e)r,
7. die welcke geimploirt tot betaeling van alsodane
8. schulden alsmen Johan Egginck schuldich is gebleven
9. van wegen verteerden koste(n) so op ein Jairgoltinge
10. bij hem verteert sinne(n).
- 10a. Marckengerichte.
11. Up manendach wesende **den 3en Julij Anno 1615** hefft
12. die Edle Erenntfeste Joncker Frederick van Bair, uth
13. den naim und van wegen sijner principail Heeren, die
14. Heeren Gedeputirden ter Graifschap Zutphen na older gewointe(n)
15. int kerspel van Selhem na vorgainde publicatie und

1) daarom
 2) van hetgeen
 3) Doetinchem
 4) tot endens, tot het end, tot het einde?

16. kerckensprake marckengerichte geholden und to gericht
17. geseten int bij wesen van dese marckengenote(n) und erf-
18. gename(n) nemptliken Joncker Hell, Gouvernoir to Doisborch,
Bernt van Carvenem
19. Bruin van Hoin, Arnt Baircken, Marten Velinck, Borgem(eister)
20. Bernt ten Ham, Andris van Lochem, Harwich Tantinck,
21. Hartgerus ten Holt, Arnolt Coirbeck, Asswer(us) van
22. Zweten, Cappelle, Peter van Bommell, Jacob Stakebrant.

Folio 32

1. Dese sinnen vorsters gebleven, Henrick Roissinck,
2. Jan Wetinck, Warner Warninck, Derick Hutinck,
3. und Wolter to Tijll, Garrit Terinck.
4. Den geswaren schater to vragen wie die gonige sinne(n) 1)
5. die, so wal bouwluden als caters onbehorlick boven oir
6. noitturfft 2) schadden stecken und hijet plucken in Hartmer-
7. marcke sonder consente vande vorsters; dat welck vergange(n)
8. jair op poene van 3 goltg(ulden) verbaden.
9. Den schater dair op verhort sijnde wet niemantz to noe-
Marge:(Vande schadden in de heijde to stecken)
10. men; die erfgename(n) bliven bij die pein van 3 goltg(ulden),
seggende
11. datme(n) ghein schadde(n) in die heijde sal steeken, sonder ijder
tot noitturfft
12. wal sal moge(n) meije(n).
13. Wort geclaight und gedolirt over Otto Heijinck of Jan
14. Mollencamp und sijnen Soin, vort over Frerick Osterinck
Marge:(verbot van op Stokmate plaggen te meijen)
15. Arent Rogebrinck, Reint Hovell, Henrick Alerdinck,
16. und Jan Sessinck dat sij sinnen voorgengers gewesen
17. und irst dat holt so umb Stockmate opter gemeente
18. stonde af hebben gehouwen und aldair plaggen gemeijt opter

1) wie diegenen zijn

2) noodzakelijke behoefte

19. gemeente twelck int jair vergangen 1613 op gehaldenen
20. marckengerichte verbaden, to weten datmen die stompen
21. uth der eerden aldair stainde, sal utraijen und baven den 1)
22. ghein holt houwen sonder die stompen mede ut to raije(n) 2) und
23. overall dair gein plaggen sal meijen op poene van 2 goltg(ulden),
24. so duck und mennighmail sulx geboren mochte, op dat die
25. gemeente so altit tot profit vander gemeente gebruckt
26. mit ore beesten weijden hadden, und also gesuvert werde.

Folio 32 verso

1. Die erfgename(n) continuiren bij sodanige resolutie op dat Marge: (vide folio XVI (16))
2. vorg(emelte) punct Anno 1613 genamen, und seggen dat die contra-
3. ventoirs(= dwarsliggers) broickfellich sollen wesen.
4. Den heren Drosten Goissen van Raisfelt zal(iger) is vergange(n)
5. jair 1613 geaccordirt to mogen copen ein plaitze vander
6. gemeente bij die rosmolle dair van men die oculare
7. inspectie sol nemen neffens dat gonige so bij Gart
8. Moller dair to afgegraven, datmen to samen sal estimire(n) 3)
9. und vercopen, twelck totnoch to nit geschiet und gelickfals
10. gebruckt wort sonder vercopinge of gelt to geven.
11. Die erfgenamen gestain noch bij die resolutie om die be-
12. sichtiginge to doin und dair nae to vercopen of dat men vanden
13. gebruck desselvigen na behoren sal geven.
14. Supl(i)catie 4) der kerckm(eistere)n. Den wal Ed. und Erentfesten
Joncker
15. Frederik van Bair, Marckenrichter deser Jairholtinge sampt den Heren
- 15a. erfgenamen alhir vergadert,

1) bovendien

2) het verwijderen van boomstronken

3) schatten, opnemen, taxeren

4) smeekbede, verzoek

16. vertonen dinstlicken 1) die kerckmeisteren und provisoren der
17. armer kercken to kennen gevende wie dat sij verleden jair
Marge: (schulden vande Sellemse kercke)
18. ein rekenschap ain die erfgename(n) hebben avergegeve(n), mon-
19. tirende 2) ein mercklicke schult die die arme kercke ten achtere(n)
20. is 3); nit wetende wair mede sij dieselve sollen moge(n) betale(n)
21. avermitz die grote onkosten van reparatie die sij ain den
22. torn und kercken gedain als ogenschijn so sij die kercke
23. in eheren willen holden, wair tegens sij nit mehr to ge-
24. niten als 200 da(1)l(e)r van die Veltswixen und Osterixen

Folio 33

1. marcken to Hengelo op t(en) Dunsbergh, allet na inholt ein accort.
2. Als versoken die kerckm(eister)en und provisoren vorg(emelt) dat
3. alhir op dese Jairholtinge geconsentirt werden moge
4. itwes in dise marcke to vercopen damit die resti-
5. rende schulden mogen betailt werden.
6. Also gedolirt wort dat op und ain den grave van de Bot-
7. termate und Laickhorst, hart und weickholt buten opten
8. graeve stainde gehouwen und plaggen gemeijt werden
9. des onbehorlick.
10. Wort dair op geadvisirt datmen doir publicatie inder kercke(n)
11. op poene van 2 goltg(ulden) sal doin verbieden, datmen sulx nit
12. doin en sall und dat niemantz aldair plaggen sal meijen,
13. weick of hartholt sal houwen omtrent die Bottermate
14. und Laickhorst baven noch beneden noch ain die zijde dan
Marge: (omtrent de Bottermate en Laickhorst geen hardt of
weickholt noch plaggen te houwen.)
15. dair einen patbrinck vrij sal laten.

1) gediensig, onderdanig

2) aan het licht brengend, tonend, aangevend

3) achterstallige betaling

16. In plaitze van Garrit Busser und Joist in den Vollen-
17. hoeve to Zutphen, in ansihunge dat sij so vern van
18. derhant 1) woenen, worden tot vercopinge vander heijden
19. und gemeinte genomirt Arnt Baircken und Mon-
20. seur Cappelle, die andere(e) fol.5 to rugge.
21. Jolijnck und Toijnck fuerunt absentes.

Folio 33 verso

1. Holtinge und Marckengericht.
2. Up manendach **den 17. Junij Anno 1616** hefft die
3. Edell Erenntfeste Joncker Frederick van Bair uth den
4. naim unde van wegen sijner principail Heeren die
5. Ed. Heeren Gedeputirden der Graifschap Zutphen
6. na older gewointen int kerspel van Selhem
7. na vorgainde publicatie und kerckensprake marcken-
8. gerichte gehalten und to gereichte geseten und sinnen
9. dese als marckengenoten und erfgenamen geadiungirt
10. nemptlicken Joncker Christophel van Munster, Bernt
11. van Carvene(m), Doctor Hartgerus ten Holte, Henrick ten
12. Holte, Borgerm(eiste)r ten Ham, Arnolt Coirbeck, Peter van
13. Bommell, Asswer(us) van Zweten, Gerlich van Langen,
14. Marten Velinck, Andris van Lochem.
15. Dese sinnen vorsters gebleven: Henrick Roissinck,
16. Jan Hummelink, Wolter to Tijll, Johan We-
17. tinck, Warner Warninck, Garrit Terinck,
18. Henrick Roissinck.
Marge:(op Stockmate niet te plaggen.)
19. Wort gedolirt over Reint Hovell dat he op Stockmate
20. plaggen gemeijt twelck vergangen jair op Jairholtinge
21. expresselick verboden der gemein advis der erfgename(n)

1) zo ver weg

22. op poene van twe goltg(ulden); derhalven behort gestraft to werde(n)
23. op dat die gemeente van oir genot und gebruck harer
24. beesten nit gefrustrirt werden.
25. Die erfgenamen continuiren bij die resolutie van ver-
26. gange(n) jair totten nasten gerichte om immittels ein ge-
21. legentheijt to besichtigen ofmen dair bij geïnteressirt
28. und als dan erkleringe dair van doin.

Folio 34

1. Also vergangen jair doir kerckensprake bij gemein advis
2. der erfgenamen uth laste des heren Marckenrichter verbade(n)
3. indie heijde ghein schadden of scheltorf 1) to stecken op
4. straf van 3 goltg(ulden), und dair ent boven doir voele vandie
5. gemeente dair in scholtorf dach bij dach nit alleine
6. gemeijt gelick geresolvirt was mair gesteken werde(n), 2)
7. wort dair op versocht erkleringe.
8. Dit blift in advis.
9. Warner Warninck dolirt aver Aeltien van Let
10. und Jan van Varsseveltz dochter, dat sij hare beeste(n)
11. in Warners gepachten landen hebben late(n) gain, die he
12. dair inne befonden und hem grote(n) schaden gedain hebbende
13. int schutschot heft willen brenge(n), die sij hem af ont dreve(n).
14. Continuiren die erfgename(n) bij die resolutie so A(nn)o 1613
Marge: (van geen vee in den enck, als was het oock op eigen of
gepacht landt te drijven)
15. dair aver gegain, seggende noch mails dat nimant ennig
16. vee inden enck sal driven noch huden, so lange dat
17. saet dair inne iss stainde, alwart oick schoin op hair
18. eigen ofte gepachte lant op pein van ein pont groit.

1) in zoden(schollen) gewonnen veengrond; te gebruiken als brandstof of als potstalstrooisel
2) veel ingezeten maaien dag in, dag uit, kennelijk niet alleen turfplaggen; zij steken ook dieper gelegen turf. Daar wil men opheldering over.

19. Die erfgename(n) stain nit to dat ennige vorsters, kerckmeisters
20. noch niemant vander gemeente buten vorweten
21. ofte consent des Marckenrichters und erfgenamen
22. itwes sollen vercopen, renten 1), veralieniren 2) oft ver-
Marge: (niets te verkopen buijten consent van Marckenr(ichter)
en Erfgenaeme(n))
23. panden moge(n); Doir den die vorsters und kerckmeisteren
24. operlacht wort hair to verklaren, wat, hoe voell
25. hoe duir und an wen sodanige vercopinge(n), veralie-
niringe 2) und verpandinge sonder consent gedain sij, off
27. men sal tselve wedd(er) anfangen und weddero(m) daele stecken.
28. Wort verbaden dat nimant ennige varcken ongekramp 3)
Marge: (geen verckens ongekramp na Petri in weylanden te laten gaen)
29. in weijlanden na Petri af sal gain late(n) op straff
30. van ein goltg(ulden)

Folio 34 verso

1. Die Marcken Richter hefft mit gemein advis der erfgena-
2. men nae vorgainde genamene oculare inspectie und af-
3. steckinge op gesinnen und ter instantien des Edelen Erent-
4. festen Vijt Christophel van Munster uth den nam und
5. van wegen der weduwen van Raisfelt, ain die vors(*chreven*) weduwe van
6. Goissen van Raisfelt zal(iger) apentlicken
7. op dese Jairholtinge(n) gerichte jn der kercken ten averstain
Marge: (opentlijcke verkoping van gemeente op een jairholtinge)
8. und mit consent vanden semptlieken erfgename(n) verkoft die plaitze
dair
9. die rosmolle op stait, mit het gonige so Gart Moller
10. ain dat kempken afgegraven, mit het gonige so nu
11. opt nije afgepailt of utgesteken is, also dat die grave(n)
12. van beijden ziden sollen bliven binnen besteck, und
13. vorhoifs den grave butent besteck vor die somma

1) verdonkeremanen

2) vervreemden

3) zonder kram, ring in de neus (tegen het wroeten)

14. van hondert guld(en), den g(ulden) tot 20 stuv(er)s, allet op
behagh(en)
15. der weduwe(n) vors[chreven] mitz dat die weduwe binnen
16. den tit van ses wecken in dato deses, so vern oir
17. Ed. mit desen coip nit to vreden ain den Marcken-
18. richter verclaringe doin, und sollen die penningen
19. geimploirt werden tot timmeringe deser kercken
20. to Selhem.
21. Up manendach **den 14 Julij Anno 1617** heft die Edel
22. Erentfeste Joncker Frederick van Bair van wegen siner
23. principail Heeren die Ed. Heren Gedeputirden der Graif-
24. schap Zutphen na older gewointen int kerspel van Sel-
25. hem na vorgainde kerckensprake, marckengerichte ge-
26. holden und to gerichte geseten und sinnen dese marcke-
27. genoten und erfgenamen sin Ed. gadiungirt die gouvernoir Hell,
monseur Ruytenborch, Monseur Gart van Middachte(n). Joncker
28. Christophel van Munster, Bernt van Carvene(m), doctor
29. Hartgerus van Holte, Borgem(eister) Bernt te(n) Ham,
30. Arnolt Coirbeck, Gerlich van
31. Lange(n), Andris van Lochem, Borgerm(eiste)r Dunsberch, Peter van
32. Bommell, Teodorus Tebus, Borgerm(eiste)r Johan Schut.

Folio 35

1. Dese sijn vorsters Henrick Roesinck, Jan Hummelinck,
- 2/3. Warner Warninck, Wolter to Till, Jan Wetinck, Gerrit Terinck.
4. Wordt geresolveert bij den here Marckenrichter en(de)
5. erffgenamen dat van nu voortan geene vande
6. erffgenamen sich op Jaerholtinge sall absenteren.
7. ofte sall entweder persoonlick compareren 1), oder

1) deelnemen

8. iemand met gerichtelicke volmacht aen sijne stede
9. constitueren, ofte alsulcke redenen van excuse
10. schriftelick aen(den) Here Marckenrichter en(de) erffgenamen
Marge: (Absenten niemant sig te absenteren, of excuseren als met een gerichtelicke volmacht)
11. overseijnden, die bij deselve voor sufficient mochten
12. worden erkant en(de) angenommen.
13. belangende de vercoponge der landen so gedaen
14. bij den kerckm(eiste)ren, vorsters off anderen buijten con-
Marge: (vercoponge van (de) landen buyten consent des Markenrichters)
15. sent vanden Marckenrichter en(de) erffgenamen.
16. Continueren d'erffgenamen bij de resolutie so
17. vergangen jaer daerop genamen, en(de) sullen de fruc-
18. tus 1) daervan bij den Marckenrichter int bewaer
19. genamen worden.
20. Johan Varssevelt wordt operlacht 2) den Lijckwech 3)
21. tussen den Hogen ende Legen Camp wederom
Marge: (Lijckwech.)
22. op to maken, ende den nijen graven inden tijt
23. van 14 dagen wederom te slichten en(de) te effenen
24. op poene van een vat biers.

Folio 35 verso

1. Marckengerichte. **Op manendach den XXVIIen Julij A(nn)o XVI C achtien** 4)
2. heeft de Erentveste ende Hoochgeleerde d(octo)r
Marge: (Den Merckenrichter vermach bij sin absentie een ander te substitueren)
3. Hartgerus ab Holte in affwesen en(de) plaitse
4. des Edelen ende Erentvesten J(onke)r Frederick
5. van Baer als een Marckenrichter van wegen

1) vruchten (Lat.); m.a.w. resultaten. Stukken worden bewaard door de Markenrichter

2) opgelegd

3) dodenweg. Weg, die altijd open moet zijn om een dode (lijk) te kunnen vervoeren

4) 1618

6. de Ed. Heeren Gedeputeerden der Graeff-
7. schap Zutphen, binnen Zelhem to gerichte ge-
8. seten ende na voorgaende publicatie marc-
9. kenrichte geholden met navolgende erffge-
10. namen: Jr. Reijner vander Hel tot Barlham,
11. monss(eu)r Ruytenborch, Monss(eu)r Carvenheijm, Jr.
12. Ripperda, Burgerm(eiste)r Dunsberch, Baerken, secr.
13. Bierman, Theodorus Thebes, Arnoldt Coerbeck,
14. Peter van Bommel, Mons(eu)r Bongart.
15. Ende sijn tot vorsters gecontinueert Henrick
Marge:(De vorsters gecontinueert)
16. Roessinck, Jan Hummelinck, Wolter to Tille,
17. Jan Wetinck, Gerrit Terinck, en (de) in plaetse
18. van Warner Warninck, (ver)trocken sijnde gestelt
19. Jan Obbekinck.
20. In den selven gerichte wordt gedoleert dat niet
21. tegenstaende de resolutie vergangen jaer
22. genomen Jan van Varsevelt in gebreck blijft,
23. den Lijckwech tussen den Hogen ende Legen
Marge:(Lijckwech de boete daer over sal worden geexecuteert)
24. Camp op to maken ende den nijen gemaecte
25. grave to slichten.
26. Is bij den samptlicken erffgenamen geresolveert

Folio 36

1. dat de poene inde resolutie vant vergangen jaer ge-
2. noemt, sall worden geexecuteert, ende dat Jan van
3. Varsevelt alnoch deselve resolutie binnen den tijt van
4. een maent sal nacomen en(de) den nijen gemaecten
5. grave insmijten op de poene van een vat biers.

6. Wordt geclaecht dat onangesien de ordonnantien in vergangen
7. jaren gemaect groote disordre bevonden wordt
8. met het indrijven der beesten inden enck, daerdoor
9. groote schade geschiet.
10. De erffgenamen continueren bij de resolutie A(nn)o 1614
Marge: (Folio 23 verso daerover sal kerkenspraeke geschieden)
11. hierop genomen. en(de) vinden goet dat daervan kercken-
12. sprake moge geschieden, op dat een ijgelick daervan
13. moge verwitticht sijn.
14. Op versoeck en(de) anholden van Johan Egginck sijn vanden
15. erffgenamen gecommiteert ende geautoriseert de Here
16. Marckenrichter Jr. Baer, Jr. Carvenheijm, Dr. Holte ende
17. Peter van Bommel, om d'oculaire inspectie
18. te nemen van seker plaetsken uuijte gemeijnte bij Jan Eg-
19. ginck, met consent vanden erfgenamen betimmert
20. sijnde, daerover in handelonge met gemelten Jan
21. Egginck to comen ende hem t'selve erffelicken 1) te
22. vercopen.

Folio 36 verso

1. Also den erffgenamen groote clachten voorcomen van het
2. onbehoorlick hueden ende drijven der schaepes kudden
3. in anderer luijden, eigene en(de) gepachte weijde ende
4. seijlanden 1) so is bij den erffgenamen een
5. paerlick gesloten datmen angaende het seijlant 2)
Marge:(+ fol. 18)
6. verblijft bij de resolutie A(nn)o 16121, folio 18, opt dit point
Marge:(geen schapen in de weijlanden te drijven of sullen door de
schaeters of die de landen toekomen selfs geschutt worden)
7. genomen, ende nopende de weijdelanden dat nie-
8. mant sich sall onder staen, soo wel na als voor

1) definitief

2) saeijslanden, percelen waar o.a. graan op wordt verbouwd

9. Lamberti 1) enige schapen inde selve landerien
10. anderen toecomende te drijven, off dat den huijs-
11. luijden vrij sall staen, deselve schapen door den
12. schater, off oock selffs te schutten, ende al-
13. hier int dorp to brengen, daervan kerkensprake
14. sall geschieden.
15. De weduwe van za(ligen) Johan ten Poll geeft to kennen
16. dat sij altijd in rouwelicke possessie (=ongestoord bezit) geweest
17. seker brincxken von haere ende Coop Mollers
18. hoffsteden gelegen, met opdrift 2) ende andersins
19. te gebruijcken, als men gemeijnte gewoonlick is
20. sich des fals refererende tot de kennisse ende
21. condtschap van olde naburen hier present sijnde. Ende
Marge: (Weduwe ten Poll ende Coop Muller)
22. also haer daerinne door Coop Moller wordt indracht (=inbreuk)
23. gedaen; versoeckt dat sij bij den H(ere) Marckenrichter
24. ende erffgenamen in hare possessie ongeperturbeert (=ongestoord)
25. moge worden gemainteneert 3).
26. De erffgenamen gesien en(de) gelesen hebbende de seyde (=gezegde)

Folio 37

1. ende brieven, so de wed. ten Poll ende Coop Moller
2. van hare respective hoffsteden sijn, hebbende
3. oock gehoort de verclaronge van enige naburen
4. vant angetagen questieuse gemeijntien ende
5. vant gebruijck desselven goede kennisse drae-
6. gende, verstaen dat het Gemeijntien (anderen
7. haer gerechtichijt onvercort) onder haerluijden als
8. gemeijnte sall worden gebruijckt, ende dat
9. dienvolgende Coop Moller sich sall ontholden

1) 17 september

2) voor het drijven van vee

3) gehandhaafd

10. de weduwe voorn. daerinne enige perturbatie (=verstoring)
11. off indracht(=afbreuk) te doen.
12. Ende also bij Coop voorsz seker parceel uuter
13. gemeijnte is getuijnt, sonder daertoe consent
14. van (den) Here Markenrichter en(de) erffgenamen erworven
15. to hebben, is goetgevonden dat Jan Egginck,
16. Jan Veninck ende Wolter to Till sich daerop bij
17. olde naburen sullen informeren ende daervan den
18. ogeschijn nemen, om opte naestcompstige Jaer-
19. holtonge daarvan toe cunnen refereren.
20. Den Marckenrichter ende erffgenamen gehoort het rap-
21. port vande voirs(egde) personen, vergonnen Coop Moller om-
22. dat uutgetuijnde parceel, daerto sunst hij onbevoecht, ad
23. vitam (=voor het leven, levenslang) te mogen gebruycken, mits dat
24. t'selve na sijn
24. overlijden wederom ingefugt en (de) tot gemeijnte sall
25. gebruijckt worden; Actum den 9 Augusti 1619

Folio 37 verso

1. Marckengerichte
- 1a. **Op Maenendach den IX Augusti des jaers XVIC (Negentien)**
2. heeft de Edel ende Erentvest Joncker Frederick Van
3. Baer ter Slangenborch, van wegen de Ed. Heeren Ge-
4. deputeerden der Graeffschap Zutphen geconstitueerde
5. Marckenrichter der Sellemsche Hartemer marck, na
6. voorgaende publicatie ter plaetsen van olts gebruijcke-
7. lick inden dorpe van Sellem, Marckengerichte gehol-
8. den ende to Gerichte geseten met navolgende en(de)
9. noch meer andere erffgenamen, namelick Jr. Berndt

1) 1619

10. van Carvenheijm, Burgem(eeste)r Johan Schutte, Monssr.
 11. Cappelle, Burg(emeeste)r Reijner Dunsberch, Burg(emeeste)r Berndt
 12. ten Ham, Doctor Holte, Baerken, Marten Ve-
 13. linck, Johan to Borken, Coerbeeck, Langen, Andries
 14. van Lochem etc.
 15. De Burgerm(eeste)r Evert van Haeghen claecht over den
 16. Bouwman opt geestelicke goet Buninck, als dat hij
 17. den graven ende het gewruchte(= afrastering, omheining) tussen het
 18. broeck ende den Cleijnen Warninckhaghe, onopgegraven 1) Rouwe-
 19. und niet na behooren gemaectt enige jaren heeft liggen
 20. laten, daerdoor veroirsaeet wordt dat t' saet op den War-
 21. ninckhage bij wintertijden verdroncken, oock door den
 22. beesten beschadicht wordt 2); Versoeckende dat bij den
 23. Heere Marckenrichter ende erffgenamen hierinne na beho-
 24. ren moge worden geremedieert, ende den voorss(egde) bou-
 25. man op sekere pene bevolen, den voorn(oemde) grave ende
 26. gewruchte behoerlick op te maecken.
 27. Den bouwman heeft gerichtelick beloofd en(de) angenomen
 28. metten eersten 3) den graven op to graven, ende dat
 29./30. gewruchte to maken dat daerover niet sall te clagen sijn.
 31. Toinck ende Alden Coninck sijn absentes, ende

Folio 38

1. is bij omstemmunge de briefff van excuse Hermans van
 2. Wullen niet voor bastant(=toereikend) angenomen maer [ver]bleven bij
 Marge:(Excuse van absentie bij een brief niet aengenomen)
 3. de resolutie A(nn)o 1617 en(de) voorgaen(de) jaren hierop genomen.
 4. Den Amptman Boxtart dollert 4) aver Tonis Moller dat hij
 5. niet tegenstaende de resolutie vant vergangen jaer

1) Sloot niet geschoond, op diepte gegraven

2) gecombineerde zin. Door een sloot die niet afwatert en een defect hek, waardoor het vee de enk in kan, lijdt het gewas waterschade en anders vraat- of vertrapshade

3) zo spoedig mogelijk

4) Verm. verschrijving voor "dolirt"

6. tegens will ende danck vant gesinde (=personeel of huisgenoten) van (den) bouwman
7. op Poppinck sijn schapen in Poppinck weijde gedreven.
8. Item is bij den Heere Mackenrichter ende erffgenamen
9. ingegaen, dat men nopende het indrijven der beesten inden
10. enck sall continueren bij de resolutie in vergangen jaren
11. genomen, als namelick dat niemant sich sall onderstaen
12. enige beesten t'sij peerden, koen, vercken off schapen
Marge:(Beesten inden enck niet te drijven)
13. (: uutgesondert de peerden so daer ploegen:) in den enck
14. to drijven, all waert oock op oir eijgene ofte gepachte
15. landen, soo lange daer enigh saet opt lant is staende,
16. ende sijn dienvolgens bij d'erffgenamen, uut redenen
17. het de eerste reijse is dat sij contrarie de voorangetagen
18. resolutie gedaen en(de) beesten inden enck gedreven, dese
19. veer 1) personen namelick Jan Eiltinck, Winckel, Wil-
20. lem op Cleijn Luijkinck ende Jan van Varsevelt te
21. samen begenadicht mette broecke van een halff vat
22. biers, ende Tonis Coninck, Jan Coninck, Toinck
23. en(de) Roessinck om dat sij met haer schapen inden enck
24. geweest t'samen gelijkvals begenadicht met een
25. halve tonne biers, mits dat sij sich sullen wachten
26. voortan contrarie de voors. resolutie te doen, off
27. dat andersins de pene vergangen jaren daerop ge-
- 28/29. set sonder enige genade sall worden geexecuteert.

Folio 38 verso

1. Belangende het holden der vremder schaepen op de goederen
2. binnen dese Hartemer marcke gelegen, is geresolveert,
3. dat soo den eijgener ofte bouwman sijn gelegenheijt
4. niet en waer, off de macht niet en hadde om selffs
5. schapen op sijn goet te holden, dat hem vrij sall staen
Marge:(Vremde schapen op de goederen te holden)

1) vier

6. op sijne wahr van anderen schapen aen to nemen en(de)
7. sijne wahr te bedrijven, met deze restrictie nochtans
8. dat sij sullen gehalten wesen deselve schaepen soo well
9. den winter als den somer tijt te beholden, off datse
10. andersins sullen vervallen inde pene A(nn)o 1611 op dit Marge: (folio 16)
11. poinct gestelt, ende sall dese resolutie nu datelick
12. craft nemen, namelick dat de geene so niet ge-
13. meijnt hare schapen den winter hier te laten, deselve
14. nu anstont vande goederen sich sullen quytmaecken 1),
15. ende wordt hiermede den Marckenrichter vande(n)
16. erffgenamen versocht ende gelast om dese resolutie
17. sonder enige coniventie (=tegemeetkoming) te doen executeren ende
18. staende holden, daerto sij sijn Ed. presenteren met
19. alle mogelicke middelen t'assisteren.
20. Also enige clachten voorgevallen van dat sommi-
21. ge erffgenamen inden Heijdenhoeck aen Wassinck-
Marge: (die schaepen holden en soo men vermeint daer toe niet
berechtigt te sijn haer recht te bewijsen)
22. brinck schapen waren holdende die daertoe niet
23. berechticht; is geresolveert dat de gene aldaer
24. schapen holden, tegens naestcompstigen Jaerholtonge
25. bij goet loffweerdich 2) bescheijt sullen doen blijcken
26. van haere gerechticheijt.
27. Burg(emeeste)r Dunsberch protesteert dat sijn L(ieve) sich bij dese
28. resolutie vint beswaert en(de) oversulx daerto niet en is
29. inlatende.
30. Nademael in verleden ende voorgaen(de) jaren resolutie

1) van de hand doen, zich ontdoen van
2) goed onderbouwd

Folio 39 1)

1. genomen is opte parcelen van landerijen so bij de kerck-
2. meijsteren sonder consent vanden Marckenrichter en(de)
3. marckengenoten uiter gemeijnte sijn vercoft ende
4. gerecesseert dat na voorgaen(de) publicatie en(de) kercken-
Marge: (parcelen sonder conse(n)t des Markenrichters (ver)coft
wederom à novo tot vercopinge op te hangen)
5. spraecke int apenbaer sodane vercofte parcelen
6. wederom à novo opgehangen ende ten meesten
7. prijse vercoft sullen worden, waervan het superplus
8. der cooppennongen sall worden geemploijeert tot repa-
9. ratie ende proffijt der Sellemsche kercke, en(de)
10. sijn tot dese vercoponge gecommiteert en(de) geautho-
11. riseert Jr. Bernt van Carvenheim ende Doctor then
12. Holte om den Heere Marckenrichter in desen te
13. assisteren en(de) bij to wonen.

14. De vorsters Henrick Roesinck, Jan Hummelink
15. Wolter to Till, Jan Wetinck, Gerrit Terinck
- 16./17. en Jan Obbekinck sijn voor desen jare noch gecontinueert.

18. De Marckenrichter Jr. Fredrick van Baer, Jr. Berndt
19. van Carvenheijm ende Cap. Bommel, verleden jaer
20. holtonge van den t samptlicken erffgenamen gecommit-
21. teert ende geauthoriseert sijnde om d'oculaire inspectie
22. te nemen van seker plaetsken, dat bij Jan Egginck
23. met een affdack betimmert, om daerover met gemelten
24. Egginck in handelongen ende erffelicken vercoop te treden
Marge: (Den voorss(eijde) Jan Egginck en desselve huijsfr(ou)we
ende erven.)
25. hebben in gevolge van de voorss(eijde) autorisatie als oock
26. sekere acte van consent in date den achtienden Junij 1616
27. bij Richter, Predicant naburen ende verscheijden erffgenamen
28. onderteijkent, met advijss van onderbenoemde erffg(enamen)
29. vercoft dat voorss(eijde) betimmerde plaetsken, liggende langens
30. de gemeijne strate, met noch een spits geerken daer
31. achter an volgende, gaende lijnregt van hoeck
32. off kubbenpost 2) van Jan Eggincks huijs tot opten

1) folio 39, regel 14 t/m folio 39v, regel 9 ontbrak in de ter beschikking staande transcriptie. Door Johan Hiddink, Ede zijn de folio's uit het originele boek gefotografeerd en is hulp geboden bij de transcriptie (nov 2006)

2) hoekpost van afdak

Folio 39 v

1. hoeck off uuytersten kubbenpost ~~off~~ van Berndt de
2. Sprenkelers off Kuijpers behuijsonge, daervoor Johan
3. Egginck belaeft te betalen acht daler ad 30 st stuck,
4. die hij gehouden op ten naesten holtonge te erleggen om
5. geemployeert te worden daer ende so het bij den heere
6. Marckenrichter ende erffg(enamen) goet sal gevonden worden
7. belavende aen meerg(seijde) Egginck hiervan te allen tijden
8. opdracht ende beter vestenisse te doen oock tsijnen geregte-
9. nen 1) segel ende brieven te verlenen als erffcoops recht is
10. hier sijn neffens ob(en)gem(elte) Gecommitteerde aen en(de) over
11. geweest: Burg(emeeste)r Reijner Dunsberch, Burg(emeeste)r (ten) Ham,
12. Marten Velinck, Mr. Jan to Borken ende Henrick Woltersz.
13. Actum den IX Augusti 1619

13a. **Marckengerichte**

14. **Opten 15 augusti 1620** heeft de Edel ende Erentvest
15. Jr. Frederick van Baer van wegen de Ed. Heeren Ge-
16. deputeerden der Graeffschap Zutphen geconstitueerde
17. Marckenrichter na voorgaende publicatie binnen Sellem
18. to Marckengerichte geseten ende gerichte gehouden
19. met nabenoemde erffgenamen Jr. Berndt van
20. Carvenheim, Monsr. Capelle, Doctor Hartgerus
21. ten Holte, Burgem(eeste)r Reijner Dunsberch, Baerken,
22. Burg(emeeste)r Bernt ten Ham, Marten Velinck, Coerbeeck,
23. Thebes, Langen, Iseren ende meer anderen.
24. Wordt van Jan Egginck ende andere geclaecht, dat
25. niettegenstaende het verbot ende resolutie bij den
26. erffgenamen verscheijdenmale geitereert(= herhaald), Jan van
27. Varsevelt, Derck Hoetinck ende de Clumpemaker

1) het is niet geheel duidelijk wat hier staat in het originele boek, het zou iets als "geregtenen" kunnen zijn.

Folio 40

1. sich laten gelusten oire koene inden enck (het saet noch
2. staende opt lant) te drijven, versoeckende dat daerinne
3. behoorlick moge worden versien.
4. De Marckenrichter ende erffgenamen continuerende bij
5. de resolutie in voorgaende jaren genamen, verclaren
6. dat Jan van Varsevelt, Derck Hoetinck ende Clumpe-
Marge:(over het hoeden in den enck gebrueckt)
7. maker sijn vervallen inde broecke opt indrijven der beesten
8. gestelt namel(ick) een ygelick in een boete van ses gulden,
9. die sij sullen betalen off men daerop executie doen.
10. Dese navolgende hebben bij contschappen ge-
11. doceert(=te kennen gegeven) dat sij berechticht sijn om schaepen te
12. mogen holden, winter en(de) somer:
13. Brunsfelt, Wissinck, Jolinck, Barinck,
Marge:(dese tot het holden van schaepen winter en soomer berechtigt)
14. Priesterdinck, Claepsinck, Ruegebrinck,
15. Buinck, Lettinck, Tentinck,
16. Hissinck, Wetinck, Kerckwijck
17. Roesinck vide fol. 36, Oldenkoeninck, fol. 44 gecontradiceert
(=tegespraken) fol. 48
18. Groot Warninckhage fol. 47 gecontradiceert fol. 48, Terinck fol. 47
gecontradiceert 47 verso
19. wederom bij provisie geaccordeert fol. 102 v(erso),103, toegestaan
103 v(erso)

Folio 40 verso

1. Dese volgende goederen hebben wel bij
2. winter tijt een vierdel off een halff
3. vierdel 1) schaepen op oiren stall off eijgen
4. gepachte landen gehouden maer des somers
5. bij andere kudden gedaen.
Marge:(dese des winters haere schaepen op eijgen of gepachte landen
gehouden, maer des soomers bij andere kudden gedaen)

1) 1/4 of 1/8

6. Buninck, Terinck, Mollencamp, Nijenhavē, Oldenhavē, Wijmelinck, Veninck, Wennekinck
7. is bij den erffgenamen geresolveert dat alle goederen
8. in dese Hartemer Marcke gehoorende die schaepen Marge: (die haer recht en bewijs om schaepen te holden noch Niet hebben in gebrocht alnoch in te brengen.)
9. dencken to holden, soo wel in andere hoecken als inden
10. Heijdenhoeck gelegen, ende die op dese Jaerholtinge oir
11. bewijs niet hebben bijgebracht tegens den naesten jare
12. to samen sullen doen blijcken van oir recht dat sij hebben
13. om schaepen to holden.
14. Also Coop Moller vergangen jaer ad vitam en(de) niet langer
15. is vergont seker parceel uuijtte gemeijnte to gebruijcken
16. en(de) dat Coop nu is comen t'overlijden, is den vorsters
17. op ansoecken der weduwe then Poll gelast daeran to sien
18. dat het selve uuijtgegraven parceel tegens de naeste
19. holtonge ingeslicht en(de) wederom tot gemeynte gemaect werden.
20. Is bij den Marckenrichter en(de) erffgenamen goetgevonden en(de)
21. angenomen dat van nu voortan volgende den olden ge-

Folio 41

1. gebruijck de holtonge jaerlix gepubliceert ende gehouden
2. sall worden op den tweden Manendach na Pinxteren.
3. De vorsters Jan Hummelinck, Wolter to Till, Jan We-
4. tinck, Gerrit Terinck, Jan Obbelinck, sijn geconti-
5. nueert ende is in plaetse van Henrick Roessinck opt
6. nieuw gecoren Johan Eiltinck.
7. Opten 29 Augusti 1620 is Berndt, den bouwman op Lettinck,
8. met den Edelen en (de) Erentvesten Jr. Frederick van Baer Marc-
9. kenrichter, Jr. Bernt van Carvenheijm ende Dr. Hartgerus
10. van Holte als daerto vanden samptlicken erffgenamen op

11. de Jaerholtonge A(nn)o 1619 gecommiteert sijnde, veraccordeert
Marge:(Berndt Lettinck)
12. wegen seker parceel so hem den 16 Septemb(ris) A(nn)o 1610 van(den)
13. Pastoir ende kerckm(eester)en, uuijt dese gemeijnte neffens seker
14. kerckenhoffken is vercoft, dergestalt, dat Berndt voors(egt)
15. gelaeft heeft voor dat ob(en)g(emelte) parceel uuijter gemeijnte,
boven
16. alsulcke pennongen hij albereets aen(den) kerckm(eester)en daervan
be-
11. taelt mach hebben, noch sall betalen de somme van achtien
18. dalers die hij gehalten sall sijn op ordonna(antie) der erffg(enamen)
te er-
19. leggen, om tot proffijt der Sellemsche kercke geemploieert
20. te worden, en(de) sall Berndt hiermede gevrijt sijn vande broecke
21. daerinne hij na Landtrechte den erffg(enamen) vervallen mochte wesen
22. en(de) hem vervolgens hiervan voor geboersegeel 1) en(de) brieven
[ver]leent
23. worden als erffcoops recht is.
24. Op dach voors. is na genomene oculaire inspectie van ob(en)g(emelte)
25. gecommiteerden geratificeert den coop so Johan Loemans voor
26. desen gedaen van seker parceel aen Vayershoff gelegen, ten
27. respecte bevonden worde sulx duer genoeg [ver]coft to sijn.
28. Also Wolter tho Till bij sekere coopcedule in date den 4 February
29. A(nn)o 1611 aen Hans Willem de broeder van Gerrit Terinck voor
30. Willem Welsinck sich als borge ingelaten en(de) [ver]bonden hadde,
voor

Folio 41 verso

1. de opdracht van seker parceel dat voor desen buyten weeten des
2. Heeren Marckenrichters ende samptlicke erffgenamen uuijter
3. gemeijnte bij den Leuwenborch was vercoft. Is Wolter
4. to Till in voorsz. qualiteyt met ob(en)(gemelte) met Heeren
Gecommiteerden veraccordeert dat
5. hij boven sodanige cooppennongen die albereijts betaelt sijn
6. wegen dat voorangetagen parceel (op ordonnantie des Heren
Marckenrichters ende erffg(enamen)), noch sall betalen tien daler
7. om tot behoeff der kercke geemploieert to worden, en(de) sullen

1) zegel van de schepen?

8. hiervan voor geboer (=wederpartij) op [ver]soeck van partijen brieven geexpediert
9. worden, daermede sij na marckenrechte mogen bewaert zijn
10. en(de) blijven, voorbeheltel(ick) ob(en)g(emelte) Wolter sijn actie en(de) regres (=verhaal) tegens sijnen
- 10a. p(e)nalen (=straf).
11. Nademael Gosselick to Rosegaerde voorgeeft van dat parceel
12. uuyter gemeijnte bij de Bottermate segel en (de) brieven van de(n)
13. heer Marckenrichter to hebben, wordt hem gelast om sodane
14. brieven binnen den tijt van ses weken aen(den) Heere Marcken-
15. richter te toonen, off dat andersins hierinne in conformite va(n)
16. de resolutie der erfgenamen sall worden voortgevaren als na
17. marckenrechte behoort.
18. **Anno 1621** is gepasseert **sonder** dat **Jaer-**
19. **holtonghe** is gehouden worden.

Folio 42

1. **Op manendach na belaken Pinxteren wesende den 17 Junij**
2. **1622** heeft de Erentvest Johan van Haegen Rentm(eeste)r
3. der Geestelicke goederen ende van wegen de Heeren
4. Gedeputeerden der Graeffschap Zutphen als een
5. recht Markenrichter der Sellemse Hartemer Marke
6. na voorgaende publicatie inden dorpe to Sellem
7. de bancke gespannen en(de) Jaerholtinge gehouden met
8. navolgende anwesende erffgenamen: Joncr. Bernt
9. van Carvenheijm, Mons(eu)r Hoen, de Rentm(eeste)r Chri-
10. stoffel Swanewebel, Derck Tebes, Andries
11. van Lochum, Arnolt Coerbeck, Albert Stip, Marten
12. Velinck, Johan to Borken, Henderick tho Borken,
13. Andries van Broechese, frater Mathias, Harwich
14. Tantinck, Herman van Borken.
15. Angaende d'absente erffg(ename)n op dese tegenwoordige Jaer-

16. holtinge is bij den Marckenrichter en(de) erffgenamen geresolveert
17. dat alle de geene die sich bij brieven hebben geexcuseert,
18. voor dese reijse, ten ansien vande ingevallene verande-
19. ronge des tijdes en(de) gevaerlicheijt derselver excusen sullen
20. worden angenomen, sonder nochtans van meijnonge te
21. sijn dat daermede de resolutie de A(nn)o 1617 hierop ge-
22. nomen int geringste sal worden verandert, maer inhe-
23. rerende deselve resolutie verclaren en(de) ordonneren de
24. erffg(ename)n nochmaels, dat een ijgelyck erffgename, hij
25. woone in neutrale, off onvrije plaetse, sall gehouden
26. sijn, soo hij selffs niet compareren can, ijmants ge-
27. richtel(ick) to authoriseren en(de) volmachtich to maken met be-
28. lofte van to sullen ratificeren allet geene bij d'aen -
29. wesende erffg(ename)n opte Jaerholtinge sall sijn geresol-
30. veert, daervan bij de naeste publicatie van Jaer-
31. holtinge de huijsluijden sullen worden vermaent om oir
32. Lantheeren bij goeder tijt te verstendigen, off andersins
33. voor de pene geexecuteert worden.

Folio 42 verso

1. Henrick Wolters om dat hij niet gecompareert, noch
2. ijmant geconstitueert, off sich bij brieven heeft geex-
3/4. cuseert is gewesen inde brocke van 3 goltg(ulden) daerop staende.
5. Tonis Moller volmacht hebben(de) van(den) eygener 1) vant
6. goet Nijen Coninck is absent geweest in een bru-
7. loft en(de) gebrockt als boven: 3 goltgulden ad. 28 st.
8. De vorsters refereren dat volgende de resolutie vant ver-
9. gangen jaer eenen hoeck uuijter gemeijnte die za(ligen)
10. Coop Moller ad vitam was vergunt, nu wederom

1) eigenaar

11. sij neder getrocken en(de) tot gemeijnte gebruijckt wordt.
12. Gosselinck to Rosengarde heeft gerichtel(ick) belooft binne(n)
13. den tijt van ses weken an den Marckenrichter te
14. sullen vertonen eenen besegelden briefff des za(ligen) Mar-
15. kenrichters Jr. Baer, wesende opdracht van seker
16. parceeltien uuijter gemeijnte gegraven bij de Bottermate.
17. Opt accordt dat den 29 Augusti 1620 de Marken-
18. richter ende Gecommitteerde erffgenamen hebben
19. ingegaen ter somme van tien daler van een stuxken
20. dat anden Leuwenborch uuijtte gemeijnte was ge-
21. graven; is geresolveert dat volgende het mar-
22. kenboeck, Wolter to Till als borge sall schuldich
23. sijn deselve tien daler tot behoefff vande kercke
24. op to leggen en(de) to betalen, ten ware hij conde bewij-
25. sen dat deselve pennongen aenden za(ligen) Marken-

Folio 43

1. richter mochten sijn voldaeen tot welcken bewijs in
2. to brengen hem wordt vergont den tijt van een
3. maent naestcommende, op pene van executie
4. bij den kerckm(eestere)n na marckenrecht int werck
5. te stellen.
6. Opt versoeck van Berndt Lettinck begerende enigen
7. quytslach aende cooppennongen noch resterende van
8. een uitgegraven parceel uuter gemeijnte; Seggen de
9. erffgenamen den suppliant in sijn petitie niet to
10. cunnen accorderen om de consequentie die hieruut soll
11. mogen getagen worden.
12. De kerckm(eester)en refereren dat dese acht daler sijn voldaeen.
13. De eijgenaers vant goet Roesinck, namelick Jacob
14. Scheers ende sijn huysfr[ouw] Neesken van Haeghen hebben
15. volgende de resolutie des jaers 1620 met contschap-
Marge:(Roesinck gerechticht om schapen to holden)

16. pen gedoceert, dat het goet Roesinck berechticht sij om
 17. een schaepscudde opt t'selve goet to holden, en(de) dat de
 18. eygenaers vant goet ten tijden van duc d'Alba 1) daarvan
 19. in possessie geweest, en(de) nu wederom enige jaren her-
 20. waerts deselve possessie gecontinueert hebben, dewelcke
 21. condtschappen voor gelesen sijnde onwedersprekelick
 22. vande erffg(enamen) sijn angenomen voor bewijslick.
 23. Reynt Hoevel, Berndt Agelinck, Jan Eltinck ende
 24. Wolter to Till sijn to samen gewesen in een broecke van
 25. een vat biers om dat sij eigener autoriteijt tegens
 26. verbot in Stockmate plaggen hebben gemeijt, de welcke
 27. boete oir luyden mede sullen helpen dragen alle de geen
 28. sij sullen cunnen uutbosemen daerinne mede plichtich to sijn.
 Marge: (bruecke over het plaggen in de Stockmate.)

Folio 43 verso

1. Also de geerffden ende bouwluyden inden Winckelshoeck
 2. voorgaven het groot interesse en (de) schade sij luijden
 3. in hare goederen quamen to lijden overmits hunluijden
 4. tegens den overolden gebruijck enige wijnich
 5. jaren herwaerts was verboden en(de) bespiert om in
 6. Stockmate wesende, gemeijnte plaggen to meije(n),
 7. ende oversulx versochten dat op dese Jaerholtinge voor-
 8. gaende resolutie bij den erffg(enamen) hierover genomen
 9. mochte worden opgeheven en(de) geconsenteert, dat ein
 10. ijglick de gemeynte na nootdruft genieten en(de)
 11. aldaer wederom meijen mochte; ende dewiel
 12. d'andere erffg(enamen) verclaerden to persisteren bij
 13. de resolutie eenmael vande gemeijne erffg(enamen)
 14. genomen, sich beswaert vindende daertegens buijten
 15. gemeijn advijs ende consent der samptlicke erffg(enamen) to

1) de hertog van Alva

16. cunnen voornemen; So is dese sake geholden in
17. advijs tot dat de erffg(enamen) in sterckeren getal sullen ver-
18. gadert sijn om alsdan met eenparige stemmen ab-
19. solutel[ick] hierinne to disponeren.
20. De vorsters geven voor dat nootwendich drie mar-
21. kenpalen sullen moeten worden gerenoveert die
22. gestaen hebben tussen de Velswijck en(de) Winkels-
23. hoeck den eenen an Roesinck camp, den anderen
24. an Henges Goer en(de) den darden inden enck
25. int Loo; Daerop Jr. Carvenheijm als Mar-
26. kenrichter van (de) Sellemse Marcke, opten Dunsberch
27. angenomen ditselve aenden erffg(enamen) aldaer to refe-
28. Marge:(merckenpaelen bij beide mercken becostigt)
28. reren ende alsdan enen dach aen te stemmen daerop
29. beydersijts Marckenrichters off vorsters mogen

Folio 44

1. bij een comen en(de) ordre geven dat met settonge der palen
2. tot gemeijne costen van beyden sijden mach voortgevaren
3. worden, daarvan sijn Ed. dese vorsters wil adviseren.
4. Is goetgevonden dat op Sonnendach toecommende,
5. wesende den 23 Junij, sall worden gepubliceert dat
6. binnen den tijt van viertien dagen sall worden ge-
7. schouwet, waerna de Marckenrichter eerster ge-
8. legenheijt met de vorsters en (de) erffg(enamen) die sijn Lieve
8. Marge:(publicatie van de schouw)
9. sall willen assumeren de schouwe sall mogen voeren.
10. De Pastoir ende kerckm(eeste)rs van Sellem versochten vande
11. erffgenamen consent dat tot vollest der reparatie
12. vande kercke mochte worden besichticht en(de) vercoft een par-
13. ceeltien landts bij de Lackhorst, to meer also de naest-
14. geerffde als Andries van Lochum, Johan Veninck de
15. bouluynen van Nijenhaven en(de) Oldenhaven alhier verclaerden

16. daerbij niet geinteresseert to wesen, waerop geresolveert
17. en(de) geaccordeert dat de Markenrichter, Jr. Carvenheijm
18. en(de) Arnolt Coerbeck (die daerto worden gecommittert)
19. den ogeschijn daarvan nemen sullen, en(de) volgens aenden
20. meest biedenden na voorgaende publicatie int apenbaer
21. mogten vercoopen, daarvan de pennongen tot reparatie
22. der kercke sullen worden geemploieert.
Marge: (geen kercken reeckeningen te doen als ten overstaen van gecommitteerde erffgenaemen.)
23. is voorts mede gerecesseert 1) dat de Pastoir en(de) kerckm(eeste)ren
24. van nu voortan hare rekenongen van ontfanck en(de) uut-
25. gave der kercke niet sullen mogen doen bij sich selffs,
26. als men verstaet nu geschiet to sijn 2), maer dat sulx
27. sall geschieden in bijwesen van twe erffg(enamen), tot welcken

Folio 44 verso

1. eijnde sijn en(de) worden gecommitteert Mr. Johan to
2. Borken en(de) Andries van Lochum om sodane voorval-
3. lende rekenongen bij te wonen, dewelcke tot
4. ijder tijt daarvan sullen werden verstedicht om sich
5. daerna te mogen schicken.
6. De vorsters vant vergangen jaer: Jan Hummelinck,
7. Wolter to Till, Jan Wetinck, Gerrit Terinck,
8. Jan Bloeminck en(de) Jan Eiltinck sijn gecontinueert
9. en(de) is opt nije gecoren inden Winckelshoeck, Rense op
10. Roesinck.
11. Opten 14 Julij 1622 heeft Gosselick to Rosengarde aen(den) Marc-
12. kenrichter Johan van Haegen vertoent een segel en(de) brieff dateert
13. op Slangenborch den 4 Maij 1616 bij za(ligen) Jr. Frederick van Baer
Marge: (Ratificatie van een verkogt parceel uijt de gemeente van den Markenrigter.)
14. Als Marckenrichter onderteijkent en(de) besegelt, waerbij sijn Ed.
15. ratificeert en(de) approbeert den coop so de Pastoir en(de)
kerckm(eesters) van

1) besloten

2) zoals men begrijpt dat nu geschied is

16. Sellem hadden gedaen met Henderick van Hisfelt 1) en(de) Gosselick
 17. voors. van een parceeltien uuijter gemeijnte bij de Bottermate
 18. gelegen.
 19. Op Dinsdach den 16 Julij 1622 heeft de Marckenrichter na
 20. voorgaende kerckenspraecke met navolgende vorsteren en(de)
 21. naburen de schouwe geuert name(lick) Wolter to Till, Jan
 22. Hummelinck, Jan Wetinck, Gerrit Terinck ende Johan
 23. Eiltinck, en(de) sijn dese nabeschreven gebreckhaftich bevonden
 24. ende vuijl geschouwt.
 25. Herman Tenkinck van twe weijden opte }
 26. beke ongeschouwt liggende } van dese beijde
 27. Idem van eenen stomp liggende tegen sijn } broecken
 28. andere weijde losgehouden inde beke } op 1/4 biers
 29. Willem Wennekinck van een hoexken inde } angeslagen

Folio 45

1. beke onuuijtgeworpen liggende tegen
 2. sijnene grave 16 st.
 3. Garrit Wassinck van een hoeck tegen
 4. sijn weijde onuutgeworpen 10 st.
 5/6. Jan to Waerle t'eijndens sijn mate 2) ongeschouwt 10 st.
 7. Otto Heijnck to lasten om enen elsen stomp
 8. tegen sijn weijde uut de beke te maken off
 9. sall ter naester schouwinge daerover ge-
 10. mulesteert 3) worden.
 11. Dese voors. broecken sijn Garrit Jolinck avergewesen tot
 12. vollest der [ver]teronge uutgenomen Wassinck en(de) Waerle die
 13. den schaeter voor sijn moyten sal inmaenen.
 14. Achtervolgende de resolutie der erffg(enamen) op naestleden hol-
 15. tinge genomen hebben de Marckenrichter, en(de) Jr. Car-

1) eenmalig voorkomende naam. Vermoedelijk Hendrik Hissinck

2) achterin zijn weide

3) aangesproken

16. venheijm en(de) Coerbeek daerto specialick geauthoriseert
17. na voorgaende publicatie int apenbaer vercoft aen
18. Steven to Mollencamp en(de) Agnes sijn huijsfr(ouw)
19. een parceeltien uuijter gemeijnte streckende met
Marge:(vercoft parceel bij de Lachorst)
20. d'ene sijdt langes de Lachorst, ende met d'andere
21. sijdt langes den wech, met een eijnde schietende opte
22. Vloet ende met t'ander eijnde op een kerckenhaeff-
23. ken, met noch een smallen inhoeck streckende langes
24. de Vloet ter eenre en(de) Evert Nijenhaves hoff ter
25. andere sijden met beyde eynden keeren(de) aen(de) gemeyne
26. wegen, ende dat voorde somme van hondert daler
27. ad 30 st. t'stucke, dewelcke somme Steven [ver]mogens
28. quitantie in date 23 Martij 1623 aen(den) Pastoir Weijde-
29. man ende Jan Bloeminck, kerckm(eeste)r, heeft betaelt ende tot re-
30. paratie der kercken sijn geëmploieert, ende sullen Steven op
31. sijn [ver]soeck brieven in forma gegeven worden.

Folio 45 A, verklaring 1)

1. Wij onders[chreven] Pastoor en Kerckm(eeste)ren in d'tijdt tot
Zelhem
2. bekennen mits desen, dat wij uit handen van Steven toe
3. Mollencamp, Agnes zijn huijsfr(ou) hebben ontvangen, de som-
4. ma van een hondert dal(er) ad. 30 st. 't stucke, zijnde die
5. coop-pennongen van een seker stucxken landes uijt de
6. ghemeijnte alhier bij de Lackhorst, van (den) Marckrichter ende
7. erffgen(amen) d(er) Hartemer Marck, [ver]leden jaere tot noot-
8. wendige reparatie d(er) Zellemscher Kereke, geaccordeert,
9. en an Steven Mollencamp voors. voor sodanige som(m)e
10. int openbaer [ver]coftt. Bedanken hem daer-
11. van goede betaeling. Sig(natum) Zelhem, desen 23en Martij
12. A(nn)o 1623.
13. Johan Bloemijnch Valentin(us) Weijdema(n) pastor
als bijzitter in Zelhem

1. Deze verklaring staat in de transcriptie tussen folio 45 en 45 verso.
Om redenen van duidelijkheid heb ik er de naam **folio 45 a** aan gegeven.

Folio 45 verso

1. **Opten 16 Junij 1623** heeft de Erentvest ende vroeme
2. Johan van Haeghen in qualite als Marckenrichter van wegen
3. de Heeren Gedeputeerden na voorgaende publicatie tot Sel-
4. lem inden dorpe Jaerholtonge gehalten ende to gerichte
5. geseten met navolgende erffgenamen als namelick Jr.
6. Berndt van Carvenheijm voor hem ende Boxtart, mons(eu)r Bongart,
Licentiaet
7. Holte, Arnolt Coerbeek, Derck Thebes, Johan to Borken,
8. Gaert van Woldenborch, Albert Stip, Harwich Tantinck,
9. Gijsbert ter Heijnck, de Richter Verstege voor Joffer Hoen,
10. ende Velinck, Joost Brugginck, Andries van Lochum.
11. Jan Egginck, Henderick to Borken, frater Bartolomeus,
12. procurator vande fratres tot Embrick 1), Albert van Haeghen,
13. secreth. voor hemselve, van wegen Smekinck ende Kerckwijck;
14. Hartger Brouwer van wegen Johan Philips Ritm(eeste)r angaende
15. Kerckwijck, Johan to Mollencamp, Derck Dailtinck,
16. Johan Veninck, Frederick Oesterinck, Johan Wissinck,
17. Reijnt Hoevel, Rabe Regeninck, Berndt Agelinck.
18. De Vorsters vant vergangen jaer Jan Hummelinck, Wolter
19. toe Till, Jan Wetinck, Gerrit Terinck, Jan Bloeminck,
20. Jan Eiltinck, ende Rense op Roesinck sijn gecontinueert
21. ende van nieuwes wederom gecoren Jan Nijenconinck.
22. Erapent brieven vande Magistraet der Stadt Zutphen in date
den 14 Juny 1623
23. nopende het supersederen 2) vande Jaerholtonge off translatie
24. des Marckengerichts binnen Zutphen off Doesborch is goet-
25. gevonden bij den anwesenden erffg(enamen) daerop to rescriberen
Marge:(geen Jaerholtinge te holden, als binnen Zelhem.)
26. datmen van olts ende boven menschen memorie de Jaerholtinge
27. to Sellem inden darpe gehalten, sonder datmen ijewelrt 3) heeft

1) procurator van het klooster Emmerik

2) wachten

3) onbekend woord; ergens ter wereld, ooit?

28. gesien dat bij tijden van oirloch off anders is onderstaen veran-
 29. deronge inde plaetse to maecken, t'welck oock gants ongelegen
 30. solde vallen wanner in loco enige besichtongen solden worden
 31. gedaen, als gemeenlick op de holtinge voorcomen, daerin da-

Folio 46

1. telick moste worden versien, dat oock t selve den erffg(enamen)
 2. van Embrick, Doetinchem en(de) andere verre geseten,
 3. heel ongelegen wildt vallen des nachts tot groote kosten
 4. buijten to blijven, daer sij tegenwoordich to samen na gehol-
 5. dene holtonge des avonts wederom binnen hare steden
 6. cunnen comen, behalven noch ende boven al dat hier door
 7. infractie(=inbreuk) solde worden gedaen in deser marckenrechten
 8. en(de) privilegien, dewelcke men acht so bestendich to sijn
 9. dat daerinne sonder ehafte(=echte) redenen bij der alinge(=gehele)
 10. schap niet solde mogen verandert worden ende datwelcke Landt-
 11. marckenrecht uitdrucke(lick) medebrengh, wanner de Marken~
 12. richter de Jaerholtinge heeft laten kondigen, so waerop
 13. dan sluijten deselve marckenoten die op de Jaerholtinge
 14. commen ende overgeven dat sulx so stede ende vaste sall
 15. wesen gelijk off alle de marckenoten dat overgegeven
 16. hadden, want in allen oeren marckenrechten so vermach sich dat
 17. recht so waer de tweedeel hen willen, den sall dat darden
 18. deel volgen, dewiel dan de Zutphensche erffgenamen
 19. inde holtinge sijn van t'geringste getal en(de) qualick het negen-
 20. de deel solden maecken, daarvan de Burgem(eestere)n Hekeren ende
 21. Schutte als Rentm(eester)en wel de voornaemste sijn die voor desen
 22. niet persoonlick dan door haren volm(achtigen) hebben gecompereert, altijd
 23. sulx dat nauwlux een off twe sullen overblijven die
 24. dese reformatie 1) sullen soecken, dat daerom de erffge(namen)
 25. niet cunnen verstaen tot enige translatie als sijnde

1) verandering, hervorming

26. tegens der marckenrechten en(de) privilegien, noch tot opholdonge
 21. der holtonge aengesien den erffg(enamen) niet gelegen is een off twe
 28. to gevalle hare goederen ende gerechticheijden vandien in ver-
 29. bijsteringe 1) to laten comen, ende dat men oversulx gemeijnt
 30. is volgende den olden gebruijck ter gewoonrlicker plaetse
 31. na voorgaende publicatie Jaerholtonge to holden, alle voor-
 32. vallende geschillen na marckenrecht to decideren ende
 33. de genomene resolutien to executeren, niettegenstaende
 34. haer Ersz(amen) wairschouwinge ter contrarien
 35. hetwelcke den erffg(enamen) seer vrent voorcompt, als meij-
 36. nende dat se in desen van niemant enige veranderinge off
 37. dispositie hebben te verwachten ten ware bij den heer vanden

Folio 46 verso

1. Lande off d'alinge 2) Landtschap om erhefflicke 3) redenen anders
 2. worde goetgevonden; ende dat daeromme de erffg(enamen) tot
 3. Zutphen sich sullen hebben to reguleren na de resolutie op dese
 4. holtonge genomen daervan oir Ersz.(amen) copie sall togesonden
 5. worden.
 6. Angaende d'absente erffgenamen is geresolveert
 7. dat alle de geene die in onvrije steden ende
 8. plaetsen woonen en(de) selffs niet persoonlick comen mogen,
 9. sullen volstaen mits alleenlick gevende last onder hare
 10. handen aen derselver bouwluijden off ijmant anders
 11. om opte holtonge hare vices to vertreden; en(de) bij ont-
 12. stentenis sullen datmael haer stemme verliesen, sonder
 13. nochtans in wijdere brocke to vallen, ende evenwel
 14. bij den anwesenden erffg(enamen) voortgevaren worden, ende
 15. dit geduerende alleen dese tegenwoordige onvielicheijt

1) verwarring?
 2) het gehele
 3) gewichtige

16. ende langer niet; Dan belangende d'andere erff-
17. genamen sittende in neutrale off vrije plaetse sullen
18. sich hebben to reguleeren conform de resolutie vergangen
19. jaer ende A(nn)o 1617 hierop genomen, bij verboerte der
20. poene daerop staende.
Marge: (die in onvrie steden woonen, sullen haere bouluiden, of jemants anders, onder haer handt mogen auctoriseren, om op den jaerholting te compareren, maer anderen niet.)
21. Also de Marckenrichter refereert dat Willem Wel-
22. sinck heeft gepresenteert voor hem met ede to beduren(=verklaren)
23. dat hij aen za(ligen) Jonkheer Baer heeft betaelt sodane tien
24. daler als na vermoge dit marckenboeck van een parceel
25. uuter gemeijnte noch schuldich was, daarvan de kerck-
26. meijsteren nochtans seggen tot proffijjt vande kercke
27. niet ontvangen te hebben; Soo sijn de erffg(enamen) noch-
28. maels verblijvende bij haren borge Wolter to Till

Folio 47

1. om sorge to draegen dat sodane pennongen eerst-
2. maels 1) aende kerckm(eester)en mogen worden voldaan, lasten(de)
3. nietomin den kerckm(eester)en om sich neffens Til bij de wed(uwe)
4. van Baer to vervoegen en(de) om restitutie der voorn(oemde) pen-
5. nongen aan to holden.
6. Belangende dat setten vande marckenpalen tussen
7. de Velswijck en(de) Winckelshoeck, is nochmaels seer nodich
8. gevonden, ende heeft Jr. Bernt van Carvenheijm
9. angenomen op ten Dunsberch to bevorderen, dat enen dach
10. angestemt ende beijdersijts daermede eerster gelegenheijt
11. sall voortgevaren worden.
12. Mr. Johan to Borcken ende Andries van Lochum refereren
13. dat sij als Gecommitteerde der erffg(enamen) hebben gewest
14. over de rekenonge van ontfanck ende uitgave der
15. kerckm(eester)en Johan Bloeminck ende Herman Eninck
Marge: (Gecommitteerde uijt de erfgenaemen geseten over de kerckenrekeninge van Zelle)

1) eerstdaags

16. gedaen den 20 februarij 1623, ende dat bij slot van
 17. rekenonge bevonden dat de kercke schuldich is ge-
 18. bleven hondert vier en dartich gulden anderhalve st[uver].
 19. is mede goetgevonden dat toecommenden Sonnen-
 20. dach publicatie sall worden gedaen dat binnen den tijt
 Marge: (publicatie van de schouw.)
 21. van viertien daeghen de schouwe sall worden gevuert,
 22. op dat een ijder met het suiijveren sijner weteronge,
 23. toch- ende leijgravens sich daerna mogen schicken, dewel-
 24. ke schouwe de Marckenrichter mette vorsters bij hem
 25. to assumeren(=aantrekken) sall mogen effectueren.
 26. De vorsters geven voor dat voordien Grooten War-
 27. ninchage een hoeck voorder wehre 1) inde gemeijnte

Folio 47 verso

1. is uuytgetuynt, dat voor desen en(de) van olts her
 2. so niet plachte to wesen; daerop Tebes antwoord
 3. dat hij het niet anders gemaect heeft, dan gelijk
 4. hij het heeft gevonden, doch begeert dat den ogenschijn
 5. daarvan mach genomen worden, ende so bevonden to veer
 6. uutgesteken to sijn, presenteert sulx in to trecken.
 7. Jan van Varsevelt claecht over Tonis de Moller dat
 8. hij sich gelusten laten eigener autoriteijt enige plac-
 9. ken wech to vueren die Jan inde gemeijnte tegens des
 10. Mollers campken hadde gemeijt, versoeckende dat den
 11. Moller sal gehouden worden deselve placken aldaer we-
 12. derom ter plaetsen to leveren ende den Marckenrich-
 13. ter en(de) erffgenamen in broecke vervallen; des Mol-
 14. lers vrouwe bekent de placken wel ontvuert to hebben
 15. dan sustineert dat Jan niet solde vrij gestaen hebben

1) hofstede

16. in haer bleijcke to meijen; De Marcken-
17. richter en(de) enige erffg(enamen) de oculaire inspectie vande Marge: (Breuke over het wegvoeren van gemaeijde plaggen op eijgene autoriteit en restitutie van de selve ter plaatse waervandaen gehaelt, of vergoedinge)
18. plaetse genomen hebbende, en(de) gehoort de verclaronge
19. van olde vorsters en(de) huijsluijden, verstaen dat den
20. Moller off de sijne niet heeft betaemt sulcke
21. ontvueringe to doen; en(de) dat hij daerom sal gehalten
22. sijn deselve placken wederom to leveren ter plaetsen
23. daer hen deselve gehaelt, off deselve vergoeden, ende
24. daerneffens vervallen in een broecke van een halff
25. vat biers.
26. **Annus 1624 is gepasseert sonder**
27. **holtsprake** to holden, uuijt redenen
28. geen erheflicke oersaken voor quamen.

Folio 48

Anno 1625.

1. Op **Manendach** to Belaken Pinxteren wesende **den 13e**
2. **Junij 1625** heeft de Erentvest ende vorneme Johan
3. van Haeghen Marckenrichter der Sellemsche Hartemer
4. Marke inden dorpe to Sellem to gericht geseten ende
5. Jaerholtinge gehalten met navolgende erffgenamen.
6. Jr. Bernt van Carvenheijm, Mons(eu)r Capelle, Derck
7. Tebes, Licentiaet Holt, Arnolt Coerbeek, Albert
8. van Haeghen, Woldenborch, Johan to Borken, Henrick
9. to Borken, Tonis Slichtkamp, Henderick Wolters,
10. Hartger Brouwer volm(achtige)r van Jan Philips ende meer anderen
11. De Markenrichter ende erffg(enamen) lasten nochmaels Wolter
12. to Till als borge voor Willem Welsinck om neffens
13. Johan Egginck sich to vervoegen bij de wed. van za(ligen)
14. Jr. Baer ende to versoecken tot behoef der Sellemse
15. Kercke restitutie van X dal(e)r die sij voorgeven aen Jr.

16. Baer als Marckenrichter betaelt to hebben ende dat
 17. sij daervan quitantie vande ob(en)g(emelte) wed. sullen ten naesten
 18. vertonen, off dat hierin anders geordonneert sal worden.
 19. Belangende het setten der marckenpalen tussen de Vels-
 20. wijck ende Winckelshoeck is nochmaels goet gevonden vol-
 21. gende de resolutie de A(nn)o 1623, daermede voort to vaeren
 22. ende sijn genomineert om neffens den Marckenrichter daerbij
 23. to sijn als olde huijsluijden Rense op Roesinck ende Berndt
 24. Agelinck, wanner vanden Hengelsen Marckenrichter den
 25. anbestemden dach sal worden geadviseert.
 26. Derck Tebes is vercoft een hoeck uuijter gemeijnte liggende
 27. voorde wehr vanden Grooten Warninckhage, in voegen t 'selve
 28. tegenwoordich bij den Marckenrichter ende enige geerffden
 29. is uutgepaelt ende dat voor tien daler, na dat oculaire in-
 30. spectie genamen ende de naest gelegen erffg(enamen) wegen oir
 31. daerop gehoort waren. interesse

Folio 48 verso

1. Also Tonis Moller, bouwman op Alden Coninck sich laten ge-
 2. gelust(en) sehaepen inden enck to drijven ende to holden, sonder dat sijne
 3. lantheer off hij volgende de resolutie de a(nn)o 1620 heeft
 Marge: (Olden Koeninck om dat niet beweesen heeft tot het holden van
 schaepen berechtigt te sijn is deselve gelast sijne sehaepen wederom
 af te schaffen.)
 4. bewesen dat het goet tot de schaepsdrift sij gerechticht; Soo is
 5. hij voor sijn ongehoorsamheijt ende versuijm gewesen in een broecke
 6. van een rijx dal(e)r, sal oock volgens sich de sehaepen quijt maecken
 7. ende wachten wederom deselve to holden eer hij sulck bewijs
 8. sal hebben bijgebracht, daerto hem nochmaels wort tijt gestalt 1)
 9. wes tot de naestcommende Jaerholtinge.
 10. Steven Mollencamp is veraccordeert met den erffg(enamen) op een
 11. halve tonne biers wegen beterschap vant uutgegraven par-
 12. ceel bij de Lackhorst.

1) gesteld, gegeven

13. Steven Mollencamp ende Johan Egginck, Kerckm(eestere)n hebben ver-
 14. socht bij den erffgenamen om subsid(ie?) ten eijnde de gebers-
 15. tene clocke mochte vergoten worden; is daerop bij den
 16. erffg(enamen) bedenckelick eracht de tegenwoordige crijchs 1) verderf-
 17. licke tijden ende oversulx goetgevonden daarmede to superse-
 18. deren 2), tot dat de saken sich beter sullen ansien laten.
 19. Albert van Haeghen van wegen Alardinck claecht over Reijnt
 20. Hoevel dat hij aen sijnen camp tegens Alardinck ende Winckel-
 21. landt een vaergat 3) met een hecken heeft gemaect, dat voor desen
 22. noijt is geweest, versoeckende dat Reijnt mach belast worden t'selve
 23. henwech 4) to maecken ende in vorigen staet to stellen. Erscheen
 24. Reijnt Hoevel ende belooffde het hecken wech to nemen, het
 25. vaergat op to graeven ende to maken als voorhen geweest dat
 26. daeraver niemant sal hebben to clagen.
 27. Warner Warninck versoeckt vergoedonge van 2 dal(e)r 29 st.
 28. die de vorsters ten tijden van za(ligen) Joncker Baer bij hem
 29. hebben verteert, daerop geresolveert. Also Jr. Baer de proffijten
 30. ende broecken doemaels heeft genoten dat suppl(ia)nt sich aen de
 31. sal hebben t'addresseren ende betalonge versoecken. wed.

Folio 49

1. Gerrit Buninck sijn geschutte beesten sonder kennisse van (den)
 2. Schutter off den beschadigden uut het schot gehaelt hebbende
 Marge:(boete over het haelen van beesten uijt het schutschot sonder
 kennisse van den schaeter.)
 3. is gewesen in een boete van 12 st. ende heeft angelooft sijn
 4. gewrucht also to onderhouden dat sijn naburen daerdoor geen
 5. schade sal geschieden.
 6. Also wordt geclaecht dat het hecken aen Wijmelinck nootwen-
 7. dich dient vernieuwt, ende dat van oltsher t 'selve hecken
 8. is onderhouden bij de bouwluijden van(de) beijde Warninck-
 Marge:(Hecke aen Wijmelinck)
 9. hagen, Bottermate, Polman, Snijders stede ende Leuwen-

1) oorlog

2) wachten, uitstellen

3) doorgang

4) ongedaan

10. borch, mits dat die van Wijmelinck beijde vleugels
11. maecken, is geordonneert dese voors(egde) bouwluijden door
12. den schatter aen to doen seggen om binnen den tijt van drie
13. weeken dat voors(egde) hecken to vernieuwen, off dat bij gebreck
14. t'selve vanden vorsteren sall worden gemaect opten weder-
15. penninck.
16. Uuijt last van (den) Marckenrichter ende erffg(enamen) heeft Johan
17. Egginck angenomen een eijcken vunderen to bestellen over
18. de Weteronge tegens Toynck slach, dat hem na estimatie
- Marge: (vonder over de wetteringe tegens Toijnck slach)
19. van goede mannen sal worden betaelt.
20. De olde vorsters als Jan Hummelinck, Wolter to Till, Jan
21. Wetinck, Gerrit Terinck, Jan Bloeminck, Jan Eltinck,
22. Rense op Roesinck en(de) Jan Nijenconinck, worden nochmaels
23. gecontinueert.
24. **A(nn)o 1626 is gepasseert sonder de**
25. **Jaerholtonge** to publiceren angesien
26. niet noodichs voorviele.

Folio 49 verso

Anno 1627.

1. Op ten **5 Junij 1627** heeft de Erentveste Johan
2. van Haeghen Rentm(eiste)r der Geestelicke goederen
3. ende van wegen de Ed. Heeren Gedeputeerden der
4. Graeffschap Zutphen, een Marckenrichter inde
5. Hartemer marcke inden dorpe tot Sellem to ge-
6. richte geseten ende holtonge gehouden in bijwesen van
7. navolgende erffg(enamen), Jr. Eggerich van Baer, Jr.
8. Carvenheijm, doctor Hartgerus ten Holte(Licentiaet Verheyden),
Burgem(eiste)r
9. Adam van Wildenraet, Arnoldt Coerbeek, Albert
10. van Haegen, Derck Tebes, Geerlich van Langen,

11. Gaert van Woldenborch, Broechese, Jan Egginck,
12. Procurator van Embrick, Willem S'Buelen, Henrick
13. Lettinck.
14. De rentm(eeste)r van Jr. Jacob Ripperda is niet gecompareert,
15. heeft oock geen volmacht noch excuse schriftelick aenden
16. Marckenrichter off erffge(namen) gesonden, ende daerom volgens
Marge:(boete wegens absentie)
17. voorgaende resolutien gewesen in een broecke van drie
18. goltg(ulden) op de bouwluyden to executeren.
19. Belangende het vernieuwen der marckpalen tussen
20. de Velswijck ende Winckelshoeck wordt nochmaels seer
21. nodigh gevonden ende gecontinueert bij de resolutie des
22. jaers 1625
Marge:('t setten van merckenpaelen)
23. Gesien sekere contschap van wegen den lantheer van Olden
24. Coninck avergegeven, waermede deselve meynt to
25. doceren, 't recht van schaepsdrift desselven goedes:
26. is geadvisert nademael de voors(egde) contschap onformelick
27. ende niet na Landtrechte is beleydert, dat deselve
28. voor alsoch voor geen sufficient bewijs can worden
29. angenomen, oversulx nochmaels ordonnerende conform
30. de resolutie van naestleden holtonge sich datelick
Marge:(vid. fol 41 verso contschap nae landtrechte niet beleidt,
informeel)

Folio 50

1. de schaepen quyt to maecken ende opt goet niet
2. wederom to nemen voor ende aler hij sulcken gerech-
3. ticheyt na rechtsbehooren sal hebben bewesen, bij een pene
4. van XXV goltg(ulden), ende ten regarde den bouwman.
5. Tonis Moller tegens naestvoorgaende resolutie evenwel

-
6. de schaepen gehouden, wordt gewesen in een broecke
7. van een tonnen biers bij den bouwman to betalen op
8. pene van datelicke executie 1).
9. Opt naerder versoeck vanden bouwman Tonis Moller
10. is bij den Marckenrichter ende erffgenamen geaccor-
11. deert dat den bouwman den tijt van ses weken de schapen
12. noch sal mogen behollen 2), ende inden selven tijt goet suffi-
13. cient bescheyt vande schaepsdrift aende Marckenrichter
14. ende erffgenamen tot Doetinchem woonachtich, overleveren
15. die geauthoriseert worden t'selve to examineren ende
16. na behooren daerinne to ordonneren. Bij ontstentenis
17. van inbrengen des bewijsen binnen ob(en)g(emelte) tijt, sal nade
18. voorsegde resolutie voortgevaren worden.
19. Nademael Henderick, de soone van Steven Mollencamp
20. sich heeft laten gelusten eygener autoriteijt enige
21. geschutte beesten uut het schutschot to halen, is hij
22. dienthalven voor ditmael begenadicht met een halve
23. tonne biers.
Marge: (Beesten uit het schutschot eigener auctoriteit gehaelt.)
24. Is geresolveert dat naestcommende Sondach inde kercke
25. sal worden gepubliceert dat een ygelick binnen den
26. tijt van drie weken sijn gewrechte behoerlick sall
27. maecken, oock de toch- ende leygravens suyveren ende
28. sohouwbaer maeck, want men na expiratie desselven
29. tijdes is geresolveert de schouwe to voeren op dat een
30. ijder sijnen schade ende broecken mach vermijden.

1) onmiddellijk te betalen

2) behouden

Folio 50 verso

1. Warner Warnenck claegende over seker aohterwesen
2. van twe daler 29 st. t'welcke de vorsters in saecken hares
3. officij 1) bij hem hebben verteert, is hem belaeft tegens toe-
4. commende holtonge daerop to sullen letten, dat hij sall
5. worden gecontenteert 2).
6. Joncker Eggerich van Baer, versoeckende om met
7. den Marckenrichter ende erffgenamen in hande-
8. longe van coop to treden, wegen een horstien 3) voor
9. Gerwerdinck gelegen, om de pennongen tot proffijt
10. der kercke angeleyt to worden, is geresolveert
11. dat hetselve horstien bij Jr. Baer sal worden uitgesteken
12. ende dat volgens daervan inde kercke sal publicoatie
13. worden gedaen, ten eijnde so iemant der erffg(enamen) darbij
14. mochte wesen geinteresseert t'selve aenden Marcken-
15. richter to kennen geve, ende in vall niemant daerbij mochte
16. wesen geinteresseert, worden den Marckenrichter
17. ende erffgenamen tot Doetinchem woonende
18. geauthoriseert om met Welg(melte) Jr. Baer hierover in hande-
19. longe te treden.
20. De olde vorsters als Jan Hummelinck, Wolter tho
21. Till, Jan Wetinck, Gerrit Terinck, Jan Eltinck,
22. Rense op Roesinck ende Jan Nijen Coninck worden
23. nochmaels gecontinueert, ende is in plaetse van
24. Jan Bloeminck van nijes tot vorster gestelt
25. Warner Warninck, die daerop den behoerlicker eet
26. heeft gepresteert.

1) ambtshalve

2) schadeloos wordt gesteld

3) bosje

Folio 51**Anno 1628.**

1. Opten **Manendach na belaken Pinxteren wesende den 9 en**
2. **Juny 1628** heeft de Erentfeste Johan van Haeghen,
3. Rentm(eester) van wegen de Ed. Heeren Gedeputeerden deser
4. Graeffschap, Marckenrichter vande Hartemer Marcke
5. to Sellem, inden dorpe Marckengerichte gehouden met den
6. navolgenden erffg(enamen). Gerhardt van Holte Licentiaet,
7. Gaert van Woldenborch, Albert van Haegen, Arnoldt
8. Coerbeek, Derck Tebes, Frans van Bon loco, Jr. Baer,
9. Dr. Tuynslijper Procurator, Rentm(eeste)r van Jr. Ripperda, Peter
10. van Selst, Frans van Wildenraet, Andries van Lochum
11. Hartger van Selst loco, Langen, Broechese.
12. Gesien bij d'erfgenamen het bericht van wegen den lantheer
13. vant goet Alden Coninck geexhibeert rakende de gerech-
14. ticheijt vande schaepsdrift des selven goedes ende gelet
15. opte contsohappen daerbij avergegeven, dewelcke bij desen
16. gerichte sijn gerecoleert 1): wordt verstaen dat daer-
17. mede genoechsam is gedoceert dat het selve goet sij be-
18. rechticht om een cudde schaepen to mogen holden.
Marge:(Oldenkoeninck tot schaepen berechtigt)
19. Opte clachte gedaen door de huysfrouw van Lieutenant Smit
20. dat Captein Peter van Bommel t'eyndens sijnen camp
21. hoorende in Tijckenstede enige opgravonge is gedaen
22. daerdoor het goet Brugginck is vernadeelt in sijnen uut-
23. wech, is voor antwoord gegeven nademael de opgra-
24. vinge langer als jaer ende dach geleden, dat men tegenwor-
25. dich daerin niet can remedieren, maer dat clegerse sich sall
Marge:(of aengraevinge jaer en dag geleden kan niet geremidieert
worden)

1) opgepakt, op de rol zijn gezet

26. vervatten met goet bewijs dat deselven in haren gewoonlicken
27. uutwech is ende wordt verhindert om sulx gesten nader inde
28. saecke geordonneert to worden na behoren.
29. Also Derck Tebes will sustineren dat den Grooten Warninck-
30. haghe solde wesen berechticht tot het holden van een
31. cudde schaepen ten selven fine 1) overleggende twee contschappen.

Folio 51 verso

1. Is bij den anwesenden erffgenamen verafscheydet
2. nademael de erffgenamen tegenwoordich in swacken
3. getalle sijn vergadert. Ende sonderlinge absent sijn de
4. lantheeren der goederen Terinck, Mollencamp ende andere
5. daeromtrent gelegen ende hierbij meest geinteresseert
6. dat Derck Tebes tegens toecompstige holtinge nader
7. sal bewijsen, dat den Warninckhage gerechticht sij om
8. grooter cudde als de goederen Terinck, Mollencamp
9. Aldenhave etc. to mogen halden ende dat sowel bij somer
10. als wintertijt, om sulx bij den erffge(namen) in competente
11. getalle gesien wesende nader hierin gedisponeert 2) to worden.
12. De vorsters ende schater dragen voor, dat na gedane publicatie
13. navolgende sijn gebroeckhaftich bevonden van wegen de wrucht
14. ende daerom bij den erffge(namen) gebroeckt als volcht.
15. De bouwluijden aen Claepsinck Brinck dat sij het hecken naden
16. enck aen Barinck landt niet na behooren gemaect- 2 £ (=pond) 10 st.
17. Jan van Versevelt ende Gerrit Jolinck dat sy een vleugel ant
18. hecken an Neiencamp niet gemaect - 15 st.
19. Herman Clumpemaker dat hij een vleugel aent voors(eide) hecken
20. ongemaect laten liggen - 15 st.
21. Idem dat hij eijgener autoriteijt sijn geschutte beesten uut
22. het schutschot gehaelt gebroeckt een tonne biers.

1) doel

2) beslissing

23. Idem dat hij Garrit Jolincks vlas uut den colck getaegen 1)
24. enden over den brinck geworpen - 6 gl.
Marge: (Beesten buiten consent uit het schutschot gehaelt en de boete daervan, en het vlas uit de ruete getrocken en de boete daervan.)
25. Van dese drie broecken is Clumpener door voorbede der naburen (ende)
26. ten ansien syn armoet begenadicht met 4 gl die Garrit Jolinck
27. sal boeren opte verteronge van(de) erffg[enamen].
Marge: (idem)
28. Berndt Wullinck dat hij eygener autoriteyt een peert, dat
29. de vorsters hadden geschut wederom gehaelt ende wech gedre-
30. ven, gebroeckt 1 vat biers. Sijn de vorsters gelast
31. ditselve to executeren op Wullincks haef de beesten so haest deselve
32. in dese marcke to becomen sijn.
33. Jan van Versevelt claecht over Hendrick Scheper op Priesterinck

Folio 52

1. dat hij sijne schapen op Versevelts groen gehoedet ende daerover
2. gevonden sijnde, gedreicht Versevelt met de schaepschuppe 2) aff
3. to smeeren 3) begenadicht met een halve tonne biers.
4. Also de vorsters claegen dat verscheydene inwoonders van Doe-
5. tinchem als met namen Michel Schoelmer, Jan Jasperss,
6. Herman Bouwm(eeste)r, Jan Claepsinck, Hendrick Buninck ende
7. Hendrick Tymanss een merckelicken antall sohadden in Sellemse
8. Marcke hebben gesteken. is bij den erffg(enamen) geresolveert
Marge: (bij vremde schadden in de Sellemse merckt gesteecken ende die Resolutie daer over)
9. ende de vorsters belast daerop to sullen letten dat dese schadden
10. niet vervoert werden, maer dat sy waegens ende peerden daerna com-
11. mende sullen anhouden en(de) int dorp brengen, om tot reparatie
12. deser indracht geprocedeert to worden.
13. Is geresolveert dat bij Loomans Twisselt 4) een Marckenpael
14. sal worden geset ende de Magistraet van Doetinchem ver-
15. socht, ymant to willen committeren daerby to comen.

1) getrokken

2) herdersstaf met schep

3) slaan, aftuigen

4) wisselt= woeste grond, bos en weiland om plaggen te steken

16. Nademael de vorsters claegen dat de caters 1) sich ongeboerlick dragen
17. met schadden steken inde Sellemse Marcke. Continueren
18. de erffgenamen bij de resolutie hierover A°1614 genomen
19. opte peen daerbij gestatueert 2).
Marge: (vid fol.23 verso)
20. Gesien bij d'erffg(enamen) sekere acte van accort voordien Ed. Hove
21. opgericht tussen den Heere Lantdrost Hekeren ende Egbert Ver-
22. stege gewesen Richter tot Sellem, waerbij Verstege ad vitam
23. wordt toegestaen vrijheijt van allerhande diensten ende contributie
24. pennongen, voorts de gerechticheijt tot turffsteken als hij tot noch
25. toe gehadt heeft inde veenen, welcke bij Verstege den erffg(enamen) is
26. gepraesenteert met versoeck om deselve to willen approberen.
27. Hebben de erffg(enamen) geresolveert ende verclaert voor so veel
28. voors(eide) poincten als erffg(enamen) in dese Hartemer Marcke
haer de
sollen mogen
29. concerneren 3) geerne to accorderen ende to approberen gelijk haer
30. Ed. deselve accorderen ende approberen bij desen.
31. Erschenen Dr. Bernhardus Tuijnslijper procurator, als lanther
32. des goedes Wassinck ende constitirt Bernhardum Mockinck om
33. jaerlix in S.W. (=Sijn Weledelen) name alhier de holtonge to
vertreden, adviseren, resolveren.

Folio 52 verso

1. De olde vorsters sijn dese reijse gecontinueert namelick
2. Jan Hummelinck, Wolter tho Till, Jan Wetinck
3. Garrit Terinck, Jan Eltinck, Rense op Roesinck
4. Jan Nijenconinok ende Warner Warninck

1) keuters, keuterboeren
2) vastgelegd in statuten
3) betreffen

5. **A° 1629**
- Opten 1 Juny 1629 wesende manendach na belaken Pinxte-**
6. **ren** heeft de Erentveste Johan van Haeghen, Rentm(eeste)r der
7. Geestelicke goederen ende Marckenrichter Marckengeriochte
8. gehalten met navolgende erffgenamen als Jr. Bernt van
9. Carvenheijm, Hendrick(?) van Hoen, Henderick ten Holte, Arnolt
10. Coerbeek, Albert van Haeghen, Andries van Lochum, Licen-
11. tiaet Verheyden, Bernt Mockinck volm(achtiger) van Tuijnslijper
12. Derck Tebes, Henderick Lettinck, Wolter ten Till, Johan
13. Egginck.
14. Alsomen uut de brieven van excuse der affwesende erffgenamen
15. verstaet dat de bouwluijden niet ter goeder tijt hare lant-
16. heeren adviseren vande publicatie der holtonge is geresolveert dat
17. so verre na desen, de publicatie veertien dagen to vooren ge-
18. schiet sijnde de bouwluyden hare lantheeren ten minsten acht
19. daegen voordien geprefigeerden 1) dach, sulx sullen andienen off bij
20. gebreck van sulx betalen de broecke daerop staende.
Marge: (De bouwluiden gelast haere landheeren acht daegen voor de vergaederinge van den Jaerholting te waerschouwen etc.)
21. Tot vorsters sijn gecontinueert Johan Hummelinck, Jan El-
22. tinck, Garrit Terinck, Rense op Roesinck, Jan Nijenconinck
23. ende inde plaetse vande afgaende van nijes gecoren, Johan
24. Egginck, Bernt Lettinck, Frans Penencamp ende hebben de
25. olde vorsters bij hanttastonge haren gedanen eet vernieuwt
26. ende de drie nyes gecoren met hanttastonge angelavet denselven to
21. achtervolgen. 2)
Marge: (vande vorsters hanttastinge in plaets van eede gedaen)
28. is geresolveert dat de Marckenrichter sal Sorge draegen
29. dat bij Wijmelinck een goet nije hecken werde gemaect
Marge: (Hecke bij Wijmelinck)
30. ende t'selve so na bedingen als mogelick daervan de costen
31. sullen worden gedragen vande bouwluyden van beyde

1) vastgestelde

2) te doen als de anderen

Folio 53

1. Warninckhagen 1), Bottermate, Polman, Snijderstede
2. Leuwenborch, dien sulx van olts cumpt to maecken als bijde
3. resolutie de a°1625 fol 42 to sien.
4. Tot het setten der marckenpalen anden Winckelshoeck
5. ende Velswijck is bij den Marckenrichteren beyder marcken
6. anbestemt wonsdach den X Junij. Daerto de marckenpaelen
7. beydersijts sullen becosticht worden.
Marge: (De merckenpalen aen den Winckelshoeck en Velswijck
bij beijde mercken becostigt.)
8. De Richter des kerspels Sellem, van wegen de gemeynte voor-
9. dragende hoe dat de Gasthuysm(eiste)r(e)n van Doetinchem sich voor
10. desen hadden onderstaen den wech anden Rosengarde toe te maecken,
11. ende daerdoor de gemeynte des kerspels Sellem merckelick in haer
12. possessie ende gerechticheyt to turberen, daerover anden heeren
13. Lantdrost geclaecht om maintenuue, die oock daerop bij decreet de
14. apenonge geordonneert, dewelcke oock was geexecuteert. Ende
15. terwijlen daerop de voors(chreven) Gasthuijsm(eiste(re)n de novo
denselven wech
16. toegemaect, hebben de gemeynte anden erffg(enamen) om hanthavonge
17. ende ordre hoe men sich voortan in desen sal draegen gebeden, ende
18. waer de costen alreets gedaen ende noch to doen sullen gevonden
19. worden. Is bij den erffg(enamen) verstaen dat de oppositie van wegen
20. de gemeynte gedaen, nodich en(de) wel is geschiet, vindende dienst-
21. lick ende nodich dat t'selve werck met allen ernst sall worden
22. vervolcht. Versoekende den richter om met advijs der naest gese-
23. tene erffg(enamen) binnen Doetinchem de gemeijnte to assisteren,
24. ende de hant te bieden, daerto bij kennisse der voors(eide)
erffg(enamen).
25. Tot de nodichste costen van(den) ontfanger der contributie ende
pontschat-

1) Groot en Klein

26. tonge Hendrick Lettinck, lichtende 20 off 25 gulden ende
 27. wat de vernere costen angaet, sullen, bij declaratie ingebracht
 28. sijnde, bij de erffg(enamen) worden geordonneert, waeruut de sullen
 29. worden betaelt.

A° 1630 is gepasseert sonder Holtonge.

Folio 53 verso

1. **Op Manendach to belaken Pinxteren wesende den 6 Junij 1631**
 2. heeft de E. Johan van Haeghen Rentm(eiste)r etc. ende Marcken-
 3. richter der Sellemse Hattemer Marcke inden dorp tot Sellem
 4. Jaerholtonge gehouden met erffg(enamen) als Jr. Bernt van Carvenheym
 5. Burgem(eeste)r Adam van Wildenraet, Burgem(eeste)r Hendrick tho
 6. Borcken, Arnolt Coerbeek, Licentiaet Holte, Licentiaet
 7. Verheijden, Stadtholder Gerlich van Langen, Albert van
 8. Haegen, Bernhart Winckelman, Anthoni Slichtcamp, Hen-
 9. derick Lettinck, Jan Egginck.
 10. Tot vorsters sijn gecontinueert Johan Eltinck, Gerrit Terinck,
 11. Rense op Roesinck, Bernt Lettinck, ende in plaetse vande
 12. affgestorvene ende vertrockene van nijes tot vorsters vercoren
 13. Jan Smekinck, Warner Toinck ende Gerrit Hugen die den
 14. eet in solenni forma 1) hebben gepresteert.
 15. Hendrick op Barinck om dat hij tegens marckenrecht ende
 16. ordonnantie der erffg(enamen) sijn schaepen inden enck heeft
 17. terwijlen het saet stonde wassen, gebroeckt na d'ordonnan(tie) ses
 18. Hendrick Schenninck uitgelijcke oirsake gebroeckt ses gulden.
 19. Tonis Moller van gelijcke sake ses gulden.
 20. Hendrick de Scheper op Jolinck omdat hij na Lamberti sijne

1) Vermoedelijk solemnis forma (Lat.)= op plechtige wijze

21. schaepen inde Twisselt weyden heeft laten gaen tegens ordon-
22. nantie gewesen in een boete van drie gulden.
Marge: (Na Lamberti geen schaepen inde weijden te hoeden.)
23. Bernt van Warendorp is na genomene oculaire inspectie
24. gewesen in een boete van een rijxdaler omdat hij van(de) gemeijnte
25. een hoeck tot sijn landt getagen ende met dornties afgepatet 1)
Marge: (bruecke over het aenmaecken uit de gemeijnte)
26. welke doornties hij sal optrecken ende niet wijder als sijn eijgen
27. gront uutsetten.
28. De naburen omtrent Buninck clagen dat Henderick, den
29. knecht van Buninck, op Veninck Brinck drie oyen met lam-
30. meren holdet sonder dat hij daerto is berechticht. Is geresolveert
31. den knecht to belasten om deselve schaepen anstont wech to maecken
Marge: (Die niet berechtigt is tot schaepen, geen schaepen te holden)
32. bij een pene van een tonne biers.

Folio 54

1. Licentiaet Verheyden vanwege desselven Swager Diderick
2. Tebes als lantheer vant goet Groote Warninckhage heeft
3. drie besegelde contschappen geëxhibeert om daermede to bewijsen
4. dat hetselve tot een schaepsdrifte berechticht sij, versoeckende
5. dat het goet met sulcke gerechticheyt int marckenboeck mach
6. angeteijkent worden.
7. De erffgenamen gesien de contschappen van wegen Diderick Teben
8. overgeleyt, verstaen dat daermede is bewesen dat den
9. Grooten Warninckhage voormaels is in possessie geweest
10. een cuddeken schaepen van een drie vierdel off daer omtrent
11. to holden t'welcke de erffgenamen hem dan oock toestaen.
Marge: (Groot Warninck hage tot 3/4 schaepen gerechtigt.)
12. voorbeheltlicken den lantheeren van (de) naestgelegen goederen oir
13. recht indien deselve conden bewijsen dat den Grooten Warninck-
14. hage daerto niet mochte berechticht wesen, off tempore pacis 2)
15. daarvan in geen rouwelicke 3) possessie to sijn geweest.

1) met doornstruikjes afgezet

2) vredeestijd

3) door vererving verkregen

16. Burgem(eeste)r Hendrick to Borcken als lantheer vant goet Terinck gaff to kennen, dat hij vermeijnde t'selve goet mede
17. berechticht was om een cudde schaepen to holden, ten minsten dat
18. uut het marckenboeck bleke dat sij des winters een deel
19. schaepen hadden mogen holden, ende angesien ditselve een volcomen erve was ende jaerlix groote ongelden ende schuttongen
20. moet draegen, versochte: (onvercort sijn recht) dat hem
21. vande erffgenamen mochte toegestaen worden om een cudde
22. van hondert schaepen soo wel den somer als den winter opt selve goet
23. to mogen holden, presenterende daervoor anden erffg(enamen) een
24. redelicke compositie tot profijt der marcke to geven.
25. De anwesende erffg(enamen) acoorderen ende cunnen lijden dat Burgem(eester) Borcken op 't goet Terinck so well des somers als winters een cudde schaepen van drie vierdel sal mogen holden ende
26. daerover op naeste holtinge met den erffgenamen in compositie
27. comen; Tegens welcke holtinge de huijsluyden van(de) naestgelegen
28. Marge: (Het goedt Terinck alleen berechticht tot het holden van 3/4
29. deel schaepen vid. fol. 103, 103 verso)

Folio 54 verso

1. goederen als Mollencamp, Wennekinck, Wassinck, Wetinck
2. ende Brugginck sulx haren lantheeren sullen to kennen geven
3. om haer interesse so sy ijert meijnen to hebben to proponeren oft
4. dat bij haer luyder stilswijgen hiermede sal voortgevaren worden.
5. Op clachte van Hendrick den Scheper op Jolinck, clagende dat Marge: (wegens geschutte beesten den schaeter te vreden stellen of sal daer voor gepeijndet worden)
6. Bernt Lettincks beesten hem sijnen boeckweijt opten Nijeman
7. opgevreten, daerover hij deselve beesten int schutschot gebracht, verstaen
8. de erffg(enamen) dat Lettinck den schaeter sal to vreden stellen oft
9. dat men hem sulx sal afpeijnden. 1)

1) penden= beslag leggen op, gijzelen

10. **Op Manendach den 11 Junij 1632** heeft Johan van Haeghen, Rentm(eester)
11. als Marckenrichter der Sellemse Hattemer Marcke inden dorpe tot
12. Sellem, Marckengerichte gehouden, oirconterffg(enamen) Mons(eur)
Lemaire,
13. Mons(eur) Doetecum, Doctor Holt Junior, Burgem(eeste)r Hendrick to
Borcken,
14. Woldenborch, Winckelman, Albert van Haeghen, Arnolt Coerbeck,
15. Hendrick Lettinck, Joffer Smits, Tonis Slichtcamp, Frans van
16. Wildenraet, Herman van Wullen, Arnt Tengbergen, Bernt Mockinck.
17. Erschenen Burgem(eeste)r Borcken en(de) heeft versocht achtervolgende
18. de resolutie van verleden jaer om metten erffg(enamen) to comen in
compo-
19. sitie om een cudde schaepen to holden opt goet Terinck; daerop
van(de)
20. erffgenamen voor antwoord gegeven, dat sij merendeels wel genegen
21. waren om den Burgem(eeste)r sijn versoeck toe te staen, maer dewiel 1)
Marge:(schaepdrift bij Terinck gecontradiceert.)
22. de lantheeren vant goet Brugginck claechden daer grotelix
23. bij geinteresseert to wesen, ende oversulx t'selve niet conden
accorderen,
24. hebben de erffg(enamen) het daer bij laten staen. Protesterende
25. nietto min Burgem(eeste)r Borcken dat dit sijn versoeck hem in sijn
26. hebbende recht niet solde hinderlick wesen, als sustinerende daer
27. van to sijn in possessie, 't geene hij met contschappen wil bewijsen.
28. De naestgesetene erffg(enamen) van(de) Grooten Warninckhage behoort,

Folio 55

1. het reces 2) van verleden jare daerby Derck Tebes conditis na-
2. liter 3) is toegestaan de possessie van schaepen opten
3. Grooten Warninckhage toe holden hebben daertegens pro suo 4)
4. interesse geprotesteert, presenterende tegens naeste holtinge
Marge: (schaepdrift van Groot Warninckhage gecontradiceert.....)
5. bewijs in to brengen dat tempore pacis dat goet daarvan in gene
6. volcomen possessie is geweest.
7. De schaters clagen over Johan Sessinck dat sijne kinder een varken
8. uut het schutschot wechgenomen, daerover hij in boete vervallen ende
9. begenadicht met eenen daler.
10. Is erschenen Herman Tentinck, olt omtrent 60 jaeren, ende ver-

1) terwijl
2) raadsbesluit

3) onbekend woord. Op gebruikelijke voorwaarden?
4) voor haar

11. claerde dat hij omtrent viertich jaren opt Geestelicke goet
 12. Tentinck gewoont hebbe ende hem to gehoegen, dat voor date een
 13. huijs opt goet Barinck hebbe gestaen, ende dat hem wel
 Marge: (heijtien an Garwerdinck Enck.)
 14. is bewost dat de bouwluijden vant goet Barinck noijt aver
 15. oiren graven naer Garwerdinck Enck opt heijtien enige placken
 16. hebben gemeijt, maer dat die vanden Garwerdinck Enck
 17. daer van altijt in possessie geweest; Dat mede den bouwman
 18. vant goet Brugginck niet verner als sijnen graeven in
 19. Garwerdinck Enck moge placken meijen; Bekande 1)
 20. mede Steven to Mollencamp dat hij voor desen wegen het
 21. goet Barinck opt voors(egde) heijtien hadde beginnen plaggen to
 22. meijen, maer also Albert Stip mede lantheer van(de) goede Jolinck
 23. sulx ongeerne gesien, hadde hij sulx laten anstaen.
 24. Die vanden Veninck Brinck claegen dat Gerrit Terinck ende
 25. den schatter seker straetien genoemt het Kottelstraetien hebben
 26. toegemaect, daerop deselve angenomen dat straetien wederom op(en) to
 27. maecken.
 28. De samptlicke erffgenamen hebben op dese Jaerholtonge een-
 29. paerlick geresolveert ende ingegaen wanner nu voortaan
 Marge: (Introitus van nije erffgenamen.)
 30. in dese marcke ijmant een goet compt to besitten, het sij
 31. dan bij erffcoop ofte oock dat hem sulx sij angestorven 2),
 32. dat deselve nieuwes ancomende erfgename pro introitus an den
 33. erffg(enamen) ter eerster sijner comparitie opte Jaerholtonge sal
 vereren
 34. ende affdoen ses gulden.

Folio 55 verso

1. Bernt van Warendorp en(de) den koeherder is belast de toegemaecte
 2. straete tegens toecomenden Lamberti onfeylbaer wederom to apenen
 Marge: (toegemaecte straete weder op te maeken.)
 3. ende haere landerien ende haven ande strate met behoorlick gevrechte
 4. aff to maecken, bij verboerte van een tonne biers.

1) verklaarde

2) door erfenis verkregen

5. Is mede den voors(egden) Bernt van Warendorp ende Willem van
6. Sevenaer, voorts Hendrick Pierix belast om hare landerie ende haven
7. langes de strate in to trecken, to weeten Bernt ende Willem voorsegd
8. gelijk het nu is afgepaelt; en(de) Hendrick Pierix, tot opte peppe-
9. len 1), wilge ende eijken heijster an sijn lant staende, dat deselve twe
10. bomen inden tuijn of gevrechte comen.

Absenten.

11. Derck Tebes absent; een tonne biers.
12. Jr. Carvenheijm: sijn Ed: brieven van excuse door den Marckenrichter
13. verthoon(t) wesende, sijn niet angenomen, als geen gerichtelicke
14. volmacht inholdende ende gebroeckt een tonne biers.
15. Geerlich van Langen, Stadtholder absent, edoch also deselve als de
16. opgestaen waren, is angecomen, gewesen in halve boete van een halve
17. tonne biers.
Marge: (de absenten gecondemneert in 1 tonne biers, die angecomene
nae het opstaen der erfgenaemen 1/2 tonne biers. Excuse bij een
brief en sonder gerichtelick volmacht niet aengenomen.)
18. De olde vorsters sijn gecontinueert uutgesondert Rense op Roesinck;
19. Is ten respecte sijnes olderdoms gedemitteert 2) ende in sijn plaetse
20. gestelt sijnen soone Hartger Roesinck, die anden Marckenrichter den
21. behoorlick en eet sal doen.

Folio 56

Anno 1633

1. Op **Maenendach den 17en Junij** hefft den Erunt-
2. vesten voernhemmen ende seer discreten Johan van Haegen
3. Rentm(eeste)r der Gestlicke Guederen als Marckenrichter
4. der Zelhemsche Hattemer Marcke inden dorpe tot
5. Zelhem na older gewoente Marckengerichte

1) populieren

2) afstand van goederen aan de vermoedelijke erfgenamen onder zekere verplichtingen en voorwaarden m.a.w. heeft zijn zaken overgedragen aan zijn zoon.
Mogelijk ook: eervol ontheven uit zijn functie

6. gehouden; Oercundt 1) erffg(enamen) Jonckher Bern-
7. hart van Kervenhem, Doctor Gerhart van Holt,
8. die respective Borge(meeste)ren Henrick to Borcken,
9. end Albert van Haegen, item Gaert van Wol-
10. denborch, Bernhart Winckelman, Arnolt Koerbeck,
11. Derrick Theben, Jouffrou Smits, Berndt Mockink,
12. wegen die fraterheren van Emberick, Johan Egginck,
13. Wilhem s'Boelen, Wilhem Wildenraet, Den Rent-
14. meister Vander Wildenborch, die Weduwe van Zal(igen)
15. Henrick Wolters, Anthoni Slichcamp, Andries van
16. Bruckheese end Johan Wissinck.
17. Berndt van Warendorp ten ansihen dat hij tot driereijsen
18. eenige geschuttede perden end schapen uut het schut-
Marge: (geschutte paerden met gewelt uit het schutschot genoomen.)
19. schott met gewalt ontnamen; Wordt bij den Marcken-
20. richter ende erffg(enamen) gebrockt op een tonne biers
21. end eenen dal(e)r tot vollest 2) vandes vorsters
22. gedaene oncosten, voerbeheltlicken den schaeter sijn schuttgelt.
23. End is volgens verstaen dat die geene soe geen landt in
24. den enck en hebben, ock met haere schaeppen inden enck
Marge: (die geen landt in den enck hebben, sullen daer in met geen
schaeppen mogen hoeden.)
25. niet sullen moegen hueden.

Folio 56 verso

1. Item van dat Marten ende Herman Westhoff gewalt-
2. dadiger handt eenige geschuttede perden utt het
3. schuttschott wech genamen hebben, werden gebrockt
4. op een tonne biers, mits dan noch het behoerliche
5. schuttgelt te betalen.
Marge: (vid: hierover op de andere sijde)

1) echt, bewezen

2) ten behoeve

6. Derrick op Hoege Boinck, gaende sijne schaepen tuschen
7. Petri en Lamberti 1) in den enck, end daer over ge-
8. schuttett sijnde wort omb oersacken verlaeten te be-
Marge: (niet te hoeden inden enck.)
9. talen acht stuiver anden schaeter vrij gelt.
10. Die vorsters worden gelast den thuen 2) van Johan
11. Vaijers te besichtigen, end daervan naeder rapport doen.
12. Tonnis Moller wordt gelast van nu vortaen sich te
13. onthouden sijne schaepen alleen bij sijn huis op het cleijne
14. gemeijntien te hueden; Dan voel mehr dieselve
15. (gelick andere) te drijven na die groete-heijde sal
16. sunst ter contrarie doende tegens die naste
17. holttinge daerover in brocke worden angeslaegen.
18. Wegen het hueden van perden ende besten tuschen
Marge: ('t hoeden inden enck.)
19. Petri end Lamberti inden enck, verblijven die
20. Marckenrichter end erffg(ename)n alnoch bij die resolutie
21. Anno 1614 daerover genamen, t' weten dat ieder sall verboeren een
pondt groet waeraver die
22. vorsters ende schaeters wordt gelast met ernst daerop te letten
23. die perden end beesten te schutten end sulx angeven na behoeren.

Folio 57

1. Den schaeter wordt gelast alnoch den Polman
2. soe tot mackinge end onderholt, van Wijmelinck
3. hecken tot noch niet gedaen sijn quota te sullen
Marge: (hecke bij Wijmelinck.)
4. betalen bij poene daerto stande offte doen macken
5. t'gene daeran noch mochte gebreken.
- 5a. Derrick Theben sustiniert al die wiel op dese holt-

1) tussen 22 februari en 17 september
2) omheind stukje grond

6. tinge geen condtschappen sijn bijgebracht als dat
 7. den Groeten Warninckhaege tot geene schapsdrifft
 8. was berechticht, dat over sulx die resolutie
 9. Anno 1630 genamen, van dat vanden Warninckhaege
 10. eene kudde schaepen sall affgaen, behoeren effect
 11. to sorteren; Inmiddels protesterende sich bij sijne
 12. deuchdelicke possessie te willen manteneren.
 13. Ex adversso 1) Borgm(eeste)r Borcken, Andries van Bruckheese
 14. geassistiert met die semptlick geinterressirde erffg(ename)n
 15. voer desen in het marckenboeck gespecific(e)ert, protesteren
 16. tegen het vermeinte recess alhier gedictert gedenc-
 17. kende den inholt van dien geesins to gestaeden, be-
 18. dingende dien volgens van d'avergeleijde 2) condtschappen
 19. van parthij adverss, copie omb daerop end te-
 20. tens ten nasten te doen als na rechte sall behoeren.
 21. Ex adversso Theben persistert bij sijn vorige bedingh,
 22. mitsgaders die resolutie des Marckenrichters end
 23. samptlicke erffg(ename)n end indien hij boven to versicht
 24. tam in possessione antiquori quam Ju[n]iori 3) geturbiert worde
 25. sall remonstrant sich tot stoitinge van eenige indracht an
 26. geboerlicke overigheit weten t'adresseren.

Folio 57 verso

1. Ex adversso protestando perseveerieren bij haer vorige
 2. adierende - alleenlick dat se andie resolutie voer desen
 3. gegeven geastringert moegen worden, doer dien syluiden
 4. noit van die selve kennisse hebben gehad, t'welcke
 5. ten deele soe doer d'absentie, soe van d'eenen als d'ander

1) aan de andere kant

2) overlegde

3) zowel in bezit van het oude als het nieuwe

6. is geschiet, als ock mede dat onbetaemelick soude sijn
7. in audito causa 1), offte sonder sijn defensie 2) gecondemneert
8. soude werden, protestert aver sulx als voren.
9. Theben secht dat die Jaerlixte Holttinge deser Hattemer
10. Marck haren seckeren, end gedeterminerden doch hefft
11. t'weten den tweden Maendach na Pinxteren, t welck
12. ock bij publicatie eenen iederen wert to weten gedaen,
13. sulx dat d'absenten geen vougen 3) connen hebben omb sich
14. t'excusieren, die ock behalven dat schuldich sijn, hare
15. volm(achte)rs te stellen, gelick sij ock ferner haer refusie
16. hebben tot het Marckenbo(e)ck omb te vernemen watt
17. resolutien genomen sijn, daerto ommers den tit van een
18. geheel jaer sufficient is, gezwegen dat het well
19. drie jaeren geleden sijn, dat sodane resolutien op het
20. Marckengerichte gegeven, naar welcken tit noch
21. verscheiden holttingen gehouden sijn, op d'welcke
22. steeds d'resolutien des vorigen jaers wedderomb op
23. gelesen worden, sulx dat die vermeijnte interessenten
24. genochsame notitie daer van hebben connen, ailoquim
25. propter crassam ignorantiam non sunt ex-cusandi 4), inmiddels
26. gedenckt remonstrandt sijne possessie 5) genochsamb be-
27. wesen, te continueren. Daervan expresselick protestierende.

Folio 58

1. Ex adversso persistieren bij haer vorige recess contra-
2. dicerende, inmiddels die geallegerde 6) vermeijnte possessie
3. versockende alnoch copie vande overgelechte contschap-
4. pen omb daerop ten nasten behoerlick debat te doen.
5. Volgens die resolutie vant vorige Marckengerichte

1) aangehoorde geval, oorzaak, reden, bewijs

2) verdediging

3) gronden

4) uitspraken die je doet mogen niet verontschuldigd worden wegens grove onkunde

5) vermoedelijk verschrijving voor possessie

6) op gewezen

6. wort alnoch verstaen dat het Kottelstraetien be-
7. hoert an beijden eijnden op(en)gemackt te worden,'t welck
8. die geene soe haer haeven 1) daer hebben an schieten
9. voer d'anstande holtinge sullen te doen, end elck
10. sijn gevrechte opten olden voet andie straete
11. te macken bij poene van iederen een halve tonne biers.
12. Hartien Roesinck end Johan van Letth als vorsters ende
13. schaters deser Hattemer Marck hebben op huden in
14. desen Marckengerichte den gewondtlicken eedtt
15. in forma gedaen.
16. Opte requeste bij den Pastoer ende kerckm(eeste)r(en) ingebracht
17. van te moegen hebben eenige penning(en) tot reparatie der
18. kercken. Daerop goet gevonden is dat men uut het aver-
19. schott vande pondtschattinge 2) andie kerckm(eeste)r(en) sall
20. betalen die sum(m)a van hondert guldens ende dat men daer-
21. neffens uuter gemeynthe op d'eene offte ander plaetse
22. tot mintste lesie 3) sall vercoopen noch ter sum(m)a van
23. hondert gl. mits dat die Pastoer ende kerckm(eeste)r(en) bij die
24. andere beide marcken alhier te kercken gehoerende, ge-
25. lickfals sullen anholden tot eenige bijlaege, sullen ock
26. die vorschr. penning(en) bereckent worden in bijwesen van
27. twee erffg(enamen) die daer to specialick sullen worden
28. gecommittert.

Folio 58 verso

(opm.: in de ter beschikking staande transcriptie ontbreekt de regelnnummering tot folio 76 verso. Analoog aan voorgaande, is deze nummering toegevoegd tijdens het proces van digitaliseren)

1. End sijn volgens tot het vercoopen van 't geene uuter
2. gemeynthe geteickent wordt alsock het anhoeren vande
3. Reckeninghe gecommittiert. Den Borgemeyster Henrick
4. to Borcken end Arnolt van Coerbeck die daertoe mit
5. den ersten eenen dach sullen hebben te praefigieren end soe

1) eigendommen

2) grondbelasting

3) onbekend woord; schade?

6. wanneer iedt uutgeteickent sall sijn, sullen daervan erst
7. publicatie geschieden laeten tot welcken eynde die
8. geïnteressierden sich bij gerader 1) tit sullen hebben an te
9. geven.
10. Absenten
11. Henrick Lettinck mett sijne consorten als erffg(enamen)
12. van die Katthorst absent sijnde, werden gebroct
13. op een tonne biers.
14. Den Heere Marckenrichter getoent end gelesen hebben-
15. de twe verscheidene brieven van excusatie, den een
16. van Joncker Albert Schaep, den anderen van Juffrou
17. van Hoen, die vanden Marckenrichter ten besten sijn
18. gerecommendiert. Is danoch bij pluraliteit van
19. stemmen verstaen dat in gevolge van verscheiden
20. voerige resolutien die voors(eide) brieven niet gevonden
21. bastandt 2) te sijn tot excuse end derhalven
21. Marge: (Brieven van excuse over absentie niet aengenomen)
22. elck een brocke gewesen van een tonne biers,
23. gelick in vergang(en) jaere Joncker Karvenhem in
24. simili casu 3) is wederfharen.

Folio 59

Anno 1634 Opten 2 Juny

1. Hefft die Eruntveste Johan van Haegen
2. Rentm(eeste)r der Giestlicken Guederen als Marcken-
3. richter der Hartemer Marcke het Marc-
4. kengerichte gehalten na older gewoenthe
5. ten averstaen van dese navolgen(de) erffg(enamen)

1) juist

2) afdoende, voldoende

3) zelfde geval

6. als met nhamen Jonckher Eggerich van Baer,
7. Overste Luitenant, Albert Schaep, Mons(eur)
8. Lamere, den Stadholder Gerlach van Langen
9. Doctor Louwerman, Conradus van Munster,
10. die Borg(e)m(eiste)r(en) Henrick to Borcken, Albert van
11. Haegen, Bernhart Winckelman voer sich selffs
12. ende als volm(achtige)r van Doctor Gerhart van Holt,
13. Arnolt Koerbeck ende Diederick Theben. I(tem) Ja-
14. cob Schers, Arndt Tengbergen als rentm(eeste)r der
15. Schuylenborchsche Guederen, Berndt Mockinck weg(ens)
16. die fraterheren van Embrick, Henrick Lettinck
17. Joest Brugginck, Stackebrandt Richter tot
18. Stenre 1), Anthoni Slichcamp, Frans Wildenraet.
19. I(tem) den landtheer van Hoeninck, die weduwe
20. van Zal(igen) Henrick Wolters, Wilhem Baercken
21. junior, Gaerdts van Woldenborch, Bocxtart,
22. den Luitenant Smidt, ende Johan Egginck.
23. Absenten.
24. Die weduwe van Captein Philips is als absent sijnde,

Folio 59 verso

1. vermoege voergande resolutie, met gemeine
2. stemme der erffg(enamen) in een broecke geweest
3. van een tonne biers.
4. Den Pastroer Georgius ter Mollen, als pachter
5. van het guit 2) Schenninck in plaets des Rentm(eiste)r(s)
6. Kaldenbach is absent. Ergo gebroeckt ad idem.
7. Gelickfals Johan Wissinck als landtheer van
8. Heynck absent sijnde sall gebroeckt worden als
9. boven.

1) Steenderen
2) het goed

10. Volgen d'resolutien des Marcken-
11. richters ende erffgenamen
12. over die broecken vant schutten.
Marge: (Vide fol. 49)
13. Henrick Barinck van dat hij buiten kennisse
14. zijn geschuttete perdt uut het schott gehaelt,
15. is gebrockt op 1 daler.
16. Omb redenen dat Oesterincks ende Sessinckz
17. varckens uuit den enck geschuttete sijnde
Marge: (omdat het geschutte vee door de vorsters
met slaen bedorven 1), alleen betaelt de halve bruecke)
18. ende met slaen van die vorsters zijn bedorven
19. worden ten ansihen van sulx (onvermindert die
20. resolutie van vergangen jaer) op die halve
21. brocke gewesen, 't weten elck te betalen: drie gulden.

Folio 60

1. Volgens also Wolter ten Till, Jan die schaeter,
2. Jan Willinck, Willem Groete Luickinck, Aelderinck,
3. Heynck, Poppinck, ende Toinck haere varckens
4. tegen des Marckenrichters ende erffg(enamen) resolutie
5. hebben in den enck laten gaen, binnen 2) met gemeyne
- 6./7. omstemminge een ieder gebrockt op een pondt groet.
8. Daerop Luickinck ende Willinck elck een pondt groet hebben betaelt.
9. Johan Jaltincks varckens hebben inden enck ge-
10. gaen ende also die vorsters dieselve wolden
11. schutten, ende hunluijden affgenomen sinde, wordt
12. daerover (ombdat hij in dese Marcke niet en
13. gehoert) gebrockt op thien gl. ende worden
Marge: (Resolutie over 't schutten vant vee onder
de marckte niet gehorende genomen)
14. hiermede die vorsters gelast daerop te letten,
15. soe haest sy Jaeltincks varckens ende be(e)sten

1) verminkt, beschadigd, gewond

2) zijn

16. wederom in den enck vinden, offte becomen
17. connen te schutten omb dese broecke, als
18. ock die vordere, daervoer 't executieren,
19. Derrick op Hoege Boinck, omb dat sijne varckens
20. inden enck hebben gegaen ende daerover geschuttet
21. sinde ende dieselve twe reisen daeruut ge-
22. haelt, wordt gebrockt op een pondt groet.
23. Dese hefft belaefft anden werth to betalen.

Folio 60 verso

1. Jan Egginck, Henrick Barinck, Henrick His-
2. sinck, Derrick op Hoege Boinck, Berndt
3. van Warendorp, Brugginck, Weetinck
4. Roegebrinck ende Clapsinck hebben haere
5. schaepskudden tuschen Petri ende Lamberti,
6. tegen die resolutien in den enck doen hueden,
7. sijn daerover met gemeine omstemminge (omb
8. redenen) geweest op die halve
9. broecke t'weeten elck op drie gl.
10. Bij die Marckenrichter ende erffg(enamen) wordt ver-
11. staen, dat by aldien beweesen can worden,
12. Henrick Royssincks scheper den scheltorff
13. uut dese marcke, voer den Predecant alhier,
14. in daghuer t'hebben gestecken, sall van die
15. broecke vrij sijn. Averst soe hij denselven
16. ahn sin wehrden hefft vercofft, sall daerover
17. hebben gebrockt, als het marckenboeck daer-
18. aver vermach.
19. Den Marckenrichter ende erffg(enamen) hebben bij
20. pluraliteit van stemmen geresolvert dat

21. die schaepen, ende ander vehe soe des win-
Marge: (Resolutie aengaende het drijven van vee in den enck.)
22. ters als des sommers inden enck, elck op
23. sijn eygen offte gepachtete landt, offte
24. van anderen consent hebbende, sall moegen
25. hueden doch sich te wachten op andermans
26. landt, buiten sijn consent te comen offte niemants
27. geenen schaede te doen. Bij poene van schut-
28. tinge ende to verboeren als van oldts daerto staet,
29. t'weten 1 pondt groet van elcke reijse.

Folio 61

1. Also bij die Juiffer van Hoen ende Andries
2. van Bruckhese wegen haere absentie by dalender
3. sonnen noch erst haere respective volmacht int
Marge: (By climmender sonne sijn volmacht te vertonen
of andersins etc.)
4. Marckengerichte hebben doen presenteren, soe
5. is van den Marckenrichter ende erffg(enamen) goet ge-
6. vonden ende geresolveert dat dieselve voer dit
7. mael sullen syn geexcusiert, mits dat namals
8. niemant voor present sall angenamen worden, als
9. die geene soe bij climmender sonnen syn verschenen
10. off haere volmachten sullen verthont, ende inge-
11. levert, offte dat andersins dieselve voer absent
12. sullen worden gebroeckt, volgens voergande
13. resolutien, voer desen op die absenten genomen.
14. Tott Hendrick Lettincks sustinuen 1) soe hij preten-
15. dert noch opt kerspell ten achteren 2) te sijn,
16. ende anhoeringe van rekeningen, werden
17. noch neffens Borg(meiste)r(en): Borcken ende Coerbeck
18. gecommittert den Rentm(eiste)r Haegen ende Borg(e)m(eiste)r
19. Albert van Haegen, omb sulx ten averstaen

1) aandringen, volhouden
2) een vordering te hebben

20. van die setteren inden dorpe tot Zelhem aff-
21. te doen, waervan den dach bij die gecommitterden
22. sall worden genominiert.
23. Die vorsters werden alnoch gecontinuertt.
24. Wolter ten Till claecht, dat eenen ongeboerlicken wech
25. over syn guet tuschen syn landt wordt gemackt;
26. wert verstaen tselve ten nasten narder to bewijsen.

Folio 61 verso

1. Also geclacht wordt dat die heckens opte
2. straeten omb den enck werden aepen gelaten,
3. sunderlinge 1) Schulten hecken by den Boinck-
4. brinck. Werdt geresolvert, dat die geene
5. soe daerover aepen to laeten bevonden sullen
6. gebroeckt hebben een halve tonne biers.
Marge: (Resolutie over 't aepen laeten staen van de heckens)
7. In gevolch van vorigen ende olden gebruck, is
8. verstaen dat doctor Louwerman, Willem
9. Baercken ende Aegelinck als nieuwe erffg(enamen)
10. gehouden syn te verehren ahn den marcken-
11. genoten elck een pondt groet. It[em] Henrick
12. Lettinck van den Cathoff ende Johan van Zelst.
Marge: (fol.48 Eenige novitien)
13. Opten **21 July 1634** hefft den
14. Eruntvesten Johan van Haegen rentm(eiste)r
15. der Geestlicke Guederen, als
16. Marckenrichter der Hartemer Marcke
17. inden dorpe tot Zelhem ten aver-
18. staen van Hartg(erus) van Zelst, Rich-
19. ter tot Zelhem. Doctor Herman ten
20. Poll ende Bernhart Winckelman

1) in het bijzonder

21. als geerffden, ende die ordinaris
Marge: (Schouw gedaen ten overstaen van eenige geerffdens)
22. vorsters, schouwinge gedaen
23. over t'ruymen van die becken
24. ende Vloett, als na older gewoenthe,

Folio 62

1. ende marckenrechten gebrucklick gewesen, ende
2. syn broeckvellich bevonden als volgt
3. ende erslick opte becke.
4. Priesterinck sall eenen elsenstomp opten hoick
5. binnen 14 daegen uuit die beecke macken.
6. Noch hefft Priesterinck niet geruijmt na behoeren,
7. wordt daeromb gebroeckt op - 12 st. p.
8. Poppinck ad idem. - 1- 4- 0
9. Mollencamp hefft niet genoch aff
10. geboert. - 2- 0- 0
11. Wennekinck - 0- 8-
12. Barinck sall het holt boven die we-
13. teringe hen houwen; hefft, daerbe-
14. neffens na behoren niet geruymt. - 2- 10-
15. Johan Eltinck opten hoick niet geruimt. - 0- 12-
16. Sessinck van een willige dwars in
17. die becke to liggen, - 1- 0-
18. mits dat hij dieselve binnen 14 dag(en)
19. sall uitmacken bij poene van dubbel-
20. de broecke.
21. Schenninck sall binnen 14 dagen eenen
22. stump uuit die becke macken.

Folio 62 verso

1.	Gerrit Bueninck omb dat hij niet			
2.	na behoer geruijmt.	-	2-	10- 0
3.	Willem op Cleyne Luyckinck hefft			
4.	niet affgeboert.	-	0-	16- 0
5.	Slichcamp Maeten modo Hartger			
6.	Brouwer, soe Therinck in pacht hefft,			
7.	hefft indie becke noch ock indie			
8.	Vloet niet geruymt.	-	2-	10-
9.	Johan op Cleve niet geruymt na be-			
10.	hoer.	-	0-	12-
11.	Volgen: die broecken			
12.	soe up die Vloet gevallen.			
13.	Wael sall die bussen opte canten			
14.	affhouwen.			
15.	Slichcamp sall twe stumpen uuit			
16.	macken.			
17.	Borcken eenen stump uuit te macken			
18.	ende bij t'hecken niet geruymt.	-	0-	8-
19.	Henrick Hissinck niet behoerlick ge-			
20.	ruimt.	-	0-	8-
21.	Tickenman die Vloet niet geruymt,			
22.	2 gl. doch geaccordert op	-	1-	4-

Folio 63

1.	Clapsinck	-	0-	12-
2.	Berndt Lettinck niet na behoeren geruymt.	-	2-	0-
3.	Wolter ten Till ad idem.	-	1-	0-
4.	Johan ten Till ad idem ende een langer			
5.	vonder to leggen 1 gl. doch ge-			

6.	accordert ende betalt	-	0-	16-
7.	Henrick Alderinck	-	1-	0-
8.	Den Bouman op Hoevens goet sall			
9.	die elsenbossen affhouwen ende die			
10.	Vloet verbreyden --- 1 gl 10 st. doch			
11.	veraccordeert op	-	0-	15-
12.	Sessincks Peppelmaetien is niet			
13.	na behoeren geruymt.	-	1-	5-
14.	Gerrit Boeninck omb dat hij langs			
15.	sijn maethe gants niet geruijmt.			
16.	Wordt gebrockt op een tonne biers,			
17.	ende sall noch binnen 14 dagen			
18.	die Vloet schouwbaer macken bij			
19.	een poene van 2 tonnen biers.			
20.	Dat Boeninck dese ende die boven-			
21.	stande broecke hefft veraccor-			
22.	dert op	-	6-	10
23.	soe hij belaefft anden werth te			
24.	betaelen.			
25.	Wolter ten Till omb dat hij eenen boem			
26.	in die Vloet hefft liggen ende niet ge-			
27.	geruymt, wordt gebroeckt op 1 tonne biers.			

Folio 63 verso

1.	Herman Wemmers omdat hij niet Marge: (sol[vit] 15 st) 1)		g	st.
2.	geruymt	-	1-	10-
3.	dit sall den man opte Biesinck-			
4.	horst halff betalen.			

1) heeft betaald

5.	Dese navolgende brocken sijn			
6.	ten deele betalt, enden anden			
7.	werth ten deele te betalen			
8.	anbelaefft.			
9.	Groete Luickinck betalt Marge: (sol[vit] anden Marcken)	-	6-	0-
10.	Jan Willinck idem.	-	6-	0-
11.	Hoege Boinck over 2 broecken anden			
12.	werth anbelaefft te betalen in den tit			
13.	van 1 maent.	-	6-	0-
14.	Albert Wetinck anden werth	-	3-	0-
15.	Brugginck anden Marckenrichter Marge: (Marcken sol[vit])			
16.	bet.	-	3-	0-
17.	Clapsinck van 2 broeken anden werth			
18.	belaefft	-	3-	12-
19.	Jan Eltinck	-	0-	12-
20.	Wennekinck	-	0-	8-
21.	Goesen Schenninck wegen absentie			
22.	voer een tonne biers belaefft an den			
23.	werth	-	4-	10-
24.	Kerckwick ad idem	-	4-	10-
25.	wegen absentie van Jan Wissinck is			
26.	anden werth betalt	-	4-	10-

Folio 64

1.	Henrick Wissinck wegen die schaepen			
2.	inden enck anden werth belaefft	-	3-	0-
3.	Henrick Barinck van sijn beide broecken Marge: (sol[vit] an den Marcken)			
4.	gereet betalt	-	4-	10-

5.	Heynck gelaefft anden werth te			
6.	betalen	-	6-	0-
7.	Aelderinck ad idem	-	6-	0-
8.	Poppinck ad idem Marge: (sol[vit] an den Marcken)	-	6-	0-
9.	Johan Conninck op een vaene biers 1) gebrockt	-	0-	8-
10.	Boeninck voer 2 schouwbroecken			
11.	anden werth	-	6-	0-
12.	Oesterinck beloefft inden tit van			
13.	14 daeg(en) te betaelen	-	3-	0-
14.	Sessinck ad idem in 14 dag(en)	-	3-	0-
15.	Toinck will bij eede beholden, gelick			
16.	ock Harte Roesincks, dat syn varckens			
17.	noijt inden enck sijn gewest.			
18.	Roegerinck wort den schaters voer haer			
19.	moyten gegeven 1 ricxdal(er).			
20.	Jan Egginck			
22.	Lettinck van (den) sehouwbroecke geaccordert.			
23.	anden werth te betalen op	-	1-	4-
25.	Therinck sall voer de breucke vuhren.			
26.	Hommelinck anden werth te betalen	-	0-	8-
27.	Willem op Cleine Luickinck gereet bet.		0-	12-

Folio 64 verso

1.	Priesterinck geacoordert voer 1 vaene 2) (<i>bier</i>)		<u>g.</u>	<u>st.</u>
2.	anden werth	-	0-	8-
3.	Mollencamp geacoordert an(den) werth	-	1-	0-
4.	Poppinck geaccordert an(den) werth t 'betalen	-	0-	8-
5.	Barinck gelaefft te betalen tegens 1 dal(e)r			

1) spandiensten vervullen (transport met paard en wagen)

2) Inhoudsmaat. Ca 3,5 liter

6.	Sessinck anden werth betalt voer sijn schouw-			
7.	breucke	-	2-	0-
8.	Wolter ten Till geaccordert voer beide			
9.	broecken te betalen anden werth	-	9-	0-
10.	Tickenman, Burge(meester) Therinck geaccordert			
11.	op	-	1-	4-
12.	Op Hoevens stede	-	0-	15-
13.	Biesinckhorst	-	0-	15-
14.	Jan Jaeltinck gebroeckt op	-	10-	0-
15.	Berndt van Warendorp van(de) schaepen	-	3-	0-
16.	It(em) die nieuwe erffg(enamen)			

Folio 65

1. Opten **25e May 1635**
2. Hefft den Rentm(eiste)r Haegen Marcken-
3. gerichte gehalten ten averstaen van
4. dese navolgende erffg(enamen) als met
5. nhamen Borgem(eiste)r Rehmen 1), Jonckher Schaep,
6. den Drost Hoen, den Stadholder
7. Langen, Bernhart Winckelman voer sich
8. ende als volm(achtiger) van Borg(e)m(eiste)r Albert van
9. Haegen, it(em) Boxstart ende Licentiat Holt.
10. Mede present Coerbeek, den Rentm(eeste)r
11. Wildenborch, den Rentm(eeste)r van(de) Schulen-
12. borch, Jochim Horstinck.
13. Absenten.
14. Den H(ere) Landtrentm(eeste)r wegen
15. t Guet Wennekinck

1) vermoedelijk verschrijving voor Rhemen

16. Also den H(eer) Landtrentm(eeste)r noch doer volmacht
17. voel weiniger onder sin Ed. eygen handt, sijne
18. absentie doet excusieren wort bij gemeine omstem-
19. minge verclart gebreuckt t' hebben 1 tonne 1) biers.
20. Volgens is geresumert off sich d'absenten vortan
21. niet als met gerichtlicken volmachten soudent moegen excusieren.
22. Is wederom à novo bij gemeijne omstemminge verstaen
Marge: (sich niet als met een gerichtelicke volmacht to excuseren.)

Folio 65 verso

1. datmen sall blijven bij die vorgande resolutien
2. ende brocken, int marckenboick Anno 1617 ende
3. volgende jaeren gestatuert.
4. Nopende het schutten wort bij den Marcken-
5. richter ende erffg(enamen) verstaen dat van nu vortan
6. niemant eenich geschuttet vehe, schapen ende
7. beesten eygener autoriteit uuit het schut-
8. schott sall mogen haelen, offte hij hebbe dan
9. erst dieselve ten minsten voer twe nabuiren
10. na marckenrechte verborcht ende het gewont-
Marge: (geen vhee uuit het schutschot te haelen eygener auctoriteit)
11. licke schuttgelt daervan betalt bij poene
12. van olts daerto stande, t'weten een tonne biers.
13. Johan Eltinck ombdat hij sich int schutten
14. sijner varcken tegen den schater hefft
Marge: (oppositie int schutten en desselfs straffe.)
15. geopponert ende gedreicht te slaen ende die
16. varckens niet en wilde laeten schutten.
17. Is in die breucke begenadicht met 1 tonne biers.

1) ca 11,13 liter

16. Also Tonnis Moller tot drie verscheiden reijsen
Marge: (ad idem)
17. avertuycht wordt soe doer hem selffs als
18. ock doer sijnen scheper int schutten den schaeteren
19. die varckens ende schaepen gewaltdadiger
20. handt affgenomen to hebben, wordt over
21. sulx indie breucke angeslagen op drie
22. tonnen biers.

Folio 66

1. Trijne Fransen ende Reynt Daeltinck ombdat se
Marge: (over het hoeden van beesten tussen het coorn)
2. inden enck hare beesten tusen het corn
3. hebben gehuedet worden gebroeckt op 1 tonne
4. biers doch ten ansihen harder armoedt worden
5. voer een halve tonne biers verlaeten.
6. Also den Marckenrichter en de erffg(enamen) te voeren
7. is gecomen dat Gerrit Bueninck, Steven to
8. Mollencamp, Johan Brugginck ende Henrick Barinck
9. seckeren antall van schadden uuit die gemeente
10. hebben gemeyt, die selve opt landt gefhuert,
Marge: (schadden gemeyt, in brandt gesteecken en opt landt
gevoert, de straffe daer over.)
11. in brandt gestecken, ende het landt daarmed
12. gemestet, 't welck also onbehoerlick ende is strec-
13. kende tot vernielinge der gemeente, ock datt
14. daerdoer eenige huis en souden connen in brandt
15. geraecken. Soe wordt bij den Marcken-
16. richter ende erffg(enamen) geresolvert, ende goet gevon-
17. den dat voer ditmael dese vier persoenen
18. (avenmits bishere daarvan geen statuit ge-
19. wesen) 1) gebroeckt sullen hebben een halff vatt
20. biers.

1) dit is kennelijk een precedent. Staat niet in het boek, toch een boete.

21. Ende is volgens geresolviert dat niemants vortan
22. sodanich meyen van schadden ende misbrucken der-
23. selver niet mehr sullen moegen doen, als alleine
24. voer haer eygen provisie op haeren heerd 1) na
25. nootdrufft te branden, ende soe wie daerenboven
Marge: (geen schadden te meyen als tot nootdrufft
op den heerd, by poene van een tonne biers.)
26. bevonden wordt sall van ieder reyse gebroeckt
27. hebben een pondt groet, ende daerenboven noch
28. allen hinder ende schaden moeten vergoeden soe die

Folio 66 verso

1. gemeynte ende die erffg(enamen) daerbij comen
2. te lijden.
3. Die Marckenrichter ende erffg(enamen) conti-
4. nueren alnoch bij die voergande resolutie
5. der broecke van Berndt van Warendorp
6. omb dieselve te doen betalen.
7. Also angaende het hueden van(de) schaepen ende vehe
Marge: (hueden in den enck)
8. inden enck volgens die resolutie vanden verleden
9. jaere 1634 genamen, eenige questien waren voer-
10. gecomen. Soe wordt verstaen dat nu voertan elck
11. syne schaepen ende vehe van die saelstede 2) inden
12. enck op syn eygen landt sall moegen hueden, sonder
Marge: (In den enck op sijn eygen landt te mogen hoeden.)
13. nochtans over een andermans landt te drijven
14. nochte dat d'eene den anderen, daerto sall eenige
15. vergunninge doen, offte landt daerto verpachten

1) vuurplaats, stookplaats

2) hofstede

16. bij poene van daetlicke schuttinge, ende
17. breucke als daerto inden enck na marcken-
18. rechte staet.
19. Die Marckenrichter ende erffg(enamen) verstaen
20. alnoch wegen t'annemen van die nye erffg(enamen)
Marge: (Resolutie over het aennemen der novitien genomen.)
21. te blijven bij die voergande resolutien t'weten
22. die gene soe een geheel guit ancoept offte
23. ansterfft 1), hetsy dat hij te vorens erffge-
24. naem is geweest, offte niet, sall moeten
25. doen als bij vogaende resolutie is verstaen,

Folio 67

1. ende ten vollen betalen gelick ock sall doen die een
2. halff guedt ancoept off ansterfft, ende te
3. voerens geen erffg(enaem) is geweest. Maer die
Marge: (die een half erve aencoopt of aenerfft en voor
desen erfgenaem geweest is sal maer een half pondt betaelen.)
4. een halff guedt compt te besitten, ende te voe-
5. rens hefft als erffgenaem gecompareert
6. sall maer een halff pondt groet betalen.
7. Diederick Theben ingelevert hebbende secker
8. schriftlick protest nopende die maintineu
9. van die schaepsdrijfft vanden Groeten Warninck-
10. haeghe, wordt bij den Marckenrichter ende
11. erffg(enamen) verstaen, dat die avergegeven pro-
12. test in handen van die geïnteressierde parthie
13. sall worden gestelt ende daerbij geordonnert
14. Derrick Thebens contschappen desen an-
15. gande te refutieren paremtoirlick 2) ten
16. naste holttinge offte dat andersints
17. alsdan sall worden gedaen ende geresolviert

1) door vererving verkrijgen

2) per emptoir stellen= onverwijld reageren. M.a.w. onverwijld weerleggen

18. als bij den Marckenrichter ende erffg(enamen)
19. sall bevonden worden te behoren.
20. Also hoe langer hoe mehr voele ende ver-
21. scheiden disorden vallen in die jaerlicx ver-
22. gaderinge na het sluytten van die Jaer-
23. holttinge inder herbergen, soe is goet-

Folio 67 verso

1. gevonden ende geresolviert, dat opte naste
2. vergaderinge vanden Marckengerichte, na
3. het sluijttten desselven geen vertherunge
4. sall worden gedaen. Maer dat elcke erffg(enaam)
5. sijne therungen op desselffs costen sall
6. moegen doen waer t' hem belieft ende sulcx te
Marge: (De verteeringe der erfgenamen op den Jaerholting
te doen op eygen costen.)
7. continueren, tot dat anders sall worden ge-
8. ordonnert. Ondertuschen sullen die broecken
9. ende opcompsten vandie marcke in achte
10. genamen, ende bij den Marckenrichter in
11. goeden bewahr gehouden worden.
12. Bernhart Winckelman hefft gethoent op dese
13. Jaerholtinge seeckere volmacht voer Borge(meester),
14. Schepen ende Raedt der Stadt Deventer in
15. dato den 22 en Maij 1635 gepassiert, waer-
16. bij Jonckher Johan Bocxstart Sin E(dle) hefft
17. geconstituert omb op alle Jaerholtingen
18. in desselfs nname te compareren, ende alles
19. te helpen sluitten ende resolvieren, wes
20. constituent selffs praesent sijnde, eenich-
21. sins solde behoeren te doen, daervan aver all
22. niet uuitgesundertt.

Folio 68

1. **Anno 1637 Opten 5 Junij** heft
2. den E(dele) Johan van Haegen, Rentm(eester)
3. Ordinaris, Marckengerichte
4. gehouden tott Zelhem inder kerc-
5. ken ter presentie ende ten aver-
6. staen van geerffden als met nha-
7. men den Ed(elen) Eruntvesten Bern-
8. hardt van Karvenhem, den Ed(ele)
9. Lehonhart Kaldenbach, Conradus
10. van Munster respective Rentm(eeste)r(en)
11. der Gijstlicke Guederen; I(tem)
12. Wilhelm Baercken junior, Doctor
13. Jacob van Staverden, Borgm(eeste)r
14. Albert van Haegen, Bernhart
15. Winckelman, voor hem selven ende
16. als volm(achtige)r van den E(delen) Bockstart,
17. Arnoldt van Koerbeck, Diederick
18. Theben, die Wed. van Zal(igen) Bor-
19. gemeister Borcken, Jacob Schers,
20. Wilhelm s' Boelen, den Rittm(eester) Boijer,
21. Johan Egginck, Herman Clapsinck
22. als volm(achtige)r van Jr. Albert Schaep.
23. It(em) die wed. Schaeve, Christof-
24. fel van Wildenraet, Busser,
25. Voedt, Joest Brugginck, Johan
26. Wissinck, Tonnis Moller als volm(achtige)r van
27. Arler, Arndt Tengberg(en), Rentm(eeste)r
28. Stadtholder Langen, Richt(er) Zelst, volm(achtige)r
29. van den Oversten Luitenant Bahr, crafft 1) volmacht alhier
30. vertoent, ende Jan Vehninck.

1) vermoedelijk verschrijving voor "hefft"

Folio 68 verso

1. Resolutie des Marckenrichter ende geerffden.
2. Die Marckenrichter en(de) erffg(enamen) ver-
3. staen ende resolviren, dat van nu vortan
4. tot narder ordre die absenten sich onder
5. haer eijgen handen 1) sullen moegen excusieren.
Marge:(sijn absentie te excuseren onder zijn eijgen handt)
6. Wilhem op Cleine Luickinck ombdat hij sine
7. geschuttede beesten uit Jan Wolters schott,
8. sonder te betalen het recht daer to stande, ge-
9. nomen, sall gebrockt hebben volgens vorgande
10. resolutien.
11. Desgelicken Johan de Wael, omb dat hij een
12. koe uit des Costers stall gehaelt, geschuttet
13. staende, gebrockt als boven.
14. Ten ware dan dat dese beijde redenen ter contra-
15. rie conden bijbrengen,
16. Doch werden elck op een brocke van een
17. halff vatt biers angeslagen.
Marge:(Niet te hoeden in den enck, selfs niet op eijgen landt.)
18. Angande het hueden van schaepen ende
19. vehe inden enck blijven die Marckenrichter
20. en(de) geerffden wederomb bij voergaende resolutien,
21. in die Jaeren 1612, 1614 en(de) 1619 genomen.

Folio 69

1. Also opte leste gehouden en holtinge Derrick
2. Theben ingelevert heft secker protest nopende
3. die mainteneu der schaepsdrijft vanden Groten
4. Warninckhaege, welck gestelt is worden in han-
5. den van die geinteressirde parthij en(de) dieselve ge-

1) persoonlijk

6. ordonnert sijnes Thebens contschappen peremptoir-
7. lick tegens den nasten, te wedderleggen en(de)
8. aldie wijl als nu tegens die vorn(oemde) contschappen
9. noch niet en is gedaen. Soe inhaeriert hij
10. Thebens het vorn(oemde) protest en(de) versockt dien
11. volgens, dat al noch mach worden geinhaeriert het
12. decreet vanden jaere 1631 bij den Marcken-
13. gerichte genoomen, verwachtende resolutie.
14. Die huisf(rouw) van Capitein Schmidtt laet sich
15. gevallen, dat het decreet vanden jaere 1631
16. werde achtervolcht ende Gerrit Cremer als
17. volm(achtige)r vandie Wed. Bruckheese, versockt dat
18. hij sijne principalinne erst hiervan moege re-
19. remonstreren. 1)
20. Henrick op Hissinck en(de) Wilhem op Grote Luickinck
21. sijn voer den titt van twe jaeren lanck á dato
22. deses tott vorsteren angenomen en(de) gesteltt
23. die daerop den eedt conform het marckenboeck,
24. hebben gedaen.

Folio 69 verso

1. Angande het Botterhecken also t'selve
2. is vervallen ende dat eenige olde huisluiden
3. verclaren, dat hetselve bis herto ieder titt
4. is gemackt bij die bouwluiden van Nijenhui-
5. sinck, is gemackt, ende onderhouden, ock dat
6. Warner Thoinck als vorster secht, dat
7. soe wanneer het selve hecken int schouwen
8. wirde bevonden te zijn vervallen, dat als dan
9. den vors(egde) bouwman daerover gebrockt worde.
10. Soe wordt alnoch bij den Marckenrichter

1) verzoeken

11. en(de) erffg(enamen) verstaen, dat het selve hecken
12. vortan gemackt en(de) onderhouden sall worden,
13. vant guedt Nijenhuisinck, binnen den titt
Marge: (Het Botterhecke te maecken bij Nienhuissinck)
14. van viertien dagen. Ten waere dan, dat
15. den Stadtholder Langhen eenich bewijss
16. offte redenen ter contrarie hadde, wordt
17. hem voerhouden t'selve tuschen ditt ende ten
18. naste holtinge bij te brengen.
19. Also geclaecht wordt, dat Wilhem op Cleine
20. Luickinck sijne perden (als met schorft
21. belaeden sijnde) opte gemeijnte laet gaen
Marge: (schorfde peerden niet op de gemeente te laeten gaen.)
22. ende anderluiden perden mede ansteckt.
23. Soe wordt verstaen dat hem doer den schater

Folio 70

1. sall worden angesecht sijne perden binnen te holden
2. ter titt tho, dat se gebettert sijn, bij die poene
3. van een tonne biers.
4. Tott het affhoeren van die Reckeninge der
5. Pondtschattinge worden uuit dese Marcke
6. gecommittert den Rentm(eeste)r Munster,
7. Wilhem Baercken junior, Den Borgm(eeste)r Haegen,
8. en(de) Arnoldt van Coerbeck.
9. Johan Willinck hefft gethondt een secker cedull
10. onder die handt van den zal(igen) Pastor Valentien
11. Weijdeman, geteickent bij Herman Eninck, Jan
12. Blominck en(de) Wolter ten Tijll als kerckm(eeste)ren
13. tot Zelhem, in dato den 8 en Maij 1624, waer-
14. bij dat Gijtelinck van die erffge(namen) tot repa-
15. ratie der kercken vercoft is, secker hoecxken

16. uuit die gemeente, anden Vheninckbrinck, daer
17. sijn huis op stonde, bij welcke cedull bekendt
18. wordt, het selve vollencomplick betalt te sijn.
19. Die vorsters geven te kennen dat Bartholt die
20. sohne van Tonnis Moller, woenende buiten dese
21. marcke, in die Velswijck eenige plaggen in dese
22. marcke hefft gemeijt, omb daermet to mesten
23. Everwijnscomp.
- Marge: (Gene plaggen sullen mogen gemaeijt worden van die in deze markt niet wonen)
24. Die Marckenrichter en(de) erffg(enam)en verstaen also

Folio 70 verso

1. Wilhem op Groete Luickinck, in simili casu 1)
2. van sulcx te doen door die van die Vels-
3. wijck is verbaeden, datt gelickfals
4. Bartholt sall angeseijt worden, geene
5. plaggen in dese marcke te sullen comen
6. meijen. Offte dat hij sunsten daerover
7. sall gebrockt worden.
8. **Anno 1638 opten 21en Maij** hefft
9. den E. Johan van Haegen, Rent-
10. meister der Geijstlicke Guederen
11. Marckengerichte gehalten tot Zelhem
12. inder kercken, met presentie deser
13. na beschreven geerffden als nempt-
14. lick den WelEdelgeboren Gestr(enge)
15. Reijner van Raesvelt, Heere tott
16. Middachten. Jonckher Bernhart
17. van Karvenhem, Capitein Rouwenorth
18. Borgem(eeste)r Albert van Haegen, Doctor

1) dergelijk geval

19. Koerbeck, Rittm(eeste)r Boijer, Derrick
20. Busser, Arnolt Tengberg(en), Rentm(eeste)r
21. van der Schulenborch, Berndt Mockinck,
22. Jacob Schers, Wilhem s' Boelen, Jost
23. Brugginck, Anthoni Slichcamp, Chri-
24. stoffel Wildenraet, Johan Wissinck,

Folio 71

1. den sohn van Diederick Theben, Gerhart Cre-
 2. mer als volm(achtige)r der Wed. Bruckhese, die wed.
 3. Philips, die wed. van Zali(gen) Borgm(eeste)r Borcken,
 4. den Richter Hartger van Zelst als volm(achtige)r van
 5. den Oversten Luetenant Bahr, ende den Stadt-
 6. holder Langhen, Tonnis Moller als volm(achtige)r van
 7. Arler, Johan Egginck, Johan Veheninck ende
 8. Adriaen van Dungenen.
9. Resolutien
10. Angande het Botterhecken also t' selve tot
Marge: (Botterhecke bij Nijenhuisinck te maecken)
 11. noch toe niet en is gerepariert, so wordt ver-
 12. staen bij Marckenrichter en(de) erffg(enam)en dat
 13. het selve van den bouwman op Nijenhuisinck
 14. binnen den titt van viertien daegen sall ge-
 15. mackt worden, offte dat na ombganck het
 16. hecken den Marckenrichter op ten weher-
 17. penninck sall doen macken, ende die costen
 18. anden bouwman peyndunghe verhaelen.
 19. Johan Wijmelinck van dat hij sijne be(e)sten
 20. inden enck hefft laeten gaen, ock daerna
 21. geschuttet sijnde, ende daer ut genomen, sonder
Marge: (Van het schutten en weder uit het schutschot
te haelen sonder daer iets van te geven.)

Folio 71 verso

1. iedt daervoer van die gerechtigheid te betaelen;
2. wordt in plaets twe pondt groet, begenadicht
3. op een pondt voer die broecke.
4. Coep Varssevelt ombdat hij sijn koe inden
5. enck tuschen het saeth gehoedet, wordt
6. voer die broecke angeslagen op een Ricxdal(e)r
7. Also geclacht wordt dat den bouwman van
8. Weetinck sijne schaepen int heytgen achter
9. den Leuwenborch soude tegens d'olde ge-
10. rechtigheid hebben doen hoeden, ende dat den
11. bouwman daertegens verclaert, datse
12. niet over die Vloet sijn geweest, soe
13. wordt daervan verlaeten.
14. Goesen Schenninck van dat hij sijne schapen
15. op Boeninckz Kercken Landt als ock Sme-
16. kincks Landt in den enck hefft laeten hoe-
17. den. Wordt gebroekt op een pondt groet.

Folio 72

1. Johan Heijnck, Johan Sessinck ende Gerdt op
2. Tentinck, omb dat sijluiden haer varckens
3. inden enck opten rogge laeten gaen ende gehhoedet
4. daer omb is een ieder angeslagen op te halve
5. broecke, t'weten elck op drie guldens.
6. Vorders is geresolveert dat na Lamberti
7. niemandt eenich vehe in den enck ongehoedet
Marge: (Nae Lamberti geen vee ongehoedet in den enck te laeten gaen)
8. op iemants groen, soe lange t'selve int veldt
9. staet, sall laeten gaen, ende soe iemandt ter
10. contrarie doende 1) wordt bevonden, sall

1) dat tóch doet

11. broecken andie marcke van ieder reijse eenen
12. Ricx dal(e)r ende evenwell den schaede dan-
13. noch moeten vergoeden.
14. Wijders also Wilhem Baercken junior clacht
15. dat tegen Hissincks Landt achter den Richter
16. Stegenhuis secker hoick daer eertits een
17. schaepschott gestaen vandie gemeente is
18. uuitgegraven, dat sulcx belast sall worden
19. wedderomb nedder te werpen. Ock Henrick Schen-
20. ninck te doen anseggen, inden titt van sess wecken

Folio 72 verso

1. anden Marckenrichter met goet bewijss
2. te verthonen, dat den hoick van den Putte
3. tot op ten Perboem 1) sijn erve sij offte dat
4. andersints den nieuwen op geworpenen wall
5. ock sal geslicht worden.
6. Tot vorsters sijn ende blijven
7. Gerrit Therinck
8. Berndt Lettinck
9. Warner Toinck
10. Wilhem op Groete Luijckinck
11. Henrick Hissinck
12. Also voer desen bij den Marckenrichter en(de)
13. eenige gecommitterde geerffden, neffens
14. den Richter van Hengelo, mede tot be-
15. hoeff derselver ingesetener, bevorderinge
16. bij die Heeren vandie Reckeninge t'Arnhem
17. is gedaen omb in pacht te becomen het Heeren
18. Vehen 2). Soe wordt verstaen dat sulcx

1) perenboom?

2) het Heeren Veen

Folio 73

1. alnoch met allen moegelicken vlijtt sal worden
2. vervolgt, ende dat die costen daerto ange-
3. wendt pro quota bij den erffg(enam)en sullen
4. worden gedragen.
5. Tott Reckeninge van die Kercke, armen
6. als anders, is noch neffens Koerbeck ge-
7. nominiert Baercken ende Telman.
Marge: (gecommitteerde om over de armen rekeninge te sitten}

Folio 73 verso

1. **Anno 1639 den 10 Junij.**
 2. Sadt den E. Johan van Haegen tho Marckengericht
 3. met praesentie van navolgende geerffden, als die
 4. overste Luitenant Bahr, den Drost Hoen,
 5. Stadtholder Langen, Jr. Rouwenorth, Boijer,
 6. Conradus van Munster, Borgm(eeste)r Haegen, Doctor
 7. Staverden, Kaldenbach, Koerbeck, Den Rentm(eeste)r
 8. van (den) Schulenborch, Mockinck, Wildenraedt,
 9. Slichcamp, Jacob Schers, Thebens Sohn,
 10. Tonnis Rensen, Jan Egginck, Vehninck, Aegelinck,
 11. Gerrit Cremer, Wegen Mollencamp, Jan Willinck,
 12. Jan Wissinck, Derrick Busser.
 13. Albert Wetinck, Henrick Baerinck, Gosen
 14. Schenninck, ende Gerrit Smekinck, om dat se
 15. haere schaepen tegens d'ordre in den enck
Marge: (haeren schaepen tegen d'ordre, in den enck)
 16. laeten gaen sijn elck gebroect, na t Marck-
 17. recht, op een pont groet.
 18. Lambert Conninck omdat hij sijne be(e)sten indie hoe-
 19. moet 1) laeten gaen, ende geschut sijnde, dat sijn vrouw
- 1) onduidelijk wat dit zou kunnen betekenen

Folio 74

1. dieselve daeruit genomen, wordt gebroeckt
2. op drie gul(den).
Marge:(geschutte beesten wederom uitgehaeldt.)
3. Ende is geresolvert dat van nu vortan die schaeters
Marge:(Wat de schaeter profiteren sal van het schutten van
twintig schaepen daerover en daer onder.)
4. int schutten der schaepen voor schuttgelt van
5. een cudde van twintich ende daerover sterck,
6. sullen profiteren ses stuivers, ende daer onder van ieder
7. schaep een ort stuivers.
8. Albert Wetinck, om dat hij tegens die resolutie
9. der erffg(enamen) in Anno 1635 beraemt eenige schadden
10. op sijn landt gehurt, ende in brandt gestecken
11. ende diewiel 1) Albert verclart dat die schadden te(n)
12. merendele op sijn eijgen gront soudent sijn gemeijt
13. ende maer omtrent een voeder 2) ut die gemeijnte
14. gehaelt, wordt voer ditmael (doch sonder consequentie
15. ende dat evenwel die vorschreven resolutie in sijn
16. geheel verblijft,) gebroeckt hebben eenen dal(e)r.
17. Also de(n) Stadtholder Langen heft verthoent

Folio 74 verso

1. secker anschrijvens tot uitsettinge van een
2. anderhalve pontschattinge; soe is goet gevonden
3. een nieuwe revisie van contrib(utiën) ende pontschatting(en)
4. te doen, ende daer tho gecommittert Jonckher
5. Schaep, Rentm(eeste)r Munster, ende Arnolt van

1) terwijl

2) een karrevracht

6. Koerbeck om die verdeylunge ten averstaen
7. vande(n) Stadtholder Langen te doen.
8. Also J(oncke)r Albert Schaep, ende Albert van
9. Haegen als gecommitterden der samptlicke erffg(enamen)
10. op dese holttinge gehoerende, van(den) E(dele) Heeren van(de)
11. Rekeninghe in Gelderlandt voor de(n) tijt van
12. vijff en twintich jaeren in pacht becomen, het
13. Woltsvehen, vermogens pachtcedull daer-
14. van verthont, ende tot voldoeninge derselver
15. haer persoenen ende goederen verbonden. Soe hebben die
16. boeven genumbd(e) presente erffg(enamen) beloefstt ende
17. beloeven bij desen voor haer ende haeren erven
18. de(n) vorn(oemden) J(onckhe)r Schaep ende Haeg(en) der vors[egde]
19. pachtenhalven to guaranderen ende allerdings schaede-
20. loess te holden daer voor sij luiden gesamentlick

Folio 75

1. haer ende haerer erven persoenen ende
2. guederen verbinden, onder submissie van allen
3. heere(n) hoeven 1), ende gerichte.
4. Opten **17en Junij Anno 1640** sadt den E. Johan
5. van Haegen toe Marckengericht met presentie van
6. Marckengenoten: Baercken, Winckelman, Borg(meiste)r
7. Haegen, Rittm(eeste)r Boijer, Koerbeck, Rentm(eeste)r van(de)
8. Schuilenborch, Doctor Abbinck als coniuincto-
9. persoen van sijn Schoenmoeder Juffrouw Smits,
10. Slichcamp, Wilhem van Wildenraet volm(achtige)r
11. van J(oncker) Dorth, Christoffel van Wildenraet,
12. Gerrit Cremer als volm(achtige)r van vrouw Broeck-
13. hese, Theben, Derrisken Tantincks wegen
14. die Katthorst, Rentm(eeste)r Kaldenbach.

1) hoven?

15. Resolutie
16. Die Marckenrichter ende erffg(enamen) hebben eendracht-
17. lick geresolvert, dat also die Landtrentm(eeste)r
18. Schimmelpenninck eenige jaeren herwarts
 Marge: (De Landtrentmeester Schimmelpenninck in lange jaeren
 niet gecompereert ende de resolutie daerover)
19. sich vandie Jaerholtinge heft geabsentert

Folio 75 verso

1. ende het Marckengericht noyt so werdich
2. gekent, sich int geringste met brieven te
3. excuseren volgens die resolutie vant Marcken-
4. gerichte, dat een missive noch ter aver-
5. vloet an sijn WelEd. sall affgesonden, ende daer-
6. van verwettiget werden, ende bij aldien
7. sijn Wel Ed. sich alsdan noch wijders absenterde,
8. dat den nahm de(n) goederen uitgedaen ende van
9. alle privilegien die andere erffg(enamen) van wegen
10. die comparieren opte Jaerholtingen genieten,
11. versteken sullen sijn ende blijven.
12. Op dese Jaerholtinge sijn gecompariert als
13. nieuwe erffg(enamen) die volgens die resolutien vant
14. marckenboeck ijder sess guld(en) sullen betalen als
15. met nahmen
16. Henrick Busser van Wissinck,
17. Schepen Post)
) Kerckwijck
18. Marten Wolters)

Folio 76

1. Doctor Holt van(de) Biesinckhorst
2. Goesen Egginck van Oesterinck
3. Also den E. Bernhardt Winckelman te kennen
4. geeft dat hem secker eijcken boem bij t Guit
5. Luickinck doer last van Borgm(eeste)r Louwerman
6. is affgehouden, ock eenige gepatede heijsters
7. op getrocken, versoekende advijss van Marcken-
8. richter ende erffg(enamen) hoe hij sich daerin sall
9. hebben te holden ende te draeg(en).

10. Die erffgenamen solden well voor goet ansihen d'wiel
11. dit is van cleyne importantie, dat desesaecke
12. van parthijen, inder vruntschap hen gelegd mochte
13. werden, ende hebben tot dien eijnde versocht Dr.
14. Abbinck an den Borg(meeste)r Louwerman t' disponieren
15. tot accomodatie, ende in gevalle sijn E. daertho
16. genegen dat dieselve sulcx in den tijt van drie

Folio 76 verso

1. wecken an den Marckenrichter sall hebben
2. te notificieren, met dach ende tijt wanneer
3. sijn E. gelegen is, dat die questieuse
4. saecke doer onparthijgen gecommitterden
5. in oegenschien genomen, ende so moegelick hen
6. gelecht 1) worde, doch bij aldien Borgmr.
7. Louwerman binnen den tit vorss(egt) niet en rescribierde
8. sullen parthijen haere saecke vervolgen, als
9. haeren goeden raedt gedraegen sall.
10. Harmen Eltinck van dat hij het perdt soe
1. uit de weg geholpen worden

11. Bueunck bouwman geschuttet hadde, wederom
12. uuit het schott genomen heft wordt gebreuckt
13. op drie gul(den).
Marge: (Een geschut peerdt uit het schot genomen)
14. Tonnis Harties van dat hij vant goet na sijn
15. weijde drijvende, die schaepen op die gemeijnte in
16. dese marckt hoedet, is ten respecte vant hoeden
17. gebroeckt voor dese reyse, ten ansihen van sijn
18. landther, op een halff pondt groet, ende een
19. halven Ricxdal(le)r voor den schaeter, mits (re)-
Marge: (Resolutie wegens het hoeden van schaepen op
de gemeijnte in 't drijven nae de weijde)

Folio 77

1. restrictie nochtans bij aldien hij sulcx meer dede
2. sall dubbelde broecke moeten gelden.
3. Jan Wassinck van dat hij schapen holdet, daertho
4. hij vermoege t marckenboeck niet en wordt
5. bevonden gerechtigd te sijn, ende dieselve op te
6. gemeijnte ende elders doet hoeden, sal voer ditmael
7. gebroeckt hebben vier gul(den). Ende sich in tijt
8. van acht dagen die schaepen vant guet quit maecken
9. soe hem doer last van (den) heer(en) Marckenrichter, bij
10. die schaeters sall angesecht werden.
Marge: (Wassinck over het holden van schaepen waertoe
niet berechtigd, gebrueckt.)
11. Also bij eenige erffg(enam)en wordt voorgesteld dat
12. van eenige goederen sulcke groete kudden schaepen
13. gaen, tot naedeel van andere goederen, soe
14. worden die vorsters gelast, sich daerop te
15. informieren, hoe sterck die kudden sijn, om daarvan
16. rapport te doen, op dat daerover op die naeste
17. jaer holttinge, naerder moege geresolviert worden.
18. In voor vallende gemeijnts saecken sijn noch voor

-
11. Brunsfelt
 12. Mollencamp
Marge: (Wel de erfgenaemen van Doetichem moeten haelen.)
 13. Wassinck
 14. Therinck
 15. Oldenhave
 16. Wimelinck
 17. Garwerdinck

Folio 78 verso

1. Tentinck
2. Warninckhage
3. Biesi (n)ckhorst
4. Eltinck
5. Winckel
6. Alerdinck
7. Cathorst.

8. Opten **19en Junij 1641**. Sadt tho Marckengerichte
9. den E. Johan van Haegen Rentmr. met Marcken-
10. genoten, de heer Landtrentmr. Schimmelpenninck.
11. Jr. Schaep, Jr. Dorth, Rittmr. Boijer, Borgmr.
12. Heugens, den Rentmr. Kaldenbach, Bernhardt
13. Winckelman, Schuirman, Arnolt van Koerbeck
14. Willem Wildenraet, Marten Wolters, Bernt
15. Mockinck, Gerrit Thebens, Jochim Horstinck,
16. Engell Blomendael. Willem Otto Voet,
17. De Wed. (uwe) Lettinck, Jan Veeninck, Tonnis
18. Sijmons.

Folio 79

Absenten.

1. Brugginck, heeft sich montlick doen excuseren
2. Tijll verthoent een olde volmacht, so niet
3. geacceptert wordt.
Marge: (een olde volmacht niet geaccepteert.)
4. Heijnck is cranck.
5. Oldenconninck sall op to-comenden jaer nije vol-
6. macht verthonen.
7. Nijeuwe erffg(enam)en
8. Borgmr. Heugens van Nijenconinck
9. Tonnis Sijmons van Regelinck.
10. Mons(eu)r Schuilman van Mollencamp .
11. Gertien Wissincks van Heijnck.
12. Jonckher Schaep is van verleden jaer sijne absentie
13. geexcuseert, om dat hij in gemeijnts saecken uuit
14. gewest.
15. Wort verstaen dat Rentmr. Munster sal betalen

Folio 79 verso

1. in die ordinaris boete van drie dal(le)r
2. wegen sijner absentie vant verleden jaer, vermits
3. hij geene geboerlicke excuse bij gebracht.
4. Doctor Louwerman ad idem.
5. Otto Voet sijne absentie van verleden jaer, ende mede
6. als nijeuwe erffg. heeft verdragen voor drie
7. gul(dens) ten ansien van sijne beenbreuck.
8. Henrick op Kerckwijck, omdat hij den schater int
9. schutten die schaepen ontnamen, wordt gebreuckt op een
10. tonne biers.
Marge: (Den schaeter de schaepen int schutten ontnomen en de boete daer over)

11. Item Henrick Kerckwijck, Sche(n)ninck, Nijenhuisinck
12. Smekinck, Priesterinck, Claepsinck, Boinck, Barinck,
13. Weetinck, dese om dat sij luiden tegens die
14. resolutie vant marckenboeck met haer schaepen
15. inden enck gehoet. Werden voor ditmael, ten ansien
16. van dat verleden jaer een natt jaer gewesen,
17. elck gebroeckt op een dal(le)r mits dat sij sich voor-
18. tan sullen houden ende regulieren conform het marcken-
19. boeck.
Marge: (Brucken over het hoeden in den enck)
20. Johan G(H?)arkerinck 1) als schaeter wordt gecontinuert
Marge: (Den schaeter gecontinueert)

Folio 80

1. ende heeft sulcx eedtlick met hanttastinge ende
2. conform het marckenboeck gelaefft te vollentrecken.
3. Doctor Holt versoect een cleijn hoexken tegen die
4. Biesenthorst tusschen die Vloet ende Wolter ten Tijls Hoff
5. uuit die gemeijnte te coepen, waer tho gecom-
6. mittiert sijn die Marckenrichter met sijn E. Broeder,
7. Bernt Mockinck, ende Willem van Wildenraet
8. om met adsumtie 2) van(de) vorsters die plaets in oegen-
9. schien te nhemen, ende soe bevonden wordt het selve
10. noch die nabuiren, noch die gemeijnte niet schaedelijck
11. te sijn sullen t selve anden Dr. moegen vercoepen.
12. Het versoeck vanden schoelm(eeste)r ende coster tot
13. Zelhem om tho hebben eenen gunstigen tostant 3) offte
14. verehrunge 4) wordt gewesen tot revisie van die
15. pondtschattinge 5), als anders wanneer die semplicke
16. geerffden vergaedert sijn.

1) zowel Harkerinck als Garkerinck is éénmalig voorkomende naam

2) presentie, aanwezigheid

3) hulp, ondersteuning

4) schenking

5) grondbelasting

17. Jonckher Dorth heeft verthoent secker request,
18. waer bij hij an die Heeren Gedeputierden heft versocht
19. dat die twee goederen in Brunsfelt, daer sijn Ed. van
20. wegen sijn huisfr(ouw) anpardt 1) heeft, mitsgaders ock het
21. anpart van zal. Jr. Jan van Hoens kinderen.
22. moegen worden inheims 2) gesatt worden, also. sijn Ed. met

Folio 80 verso

1. die huisvrouw gelijk die vorn. kinderen binnen
2. Zutphen woenachtich sijn, op welcke req(ues)ste
3. die heeren Gedeputierden belieft heeft te
4. apostilleren dat ditselve soude worden gestelt
5. in handen van den officier ende geerffden, om daer
6. inne te remedieren, versoect also dat hij in
7. pontschattinge vortaen gelijk andere inheimsche
8. mochte getracteert worden. Waerop is ter
9. andtwoordt gegeven dat sulcx het geheele
10. kerspell was toucherende 3), ende dat dese vergaede-
11. ringe der erffg(enam)en niet mehr was als een gedeelte
12. vant kerspell Zelhem. Soe dat sijn Ed. sulcx opte
13. erste revisie 4) van schattinge en het geheele
14. corpus 5) moste praesenteren. Ende heft gedachte
15. van Dorth na gehoerde resolutie geprotestert,
16. van nu an niet anders als inheims te willen
17. betalen.
18. Op dese holttinge heeft gefurt 6) uuit ende in Kerck-
19. wijck, ende Priesterinck.
20. Toe comenden jaer sullen vuiren 6) Hissinck, ende
21. Bueijnck.

1) deelgenoot is

2) als ingezetene

3) toucher (Fr.)= raken

4) herziening, vernieuwing

5) het gehele belastingsysteem

6) rijden met paard en wagen

22. **Opten 6en Junij 1642.** Sadt tho Marckenge-
 23. richte den E. Johan van Haegen Rentmr. met
 24. presentie van Marckengenoten, Jr. Rouwenorth,
 (cap.)

Folio 81

1. capitein van(den) Hoeven, Rittm(eeste)r. Boijer, Borgmr.
2. Louwerman, Stadtholder Langen, Borgmr. Huigens
3. Rentmr. Munster ende Kaldenbach, Doctor Abbinck,
4. Arnolt van Coerbeek, Schepen Post, Schuir-
5. man, Mockinck, Theben, Wildenraet, Reijner
6. Schers, Horstinck.
7. Schuirman heft wegen sijn huisfr(ouwen) sohn als
8. nieuw erffg(enam) angelaeft t recht daertho
9. staende te betalen.
10. Des gelijcken capitein Hoeven, ende Borgmr. Huigens
11. hebben angelaeft, elck een pondt groet als nieuwe
12. erffg(enam)en te betalen, mits dannoch die wijle haerer
13. beijder goeder ongedeylt sijn, dat die geene so dieselve hier
14. namaels mochten tho vallen, met dese betalunghe
15. sullen vrij sijn.
16. Willem Wissinck heeft van wegen sijn bestemoeder 1) als
17. nieuwe erffg(enam)en van Heyinck angelaeft 2) het
18. pondt groet te betalen.
19. Op dese holttinge sijn voor nieuwe erffg(enam)en angenomen
20. Schepen Post wegen Tenckinck, ende Jan Hoedemaecker
21. van Cleijne Luickinck, die elcx een pont groet anden
22. erffg(enam)en pro introitu, sullen gehouden sijn.

1) grootmoeder

2) beloofd

Folio 81 verso

1. Doctor Louwerman heeft sich geexcuseert wegens
2. sijn absentie sustenierende 1) die volmacht van sijnen
3. bouwman gethont noch valid is, gelijk bij
4. dieselve sall blijcken.
5. Henrick Baerinck om dat hij noch voor vierthien
6. daegen, ende den geheelen soomer door, met
7. sijn schaepen in den enck gehoet, wordt verstaen
8. gebroeckt te hebben een pondt groet.
Marge: (over het hoeden in den enck.)
9. Gerrit Everwijn claegende dat Bartholt op
10. Schramshoff wierde belett van die vorsters om
11. geen plaggen te moegen meijen, in dese marckte
12. tot mestinge vanden Massinckcamp 2) in dese marckte
13. gehoerende, wordt verstaen all die wiele die
14. van die Hengelsche Hartemer marckte niet
15. willen tho staen eenige plaggen in haer marcke
16. te meijen, dat dessgelijcken ock in dese marckt
17. niet sall moegen gedaen worden.
Marge: (geen plaggen te laeten meijen in de Sellemse merckt,
bij die van de Hengelse Hatmer merckt.)
18. Opt instantelijck anholden 3) van(den) coster ende
19. schoelm(eeste)r tot Zelhem wordt gratieuselicken 4)
20. toegestaen te trecken uutte pontschattinge
21. eens voor all die sum(m)a van vijffentwintich gul(den)
(son-)

Folio 82

1. sonder dat sulcx in consequentie sal worden
2. getrocken.
3. Dit jaer heeft gefhuirt Hissinck ende
4. Bueijnck, uuit ende in.

1) volhoudend

2) boerderij Massink zelf maakte deel uit van de Dunsborger Hattemer Marke;
thans Banninkstraat 4.

3) dringend aanhouden

4) beleefd

5. Opten 20 Junij 1642 heeft Jan de schaeter
6. te kennen gegeven dat Tickemans Vijtt, ver-
7. gangen jaer veel schadden 1) inden enck gemeijt ende
8. vercoft, well tot 25 £ 2) tho, contrarie die
9. resolutie der erffg(enam)en d'An(n)o 1635
Marge: (also dit is gesteken inde heeren heijde,
wort ahn de Gecommitt(e)erden geremitt(e)ert)
10. **opten 29en Junij 1643.** Sadt tho Marckengerichte
11. den E. Johan van Haegen Rentmr. met presentie van
12. Marckengenoten d'heere Landtrentmr. Schimmelpenninck
13. van(den) Oeij, Cap(tein) van (den) Hoeven, Borgmr. Haegen, Arnolt
14. van Coerbeek, Baerken, Frans Bouwier , Bernhardt
15. Winckelman, Rentmr. Munster, Schepen Post,
16. Mockinck, Theben, Christoffel van Wildenraet, Rentmr.
17. van(den) Schuilenborch, Willem s'Boelen, Anthoni Slichtcamp,
18. Jan Vheninck, Jan Willinck, Willem Wissinck,
19. Tantincks dochter wegen die Katthorst, Aegelinck.

Folio 82 verso

1. Peter Christians wegens Bolsenbroeck voor hem
2. ende sijne mede consorten als nieuwe erffg(enam)en angelaft
3. een pont groet pro introitu.
4. Also die vorsters hebben angegeven dat sij int schouwen
5. vandie enckvrocht 3) bevonden dat het heck an Heijinckstege
6. na behoer niet was gemaect, is verstaen dat die
7. geene soe sulcx te maecken, schuldich sijn, als te weeten
8. Oesterinck, Heijinck, Sessinck, ende Tentinck, sullen
9. betalen een tonne biers voor die broeck 4), ende daer
10. nevens gelast worden t vors(seg)t hecke in tijt van

1) zode van veenachtige heide, als brandstof te gebruiken

2) Het is niet eenduidig of hier het Ponds-teken (geld) staat of de L van Last (gewichtmaat)

3) afrastering van de enk

4) als boete

11. vierthien daegen t'maecken, off sunst wordt den Mar-
12. kenrichter geauthorisiert t'selve t'bestaeden op
13. een weerpenninck 1), t' betalen bij die voerige, ende die
14. geene soe noch bevonden worden tot het maecken ge-
15. houden te sijn.
Marge: (Het hecke aen Heynckstege, ende bij wie hetselve te maecken.)
16. Jan Vheninck wordt gebreuckt op een Dal(1)er omdat hij het
17. hecken an Vheninck uitwech niet heft gemaect, mits
18. dat hem belast sal worden t'selve in tijt van vier-
19. thien daegen t'maecken, ofte dat andersins sulcx bij den
20. heere Marckenrichter op een weerpenninck, sal ge-
21. maeckt worden.
Marge: (Hecke aen Vheninck uitwech.)

Folio 83

1. Den landtheer van Bolsenbroeck claecht dat den landther ende
2. bouwman op Houninck hem soecken te beletten den wech
3. nae den enck, die hij nu viertich jaeren rustelijck
4. hadde gebruikct.
5. Waerop bij den Marckenrichter ende erffg(enam)en is verstaen
6. dat Bolsenbroeck sall blijven bij t' gebruikct, ende soe
7. hij van wegen Houninck daerin bespiert warde, sal daer-
8. an gebreuckt hebben vermoegens t' marckenboeck.
9. Henrick Barinck, omdat sijne varcken geschutt sijnde, ende
10. dieselve sonder consent uuit het schott gehaelt, wordt gebrueckt
11. op een tonne biers.
Marge: (Geschutte varckens uuit het schot gehaelt buiten consent en de boete.)
12. Den bouwman Egbert op Groete Garwerdinck, omdat hij sijn
13. perdt soe geschutt was, sonder consent uuit het schott
14. gehaelt, wordt gebreuckt als boven. Doch also naerder-
15. handt den Marckenrichter en de erffg(enam)en is geblecken

1) op hun kosten

-
16. dat desen bouwman was onvermoegen, ock nieuws inge-
 17. comen, ende die marckenrechten niet en verstonde
 18. is hij van(den) breuck verlaeten, sonder consequentie
Marge:(ad idem)
 19. Resolutie
 20. Also eenige erffg(enam)en dolleren, dat verscheijden luiden in haere
 21. landerien (niet sortierende onder eenige goederen) 1)

Folio 83 verso

1. seckere hiethorsten tot bouwlandt t'maecken, ende
2. die plaggen daertho uuit die gemeijnte t'haelen
3. tot groet naedeel van(de) ander erven, die haer plaggen
4. daeruujt moeten haelen ende haere beesten moeten
5. weijden. Soe is bij die erffg(enam)en verstaen, dat voor-
6. tan geen hietlandt, dat te voeren geen bouwlandt
7. gewest is ende onder geen erve en resortiert
8. uuit die gemeijnte sal moegen gemestet worden.
9. maer sullen haer mestinge daertoe van binnen
10. soecken, off sunsten met stalmest t selve mesten.
Marge:(nieuwe aangemaecte landen niet uit de heide
of gemeente te mesten.)
11. Opt req(ues)t van(den) Richter van Zelhem, versoeckende
12. te moegen coepen voor penninx wehrde 2) secker goerken 3)
13. omtrent den Wittenbrinck an Boelinck Maetien ge-
14. legen, hem tegenwoordich to behoorende. is van(de)
15. erffg(enam)en verstaen, dat d'heer Marckenrichter
16. int fhuien van(de) schouwe t vors(segt) parceel sal in
17. oogeschien nhemen, ende daarvan toocompstige
18. holttinge rapport doen.

1) niet behorende tot een boerderij (erve, goed)

2) onderhands

3) schuin toelopend stukje grond

19. Arnolt van Coerbeck, heeft verthoent secker
20. cedulle van Altien Schippers, waeruit blijckt dat sij
21. eenige penningen ten achteren 1) is van denneboerden 2),
22. die int jaer 1633 ende 34 an die Zelhemsche kercke
23. geleverd waeren, waervan sij versocht betalinge.
(Is)

Folio 84

1. Is goet gevonden, dat Arnolt van Coerbeck, die voor
2. desen in kerckensaecken was gecommittiert, sich sal
3. erkundigen bij den Richter Zelst, ende andere, die
4. iet uuit die gemeijnte gecoft hebben, waer
5. dieselve penningen sijn gebleven, ende te bevorderen
6. dat daervan metten ersten reckeninge 1) gedaen
7. wordt.
8. Volgens is goedt gevonden die Richter Zelst te
9. willen vermaenen om metten ersten te doen reckeninge
10. van sijnen ontfanck van een contributie ende pontschattinge,
11. daertoe gecommittiert sijn, neffens die vier soe
12. an(no) 1637 waeren genominiert, t'weeten Rentmr.
13. Munster, Wilhem Baarken junior, Burgmr. Haegen
14. ende Arnolt van Coerbeck, noch 4) den heer Marcken-
15. richter.
16. Op dese holtinge hebben gefuirt Oldenhaeve uuit
17. ende in, ende heeft Brunsfelt die erffg (*enam*) en ge-
18. haelt, ende Jolinck deselve wederomme
19. gebracht.

1) nog te goed heeft

2) Bord, das (D.)= plank. M.a.w. planken van dennehout

3) dat zo snel mogelijk verantwoording wordt afgelegd

4) nog, tevens, en

Folio 84 verso

1. **Opten 17 Junij 1644.** Sadt toe Marckengerichte
2. den E. Johan van Haegen Rentmr. met presentie van
3. marckengenoeten Juffr. Wisch van Karvenheim, Arnolt
4. van Koerbeek, Bernhardt Winckelman, Dr. Abbinck
5. Rentmr. van(den) Schuilenborch, Burgmr. Post, Johan
6. Hoedem(aecker), Mons (eu)r Bouwier, Mons (eu)r Baarken nomine patris 1),
7. Bernhardt Mockinck, Gerrit Theben, Christoffel van
8. Wildenraet, Anthoni Slichcamp, Reijner Schers,
9. Goesen Egginck, Jan Willinck, Jan Vheninck,
10. Tonnis Sijmons, Swene Tantincks.
11. Bij die erffg(enam)en is verstaen, dat die erffg(enam)en vanden
12. Stadtholder Langen, nae usantie 2) deser marckte pro
13. introitu gehouden is te betalen sess gul(den)
14. Monsieur Hoedemaecker van wegen die breucke sijner ab-
15. sentie des verleden jaers, wordt daervan geabsolviert 3)
16. ter wiel hij verclart opten wech eenich ampessiement 4)
17. gecregen te hebben.
18. Maer wordt verstaen dat den drost Hoen sijne bruecke
(des-)

Folio 84 verso

1. deshalven sal betalen, dermits hij sich niet en heeft geexcu-
2. siert.
3. Bernhardt Winckelman heeft geremonstrert dat die gecom-
4. mitteerde erffg(enam)en, aver die reckeninge van pontschattinge
5. den Richter als ontfanger hadden belast, met die pont-
6. schattinge op sijnen thiens geseth, twelck sijn E. sustiniert
7. ongeriembt 5), vermits geen exempelen in dese Grafschap
8. souden connen bijgebracht worden, dat eenige thiensen op
9. ander plaetzen in pontschattinge angeslaegen waeren.
10. Versocht aversulcx daervan te sijn gedelibereert 6),

1) in naam van zijn vader

2) gebruik

3) vrijgesteld, vergeving gegeven

4) verhindering

5) ongerijmd, onjuist?

6) vrijgesteld?

11. twelck bij die erffg(enam)en in consideratie 1) genoemen, vinden
12. sich niet gequalificiert, om daerin tho disponieren 2), ver-
13. mits t selve het geheele kerspel is raeckende.
14. Zijn aversulcx so voel haer angaet te vreden, dat
15. dese saecke blijve in staet totte naeste liquidatie
16. van deses kerspels pontschattinge, insgelijcken sal zijn E.
17. gelieven t'selve mede te remonstreren 3) andie erffg(enam)en
18. opten Dunsborch.
19. Die vorsters geven tho kennen, dat eenige kaeters die

Folio 85 verso

1. d'marcke met plaggen schadden, ende weijden, ge-
2. bruicken, tot haer bouwerie 4) houden twee ende drie
3. perden. Versoeckende dat dieselve tot haer verlich-
4. tinge in heeren ende kerspels dienst, mede haere
5. peerden sullen moeten anspannen naer advenant van
6. heele ende halve erven.
7. Is van(de) erffg(enam)en verstaen sulcx redelijck te sijn, ende dat
8. Richter sall worden versocht, int dienen tot ontlasting den
9. van(de) anderen, dieselve kaeters mede te gebruicken
10. soe lange sij die peerden sijn houdende.
Marge: (De kaeters tot verlichtinge der erven mede te laeten dienen)
11. Also te kennen wordt gegeven dat sommige huisluiden,
12. haer schaepen den meesten tijt in den enck sijn hoedende,
13. ende sich getroosten die breuck van een pont groet te
14. betalen, vermits sij well vierdubbelt daervan an haere
15. schaepen proufiteren.

1) in beschouwing genomen
 2) beslissen, beschikken, een besluit nemen
 3) verzoeken
 4) bedrijfsvoering

16. Soe wordt van (de) erffg(enam)en verstaen, dat die geene soe
17. buiten tijts in den enck met haer schaepen gevonden werden
18. van elcker reyse sullen betalen een pont groet. Ende sijn
19. vorders die vorsters, ende schaeters op haeren eedt
20. vermaent, dat sij dese resolutie sonder coniventie
Marge: (Resolutie opt schutten van(de) schaepen in den enck,
soo dickwils deselve daer in gevonden worden op de
ordinaris boete.)

Folio 86

1. nae comen, ende goede annotatie 1) halden soe dickwils eenige
2. schaepen in den enck worden bevonden.
3. Die van den Garwerdinck Enck claegen dat sij van Barinck
4. schaepen ende beesten groeten schaede lijden, gecausiert 2) doer
5. sijn quaet gewrecht 3).
6. Is verstaen dat men het vee, doer Barinck gewrecht
7. comende, sal schutten.
8. Die vorsters ende schaeters worden gelast die geene
9. soe Venderkinck hecken behoeren te maecken, an t'seggen
10. het selve sulcx te repareren, dat die varckens daer doer
11. geen schaede connen doen.
Marge: (Venderkinck hecke)
12. Bernt Lettinck den Olden heeft versocht t'muegen coepen
13. seecker strepeltien lants 4), tussen sijn kempken, ende
14. Arnolt van Koerbecks Maeth gelegen, met een
15. hoecxken voor sijn huis. In aller gestalt ditselve op huden
16. doer verscheijden erffg(enam)en is besichticht, soe ist dat
17. hieraver gehoert Mons (eu)r Koerbeck dien het op sijnen graeven
18. is gelegen. Dieselve heeft verclart daermede tevreden te
19. sijn, mits dat coeper die schouwinge van die Vloet tot

1) annotatie= aantekening, schriftelijke opmerking. Lat.: annotatio.

2) veroorzaakt

3) slechte afrastering, omheining

4) stukje grond

Folio 86 verso

1. sijnen laste sal nhemen ende ock het gewrechte ahn
2. coepers sijde sal blijven, dat hij ock het darden deel van (de)
3. coeppenninck, als sijn anschott 1) sijnde, wilde proufitieren 2).
4. Waernae opte vors (*segde*) conditien met gemelte Lettinck, is
5. gehandelt, dat hij voor het angetagen hoecxken (tegens
6. anstaenden Jacobi 3) twee deele en de tegens anstaende
7. holtinge een darden deel) sal betalen die sum(ma) van
8. vijff en viertich dal(le)r waervan twee darden deelen
9. die erffg. ende een vors. darden deel van monsieur
10. Koerbeck sal geproufitiert worden, met expresse
11. conditie 4), dat soe verre die palmen 5) voort huiss tegens
12. Tentincks Maeth mochten gestecken sijn, dat hij dieselve
13. sal intrecken, ende sijnen graeven laeten respondieren 6), opte
14. graeve van Coerbecks Maeth, dat coeper ock sich
15. geen plaggen meijen, off holt houwen sal anmaetigen
16. twelck tot desen van Tentinck, off ander bouwluiden
17. is gebruickt geworden.
Marge: (Streepeltien uit gemeente vercoegt, en van den cooppenninck hebben geprofiteert twee darden deelen de erfgenaemen ende een darden deel den aangrenzenden nabuur.)
18. Volgens is bij pluraliteit van stemmen bij die erffg (*enam*)en
19. verstaen also op dese holttinge, geene breucken tot
20. volleste van deses daags vertherunge waeren
21. gevallen ende voele erffg (*enam*)en niet en waeren gecompairiert
22. maer sich bij brieven hadden geexcusiert, dat in defal-
23. catien 7) van die selve vertherungen, die halffscheijt
24. van (de) erffg (*enam*)en portie deses coeppenninck t'weeten vijftien
25. dal(le)r sullen geemploiert worden, die ander helfte blijven
26. staen tot naestcomende holttinge.
Marge: (Verteeringe op den holtting waer uitgevonden)

1) aanwas, aandeel in de verkoop van grond

2) profiteren, delen in de winst

3) 25 juli

4) nadrukkelijke voorwaarde

5) lengtemaat= 0,1 m

6) verbinding maken, aansluiten

7) Défalcation (Fr.)= korting, aftrekking

Folio 87

1. **Op ten 2 Junij An(n)o 1645.** Sadt tho Marckengerichte die E(dele)
2. Johan van Hagen, rentm(eeste)r etc. met presen-
3. tie van marckengenoeten J(onke)r Gijsbert van Dorth,
4. Burgm(eeste)r, Albert van Haegen, Bernhart Winckelman,
5. Luitenant Bouwier, Dr. Abbinck, Wilhem Baarken,
6. Rentm(eeste)r van(den) Schoelenborch, Burgm(eeste)r Post, Wilhem
7. van Wildenraet, Joest Brugginck, Gerrit Theben,
8. Anthoni Slichcamp, Goesen Egginck, Wilhem Wissinck,
9. Jan Vheninck, Jan Aegelinck, ende Jan Boelinck.

10. Dit jaer hebben sich als nieuwe erffge(namen) angegeven
11. dese navolgende;
12. Berhart Telman ende Johan Engelen als eijgenaers
13. van Bolsenbroeck,
14. Jenneken Wolters als eijgenaerse van Olden Conninck,
15. Wilhem Wissinck als erffgenaem ende successeeur 1) van
16. Heijnck,
17. Jan Boelinck, van wegen het guit Roesinck.
18. Die schaeters geven te kennen dat den bouwman op
19. Venderkinck, vergangen winter een kudde schaepen heft
20. toe gesett 2), sonder dat sij weeten off hij daertho is be-

Folio 87 verso

1. rechticht, waerop naegesien het marckenboeck.
2. d'An(n)o 1620 fol. 33, is bevonden dat het vors(egde) goet tot
3. het houden van een kudde schaepen niet en is bevoecht.
4. Is also bij den erffge(naemen) verstaen dat den vorn(oemde) bouwman
5. doer die schaeters sal worden angeseijt, binnen

1) opvolger

2) aangeschaft

6. den tijt van een maent ofte 6 wecken ten langsten,
 7. sijn schien en(de) bescheijt daervan an den Marckenrichter
 8. to thoenen, off sunst sullen die schaepen uuit die
 9. marckt geschutt worden.
 10. Die Burgm(eeste)r Huigens voergevende off sijn E(dele) Husfrouwen
 11. suster Jenneken Wolters, als eijgenaerse van die sael-
 12. stede des goedes Olden Conninck niet soude vrijstaen
 13. die schapsdrifte desselven goedes ahn iemant te
 14. vercoepen, het welcke bij de anwesende erffgenamen
 15. in deliberatie 1) genoemen sijnde, verclaren dat sulcken
 16. casus noyt in dese marcke is voerg(e)vallen, soe dat sij
 17. absolutelick niet daer inne connen resolveren, souden wel
 18. verstaen redelick te sijn dat sulcken vercoep mochte
 19. geschieden, mits dat daerbij niemant vernaedeelt sij,
 20. en dat ock soe daene vercoep vermoegens het marcken-
 21. recht, niet anders als op een Jaerholttinge ende
 22. met volle kennissie der marckgenoten moege gedaen worden.
 Marge: (Resolutie van geen schaepedriften van het eene goedt op het
 andere, door coop te moegen verleggen als met consent
 saementlicke geerfden op eenen Jaerholtinge gegeven.)
 23. Resolutie
 24. Bij die vors(egde) occasie 2) is voergegeven hoe dat daegelicx
 Marge: (van goederen die met stucken vercofft worden.)

Folio 88

1. geboert dat eenige haere goederen met stucken vercoepen
 2. waer doer geboert dat in plaets van sulck goet nietmeer
 3. als twee sichten te velde gaen moegen dat in plaetse
 4. van dieselve dickwils thien ofte twelff sichten van
 5. een goet te velde gaen, tot groeten naedeel
 6. van die marcke. soe is bij die anwesende erffge(namen)

1) overweging
 2) gelegenheid

7. verstaen, dat die landerijen die an particulieren
 8. worden vercoft, geene placken uuit ter gemeijnte
 9. sullen moegen haelen, maer sulcke landen alleen met
 10. stalmost mesten, ende dat die witt ende wahr
 11. off gerechticheijt van (de) twee sichten sal blijven bij
 10. de saelwehr 1), well verstaende soe veer eenige
 11. erffge(namen)het eene offte ander stuck lants mochte
 12. ancoepen, om sijn goet dat in die marck alreede is
 13. gerechticht toe beneficieren 2), dieselve sal dese
 14. resolutie niet praeiudicieren 3) ende wort versocht
 15. dat ieder erffge(name) hierop gelieve te letten dat
 16. dese resolutie van haere bouwluiden die eenich
 17. landt mochten gecoft hebben, onderhouden worde.
 Marge: (een goet bij parcelen vercoft, blijft het recht
 van plaggen alleen bij de sahlwehr)
 18. Die schaeters geven te kennen dat Warner Thoinck ende
 19. Harmen Conninck na Petri lestleden in Boeninckslach
 20. ende Tiekemansslach haere schaepen hebben gehoedet
 21. waerop Warner ende Harmen affirmieren dat hun sulcx
 22. van die eigenaers was vergunt maer also dit selve
 23. evenwell strijdet tegens het marckenrecht sijn
 24. dieselve om redenen van het vergun voer dese reyse
 25. elck gebroeckt op een halve tonne bier. Ende is ver-
 Marge: (Schaepen na Petri geweijsdet in den wheylanden
 met consent des landtheeren; evenwel gebrueckt.)

Folio 88 verso

1. verstaen dat voertan niemant sijn weijdlant sall
 2. verpachten om schaepe daer in te weijden off den
 3. eigenaer sal daervan die schaeters verwettigen, om
 4. geen vergeeffse schuttinge te doen blijvende
 5. nochtans den bijgelegten erffgenaemen voerbehouden

1) hofstede

2) voorrechten hebben

3) voorlopig vonnis vellen, voorbeslissing nemen.

4) bevestigen

6. haer actie van schaede die sij van die schaepe mochte
7. comen te lijden.
8. Den bouwman op Kerckwijck heft na die Meijtijt 1)
9. zijn schaepe in den enck gehoet ende offwel dieselve
10. nae vermoege des voerige jaers resolutie in
11. hoeger broecke was vervallen, soe is nochtans dat
12. die erffge(naemen) om sonderlinge bewechlicke redenen
13. den selven voer ditmael, alleen in een broecke van
14. een pont groet hebben geslaegen, met expresse waer-
15. schouwinge dat hij vortaen sich sal wachten van 't
16. selve meer te doen off sal sonder ansihen nae 't
17. marckenboeck gebroeckt werden.
18. Den Marckenrichter t'(e) kennen gevende dat den bouw-
19. man op Roegebrinck, onlangs sijne schaepe in den enck
20. hoedende met onbeleeffde woorden hadde bejegent
21. is dieselve ten dien ansien gebroeckt op een halve
22. tonne bier.
23. Is verstaen dat den wech van (den) enck tusschen Aegelinck

Folio 89

1. ende Slichkemminck en(de) ock doer Hoininck Stege
2. tusschen Hoininck ende Conninck sal geapent werden
3. conform 't marckenboeck van t Jaer 1603; ende
4. soe hierin eenich versuijm geschieden, sal den Marcken-
5. richter ex officio dieselve doen aepenen.
Marge:(den wech van den enck tusschen Aegelinck ende Slichtkemminck
ende door Hooijnck Stege fol. 8v.)
6. Mons(ieu)r Hoedem(ake)r versoect voor pennincx wehrde
7. te moegen coepen een hoexken van zijn omdriffte 2)
8. bij Cleijn Luickinck soe alrede met een blinden graeven 3)
9. is ontrocken gewest, sustinierende 't selve niemant
10. nadeelich te sijn.

1) maaitijd of misschien mei?

2) drijfweg voor het vee

3) afgeblinde sloot, sloot die aan beide einden dicht is

11. Is geresolviert dat het selve van die naeste geïnteresseerden
 12. als die Heere Burgm(eeste)r Louwerman stadtholder Munster,
 13. Bernhart Winckelman, neffens den Marckenrichter
 14. in oegenschijn sall genoemen worden ende bij soe vere
 15. 't selve niemant naedeelich moch sijn, met sijn E(dele)
 16. daerover to handelen.
17. 'T selve is ock geresolveert van secker hoexken bij
 18. die Laeckhorst, dat Harmen ten Nijenhaeve tot
 19. een huisstede wilde gebrücken.
20. Dit jaer heeft Nijenhaeve den erffge(naemen) uuit ende
 21. ingefhuirt,
 22. ende Wimelinck dieselve alleen geholpen wederom te fhuren.

Folio 89 verso

1. **Opten 25 May An(n)o 1646** sadt toe Marckenge-
 2. richte den E (delen) Johan van Haegen Rentm(eeste)r etc met
 3. praesentie van marckengenoeten Jonker Hoeven, Burg-
 4. m(eeste)r Albert van Haegen, Bernhardt Winckelman,
 5. Dr. Abbinck, Peter Canisius Baerken, Burgm(eeste)r Post,
 6. Schepen Wildenraet, Arnolt van Coerbeek, Joest
 7. Brugginck, Bernt Mockinck wegen die fraters,
 8. Gerrit Theben, Jochim Horstinck, Anthoni Slichcamp,
 9. Rentm(eeste)r van (den) Schoelenborch, Engelbert Bloemen-
 10. dael, Jenneken Wolters, Jan Veninck, Tonnis
 11. Sijmens, Jacob Keyenborch, Bernt Eninck, Johan
 12. Willinck, ende Jan Aegelinck.
13. Op dese holtinge is Engelbert Blomendael aengenomen
 14. als nieuwe erffge(naem) van Kleyne Luijckinck.
 15. Van gelijcken Borgerm(eeste)ren Haeghen ende Post van Winckel

16. ende Bernt Eninck van Bolsenbroeck.
17. Die Rentm(eeste)r Haegen als Marckenrichter geeft 't kennen
18. dat die erffge(naemen) van zal. Drost Hoen noch schuldich
19. sijn drie
20. da(le)r voor absentie des vorn(oemde) zal. Drost. Versoeckt
21. advijss wat in desen sij te doen.
Marge: (Novitij solverunt jura 1))
22. Die erffgenaemen verstaen dat dese drie dal(e)r van de
23. bouwluiden sullen gevordert ende bij verwijgeringe
24. daervoer gependet worden.
Marge: (Der lantheren boeten van de bouluijden te vorderen en bij verwijgeringe te peynden.)
25. Gelijkfals is bij die Marckenrichter voorgestelt

Folio 90

1. dat Jan Engele weijgerich is te betaelen die sess
2. gul(den) daerop hij vergangen jaer als nieuwe erffgenaem
3. van Bolssenbroeck is angeslaegen, ter cause hij susti-
4. niert dat Bernt Tellman als mede erffg(enaem)
5. een pondt groet daarvan heeft betaelt.
Marge: (van een arve 2) twee sessie 3) nemende en daarvan voterende 4) een ieder gehouden in het geheele novitiaet ad ses gulden)
6. Hierop verstaen die erffge(naemen) alnoch, diewiel sij beijde
7. vergangen jaer sessie 3) hebben genoemen ende elck een
8. stemme in votieren heeft gehad, dat hij aversulcx
9. gehouden is dese sess gulden t betaelen.
10. Also geclaecht wordt aver die slappicheijt van de schaeters
11. in het schutten, soe sijn dieselve well ernstelick vermaent
12. nu voortan meerder nersticheijt 5) te doen so men sunsten
13. den schaede op haer sal verhaelen ende een ander in haer,
14. plaets stellen.
Marge: (De schaeters wegens haer slappigheyd in het schutten af te setten en de schaede op haer verhaelen)

- 1) betalen de rechten
- 2) erve
- 3) zitting
- 4) Voteren= stemmen; vgl. voter (Fr.)
- 5) naarstigheit, vlijt

15. Ende is mede verstaen dat niemants sijne koijen off
16. peerde tusschen het saedt sal hoeden, off leijden
17. op die scheijftvoeren 1) en(de) soe iemants daeraver bevonden
18. worde, sal sonder ansien geschuttet werden.
Marge: (geen peerden of beesten te hoeden in den enck)

Folio 91

1. Met Jan Roesinck wegen het anschott 2) van Haenevoer-
2. der Hoffstee, 't welck hij vermeenen in der vrundeschap
3. bij te leggen, doch bij ontstentennisse submitteren sich
4. ant gewijssde van die voergenoemde gecommiteerden. 3)

5. Die erffgen(aemen) van Garverdinck Enck claegen dat
6. Henrick, bouwman op Baerijnck aver sijnen
7. graeven op Garverdinck Enck placken heeft gemeijtt
8. daer hij nochtans niet eenen voet bouwlants op denselven
9. enck is hebbende, sustinierende dat hij sulcx voor desen noijt
10. en heeft geplegt, versoecken also dat sij bij haere possessien
11. moegen gemainteniert ende de vors(egde) Baerinck daervoer
12. moege angesien worden.

13. Waerop die bouwman op Baerinck gehoert, verclaert dat
14. hij voor desen meermaels langes den graeven tusschen
15. het holt, dat hij sustiniert hem toe te comen,
16. placken hebbe gemeijt ende dat hij ock tegenwoordich niet
17. ferner gemeijt en hebbe.

18. Van gelijcken claecht Dr. Abbinck van wegen sijn moeder
19. als eiggenaersche van 't goet Brugginck, dat Henrick
20. Baerinck hem dit jaer hebbe affgehouden secker ackermaell 4)
21. tegens sijn landt den sijden Kaeker 5) genant, gestaen

1) strook dieper gelegen grond tussen 2 percelen

2) aanwas, aandeel in de verkoop van grond

3) indien dat achterwege blijft, onderwerping aan de uitspraak van de gecommiteerden

4) houtsingel, die tot afscheiding dient. Hierin wordt geriefhout gewonnen

5) den sijden Kaeker is hier vermoedelijk een eigennaam. Boerderij- en veldnamen in Zelhem(1998) geeft hierover geen uitsluitel, zodat in oudere kadasterkaarten moet worden gezocht

Folio 91 verso

1. hebbende 't welck hem toe quam ende sijnen bouwman
2. voor desen gehouwen hadde, versochte dat hij daervoer
3. moege worden gestraft ende gecondemniert 1) den schaede te vergoeden.
4. Waerop die vors(egde) Baerinck gehoert sijnde, bekendt
5. dat den bouwman op Brugginck het vorn(oemde) ackermael
6. die leste reijse voordesen well hadde affgehouden
7. ende sijn schaepschott daermede getuint, maer dat
8. hij sunsten in voertijden 2) 't selve holt wegen het
9. goet Baerinck genoeten hadde.

10. Doctor Abbinck sustiniert dat het goedt Brugginck
11. selffs na die bekentenisse van den beclaechde Baerinck
12. in possessie sij van het angetagene ackermael te
13. houwen, versoeckt dien volgens bij sijn possessie
14. gemainteniert te worden.

15. Die erffge(naemen) geexamineert hebbend t'geene bij die
16. beclaechde selffs is geconfessert 3), cunnen niet anders
17. verstaen als dat Dr. Abbinck in possessie sij van het
18. ackermael te genieten ende dat Baerinck niet en
19. hadde betaemt 't selffde te houwen, ten waere

Folio 92

1. dat Baerinck off sijnen landther tegens anstaende holting
2. beter bewijss conde bijbrengen.

3. Ende also verscheijden claechten van [den] bouwman Baerinck voor-
4. vallen, soe van holt houwen, plaggen meijen en[de] diergelijcken,
5. daeraver voele quaestien tusschen die geerffden ende sijne

1) veroordeeld

2) vroegere tijden

3) bekennen, toegeven

6. landther lichtelick conde ontstaen, soe is hij gewaerschout
7. dat hij voertaen diergelijcke niet en sal hebben
8. te plegen voor ende aleer hij sijnen landther
9. daervan hebbe ge-
10. sproeken, off dat men bedacht is hem naer Marcken-
11. recht daer voor an te sien.

12. Peter Canisius Baercken heeft voergedraegen, hoe dat
13. seeckere vrouw gntd. 1) Marrie Borkens een huisken
14. op ten Palmbarch hadde gesett om daerin te woenen
15. t welck hem van wegen 't goedt Hissinck naedeelich
16. was, evenwell also sijn E(dele) verstonde dat het was een
17. schaemelvrouw 2), ende 't huis alreede getimmert, conde
18. lijden dat het bleve staen ende van haer bewoent werde
19. maer dat nae desen geen ander op die selve plaetse soude
20. getimmert worden, dat men ock niemant anders daer-
21. omtrent tot sijnen naedeel soude consentieren te timmeren.
22. Op dese holtinge is niemant absent geweest als die erffge(naemen) van Zal. Bouwier.

Folio 92 verso

1. **Martis den 23 Martij 1647.** 3)
2. Also door het averlijden van Zal. Hartger van Selst, Richter
3. tot Sellem, is comen te vaceren 4) den ontfanck van pontschat-
4. tinghe deses kerspels, die hij bij sijnen leven mede hefft bedient.
5. So is dat bij kerckensprake alle erffge(naemen) tegens huijden den
6. 23 Martij sijn geciteert om eenen nieuwen ontfanger van
7. pontschattinghe, die voor het jaer 1646 door ordre deses quar-
8. tirs is uuyt geschreven, to stellen. Ende hefft Elisabet
9. Terincks, weduwe van den Zaligen Richter Hartger van Selst,
10. bij requeste ahn die samentlicke erffgenaemen versocht,

1) verm. genantd = genaamd
 2) arme vrouw
 3) dinsdag 23 Maart
 4) beschikbaar te komen

11. gemerckt sij veele restanten noch in 't kerspel hadde uuijtstaende 1)
12. dat haeren soon Derick van Selst Richter tot Hummel, metten
13. voorn(oemde) ontfanck van pontschattinge mochte begunstigd
14. worden, leverende mede aver verscheyden acten daerby
15. veele ende diverse erffge(naemen) deses kerspels den vorn(oemden)
haren soon
16. haer stemmen hijrto hadden gegeven als Sijn Grafelijke Gen(adige)
17. Georg Ernst Graff zu Limborch 2) ende Bronckhorst, die Heeren Gede-
18. puteerden deser Graffschap, die Here van Middachten, d'her
19. Lantrentm(eeste)r Schimmelpenninck, Capiteyn Hoeven J(onke)r
Welmer
20. van Baer, Borgem(eeste)r Louwerman, Joffer van Doetecum,
21. Baerken, Winckelman, Telman, Sweten Coerbeek, Doctor Dam,
22. Mockinck, Wildenrat, Amptman Hunteler, Pater int Fraterhuis,
23. Borgem(eeste)r Huygen, Brunis Jansen, Joffer Smits, Bouwijer,
24. Santbeeck ende voorts veele andere. So is dan bij de presente
25. erffgenamen gelijkfals haere stemmen op ten voorn(oemden) Derick
26. van Selst gegeven, onder conditien dat hij neffens sijn persoon
27. daervoor tot burghe 3) hefft gestelt sijne moeder Elisabet Terincks,
28. sijn broder Willem van Selst ende Jan Terinck, die tot dien
29. eijnde verbonden hebben haer personen ende goederen, tegenwoordige
30. ende tocomende, deselve submitterende allen Heeren Hoven ende
gerichten
31. ende specialick des Ed(e)len Hoves van Gelrelant act(um) ut supra 4).
32. Dit marck heeft d'Wed: Elisabet Terincks met eigener handt
geteyckent.
33. † W. van Selst D. van Zelst subscripsit 5)

Jan Terijnck

1) nog veel vorderingen

2) waarschijnlijk Limborch Styrum

3) borg

4) akte als boven, zelfde datum

5) heeft ondertekend

Folio 93

1. **Op ten 14 Junij 1647.** Sadt tho Marckengerichte
2. den Ed(ele) Johan van Haegen Rentm(eeste)r met praesentie van
3. marckengenoeten J(onke)r Albert Schaep, J(onke)r Vincent
4. Aleff van Bahr, Burg(meester) Johan Post, Schepen Wilden-
5. raet, Johan Bouwier, Bernt Winckelman, Arnolt
6. van Coerbeek, Peter Canisius Baerken, D(octo)r Ab-
7. binck, Schuirman, Theben, Anthoni Slichcamp,
- 8./9. Engelbert Bloemendael, Goesen Egginck, Marten Wolters.
10. Also Mons(ieu)r Boyer op dese holttinge heeft geexcusiert
11. zijn verleden jaers absentie, doer dien niemants doemaels
12. was binnen landts gewest. Soe verstaen die erffge(naemen)
13. dat zijn E(dele) van die broecke sal ontslaegen zijn mits zijn
14. susteneu 1) ten nasten holttinge te bewijsen.
15. Geresumiert sijnde het verschill tusschen den eiggenaer
16. van 't guit Baerinck ende Brugginck is met believeen
17. van parthijen die selve uitgesteld tot die naeste
18. Jaerholttinge als wanneer J(onke)r Schaep zijn recht
19. naerder sall hebben te doceren 2), blijvende inmiddels
20. elck zijn recht onvercordt.
21. Van gelijcken herlesen die clachte van die erffge(namen) op ten
22. Garwerdinck Enck, als dat Henrick Barinck eenige
23. placken buiten sijnen graeven opten voors(egden) enck soude hebben
24. gemeijt, daertho hij niet soude zijn bevoecht, daer-
25. inne vergangen jaer niet is geconcludiert ende
26. want tegenwoordich die meerendeel van die geerffden
27. op Garwerdinck Enck zijn absent, soe sal die saecke niet
28. eher connen dienen, als tegens die anstaende holttinge, sonder
29. praejuditie 3) van den een ofte ander.

1) verm. uitstel; sustentatio (Lat.)= uitstel. Hier: waarin wordt volhard?

2) te kennen gegeven

3) zonder voorbehoud, onbevooroordeeld

Folio 93 verso

1. Marten Wolters heeft ingelevert een cedull van
2. vertheringe ter summe van sess gulden twalff stui(ver)
3. ten sijnen huise gedaen, opten 11en Martij naestleden aver't
4. stellen van eenen nieuwen ontfanger van pontschattinge
5. deses kerspels ende is hierop den ontfanger Derrick
6. van Zelst geordonniert om die 6 gld 12 st uuit synen ont-
7. fanck t' betaelen.

8. Op dese holtinge is erschene Johan Bouwier als eij-
9. genaer vant goet Thoinck ende heeft angenaemen
10. conform usantie deser marcke 6 gld.

11. Die Marckenrichter heeft rapport gedaen dat sij(n) E(dele)
12. op ten 10en Junij dit gepasseerde jaers van 1646 neffens
13. Monsieur Winckelman ende Anthoni Slichtcamp, vermits
14. het uuitblijven van de andere gecommitterden, ingevolch
15. vander erffge(naemen) resolutie op lestleden holtinge ge-
16. noemen na gedaene publicatie ende besichtinge, hebben
17. vercoft ahn Engelbert Bloemendael een hoecksken uuit
18. Marge: (Vercoepinge ahn Bloemendael.)

18. die gemeijnte voor Cleyn Luickinck beginnende ahn een
19. cleijn willigen willighken 1) staende op Cleijn Luickinck
20. graeven, nae Groete Luickinck groene Kempken
21. ende dat, van daer voerts op een olden blinden graven 2),
22. voert denselven blinden graven langes, ende dan dwars
23. aff op Kleine Luickinck bongart 3), waer voor
24. die vorn(oemde) Bloemendaell tegens anstaenden Martini 4)
25. anden erffge(naemen) sal betaelen die sum(m)a van vijftich dal(e)r

1) klein wilgje

2) afgeblinde sloot, dicht aan beide einden

3) boomgaard

4) Martini: 11 november

26. mits dat hij den graeven soe diepe sal doen maecken dat
27. die Vloet 1) bequamelick daerdoer can strijken, ende dat
28. doer desen ancoep het goet Groete Luickinck in sijn
29. plackvree 2) niet en sal vermindert off vernaedeelt worden
30. maer daerbij blijven in allergestalt hij duslange heeft gehad.
31. Burge (meester) Gerrit Everwijn ende Richter van Zelhem

Folio 94

1. van gelijcken vercoft ahn Harmen op Nijenhaeve een
2. hoexken van die gemeijnte tegens sijn landt die Lackhorst
3. genoemt, beginnende met een smal eindeken an die Vloet,
4. ende soo voerbij het huis, soo daerop staet, tot voerbij d'
5. snijtcuil 3), ende dan dwars aver, achter het clocxken ahn
Marge: ("clocxken"= waarschijnlijk een verschrijving voor
"colcxken" 4))
6. die Lackhorst op een heysterken in aller gestalt 't selve
7. met cuilen is uuitgegraeven. Daer voor coeper tegens
8. anstaenden Martini sal betaelen die sum(m)a van darthien daler
9. Burge Gerrit Bouninck ende Willem Luickinck.
10. Is mede vercoft ahn Gosselick ten Roesengarde een hoexken
11. van die gemeente ahn Sweenencamp, beginnende van een stucxken
12. soo voer desen uuit Velswijcker gemeente is uuitgegraeven
13. toebehoerende Tonnis Bultenwehrt, ende soo lijnrecht
14. tot voorbij sijn huis daer een pael is geslaegen, ende voort
15. van den selven pael dwars aver tot op een olde willigen
16. willige 5), staende anden grave van den Sweenencamp.
17. Daer voer Coep tegens anstaenden Martini anden Erffg(enamen)
18. sall betaelen die sum(m)a van vijftien dal(e)r , Burge Gerrit
19. Bouninck, en Willem Luickinck sampt ende besunder. 6)

1) waterloop, vooral belangrijk bij hoog water

2) stukje grond waar slechts een bepaald persoon plaggen mag en kan maaien

3) kuil voor veevoer?

4) kolkje, drinkplaats voor vee

5) oude wilg

6) gezamenlijk en afzonderlijk

20. Voerbeheltlick 1) dat coepers sullen betaelen deses dags
 21. vertheringhe ende sulcx alles nae advenant 2) vanden coeppenninck.
 22. Op dato als boven hebben die vorn(oemde) gecommiteerden in
 23. conformite van die submissie 3) nedergelacht seecker verschill
 24. tusschen Gerhardt Everwijn, ende Johan Roesinck, aver,
 25. den paetbrinck anschott ende plackvree tusschen Haene-
 26. voerder hoffstede ende Massinckamp, Monsieur Everwien

Folio 94 verso

1. toebehoerende ende 't guet Roesinck. Dergestalt
 2. dat van nu voertan die voorn(oemde) scheijdinge tusschen
 3. parthijen sal beginnen van seckere wilgen wilge 3)
 4. staende opten graeven van Massinckcamp bij den tuijn
 5. van Tymans Hoff ende soe op een olde wilge,
 6. staende vijff trat van Hoenevorder Weter-
 7. colck, ende voer op een elsenbosch staende omtrent
 8. vier trat van Hoenevorder veeken 5), ende dan lijnrecht
 9. op een wilgen wilge anden graeven van Sweenen-
 10. camp staende 't welcke parthijen also hebben angenomen
 11. om 't selve also hierna toe willen onderhouden.
12. Volgens is op desse vergaedinge erschienen d'Heer Burgm(eeste)r
 13. Schimmelpenninck van der Oije Maijeur, ende heft te Jacob
 14. kennen gegeven, dat bij het kerspell Hengelo, eenige disordre 6)
 15. geplegt wordt int' gebruicken van 't Heeren Vehn
 16. hebbende daerinne doen torffstecken eenige uuit-
 17. heimsche 7) kerspellen recht contrarie het gemaecte
 18. reglement, waeraver lichtelick die Heeren van die
 19. Rekeninghe souden verstaen dat die pacht was
 20. verwerckt.
 Marge: (turf gestecken bij eenige uitheemse kerspelen, int Herenveen
 en de consideratien daerover.)

1) onder voorbehoud
 2) naar evenredigheid
 3) overeenkomstig het onderwerp?
 4) verm. knotwilg

5) vermoedelijk verschrijving voor "hecken"
 6) wanorde
 7) uitheems, vreemd

21. Daerop goet gevonden is dat die gecommittierden soe
22. van Zelhem als Hengelo een bijcompste 1) sullen beraemen
23. om hierinne te remedieren t 'welck Arnolt
24. van Coerbeek heeft angenoemen t' bevorderen.
25. Dit jaer Nijenhave in ende uitgefuiert 2)
26. Tentinck wederom gefuiert.

Folio 95

1. **Op ten 29en May 1648** heeft den E(delen) Johan van Haegen,
2. Rentm(eeste)r ende schepen der Stadt Doetinchem, Marckengerichte
gehouden
3. met praesentie van marckengenoeten
4. J(onke)r Albert Schaep, Stadtholder Munster, Peter Canisius
5. Baerken, Dr. Dam, Bernhardt Winckelman,
6. Dr. Abbinck, Wilhem van Santbeck gasthuism(eeste)r
7. tot Doesborch, Bernt Mockinck wegen die fraters
8. Engelbert Bloemendael, Anthoni Slichtcamp,
9. Gerhardt Theben, Gerhardt Brugginck, Jacob Keyenborch.
10. Tot het verhoer van reeckeninge van[de] pontschattinge
11. des jaers 1645 is bij die erf(enaemen) gecommittiert den H(eer)
12. Marckenrichter Johan van Haegen om t(e) assumeren uit
13. die Hartemer Marcke ende Halsche Marcke, een ofte
14. twee van die erf(enaemen) binnen Doetecum woenende
15. om dieselve af te doen tot die minste costen.
16. Ende wandt die Predicant ende kerckm(eest)er(en) tot Zelhem
17. seer instantelick 3) angehouden om't(e) hebben eenich stuur 4)
18. tot reparatie haerer thorn 5) ende kercke, soe
19. sijn die erf(enaemen) toevreden dat die gecommittierden 6)
20. aver het verhoer vandie vors(egde) reeckeningen iet

1) bijeenkomst
 2) met paard en wagen opgehaald en weggebracht
 3) met grote aandrang
 4) enige steun
 5) toren Lambertikerck
 6) commissie

21. na haer discreetie uit het averschott van die
22. pontschattinge des jaers 1645 den Predicant
23. ende kerckmeesteren sullen moegen toe leggen.

Folio 95 verso

1. Thoynck, Conninck ende Baerinck worden
Marge: (Boete over het hoeden in den enck)
2. omdat sij haere schaepen in den enck hebben ge-
3. hoedet elcx gebroeckt op een pont groet.
4. Wilhem op Slichkemminck wordt bij die erffg(enaemen)
5. gebroeckt op een pont groet, omdat hij sijn perden
Marge: (Peerden met geweld uit het schutschot gehaelt.)
- 6./7. met geweld uit het schuttschott heeft gehaelt.
8. J(onke)r Albert Schaep gesien hebbende 't geene in sijn ab-
9. sentie tegen sijnen bouwman op Baerinck, nopende
10. die provisioneele possessie praejudicielick is ge-
11. statuiert 1), ende bevindende dat het subiect 2) van
12. dien weiniger is, als dat het die moijten 3) ende kosten
13. werdiger solde sijn, desfals in process te treden,
14. soe sal hij dese quaestie an die verclaeringe van
15. beijdersijts eijgenaers ende pachters setten,
16. also daer sij bij goede consciëntie 4) sullen willen
17. verclaeren dese praetense quaestie 5) haer eijgen-
18. domlick te competeren sall sich daermet bevredigen.
19. Dr. Abbinck van wegen sijn moeder segt dat J(onke)r
20. Schaep in conformite 6) van die lestleden resolutie
21. hadde behoeren ingebracht t(e) hebben sijn bewijs,
22. daermede hij dese quaestieuse gront 7) soude hebben ver-
23. meenen te verdedigen, edoch ter wiell het is

1) afwezigheid maakte het noodzakelijk dat voorlopige bezit, voorafgaande aan rechtspraak werd vastgelegd. Ook: buiten de rechter om, maar wel officieel vastgelegd

2) subject, onderwerp

3) moeite, (over)last

4) gewetensvol

5) beweerde geschil,

6) overeenkomstig

7) grond in kwestie, onderhavige grond

Folio 96

1. soe geringh parceel dat doch niet wert is om eenich
2. process ofte moijten 1) metten anderen te hebben ende dat
3. ock die eigjenaers geen andere kennisse kunnen hebben
4. als dat hen deser zijde van olde tijde die possessie
5. van holthouwen ende plaggen meijen is geweest,
6. ende ock die gelegentheijt ende situatie uuit wijst dat het
7. landt 2) an deser zijde is gehoerende, soe can quaestieuse
8. doch lijden dat het selve bij den H(eer) Marckenrichter
9. ende twee daertho genomineerde erffg[enaemen] in
10. oegenschijn worde genoemen, om bij deselve,
11. daeraver erkent t(e) worden naer behoeren.

12. Die absenten

13. J(onke)r Hoeven, ende Burgm(eeste)r Louwerman

14. Nieuwe erffge(naemen)

15. Het gasthuiss t'Doesborch van wegen Thoinck.

16. Conraed van Munster Stadtholder, in qualite als

17. Rentm(eeste)r van die giestlicke goederen, ende onder ander

18. vant quit Bouninck in Zelhem gelegen, draegt

19. dienstelick voer, wie dat den bouwman des

20. goedes vorn(oem)t claegt, dat hem den bouwman op Groete

21. Luickinck indraght 3) op ende ahn sijnen plackbrinck

Folio 96 verso

1. soude gedaen hebben, ende onlangs die plaggen soe hij

2. Bouninck gemeijt hadde, wech gehaelt, ende

3. dat hetselve is strijdende tegens marckenrecht

4. sonderlingh gelettet dat aver soedaenige questien

5. bij Marckenrichter ende onparthijdige behoert

1) problemen

2) land in kwestie

3) inbreuk pleegt

6. gedecideert t(e) worden (het petitorium voor-
 7. behouden) soo versoect comparant dat door ordre
 8. des Heeren Marckenrichters in bijwesen desselven
 9. met assumptie van onparthijdigen, die selve
 10. gelieven in oegenschijn t(e) nhemen, ende daerin
 11. erkennen soe veel sich nae marckenrechten
 12. eiget ende gebeurt.
-
13. Also Mons(ieu)r Winckelman als eijgenaer des goedes
 14. Luickinck, tegenwoordich in dese vergaedingh
 15. niet present, soe sal men sijn E(dele) hierop moeten
 16. hoeren eer men daer in sal connen resolvieren.
-
17. J(onke)r Albert Schaep seyt soo daetlick van
 18. sijn E(delen) bouwman op Roegebrinck ver-
 19. staen te hebben dat den bouwman op Nijenhui-
 20. sinck eenige plaggen tot praejuditie 1) vant
 21. goet Roegebrinck solde hebben gemeyt
 22. maer also tegenwoordich die tijt t(e) cort

Folio 97

1. om pertinentelick den opsicht t(e) connen informeren
 2. soe wilde sijn E(dele) bij desen hebben geprotestiert dat
 3. sulck plaggen meijen het guit Roegebrinck
 4. niet solde moegen praejudicieren.
-
5. Tot nije vorsters worden angestellt in het Dorp
 6. Henrick Schenninck, in den Heijdenhoeck,
 7. Harmen ten Nijenhaeve, ende in den Winkelshoeck Jan Agelinck.

1) inbreuk makend op enig recht, ten nadele
2) benadelen, rechten aantasten

8. Den Heere Marckenrichter heeft die bovenstaende
9. vorsters den eedt voorgelesen ende hebben denselven
Marge:(aanstellinge van nieuwe vorsters, en den eedt derselven.)
10. met hanttastinge also t(e) achtervolgen anbelaeft.
11. Die schaeters is haeren eedt ock wederom
Marge:(Den schaeters eedt vernieuwt.)
12. gerenoviert.
13. Dit jaer uuit ende ingefuirt Eltinck ende Winckell.
14. Den 23en Junij 1648 Lambert de bouwman op Baerinck seijt
15. dat hij will bewijsen, dat die schaeters ock hebben ge-
16. schut die schaepen van Claepsinck ende Roegebrinck
17. soe dat dieselve soe well breuckvellichsijn als Barinck.

Folio 97 verso

1. **Opten 21 Maij 1649** heeft den Ed. Johan van Haegen Rentm. ende
2. Burgmr. der Stadt Doetinchem, Marckengerichte gehouden
3. met presentie van marckengenooten den Weled. Jacob Schimmel-
4. penninck vander Oey Lantrentmr., Jr. Henrick van Rouwenoert,
5. Jr. Gijsbert van Dorth, Coenraet van Munster Stadtholder,
6. Burgm. Post, Burgmr. Wildenraet, Dr. Abbinck, Dr. Dam, Gerhart
7. Theben , Engelbert Bloemendael, Rentmeister Tengbergen , Anthoni
8. Slichtcamp, Henninck Scher, Dersken Tantincks.
9. Die samptlicke erffgen. verblijven angaende die reeckeninge van
10. pontschattinge bij haere voergaende resolutie ende dat uuit
11. het averschot yet tot reparatie van die kerke sall geemploieert
12. worden.
13. Die quaestie tusschen die landtheeren vant goet Bouninck,
14. ende Groete Luickinck blijft in state sonder praeiuditie.

Folio 98

1. Henrick op Hissinck, Henrick op Kerckwijck, Gerrit Smekinck, Marge: (van 't hoeden inden enck)
2. Albert Weetinck, Roegebrinck ende Henrick Baerinck sijn
3. gebroeckt elck op een pont groet omdat sij met haer schaepen
4. tegens marckenrecht buiten tijts inden enck hebben gehoedet.
5. Den Pluimer om dat hij van gelijcken heeft gedaen
6. ende daerneffens sijne schaepen een tijtlanck op
7. Oeinck Bloetcamp 1) heeft opgedreven, is van syne broecke
8. pro Deo verlaeten 2).
9. Die vorsters geven toe kennen dat den marckenpael int
10. Loe noetwendich moet vernieuwt worden, gelijk ock anden
11. Wittenbrinck, ende want dieselve marckenpaelen die naest Marge: (de merckenpaelen int Loe en aen den Wittenbrinck bij wie die te bekostigen.)
12. voergaende reyse bij desen Marckenrichter sijn becosticht,
13. soe sal men op die naeste holttinge anden Dunsborch die
14. erffgen. aldaer versoecken, dat sij dieselve paelen nu voor
15. dese reyse willen vernieuwen ende anderen in die plaetze
16. bestellen.
17. Gosselick tho Winckell, ende Harmen Eltinck, omdat
18. sij haere kempe naeden enck niet behoerlick hebben
19. gevruchtet 3) ende noch apen liggen tot deser tijt tho, sijn
20. ieder gebreuckt op een halven Ricxdal(e)r
Marge: (Boete over het behoerlijk vrugten.)

Folio 98 verso

1. Tonnis Sijmons, Henrick Regelinck ende Pastoir sijn
2. ingebrekk gebleven an het hecken te maecken tusschen Winckell ende Marge: (Hecke tussen Winckel en Eltinck)
3. Eltinck, sijn gebreuckt elck op een gulden.

1) kamp van Bloete Oeinck. Zie ook Kreyneck Verpondings-Kohieren folio 200v (blz 59)

2) de boete is kwijtgescholden

1) Vruchten= afrasteren

4. Tonnis Mollencamp om dat hij het hecken ahn Mollen-
Marge:(Hecke aen Mollenkamperdijck.)
5. camperdijck naer behoeren niet en heeft gemaect
6. ende sijn vrouw ende sohen 1) vandie vorsters
7. daertho vermaent sijnde hebben dieselve qualick
8. beiegent. Wordt daeraver gebreuckt op een halven
9. Ricxdal(er) mits dat hij die sess kannen bier soe bij
10. die vorsters gedroncken, ock sal hebben t' betaelen.
11. Henrick op Beuinck om dat hij sijn gevrechte nae den enck niet heeft
12. gemaect, wordt gebreuckt op een halven Ricxdal(e)r.
Marge:(niet gevrocht)
13. Harmen Priesterinck insgelijcken gebreuckt op een halven
14. Ricxdal(e)r.
15. Goesen Schenninck om dat hij sijn hecken niet naer
16. behoeren heeft gemaect wordt gebreuckt op een
Marge:(Hecke van Schenninck niet gemaect. Daer over gebreukt.)
17. halven Ricxdal(e)r.

Folio 99

1. Egbert op Nijenhuisinck van dat hij dat Botterhecken
Marge:(Botterhecke niet gemaect, daerover gebreukt)
2. niet en heeft gemaect naer behoeren, is gebreuckt
3. op een halven Ricxdal)r.
4. Ende is den vorschreven broeckvelligen angeseyt dat sy
Marge:(die selve heckens weder op nieuw te maeken.)
5. als noch haere vrochte ende heckens maecken, alsoe men
6. bedacht is dieselve van nieuws doen besichtigen ende die
7. schouw daeraver te fuiren.
8. Den Heere Marckenrichter sall gelieven tegens
9. anstaenden Sonnendach publicatie t'laeten doen
10. dat niemant vhee inden enck sal moegen hoeden
11. noch grass plucken.
Marge:(In den enck geen vhee te hoeden noch gras te plucken.)

1) zoon

12. Henrick Tamelinck als erffgen. vant halve goet
13. Jolinck is gehouden te betaelen een pont groet, nae
14. vermoege de resolutie vant jaer 1635.
Marge: (vant halve goedt te betaelen een geheel pondt groot vid. fol. 68)
15. Absenten.
16. Jonckher Schaep,
17. Tonnis Sijmons van Regelinck.
18. Dit jaer in-ende uuitgefuirt Alderinck ende Borckens.

Folio 99 verso

1. **Opten 10 den Juny 1650.** Sadt tbo Marckengerichte den Ed. Johan
2. van Haegen Rentmr. ende Burgemr. der Stadt Doetinchem met presentie
3. van marckengenoeten Jr. Henrick Schaep, Jonckhr. Henrick van
4. Rouwenort de Jonge, Burgmr. Haegen, Stadtholder Munster
5. Dr. Abbinck, Pater Canisius Baerken, Jr. Roebbers, Burgmr.
6. Post, Burgmr. Wildenraet, Dr. Dam, Bloemendael, Lt. Wolters,
7. Bernt Mockinck, Marten Wolters, Goesen Egginck, Anthoni
8. Slichcamp, Rentmr. Tengbergen, Abraham Francken wegen
9. Thoinck, Tamelinck,
10. Reynt Warninck, erffgen. van Groete Regelinck
Marge: (Absentie gebrueckt op 3 D[a]l[e]r solvit ahn de weerdinne ende is haer gecort.)
11. wordt geclaert wegens syne absentie des
12. jaers 1649 in die boete van drie Daler.
13. Also den Marckenrichter heeft te kennen gegeven dat die
14. broekvellige des verleden jaers 1649 nae verscheijdentlicke
15. anmaeninge in gebreecke waeren gebleven te betaelen; hij
16. aversulcx met assumptie 1) van eenige geerffden, sampt
17. vorsters ende schaeters tot betaelinghe heeft moeten
18. constrengieren 2), daeraver eenige vertheringe gevallen,
19. versochte claringe der erffgen. off niet alsulcke costen bij die
20. broeckvellige behoeren gerefundiert 3) te worden.

1) op aandringen van?

2) dwingen, aanzetten

3) verhalen, laten terugbetalen

Folio 100

1. is verstaen dat voer dese reyse sulx sal
2. geconniviert werden, maer hier naemaels soe
3. iemand in betaelinge van die breucke weygerich
4. mochte sijn, sal hij niet alleene die costen maer
5. ock die breucke dubbelt betaelen.
Marge: (Resolutie van breucken soo met executie moeten geinnet worden.)
6. Op angeven vandie gemeyne huisluiden
7. is goet gevonden dat toecomenden
8. Sonnendach, bij publicatie een ieder
9. sall verboeden worden, van geen oncruit off ander ruit 1)
10. uuit ander luiden saet te plucken, bij poene van een
11. Goltgul(den) ad. 28 st. soe dickwils iemand daeraver
Marge: (geen oncruit of ruit uit ander luiden saedt te plucken.)
12. bevonden wordt.
13. Noch opt angeven van dieselve gemeynte van dat
14. Gerrit Bouninck indie heijde kluin 2) hadde gemaect
15. ende ter marckt gevuirt, versoecken dat hierin
16. bij die geerffden ordre moege worden gestelt.
17. Is geresolveert ende goet gevonden dat toe-
18. comenden Sonnendach, allen ende eenen iegelijcken
19. sal worden verbaeden, indie Zelhemerheijde geen
20. cluin te maecken als voor sijn eijgen provisie
Marge: (Resolutie van kluin te moegen maeken voor syn eygen provisie en niet om te verkoopen.)
21. van brandt 3), ende soe iemand wordt bevonden
22. denselven vercoft te hebben, 't sij indie schop 4)
23. ofte op die marckt, dieselve sall verbeurt
24. hebben een pont groet.
25. Nieuwe erffgen.
26. Jonckher Henrick Schaep, wegen Claepsinck

1) zie woordenlijst

2) nat veen, dat na indrogen turf oplevert

3) om te stoken

4) schuur, winkeltje

Folio 100 verso

1. Roegebrinck ende Baerinck heeft angenoemen te
2. sullen betaelen pro introitu een pont groet doch indien
3. sijn Ed. broeders off suster dese goederen mochten
4. te deyle vallen, dat derselve hiermede sullen vrij
5. sijn, ten waere dat dieselve worden versplintert.

6. Henrick Tamelinck als erffgen. van halff Jolinck
7. sal betaelen een pont groet.

8. Busser als nieuwe erffgen. van halff Heyder 1).
Marge: (Also Heyder niet en wordt opgelesen,
is ongehouden 2) hiervan te betaelen.)

9. Den Heere Marckenrichter heeft voergesteld
10. an affhoeringe t' doen vande reeckeninge
11. der pontschattinge.

12. Waerop bij die erffgen. is geresolviert dat
13. dieselve (ter wijlen die verpondinge
14. tegenwoordich op hant is) sal verblijven
15. tot naerder ordre.

16. Opt voerstell vanden Predicant ende
17. Richter, vandie nootwendige reparatie,
18. die anden toorn ende kercke sall moeten
19. geschieden, soo andersins in meerder
20. schaede staet te bevresen, versoecken
21. eenich stuir tot reparatie derselver.

22. Waerop de vorschr. Predicant ende Richter
23. tot andtwoordt is gegeven, dat sy door
24. timmerluiden ende

1) verm. Heiderman

2) niet gehouden

Folio 101

1. metzelaers het werck sullen laeten besichtigen ende
2. daervan een averslach 1) doen maecken, dat sulcx alles nae
3. die beste minagie 2) soude comen te bedroegen om sulcx
4. gesien hebbende bij den erffgenaemen daeraver te resolvieren.

5. Also verschill erresen tusschen Burgemr. Post ende
6. Marten Wolters ter eenre ende Peter Canisius Baerken
7. ter ander sijden, wegens seecker eycken boem ende willige,
8. ock geplante heysters, tusschen Hissinck ende Kerckwijck.
9. Soe ist met guetvinden vanden Heere Marckenrichter
10. ende samentlicke geerffden ock by respective
11. parthyen, ingewillicht ende veraccordiert dat den Ed.
12. Dr. Abbinck, ende Dr. Daniel van Dam die quaestieuse
13. soe boemen als plantagie in ogenschien solden
14. nhemen, het welcke geschiet sijne. Ende nae dat
15. partijen die saecke aen voorz. personen hadden gecom-
16. promittert soe hebben boven verhaelde compromis-
17. sarii verclaert dat die plantagie an sijden van
18. Baercken gedaen well, ende vorschr. Burgmr. Post ende
19. Wolters niet t' nae en sij gants in geener deelen.
20. Maer dat den vorsz. eyckenboem ende willige tot vornoembde
21. Kerckwijck is gehoerende, ten ansien vandie olde possessie
22. vandie pachteren vant guit Kerckwijck bewesen, ende
23. dat dienvolgens die lemiten 3) van t' guit Hissinck sullen
24. strecken tot andie voeten ofte stammen van voorz.
25. eyk en willigen.

1) begroting

2) zo zuinig mogelijk

3) uiterste grenzen

Folio 101 verso

1. Op die claecht van Henrick Hoetinck gevallen aver die
2. gemeijne straet tusschen Enserinck huis ende sijn hoff.
3. Die gecommittierde Albert van Haegen, ende Christoffel
4. van Wildenraet Burgmr. der Stadt Doetinchem, daervan den
5. oegeschien genoemen hebbende, verclaeren dat Enserinck an
6. sijner zijde, die gemeyne straete te verre is gebruickende.
7. Ende dat aversulcx Henrick Hoetinck an sijner sijde
8. tegen sijnen hoff vermach affpaelinge doen, op dat den
9. wech an beyden sijden ter halvescheyt sal genoemen worden.

10. Dit jaer in-ende uuitgefuirt Kleyn Luickinck ende
11. Tenckinck.

12. **Int jaer 1651 is geene holtinghe** gehouden vermits
13. eenighe ongelegentheyden.

Folio 102

1. **Opten 14 Juny 1652.** Sadt tho Marckengerichten den Ed. Johan
2. van Haegen Burgmr. der Stadt Doetecum ende Rentmr. van
3. die Giestlicke goederen met praesente marckengenoeten
4. den Landtrentmr. Schimmelpenninck, Jr. Hoeven, Jonker Roeber,
5. Jr. Dorth., Jr. Rouwenorth, Burgmr. Albert van Haegen,
6. Burgmr. Christoffel van Wildenraet, Dr. Daniel van Dam,
7. Dr. Coerbeek, Peter Canisius Baercken, Lt. Wolters, Engelbert
8. Bloemendael, Gasthuismr. Francken, Henrick Tamelinck,
9. Bernhardt Mockinck, Willem Wissinck, Otto Voet ende
10. meer anderen.

-
11. is goet gevonden dat toecomenden Sonnendach
 12. publicatie sall geschieden dat die beecken, tocht- ende
 13. lijgraevens behoerlick opten olden voet moegen
Marge: (vant ruimen vande beecke ende Vloet. NB)
 14. worden geruimt; ook dat den Richter van Zelhem
 15. mach worden versocht die Vloet van gelycken te
 16. doen ruimen, als mede den Stadtholder Wildenraet
 17. om t 'willen doen ruimen die beecke.

 18. Nieuwe erffgen.
 19. Also Jr. Henrick Schaep noch niet en heeft voldaan
 20. het pont groet wegens inteickeninge als nieuwe
 21. erffgen. conform die resolutie des Jaers 1650 ende
 22. dat men verstaet die goederen Claepsinck, ende Roegebrinck bij
 23. scheidinge ende deylinge syn toegevallen syn WelEd. suster ende
 24. het goet Baerinck desselffs olste broeder Gerrit Schaep. Soe is
 25. bij die erffgen. verstaen dat Jr. Gerrit Schaep, ende Juffr. Schaep
 26. elcks pro introitu anden erffgen, sijn schuldich te betaelen een
pont
 27. groet.
Marge: (Van twee goederen pro introitu te betaelen een pont grootd.)

Folio 102 verso

1. Jr. Roeber als nieuwe erffgen. van Slichkemminck nempt
2. ahn die erffgen(ame)n t'betaelen een pont groet.
3. Insgelijcken Henrick Taemelinck wegens halff Jolinck
4. ock een pont groet.
5. Die erffgen. vant goet Nyenhuisinck moeten van gelijcken
6. andie erffgen. betaelen een pondt groet, ende wordt den bouwman
7. belast het selve t' voldoen.
8. Willem Wissinck als erffgen. van halff Kerckwijck nempt ahn
9. t'betaelen drie gul(den) ten ansien hij te voeren erffgen. is gewest.
Marge: (Vide fol. 60)

10. Also Baerinck, Claepsinck, Kerckwijck, Toeinck ende Harmen
11. Conninck, met haer schaepen tegens die resolutie vant marckenboeck
12. in den enck verscheyden maelen gehoet hebben.
Marge: (Broecken vant hoeden mette schaepen inden enck)
13. Soe is bij die erffgen. geresolviert dat sij voer dit-
14. mael elcx met een pont groet sullen moegen bestaen.
15. Sunsten verblijven bij haer voerige genoemene resolutie
16. des jaers 1644, mits dat die vorsters ende schaeters
17. worden belast partinent te doen opteickenen hoe
18. dickwils ieder syn schaepen inden enck gehoedet heeft,
19. sullen mede gehouden syn dieselve sonder eenige
20. conniventie te schutten.

Folio 103

1. Die soens van Albert Weetinck 1) hebben den schaeter
2. aver t' schutten van haer vaeders varcken geslaegen.
3. Worden gebroeckt op een halve tonne bier.
Marge: (Boete over het slaen vanden schaeter.)
4. Die Marckenrichter ende erffg(ename)n naegesien hebbende die
5. cedulle van die broecknaftige, bij den vorsters ende
6. schaeters avergegeven, hebben daerinne bevonden,
7. dat verscheijden persoenen contrarie die re(so)luitie
8. des jaers 1650 in den enck uit het coorn hebben
9. gepluct allerlei ruit ende oncruit, waeraver
10. elck een soude vervallen sijn in een boete van 28 stuivers.
11. Maer angesien t'selffde meerendeels sijn schaemele
12. luiden, hebben dieselve begenaedicht met die halve
13. broeck t'weeten 14 stuiver, mits soe eenige
14. daeronder waeren die sulcke boete pro Deo begerden,
15. dat haer dieselve alsdan sal naegelaeten werden,

Persoonlijke noot R.J.J. Weetink

1. Albert, † Zelhem, vermoedelijk 1650 (Bron: Armenrekenboek NH kerk Lamberti, Zelhem).
Zonen: Aelbert en Jan (Genealogie Weetink).

In 1651 is er geen holting gehouden. Het "vergrijp" lijkt derhalve na 10 juni 1650 (de vorige holting), te hebben plaatsgevonden. Rond of vlak na het overlijden van hun vader. Vandaar dit violente gedrag?

16. met dese restrictie danoch, so iemant hier-
17. naemaels contrarie die angetagene resolutie
18. mochte doen, dat die sonder conniventie die volle boete sal
19. betaelen.
Marge: (Broecken avert ruit plucken in den enck)
20. Opt angeven van gemeijne huissluiden, wegens
21. het aeren 1) op andermans landt,
Marge: (Vant aeren op andermans landt.)
22. is goet gevonden dat toecoemenden Son-
23. nendach bij kerckenspraeck sall worden
24. gepubliciert, dat niemant sall moegen
25. aeren voor ende aleer het saet vant landt sij.

Folio 103 verso

1. Op die supplicatie van Henrick Vels om te moegen
2. setten een hutte bij den Palmberch, kunnen die
3. erffg. lijden, dat suppl(iant) op die angetagene
4. plaets een huttien sal moegen timmeren, mits
5. dat hij van die naest daerangelegene erffg.
6. bewillunge sall moeten versoecken, off sij
7. sulx sullen willen toestaen.
8. Also quaestie erresen is tusschen die eijgenaers
9. van Vheninck Slagh ende Arnolt van Coerbeck
10. noepende eenen uitwech doer Priesterincks
11. Slagh nae dat genoemde Vhenincks Slagh.
12. Soe heeft Dr. Johan van Coerbeck nom(in)i
13. patris verthoent seecker schriftlick accoort
14. vanden jaere 1571 waeruit blijktt, dat
15. eermaels den wech doer Priesterincks Slagh
16. nae Vhenincks Slagh niet anders als doer
17. vergun voor seeckere recognitie 2) is genoemen.

1) het rapen van volle aren, die na de oogst op het land zijn blijven liggen.

2) waardering, erkenning

18. Sulcx, dat bij Marckenrichter ende erffg.
19. is verstaen dat Vhenincks Slagh doer Prie-
20. sterincks Slagh niet en is bevoecht uuit off
21. in te wegen.
Marge: (Vhenincks Slach door Priesterincks Slach niet bevoegt in of uit te weegen.)
22. Tegenwoordich sijn vorsters in het Dorp Henrick
23. Schenninck, ende Henrick Sevalckinck 1).
24. Inden Heijdenhoeck Harmen ten Nijenhaeve ende Jan
25. Willinck.
26. In den Winckelshoeck Jan Aegelinck, ende wordt hem tot
27. een adiunct gestelt Warner Borckens.
28. Schaeters Jan van Lett, ende Jan op Daeltinck.
29. Priesterinck ende Kerckwijck hebben dit jaer die
30. erffg. uuit ende ingefuert.

Folio 104

1. **Opten 6' Junij 1653.**
2. Sadt tho Marckengerichte den E(delen) Johan
3. van Haeghen Burg.mr der Stadt
4. Doetinchem ende Rendtmeijster van die
5. Geestelijcke goederen der Graefschap
6. Zutphen met presente marckengenooten
7. Landtrendtm(eester) Schimmelpenninck
8. Jo(nkhee)r Rouwenoort, Jo(nke)r. Garrit Schaep
9. Burgh.M. Aelbart van Haeghen , Johan
10. Post ende Christoffel van Wildenraet,

1) verm. Henrick Hissinck op Sevalkinck, de setter

11. Voorts Bernhardt Winckelman Licent(iaat)
12. Wolters, Valentijn Glaeser als in
13. plaets zijn schoonvaeders Mons. Bloe-
14. mendael, Gerhart Theben, Bernhart
15. Mockinck, Anthoni Slichtkamp, de
16. Rendtmeijster van(den) Schoelenborgh,

Folio 104 verso

1. Willem Wissinck, Harmen Baerckens
2. Johan Willinck, Hendrick Veeninck
3. Tunnis Simons, Jan Aegelinck ende
4. Berent Teminck.
5. Is goedt gevonden gelijk in verganghen jaer
6. dat aenstaenden Sonnendach publicatie
7. sall geschieden dat die beecken, tocht ende
8. leijgraevens behoorlijck op den olden voedt
9. moghen worden geruimpt. Ock dat de
10. Richter van Zelhem mach worden versocht
11. als mede Stadtholder Wildenraedt, om die
12. schouw naer older gewoonte met den
13. eersten daer over te doen.
Marge: (Schou over de beecke, tocht, Vloet en
leijgraevens, vid. Fol 94.).
14. Hendrick Baerinck omdat hij tegen de
15. resolutie van de erfgen. volgens marckenrecht
16. heeft gehoedet in den enck, wordt gebroeckt
17. op een pondt groedt.
18. Gelijk ock Roegebrinck wordt gebroeckt op
19. een pondt.

Folio 105

1. Item Hendrick, bouman op Hissinck gelijkfalts
2. een pondt groedt
3. Die broeckvelligen die vergangen jaer
4. ruidt plucken uijt het cooren bebroeckt
5. 14 stu(ver); wijlen meerendeels sijn arme luiden
6. worden voor de selve reijse van die broecke ontsla-
7. gen, mits dat sijn sich sullen wachten desgelijcken
8. niet meer te doen, off sullen sonder aensien
9. daer voor gebroeckt worden.
10. Harmen Clompmaecker heeft overgegeven twee
11. verscheiden contschappen de dato van(den) 2' Junij
12. 1652 ende de ander van den 1' Junij 1653 waerbij
13. hij pooght te willen bewijzen, dat seecker heghsken
14. ant Meelandt hem soude toebehooren, ende dat hem
15. daerinne van het goedt Nienkonninck infractie
16. wierde gedaen, welcke contschappen sijn gestelt
17. in handen van(den) eijgenaer des goedes Conninck
18. om daertegens op die naeste holtingh te doen
19. als sijnen goeden raedt sal gedraeghen. Naderhandt
20. is bij parthijen avercomen dat dese questieuse
21. plaetse in ogenschijn mach worden genoomen en(de)
22. daer van tegens die naeste holtinge bericht
23. te doen, mits dat die geene die in ongelijck
24. wordt bevonden, die costen daer van sall hebben
25. betaelen, ende sijn hijer toe met bewillinghe

Folio 105 verso

1. van beide parthijen gecommittiert den e(delen)
2. Burgh.M. Aelbert van Haeghen ende Bernhart Winckelman.
3. Burgh.M. Aelbert van Haeghen geeft te kennen, dat die
4. eigenaers van Regelijnck nieuwelijck een hecken
5. hadden gehanghen voor een straedtien geleghen tusschen
6. Winckel ende Eeltinck dat sij hadden geslaeten 1) soo dat
7. niemants die wech konde gebruicken, sonder haer
8. eersten aen te spreecken, daer nochtans bij menschen
9. memorie niet anders als een hecken daer voor was
10. geweest dat alle die geene die door te vueren
11. gevoeght waeren die selve wegh ongevraeght mochten
12. gebruicken. Soo versocht voors. Burgh.M. dat die
13. eigenaers van Regelijnck mocht worden gelast
14. dat slodt daer af te doen ende den wegh apen te
15. laeten versoeckende tot dien eijnde verhoort te
16. worden Derrick Poppinck, Jan Agelinck, Jan Oosterinc(*k*)
17. Willem Luickinck en(de) Gosselick te Winckel die aldaer
18. omtrent sijn getaeghen ende gebaeren.
19. Hijer op sijn erscheenen Derrick Poppinck olt ongeveer
20. 50 jaeren , Jan Agelinck, ock in de 50 Jaeren, Jan Oosterinc(*k*)
21. gelijkvalts in de 50 jaeren, Willem Luickinck ongeveer
22. 60 jaeren ende Gosselijck tho Winckel omtrent 36 jaeren.
23. Ende hebben die voors. vijf personen alle gelijk
24. verclaert dat sij voor het ge(noemde) straetien niet anders
25. als een hecken hebben gekent maer dat het noijt was
26. geslaeten geweest, ock dat sij dickwijls daer door sijn
27. gevaeren en(de) hun luiden noijt bespijringhe daer in
28. was gedaen.
Marge: (Het hecken bij Regelinck niet te sluiten.)

1) op slot gedaan, gesloten

Folio 106

1. Versochte aversulx die Burgh.M. Haeghen bij sijn possessie
 2. gemajnteniert te mogen worden ende dat door den heer
 3. Marckrichter en(de) erfgena(men) moge worden gelast het slot
 4. voort' hecken wech te neemen.
 5. Hijer op is bij Marckenrichter en(de) erfg. verstaen dat
 6. die eigenaers van Regelijncck gehouden sullen sijn het slot
 7. van den boom wegh te neemen totdat sijn bewijsen, dat
 8. hecken te mogen sluiten, ende soo sijn daertoe inder goede
 9. vermaendt sijnde daer in weigerigh moghten sijn, dat
 10. die Burgh.M. Haeghen ende andere geïnteresseerde
 11. den wegh sullen mogen apenen.
 12. Jan Agelinck, Willem Slichtkemminck, Reindt Hoeninc(k)
 13. ende ander claeghen, dat Berent Bolsenbroeck een
 14. dijcksken heeft gemaect daer bij sijn luiden wharen
 15. geïnteresseert ende hun luiden het water op den hals
 16. worde gedronghen, versoeckende Berent Bolsenbroeck
 17. moge worden gelast het voors. dijcksken wegh te
 18. neemen, op dat het waeter sijnen ordinarisen
 19. ganck moge holden.
Marge: (Den bouman op Bolsenbroeck gelast het waeter tot nadeel van anderen niet te dijcken.)
 20. Daer op Marckenrichter en de erfgena(men) den voors.
 21. Berent Bolsenbroeck hebben gelast het voors.
 22. dijcksken wech te nemen en(de) soo hij van sulcx te
 23. doen blieve in gebreecke sal hij aent Marcken-
 24. gerichte gebrueckt hebben 50 Goldt g(ulden).
- Absente erfg(enamen)
25. Doc(tor) Holte van Biesinckhorst, Borgh.M.

-
26. Louwerman wegens Till, Goosen Egginck
 27. van Oosterinck.
 28. De welcke ten naesten holtingh reedenen sullen
 29. hebben bij te brenghen wegen hare absentie.
 30. Dit jaer uijt en(de) in gevuert Hoogeboeinck en(de)
 31. Jolinck

Folio 106 verso

1. **Anno 1658 Op den 7 Junij.**
2. Heeft den Erentfesten Marthinus Huighen
3. Borgh.M. der Stadt Doesborgh, Rendtmeijster
4. der Geestelicker Goederen ende van weeghen de
5. Heeren Gedeputeerden der Graefschap Zutphen
6. als een recht MarckenRichter der Selhemscher
7. Hattemer marckt na voorgaende publicatie in den
8. dorpe Jaerholtinck gehouden ende to Gerichte
9. geseeten met navolgende marckengenooten als
10. namentlijck Jo(nkhee)r Adriaan van der Hoeven, Jr.Dort,
11. Jr. Bentinck, Jr. Rouwenoordt, Jr. Garrit Schaep,
12. Borgh.M. Hendrick Tamelinck, Borgh.M. Dam, Stadt-
13. holder Conradus van Munster, Rendt.M. Kaldenbagh,
14. Richter Haeghen, Licentiaet Crien Wolters, Bernart
15. Winckelman, Engelbart Bloemendael, Gasthuis-
16. meijster Abraham Francken, Berent Mockinck,
17. Mons. Teben, Anthoni Slichtkamp, Stadtholder
18. Willem van Wildenraedt, Jan Coolman, Hendrick
19. Veeninck, Jan Willinck, ende meer andere.

20. Is goedt gevonden dat ter publicatie sal geschieden dat
21. de beecken, toght- ende leijgraevens na behooren sullen
22. geruimpt worden ende dat de Richteren van Doetinchem
23. ende Zelhem moghen versocht worden om de schou
24. na older gewoonte met den eersten daer over te doen.
Marge: (De schou over de beecke, tocht- en leijgraevens.)

Folio 107

1. (blanco)
2. Weetinck omdat hij de schapen in den enck heeft
3. gehoedet wordt daeraver gebrueckt na older
4. gewoonte.
5. Harmen Conninck om dat hij den schaeter het schaep
6. het welcke geschut was heeft ontnoomen, brueckt
7. daeraen als voordesen bij t' Marckengericht daer op
8. gestelt.
Marge: (Bruecken over het hoeden in den enck.)
9. Over het kluinen in de marckt wordt de resolutie
10. in Anno 1650 daer overgenoomen geconfirmeert,
11. mits dat daer publicatie wederom van sal gedaen worden.
Marge: (over het kluinen in den merckt.)
12. is geresolviert dat geene schapen van het eene
13. goedt op het ander dat geen gerechtigheijt heeft, sullen
14. moghen verdreeven worden, ende de mestinghe der
15. selver ock niet te moghen vervueren.
Marge: (Geen schapen te brengen van een berechtigt tot een
onberechtigt goedt noch derselver mestinge te vervoeren.)
16. Tot nieuwe vorsteren worden gestelt in het
17. Dorp Hendrick Egginck, in den Heidenhoeck
18. Jan Wassinck en (de) Jan Willinck, in den Winckels-
19. hoeck Hendrick Heijnck.

20. Den Heere MarckenRichter heeft de booven-
21. gestelde vorsters den eedt voorgeleesen ende
22. hebben bij handttastinghe aenbelaft den selven te
23. willen achtervolghen.
24. Tot een nieuwe schaeter is gestelt Jan, soe
25. bij den olden Snieder inwoondt aen den Veeninck Brinck
26. ende den selven is mede den eedt voorgeleesen.
Marge: (Nieuwe vorsters aengestelt en hanttastinge in plaets van eedt.)

Folio 107 verso

1. Op het request van de kerckmeijsteren tot Zelhem alhijer
2. ingegeven, is geresolviert, dat eenighe parceelen
3. uijt de gemeijnte daer niemant bij geinteresseert is
4. sullen uijtgesien worden door den Richter ende
5. kerckmeij(steren) alhijer, ende deselve aen den H(eer)
6. Marckenrichter ende gecommiteerde erfgenaemen
7. bekent maecken om van haer luiden in ooghschien
8. te mooghen genoomen worden, tot welcken eijnde
9. gecommiteert bennen
10. den E(delen) Borgh.M. Haeghen ende Mons.
11. Winckelman om het selve op den holtinck aen
12. den Dinsburgh voor te draeghen op dat uijt deselve
13. ijds mede moghe uijtgesien worden. Ock bennen
14. gecommiteert om op den holtinck in Hall ten
15. besten van de kerck ende tooren het selve voor
16. te draeghen op dat uijt de selve marckt ijds mede
17. tot de reparatie van Kerck ende tooren moghte verkoft
18. worden. Weetinck sijn sijn schaepen geschut omdat hij
Marge: (Breucken.)
19. in den enck heeft gehoedt, brueckt 6-0-0.
20. Harmen Conninck ad idem omdat hij den schaeter
21. het schaep soo geschut was hadde ontnoomen 6-0-0.

Folio 107 verso.

22. Absente erfgenaemen
23. De wedu (we) van zalighe Doctor ten Holte van de Biesthorst
24. Den Landtrendtm. Schimmelpenninck
25. Borgh.M. Lochteren als Rendtm. van Willinck.
26. Nieuwe Erfgenaemen
27. Borgh.M. Dam van Heijnck
28. Borgh.M. Haeghen van Oosterick
29. De proovisooren van Zutphen van Nienhuisinck.

Folio 108

1. **Op den 19 Augusti 1658.**
2. Heeft den Heer Rendtmeijster Marthinus
3. Huighen in qualiteit als Marckenrichter der
4. Zelhemscher Hattemer Marckt de schou gedaen
5. over de groote beecke, toght- ende leijgraevens
6. int bij weesen van de gestelde vorsteren als
7. Hendrick Zeevalckinck, Hendrick Egginck,
8. Harmen Nienhaeve, Jan Willinck, Jan Aegelinck
9. ende Hendrick Heijnck ende sijn broeckvelligh
10. bevonden als volgt.
11. Caerel Oldenhave om dat hij het Goerken ende
12. Bandthorst niet na behooren heeft geruimpt wordt
13. daer om gebroeckt op 1-10-0.
14. Poppinck om dat hij het holtslagh niet
15. genoghsaem heeft geruimpt ende
16. afgeboordt, broeckt 1-5-0.
17. Harmen Conninck onder eenen bosch
18. int holtslagh niet genogh beruimpt 0-8-0.

19. Nienhuisinck niet genogh afgeboordt
20. ende het lues 1) niet uijtgehaelt 1-4-0.
21. Cuene op de Besinckhorst niet
22. geruimpt.
23. Wennekinck tegen sijn slagh niet
24. genogh geruimpt.

Folio 108 verso

1. Barinck het groen in de groote beecke (g- st.-p)
2. niet uijtgesmeeten tegen zijn slagh 0-16-0
3. Tooijnck tegen den Graeven niet
4. uijtgeruimpt ad idem 0-16-0
5. Schenninck ad idem 0-16-0
6. Hendrick Tiecken ad idem 0-16-0
7. Boeninck ad idem 0-16-0
8. Waerle om dat hij onder eenighe
9. bosschen in de Maete niet na behooren
10. geruimpt heeft 2- 5-0
11. Roesinck om dat hij Waerlemaete
12. in de groote beecke niet heeft
13. geruimpt noch afgeboordt 2- 5-0
14. **Op den 30 Maij 1659.**
15. **Sadt toe Marckengerichte den Eerundtfesten**
16. Marthinus Huighen Rendtmeijster der Geestelicker goederen
17. der graefschap Zutphen met praesente marckengenoten
18. Jonk(heer) Garrit Schaep, Jr Rouwenoordt, Jr. Rauber,
19. Burgh.M. Post, Burgh.M. Dam, Stadtholder
20. Munster, Mons. Winckelman, Li(centiae)t Wolters,
21. Mons. Baercken, Rendtm. Kaldenbagh, Mons.

1) Ijzerhorde, onschadelijke weide- en berrplant (www.oudzelhem.nl)
 Echter: lues(Lat.)= pest. Wellicht ook mogelijk: waterpest? Temeer daar het "uitgehaald" moet worden.

Folio 109

1. Wildendraedt, Mockinck, Everwijen, Baercken ende
2. meer andere.
3. Over het visiteeren der landerijen soo tot reparatie van
4. tooren ende kerck bennen uijtgesien, sijn geccommitteert
5. Borgh.M. Haeghen, Mons. Winckelman, Borgh.M. Dam,
6. Doctor Wolters om op den 18 en(de) 19 Julij 1659 de selve
7. te vijsiteren, ende opden 20 daeraen volgende voort
8. te vaeren met de verkoopinghe der selver.
9. Is eenpaerlijck van de H(eeren) erfgenaemen geresolviert
10. dat den buerder van de verpondinghe Derrick van Zelst
11. Richter tot Hummelo, sal sijn reekeningh hebben te doen
12. tot den jare 1657 inclus tegens den 3' octob(er) deses
13. jaers 1659. Hijer toe bennen geccommitteert Stadtholder
14. Munster, Borgh.M. Haeghen, Mons. Winckelman ende
15. Mons. Mockinck.
16. Vorsteren sij(n) ende blieven Hendrick Zeevalckinck, en(de)
17. in plaets van zalig(en) Hendrick Egginck is gestelt
18. Hendrick Coops int Dorp, in den Heidenhoeck blieven
19. Harmen Nienhave en(de) Jan Willinck, in den Winckelshoeck
20. Jan Agelinck en(de) Hendrick Heijnck.
21. Hendrick Coops als nieuwe gestelde vorster heeft
22. met handttastinghe aenblooft sijn devoier 1) volgens den
23. eedt te doen.

Folio 109 verso

1. Die geene soo schaepdrift praetenderen daer
2. van sal naeder ondersoeck gedaen worden ende
3. blieft alsoo instaedt, soo ter contrari bevonden
4. wordt sullen de schaepen beschut worden.

1) devoir (Fr.) = plicht

-
5. Dat de groote beecke, toght- ende leijgraevens
 6. sullen worden geruimpt, waervan dat publicatie
 7. sall gedaen worden, ock dat de Richter van Doetinchem
 8. ende van Zelhem dit mede moghe genotificeert worden
 9. om daer over de schou te doen na older gewoonte.
Marge: (De schou)
 10. Die hutten die buiten consent van de heeren
 11. erfgenaemen werden gesedt op de gemeijnte
 12. sullen worden afgebrooken ende daer sullen geen
 13. meer gestelt worden.
Marge: (Geen hutten te setten.)
 14. Alsoo veele erfgenaemen met brieven sich e(x)cuseeren ende
 15. die praesente erfgenamen, na desen sich lichtelick
 16. ock met brieven excuseren soude, om de kosten
 17. van de verteeringhe te mijden, alsoo daer dit jaer
 18. geen breucken voorgevallen sijn. Soo is
 19. expresselick ende eenpaerlick bij de praesente
 20. erfgenamen verstaen, dat de verteeringhe van dit
 21. jaer betaelt sall worden uijt die te vercoopene
 22. parceelen en(de) sal men tot dien eijnde op ijder
Marge: (Resolutie wegens die verteringe op den holting)

Folio 110

1. parceel eenighen onraedt setten opte uijt den overschot
2. van de verpondinghe als de reeckeninghe op den
3. 3' Octob(er) gedaen sall sijn volgens de resolutie.

4. **Op den 20' Julij 1659.**
5. Voor ende alleer men tradt tot verkoopinghe
6. van die uijtgesteecken parceelen hebben de ge-
7. committierden met naemen Borgh.M. Haegen, Borgh.M.
8. Dam, Mons. Berenhart Winckelman voorgeslaeghen
9. ende verstaen, dat ijmandt ijds willende koopen
10. tegens sijn sightvreedde ofte saelweer ende daer questie
11. over viele, gelijk albereijds daer protesten
12. van ingekoomen sijn, sij verkooperen met een questtie
13. wilden te doen hebben maer cooperen sulcx op haer
14. perikel souden moeten neemen, twelck Licentiaet
15. Wolters voorgestelt sijndte wegens het uijtgesteken
16. heedtlandt 1) tegens Conninck, heeft daer op
17. geantwoordt, dat sulcx geen manniere van verkoopen
18. was, ende dat verkooperen de verkofte parceelen
19. mosten wachten ende wharen 2). Ende indien

Folio 110 verso

1. verkooperen het uijtgesteecken landt bij Conninck
2. sijnde onder sijn susters wheer ock haer sightvreedde
3. ende paedtbrinck niet wilden vercoopen, alsoo
4. eigentlijck daer niemant bij gepraejudiciert was
5. soo protesteert voorno(emde) Licent(iaet) Wolters tegens
6. alle verkoopinghen die geschieden souden. Alsoo
7. Conninck twee schaepsdriften hebbende bij het
8. uijtgesteecken landt in het veldt of elders ock
9. vernadeelt soude worden.
10. De protesten sijn bij de eigenaers en(de) huisluiden
11. op geheeven aen weeder zijden.

1) hiedtland= heide
2) goed beheren

12. Den 21 Julij 1659 vertoonde aen de Heeren
13. Gecommittijrden en(de) Marckenrichter, de heer
14. Burgh.M. Daniel van Dam dat sijn goedt
15. Teerinck nu all weder twe jaeren in possessie
16. geweest was van schaepen, winter ende
17. soomer tijdt te holden. Langende oock tot
18. dien eijnde oyer seeckere contschappen dat
Marge:(Schaepedrift van Terinck.)

Folio 111.

1. het goedt Teerinck voor langhe jaeren schaepen
2. bij winter ende soomertijdt gehouden hadde,
3. versoekende dien volgens dat de schaepen soo
4. tegenwoordigh op t' voorno(emde) goedt Teerinck sijn
5. ongeschut daer op moghten blieven tot den naesten
6. holtinck, als wanneer hij die verclaringhe daer
7. over van de erfgenaemen wilde verwachten
8. waer aen hij sich diendt halven was submitterende.
9. Hebben de Heeren Gecommittierden ende prae-
10. sente erfgenaemen kunnen lijden dat die
11. schaepen soo langhe als verhaelt tot den naesten
12. holtinck ongemolestijrt bleven, mits dat den
13. Heer Burgemeister Dam daer door geen
14. meerder recht ofte possessie soude moghen
15. praetenderen, gelijk bij sijn E(dele) oock is aengenomen.

Fol. 111 verso

Op den 18 Junij 1660.

1. Sadt toe Marckengericht op Maendach na
2. belaken Pinxteren den E(delen) Marthijn Huighen
3. als Marckenrichter van de Zelhemsche Hattemer
4. Marckt ende Rendtmeijster der Geestelijcker
5. goederen in de Graefschap Zutphen met

6. praesente marckengenooten den Heer van der Hoeven,
7. Joncker Rauber, Borgh.M. Haeghen, Stadtholder
8. Munster, Borgh.M. Dam, Licentiaet Wolters,
9. Doctor Baerken, Richter Haeghen, Joff(er) Smidts
10. Stadtholder Wildenraedt, Mons(eigneur) Mockinck,
11. Slichtkamp, de Proovisooren van Zutphen,
12. Daniel Bloemendael, Jan Willinck,
13. Hendrick Heijnck, Jan Agelinck, Hendrick
14. Veeninck ende meer anderen.

15. Gesien de contschappen van den Eerundtfesten
16. Doctor Daniel van Dam is de selve toegestaen
17. de schaepen op het goedt Teerinck te moghen
18. holden soo wel winter als soomer.
Marge: (Terinck de schaepen toegestaen.)

Folio 112.

1. De kontschappen van Joncker Rauber wegens de
2. schaepsdrift van het goedt Slichtkemminck,
3. verstaen de E(dele) erfgenaemen dat door de selve
4. schaepdrift niet genochsaem sij beweesen.
Marge: (De schaepsdrift bij Slichtkemminck niet genoegsaem bewesen.)
5. De Richter tot Zelhem wordt geauthoriseert
6. voor ende na so veel waeghens te doen baeden 1)
7. om steenen ende calck tot reparatie van de
8. kerck te haelen als noodigh.
9. Om het Wolsveen 2) wederom te pachten sijn
10. gecommitiert den E(delen) Doctor ende Burgh.M.
11. Daniel van Dam ende Mons. Bernhart Winckelman.

1) vorderen, inhuren?

2) Wolfersveen

12. Den dienaer van den Heer tot Ruerlo met naeme
13. N. Wijrick is toegestaen wegens het schieten
14. van een wolff 18 g(ulden), soo uijt den overschot
15. van de verpondinghe den Ontfangher der selver
16. Derrick van Zelst in reeckeningh sal geleeden
17. worden mits toonende daervan quitantie, ende
18. dat om sonderlinghe reedenen sonder in consequente
19. getooghen te worden.
Marge: (Voor 't schieten van een wolf gegeven 18 gld.)

Folio 112 verso

1. Worden bij die voor desen gecommittierde erfgena(emen)
2. bijgevoeght Joncker Rauber ende den E(delen)
3. Doctor Daniel van Dam om op den 11' van
4. de aenstaende maendt Julij 1660 de
5. reeckenungh van den Ontfangher der ver-
6. pondinghe af te hooren.
7. Die geene soo eenigh landt tot reparatie
8. van de kerck uijt de gemeijnte gekoft hebben
9. sullen aen den E(delen) Marckenrichter promptelijck
10. hebben te betaelen.
11. Jan Wentinck sall blieven bij de eerste
12. verkoopinghe ende besteck aen den Pluimers
13. Camp ende sal het selve bij den richter
14. ende kerckmeijsters wederom opden olden
15. voedt afgetreden worden, ende daerbij
16. te sullen verblieven.
17. De schaeters als andere sullen geen garven 1)

1) arm vol samengebonden graanhalmen. 4,6 of 8 garven in een schoof

18. van het landt moghen haelen ten sij met
19. kennisse van de bouluijden ende in haer praesentie.
Marge: (De schaeters haere garven niet te haelen als in praesentie der bouluiden.)

Folio 113

1. Dat de groote beecke, tocht- ende leijgraevens
2. sullen worden geruimpt waer van dat publicatie
3. sal gedaen worden ock dat de Richteren van
4. Doetinchem ende Zelhem dit mede moghe geno-
5. tificiert worden om daer over de schou te doen
6. na older gewoonte.

Nieuwe erfgenaemen.

7. Joncker Reiner van Rouwenoordt)
8. Joncker Garrit Schaep) beide van Smeekinck
9. Daniel Bloemendael van Cleine Luickinck.
10. De vorsteren ende schaeters worden
11. gecontinueert.
12. De verteeringhe soo op huden 1) wordt gedaen
13. is van de samptelijcke erfgenaemen verstaen
14. dat de selve uijt den overschot van de verpondin-
15. ge sal betaelt worden, ende dien volgens
16. den Ontfangher der selve Derrick van Zelst
17. wordt geordoniert de selve te betaelen.
Marge: (Resolutie wegens die verteringe op den holting uit de verpondinge.)

Folio 113 verso

1. **Op den 10' Junij 1661.**
 2. Sadt toe Marckengerichte den E(delen) Marthijnus Huighen
 3. Rendtm. ende Marckenrichter van de Zelhemsche
 4. Hattemer Marckt met praesente marckengenooten
 5. den heer van der Hoeven, Borgh.M. Jan Post,
- 1) heden

-
6. Scheepen Heeckeren, Doctor Wolters, Richter Haeghen,
 7. Secretaris Haeghen, Mons. Berenhart Winckelman,
 8. Mockinck, Slichtkamp, Mons. Trogmorten,
 9. Wilhem van Wildenraedt, Tunnis Rensen,
 10. twee Provisooren van Zutphen, Hendrick Veeninck,
 11. Jan Willinck ende meer anderen.

 12. Is goedt bevonden bij de samptelijcke erfgenaemen
 13. dat de gevel van de kerck vooreerst sall
 14. gerepariert worden, soo nu daetelijck bij der
 15. handt genoomen sal worden.

 16. De samptelijcke erfgenaemen staen toe dat
 17. de collecte voor de kerck sijnen voortganck sall
 18. gewinnen ende hebben daer toe gecommitiert
 19. den eerw(aarden) Isacuum Umbgroeve, Predicant alhijer,
 20. den E(delen) Johan Ehrlich Rechter, neffens de
 21. tijdtlijcke 1) kerckmeijsteren als Berent Dimmendael
 22. ende Hendrick Till.
 23. Naderhandt is verstaen voor het scheiden van den
 24. holtinck dat men met het timmeren 2) van den gevel noch
 25. soude op holden ter tijdt 3) dat men saghe 4) wat uijt de

Folio 114

1. collecte moghte vallen om den thooren mede op te timmeren,
tot welcke collecte
2. mede gecommittiert sijn den Eerundtfesten Hooghgele(erden)
3. Quijrinus Wolters, der rechten doctor, ende
4. den E(delen) Balthasar van Haeghen, Richter
5. des Ampts Doetinchem.

1) huidige
 2) bouwen
 3) uitstellen tot
 4) zou zien

6. Die E(dele) gecommittierde erfgenaemen als Doctor
7. Daniel van Dam ende Mons. Berenhardt Winckel-
8. man hebben ingeleeverd een request gepraesentiert
9. aen de Reeckenkamer van Gelderlandt, waer-
10. bij versocht uijt de naem van de kerspelen Hengelo
11. ende Zelhem continuatie der paght van het
12. Heeren Veen, waer op geappointiert staedt, dat de
13. Heeren van de Reeckenungh het voorno(emde) veen
14. willen besichtighen ende sullen, sulcx voorgegaen
15. sijnde, de voors. kerspelen daertoe de naeste
16. sijn mits daer voor gevende wat billick is.
17. De kosten soo de Heeren Gecommittierden over
18. het sollicitieren van t'veen hebben aangewendt
19. sullen uijt de pennonghen soo van t' veen ontfanghen
20. worden, soo t' daer uijt kan vallen, van beide
21. kerspelen goedt gedaen worden, ende sullen die
22. E(dele) Gecommittierden haere declaratie van kosten
23. aen den Heer Marckenrichter hebben over te leveren.
 Marge: (Het Heeren Veen)
 Marge: (De kosten over het sollicitieren aangewent, waeruit
 te betaelen.)

Folio 114 verso.

1. De quaestie van de erfgenaemen van den
2. Garwerdinck Enck tegens die van het goed
3. Baerinck wegens het plaggen maeijn over den
4. graeven van Baerinck op den Garwerdinck
5. Enck, is verstaen dat die respective erfgena(emen)
6. van den Garwerdinck Enck ende Barinck
7. bij den anderen sullen koomen om te sien off
8. sij sich daerover kunnen vergelijcken, ende sall
9. dit gepleeghde plaggen maeijen van den bouman
10. op Barinck tot geene possessie verstrecken

11. ende sal sich inmiddels wagten van sulcx niet
12. meer te pleeghen, bij poene na marckenrecht
13. ende bij ontstentennisse van vriendelijcke
14. accommodatie sal op den naesten holtinck
15. geleedt worden op voorgaende resolutien, om
16. daer voort op recht gedaen te worden, ende
17. soo ijmant nader bewijss heeft sall het
18. selve hebben bij te brenghen.

19. De ruiminghe van de groote beecke, toght-

Folio 115

1. ende leijgraevens sal naer older gewoonte geschieden.
2. Ock sal na voorgaende publicatie de schou daer
3. over gedaen worden hetwelcke de Richteren
4. van Doetinchem ende Zelhem mede sal genoti-
5. ficiert worden.
Marge: (Notificatie van de schou aen den Rigter van Dotinchem en Zelhem.)
6. Op het regeest van den Ontfangher der ver-
7. pondinghe Derrick van Zelst, Richter tot
8. Hummelo, is geresolviert, dat die E(dele) erfgenaemen
9. soo voordesen daer toe gecomittiert, ock nu
10. de reeckenungh sullen hebben af te hooren. 1)

11. De schaepen soo niet bereghticht en bennen
12. sullen sich hebben te regulieren na older resolutie.

13. Nieuwe erfgenaemen
- 14./15. Den Heer Borghemeijster Haeghen van Smeekinck.

16. Van Kerckwijck Willem Kersten.
Marge: (Solvit.)

1) controleren

-
17. Absente erfgena(emen)
 18. Joost(en) Schaep van Claepsinck en(de) Roegebrinck
 - 19./20. Landtrendtmeijst(er) Schimmelpenninck van Wennekinck
 21. De erfgenaemen van Roesinck.

Folio 115 verso

1. Dese sijn brueckhaftighe
2. Henrick Baerinck, Hendrick Hoegheboem
3. Goosen Schenninck, Jan Garwerdinck
4. Garrit Smeekinck, Jan op Nienhuisinck,
5. om dat sij haer geschutte vee uijt het
6. schutschot hebben weghgehaelt bruecken
7. ijder 6 g(ulden).
Marge: (geschut vee wechgehaelt breuken ijder 6 guld.)
Marge: (solvit 3 gulden 3 stuver)
8. Tunnis Tenck ad idem.
9. Tonis Tenck den 1' 7ber 1) 1664 aen mij betaelt als Marc-
10. kenrigter. M.H. 2)
12. Cuene op de Besickhorst sal betaelen eenen
13. daelder tot bruecke wegens den schaede soo sijn varckens
14. gedaen hebben is hem van den eijgenaer
15. geremittiert.
16. Coop Varsevelt om dat hij uijt dese marckt
17. een vooder 3) kluin tot Doesborgh verkoft heeft
17. brueckt edogh uijt gratie niet meer als eenen
18. daelder, onvermindert de voorighe resolutien
Marge: (Bruecke over verkogte kluin tot Doesborg.)
19. De olde vorsteren ende schaeteren
20. worden gecontinueert.

1) september

2) Marthinus Huijgen

3) =voer =karrenvracht)

Folio 116

1. **Op den 26 Maij 1662.**
2. Sadt toe Marckengerichte op Maendach na
3. beloocken Pincxteren den Erundtvesten
4. Marthijnus Huijghen Rendtmeijster ende Marcken-
5. richter der Zelhemscher Hattemer Marckt met
6. praesente erfgenaemen den Heer Landtrendtmeijster
7. ende Burghermeijster Jonck(er) Jacob Schimmelpen-
8. ninck van der Oije, Burgh.M. Luchteren, Burgh.M.
9. Haeghen, Burgh.M. ende Rendtm. Sloodt, Jonck(*heer*)
10. Rauber, Burgh.M. Post, Burgh.M. Dam; Richter
11. Haeghen, Amptman Wolters, Mons. Winckelman,
12. Liecenti(aet) Rauwers, Stadtholder Wildenraedt,
13. Gasthuismeijsters van Doesborgh Haeck
14. ende Abraham Francken, Mons. Mockink
15. de Provisooren van Zutphen, Tunnis Rensen,
16. Jan Willinck, Mons. Hunteler, Hendrick
17. Veeninck ende meer andere.
18. Alsoo den Burgh.M. Dam bewijss heeft ingebracht
19. wegens de questie van den Garwerdinck
20. Enck, soo seght Burgh.M. Haeghen cum
21. consortibus 1) sich ten naesten mede met bewijss
22. te sullen vervatten inmiddels elck sijn recht
23. ende possessie voorbeholden.

Folio 116 verso

1. De ruiminghe van de groote beecke, toght- ende
2. leijgraevens sall naer older gewoonte geschieden.
3. Ock de schou daer over te doen na voorgaende
4. kerckenspraeck.

1) met de zijnen, deelgenoten

5. Alsoo daer questie is gevallen over de schaepe-
6. driften soo is verstaen dat die goederen soo
7. gewijdt ende gewaerdt sijn ende bewijsen
8. kunnen met contschappen voor desen schaepen
9. gehalten te hebben dat soodanighe sulcx ten allen
10. tijden openstaedt.
Marge: (Resolutie over de schaepe-driften en wel berechtigt
of niet berechtigt.)
11. De verkofte landerijen tot reparatie van
12. kerck ende thooren sullen wederom opgenoomen
13. worden ende die te veel hebben aengegraeven
14. sullen het selve wederom in slighten 1) ofte
15. daer over gebrueckt worden ende bennen
16. tot dese opneminghe gecommittiert neffens
17. den Heer Marckenrichter Burgh.M. Haeghen,
18. Burgh.M. Sloodt ende Hendrick Schier, ende
19. dese besichtighe sall geschieden in toekomstende
20. maendt Augusto deses jaers 1662.

Folio 117

1. Over het hoeden ende drijven van de schaepen,
2. verckens, peerden ende beesten in den enck
3. is verstaen te blieden bij de resolutie voor
4. desen daer over genoomen.
5. Alle brueckhaftighe bennen voor ditmael gepardoniert.
6. Derrick van Zelst Richter tot Hummelo geeft
7. de Heeren samptelijcke erfgenamen te kennen
8. hoe dat hij sedert den doodt van sijn zalighe vader
9. Hartger van Zelst de bedieninghe van de pondt-
10. schattinghe tot den Jaere 1651 inclus, alsmede

1) slechten, gelijk maken, dichtgooien

11. de verpondinghe tot den jaere 1660 bediendt
12. heeft, soo versoeckt compa(rant) om sonderlinghe
13. reedenen van sijnen dienst als mede van sijne
14. gedaene burghtocht ontslaeghen te worden,
15. met dienstelijck versoeck dat het jaer 1661
16. ende volgens bij des comparants volmaghtigher
17. moghe vervolght worden, kraght volmaght
18. bij desen geexhibiert versoeckende reverentlijck
19. als vooren.

Folio 117 verso

1. De resolutie in Anno 1645 van dat nijmant
2. soo eenighe parceelen landts uijt de gemeijnte
3. gekoft heeft ende niet onder een erve gebruick
4. oft geleidt is, dat hij dat selve sal moeten
5. mesten met stall mest bij poene van een
6. tonne bier soo dickwijls sij daer over bevonden worden.
Marge: (Een parceel uit de gemeente gecogt en niet onder een erve gehorende niet te mesten als met stalrest bij poene van een ton biers.)
7. Over het afhooren van de reeckeningh der ver-
8. pondinghe blieven gecommittiert die voor desen
9. daertoe genominiert sijn ende worden bij de selve
10. bijgevoeght Burgh.M. ende Rendtmeijs(ter) Sloodt
11. in plaets van de Stadtholder Munster, ende
12. Licentiaet Rauwers.
13. Belanghende het holden van schaepen worden
14. de schaeteren gelast de schaepen te schutten
15. selfs in de heide van alle die geene soo
16. haer recht daertoe niet hebben beweesen
17. specialicken Nienhave en(de) Wassinck.
Marge: (Naeder resolutie over de schaepedriften van die geen soo daer niet toe berecht, in specie Nienhaeve en Wassinck.)

18. De olde vorsteren ende schaeteren
19. worden gecontinueert.

Folio 118

1. **Anno 1663**
2. **Den 15' Junij.** Sadt toe Marckengerichte
3. op Maendagh na beloocken Pincxteren den
4. Eerrundtfesten Marthijnus Haeghen Rendtmeister
5. der Geestelijcker goederen der Graefschap
6. Zutphen ende als Marckenrichter der Zelhem-
7. scher Hattemer Marckt met presente marcken-
8. genooten, den Heer Burgh.M. en(de) Landtrendtm.
9. Schimmelpenninck, Burgh.M. en(de) Rendtmeijster
10. Sloodt, den Heer van der Hoeve, Burgh.M.
11. Post, Joncker Rauber, den E(delen) Amptman
12. Wolters, Doctor Baerken, Den E(delen) Richter
13. Haeghen, Mons. Winckelman, Licentiaet Rauwer,
14. Mons. Mockinck, Jan Agelinck, Hendrick
15. Veeninck, en(de) Jan Willinck.

16. De Heeren praesente erfgenaemen hebben
17. geresolviert overmits soo veel briefkes van
18. excuse worden gesonden, dat daer sufficiante
19. reedenen moeten sijn van t' afweesen, soo bij den
20. Heer MarckenRichter ende Heeren Erfgenaemen
21. geexamineert sullen worden off de reeden bestand
22. bennen off niet, ende soo niet sufficiant bevonden
Marge: (Resolutie over het excuseren met briefkes.)

Folio 118 verso

1. worden sullen in de boete vervallen sijn van
2. een tonne biers off een pondt grootd daer voor.
3. Alsoo daer noch eenighe parceelen landts sijn
4. soo noch niet bennen opgenoomen, welcke tot
5. reparatie van de kerck en(de) thooren sijn verkoft
6. sullen noch opgenoomen worden, ende is tot het
7. selve neffens de andere voor desen daer toe
8. gecommiteerde H(eeren) Erfgenaemen, gecommiteert
9. den E(delen) Richter Haeghen, ende sullen de andere
10. landerijen na quota gestelt worden, gelijk
11. Jan Wentinck sijn landt gesedt is.
12. Den E(delen) Richter Haeghen wordt bij de voorige
13. Heeren gecommittierde erfgenaemen gadiungiert
14. in de saecke vant' Heeren Veen ende heide
15. om bij de Reeckencamer te verneemen hoe de
16. saeck aldaar staedt, ende de E(dele) gecommiteerde
17. sullen bevoorens het uijtgesteecken van den Heer
18. Landtrendm(eister) in ooghenschien neemen hoe grootd
19. het sij, ende off het de kerspelen van Hengelo
20. ende Zelhem ock merckelijck nadeeligh is.
Marge: (Het Heeren Veen en het uitgesteeckene in de Sellemer heijde.)

Folio 119

1. Die geene soo huisen off hutten timmeren op haere
2. eijghen gekofte grondt daer voor dese geen huisen
3. noch hutten gestaen hebben sullen aldaer geen
4. beesten gansen noch hoenderen mooghen holden.
5. Ock de heide niet mooghen gebrucken met placken

6. te maeijen off anders ende niemandt sal mooghen
7. op de gemeijnte timmeren dan met kennisse van
8. den Heer Marckrichter en(de) Heeren Erfgenaemen.
Marge: (Resolutie wegens het timmeren van huijsen of hutten
op eijgen gront, en op de gemeente.)
9. Eghbert op den Nieman overmits hij een schaemel
10. man is, wordt toegestaen, dat hij omtrent den
11. Nieman uijt de gemeijnte sal mooghen aftuinen
12. de groote van een spindt gesaeij, soo hij
13. sall mooghen gebruicken sijn leeven lanck.
14. De schaepedriften sullen blieven bij de resolutie
15. voorleeden jaer daer over genoomen, ende worden
16. tot het examen van de driften soo daer toe
17. bereghticht moghen sijn ofte niet, genomineert
18. Burgh.M. Sloodt den Heer Richter Haeghen
19. en(de) Mons. Winckelman.
Marge: (Aengaende de schaepedriften.)
20. De ruiminghe van de groote beecke, toght-
21. ende leijgraevens sullen op den olden voet

Folio 119 verso

1. geruimt ende uijtgemaeckt worden ende sall
2. de schouw na voortgaende kerckelijcke publicatie
3. daer over gedaen worden hetwelck den E(delen)
4. Richter van Doetinchem ende de Richter van
5. Zelhem sal genotificiert worden.
6. De schaeteren wordt stricktelijs gelast
7. te schutten alle beesten ende peerden soo
8. in den enck op de scheidt vooren gehoedet
9. worden.
10. De olde vorsteren ende schaeteren
11. worden gecontinueert.

1) inhoudsmaat. Ca 5 liter

Folio 120

1. **Op den 31 Augusti 1663**
2. zijn op eenen extra ordinarijsen holtinck door
3. de Eed(ele) Gecommittierden Doctor Daniel
4. van Dam en(de) Berenhardt Winckelman versocht
5. om uijt te schrieven alsoo sij rapport wilden doen
6. van haer E(delen) weedervaeren tot Arnhem aen
7. de Reeck(en)Camer weggen het pachten van het
8. Heeren Veen ende woldt, waeraen de Ee(dele)
9. heeren erfgenaemen ten hoogsten soude geleeghen
10. sijn. Erscheenen neffens den E(delen) Marckenrichter
11. Marthijnus Huighen navolgende erfgenaemen
12. den Heer Landtrendm. Schimmelpenninck,
13. die Heer Burgherm. Kreijnck, die Heer Burgh.M.
14. Lughteren, die Heer Commissaris Schimmelpen-
15. ninck, die Heer van der Hoeven, Burgh.M.
16. Post, Doctor Dam, Burgher.M. Heeckeren,
17. Joncker Rauber, Burgh.M. en(de) Rendtmeijster
18. Sloodt, Burgh.M. Muiss, Mons. Winckelman,

Folio 120 verso

1. Mons. Mockinck, Mons. ten Holte, Licentiaet
2. Rauwers, Rendtmeijs(ter) Kaldenbagh, Doctor
3. Baerken, Mons. Bloemendael, Gasthuism(eijster)
4. Haeck, Mons. Corbeck, Mons. Staverden,
5. N. Keetel, Henninck Schiers, Hendrick
6. Veeninck, Jan Agelinck, Jan Willinck, etc.

7. Hebben voorno(emde) gecommittierden vertoont hoe
8. dat haer Eed(ele) wederom voor den tijdt van
9. ses Jaeren, edogh met drie jaeren op te segghen
10. aenvanck neemende op aenstaende Petri
11. wederom in paght gekreeghen hadden het
12. voorno(emde) veen ende woldt.
Marge: (Heeren Veen voor ses jaeren gepacht.)
13. Wijders is voorgesteld alsoo den Heer Landt-
14. rendtmeijster Schimmelpenninck in het voorno(emde)
15. gepaghte veen ende heijde veel marghens 1)
16. uijgegraeven ende all eenigh getimmer
17. daerop hadde gesedt hoe men sich daer in
18. draeghen soude.
Marge: (Aangaende het uitgegraevene int Heeren Veen en heijde ende resolutie daerop gevolgt.)
19. Soo is voorno(emde) Landtrendm. versocht op
20. te staen dewelcke sulcx verweighthert heeft.

Folio 121

1. Ende is bij de Ee(dele) heeren erfgenaemen geresolviert
2. als volght,
3. namentlijck dat men van het veen ende woldt
4. behoorden in possessie te blieven gelijk als men
5. van olds ende voor de verpaghtinghe in den jaere
6. 1639 geschiedt geweest is ende noch is.
7. Ende sijn dien volgens den Heer Marckenrichter
8. Huighen, Doctor Daniel van Dam, ende Doctor
9. Jacobus Baerken in plaetse van Mons. Winckelman
10. wegens sijn swackheijt geexcusiert, gecommittiert

1) morgens; Morgen= oppervlaktemaat, groot ca 0,8-1 ha, in elk deel van het land anders; de oppervlakte die men in een morgen kon ploegen.

11. ende specialicken geauthorisiert om met de andere
12. daer mede bij geïnteresseerde marckten te spreekken
13. ende daer mede te resolvieren ende voor te neemen
14. wat tot maeintene van dien van nooden sal sijn,
15. blievende daer toe in alles geauthorisiert ende
16. sulcx tot gemeine schaede ende baete, sullende
17. de kosten soo albereijds gedaen ende all noch
18. gedaen sullen worden, eenpaerlijck ende egalijck
19. worden gedraeghen.

20. Die Heer Landtrendtmeijster Schimmel-
21. penninck heeft geprotestiert tegens dese
22. resolutien soo weghens de Heeren van de
23. Reeckencamer als van sijn Hoogh Eed(ele) eijghen
24. interesse.

Folio 121 verso

1. **Op den 6' Junij 1664.**
2. Sadt toe Marckengerichte den E(delen)
3. Marthijnus Huighen Rendtmeijster
4. met praesentie van marckengenooten
5. den Heer van der Hoeven, Burgh.M. Post,
6. Burgh.M. Dam, Joncker Rauber,
7. Richter Haeghen, Doctor Baercken,
8. Burgh.M. en(de) Rendtm(eijster) Sloodt, Doctor
9. Mengher, Licentiaet Rauwers,
10. Scheepen Haeghen, Mons. Woldenborgh,
11. Ten Holte, Corbeeck, Teben,
12. Mockinck, Tunnis Rensen, Rendtm(eijster)
13. Kaldenbagh, Provisooren van Zutphen,

14. Valck, Henninck Schiers, Hendrick
 15./16. Veeninck, Jan Agelinck, Jan Willinck.

Folio 122

1. De E(dele) heeren erfgenaemen verstaen
 2. dat de Rendtm(*eijs*ter) van der Schoelenborgh
 3. sal betaelen de bruecke daer toe staende
 4. weghens sijn menighvoudighe excusatie.
5. Absente erfgenaemen.
6. Rendtmeijs(ter) vand(er) Schoelenborgh,
 7. Heer van Weel,
 8. Vrou van t' Meddelaer,
 9. Joncker Huen,
 10. Landtrendtm(*eijs*ter) Schimmelpenninck,
 11. Burgh.M. Lugthteren.
12. Aengaende de schaepen, wordt verbleven
 13. bij de resolutie in Anno 1662 en(de) 63,
 14. daer over genomen, ende die geene
 15. soo gerechtight bennen om schaepen
 16. te holden, sullen noch winter noch
 17. soomer in andere weiden mooghen
 Marge:(Vande schaepedriften ent drijven in de weijden.)

Folio 122 verso

1. hoeden, als met consent van den eijgenaer
 2. bij poene van geschut te worden.
3. Alsoo daer questie is tusschen Conninck
 4. ende Hoeninck over het afbouwen van
 5. landt is verstaen dat die geene soo

6. meijndt verongelijckt te sijn, gecom-
7. mittierden magh versoecken op kosten
8. van ongelijck.

9. De ruijminghe van de groote beeck,
10. toght- ende leijgraevens sal geschieden
11. na olde gewoonte.

12. De vorsteren ende schaeteren
13. worden gecontinueert.

14. Van het kluin maecken in dese
15. marckt wordt verbleeven bij de
16. resolutie voor desen int jaer 1650 en 1658 daer over genoomen.

Folio 123

1. Die geene soo bevonden worden te roeden 1)
2. in den enck sullen de schaeteren de
3. selve de sacken afneemen, ende
4. sullen toekomenden holtinck daer ent-
5. booven gebrueckt worden na Marckenrecht.
Marge: (vant roeden inden enck.)

6. Het aghter wesen van Berent Dimmendael
7. te weeten ses gulden weghens de Marcken-
8. paelen sal betaelt worden uijt de pennin-
9. ghen vant' Heeren Veen.

- 10./11./12. Bruecken weghens het schaepen hoeden in den enck.
- 13./15./16. Hissinck, Schenninck, Smeekinck
- 16./17./18. Nienhuisinck, Roogebrinck, Bueinck
19. Teerinck

1) rooien, iets uit de grond halen

Folio 123 verso

- 1./2./3. Tooinck, Nienhave, Wassinck
4. Dese brueckhaftighen sullen voor
5. ditmael hebben te betaelen ijder
6. drie gulden, ende soo dickmaels sij
7. na desen bevonden worden sullen
8. de volle bruecke hebben te betaelen
9. te weeten een pondt grootd, uijt-
10. gesondert Jan Wassinck ende
11. Harmen Nienhave om dat sij niet
12. en bennen gereghticht om schaepen
13. te holden, sullen betaelen ijder
14. ses gulden.
Marge: (Nienhaeve en Wassinck tot het holden
van schaepen niet berechticht.)

Folio 124

1. **Op den 22' Maij 1665.**
2. Sadt toe Marckengerichte den E(delen) Mar-
3. tinus Huigens Rentemr. en(de) Marckenrich-
4. ter der Zellemse Hertemer Marckt met
5. presente marckengenoeten den Wel Ed(elen)
6. Adriaen van en(de) toe der Hoeven, den Heere
7. Burgemr. Sloedt, Burgemr. Posth, Bur-
8. gemr. Dam Jr. Rauber, Richter Haegen,
9. Dr. Baerken, Mons. Holte, Theben, Licenti(aet)
10. Raeuwens, Mockinck, Rensen, den Rentmr.
11. van der Schoelenborch, Valck, Henninck
12. Schier, Gasthuijsmr. Haeck.

13. Die ruiminge van d' groete beecke, toch-
14. en(de) leijgraevens sal geschieden naer older ge-
15. woente ende dat sulcks den E(delen) Richter
16. van Doetinchem en(de) van Zellem sal worden
17. bekent gemaect, naer voergaende publicatie.
Marge: (De schouw van de groote beke.)

Folio 124 verso

1. Belangende het kluijn maecken wordt geble-
2. ven bij d' olde resolutie in Ao 1650 en 1658 en 1664 daer oover
3. genoemen ende wordt die vorsteren gelastet
4. naeuwe achtige daer op te sullen neemen en(de)
5. die breuckhaftigen aen te brengen d'welcke
6. de breucke te weeten ses gulden soo vaeck
7. sij daer oover bevonden worden sullen verbeurt
8. hebben.
Marge: (vant cluinen.)
9. Die vorsters en(de) scheutters worden geconti-
10. nuiert.
11. Is bij d' meeste stemmen verstaen dat doer
12. den Ontfanger Plante bij provisie duisent
13. gulden genegotiert sullen worden tot verval
14. van d' kosten van 't Heeren Veen welcke
15. penningen sullen staen tot een iegelicken
16. laste naer proportie van 't voordeel soo hij
17. uijt 't Heeren Veen sal cunnen genieten.
Marge: (tot verval vande costen vant Heeren Veen genegotieert
duisent g(u)l(de)ns.

Folio 125

1. Breuckhaftigen wegens absentie
2. Claepsinck)
) Joff(e)r Schaeps
3. Reugebrinck)
4. Berent Stede, Joncker Dort en(de) Jr. Hoen.

5. Is mede met eenpaerige stemmen gere-
6. solviert dat niemant sich naer desen
7. met simpele briefkes sal moegen excuse-
8. ren maer dat tot suffisante excuse ge-
9. richtelicke volmachten sullen van noeden sijn
10. sijnde hiervan exempt lijffsnoet 1),waetersnoet 2)
11. en(de) Heeren gebodt.

12. **Op den 5' Junij 1667.**
13. Sadt toe Marckengerichte die Heer
14. Martijn Huigens Rentmr. en(de) Marcken-
15. richter der Zellemer Hertemer Marckt
Marge: (Resolutie genomen over de maniere van excuseren
wegens absentie, en niet met briefkes maer met een
gerichtelicke volmacht.)

Folio 125 verso

1. met presente merckengenoeten den Heer
2. Adriaen van en(de) toe der Hoeven, den Heer Bur-
3. gemr. Sloet, den Heer Rouwber, Burgemr.
4. Posth, d' wed(uwe) van zall(iger) Burgemr. Dam, mijn
5. vrouw Trogmorton, Burgemr. Heeckeren,
6. Burgemr. Haegen, Schepen Haegen, den H(ee)r
7. Ambtman Wolters, Mons. Adriaen Bloemen-
8. dael, Mons. Thebes, Mons. Holte, Mons. Tae-
9. melinck, Henninck Schier, Dr Baerken,

1) levensgevaar
2) watersnood

10. Valck, Mons. Daniel Bloemendael den
11. Rentmr. van 't arme gasthuijs, Gasthuijs-
12. m(eeste)r. Haeck
13. Tot afhoering van d' rekeninge der ver-
14. pondinge sijn gecommittiert neffens den Marcken-
15. richter, Burgemr. Heeckeren, Schepen Hae-
16. gen en(de) mijn Heer Rouwber, sullende

Folio 126

1. die selve rekeninge geschieden binnen Zelle
2. den eersten Maendach naer St. Lambert 1)
3. deses jaers 1667.
4. Belangende het kluijn steecken wordt
5. verbleeven bij 't voerige.
Marge:(vant kluinen vid. het jaer 1650, 58, 64 etc.)
6. Die vorsters worden gecontinuiert.
7. Die schouwe sal geschieden naer older
8. gewoente midts dat den Richter van Doe-
9. tinchem daer van tijdelick worde gead-
10. vertiert.
Marge:(vant schouwen.)
11. Op d' req(ue)st van d' wed. van zall. Burge-
12. mr. Daniel van Dam contendierende 2) tot
13. betaelinge van verschoeten penningen
14. tot het Heeren Veen, is verstaen

1) 17 september

2) verm. tevredenstellend; Contenter(Fr.)= tevredenstellen, voldoen

Folio 126 verso

1. dat d' rekeninge van 't Heeren Veen tot
2. het jaer 1666 inclus voor die gecommit-
3. tierden, hier vooren oover 't affhoeren van
4. d' rekeninge van d' verpondinge genomi-
5. niert, op den eersten Maendach naer Lamberti
6. sal worden affgedaen, ende dat alsdan naer
7. gelegentheijt behoerlicke order tot die
8. betaelinge gestelt sal worden.

9. Volgen breuckhaftigen wegens absentie.
- 10./11. Den Rentmr. van Schuelenborch wegens Lettinck.
12. Busser wegens Wiskinck.
- 13./14. Brunsvelts Oncruijt den Heer van Weel.
- 15./16. Den Hr. Landtrentmr. wegens Wennekinck en(de) andere.

Folio 127

- 1./2. Die fraterheeren tot Emmerick wegens Wassinck.
3. Wed. Slichcamps wegens Weijmelinck
4. Willinck ende Wentinck die Stadt
5. Zutphen, Rentmr. Luchteren
6. Licentiaett Raeuwens wegens Sessinck
7. Antonij Rensen wegens den Catthoff. 1)

8. Nieuwe erffgenaemen
9. Doctor Sluijsken wegens Jolinck
10. Wegens Oesterinck
11. Wegens Aelderinck Burgemr. Haegen
12. Wegens Eeltinck, Burgemr. Heeckeren
- 13./14. Wegens Slichkemminck den Heer Rouwber.

1) vermoedelijk verschrijving voor Catthorst

Folio 127 verso

- 1./2. Wegens Smekinck Mons. Adriaen Bloemendael.
- 3./4. Wegens Schenninck Schepen Verheul cu(m) suis.
5. Alsoo oover d' questie van gehouwen
Marge:(Quaestie over houwen vant holdt, gedecideert.)
6. holt tussen d' Vrouw Trogmorten en(de)
7. d' wed. van zall. Burgemr. Dam, waeren
8. gecommittiert neffens den H(ee)r Marcken-
9. richter, Schepen Haegen en(de) den Heer
10. Rouber. Soo hebben g(eme)lte gecommittier-
11. den 't selve op den 5en 7ber 1) 1667 in
12. oogenschien genoemen, en(de) vervolgens
13. geordniert en(de) geaccordiert dat d' wed.
14. van zall. Burgemr. Dam voor twe-
15. derde parten van 't gehouwen holt aen
16. d' Vrouw Trogmortens sal uijtkieren
17. eene summa van tijn gulden waer mede

Folio 128.

1. pertien 2) sich ten wedersijden hebben be-
2. danckt.
3. **Op den 18' Meij 1668.**
4. Saeten ten Marckengerichte de
5. Heer Martijn Huighen Rentmr. ende
6. Marckenrichter der Zellemer Hertemer
7. Merckt met praesente marckgenoten
8. den Wele(delen) Adriaen van und thoe der
9. Hoeven, de Heeren Burgem(eester)en Valck ende
10. Burgemr. Wall, Burgemr. Post, Heeckeren,

1) 7ber= september

2) partijen

11. Haeghen, Schepen Haeghen, joncker Rouber,
12. Dr. Baerken, Dr Sluisken, Mons. Holt,
13. Theben, Licentiaet Haerbers 1), Mockinck
14. Antoni Rensen, Gasthuijsmr. Haeck, Rentmr.
15. van der Schoelenborch, de Provisoren tot
16. Zutphen.

17. Resolutie op het request van den Predikant
18. Omgroeve en(de) vorsteren ingegeven
19. dat niemant in de Hartemer Merckt ofte Veen
20. daerin niet berechticht daer in sal moghen hueden
21. ofte turff steecken, waerop de vorsteren en(de) schatters
22. sullen hebben te letten, ende belangende het afbreecken

Folio 128 verso.

1. van de hutten sal sich den pastoir ende
2. vorsteren aen den Heer Lantdrost als Officier
3. hebben te adresseren; de schatters is gelast
4. dat wanneer sij eenige bevonden inde heijde
5. daer in niet berechticht sijnde om turff te
6. steecken offte te kluinen, sullen sij die selve het
7. gereetschap afnemen, ende den selven turff
8. ophalen ende int dorp vercopen tot proufijt
9. van de erfgenaemen, ende sullen daerenboven die
10. brueckaftigen voor jeder reijse verbrueckt
11. hebben 10 stuiiv(e)r, gelijk oock die met ruit
12. te plucken tusschen de kampen en(de) landen sich
13. behelpen, die selve sullen de sacken afgenomen
14. worden, ende in 10 stuiiv(e)r gebrueckt worden.
Marge: (Resolutie over het steecken van cluijn
en plucken van ruidt.)

1) Eenmalig voorkomende naam; vermoedelijk verschrijving voor Rauwers

-
15. Alsoo Dr. Baerken proponeerde dat
 16. verscheijden personen een wech over sijn goet
 17. Hissinck maeckten, waer over geen wech en
 18. ginghe, soo sijn de schutteren daer toe gelast
 19. dat sij daerop sullen letten, ende menighen
 20. persoon sij daer over bevonden, die selven sullen
 21. hebben aen te brengen, ende worden die selve
 22. opgeleght een boete van jeder reijse een dael(de)r
Marge:(geen gemeene wech over het goedt Hissinck.)

 23. De vorsters ende schatters sijn dit
 24. jaer noch gecontinuert, midts dat sij beter
 25. opsicht ende sorghe sullen hebben te draghen
 26. als voor desen.

 27. Brueckaftige personen soo nae verboden
 28. tijdt met haer schaepen in den enck hebben
 29. gehoedet een jeder op een pont groot,
 30. te weten den bouman op Roegebrinck
 31. Buinck, Klaepsinck, Terinck, Priesterinck.
Marge:(Bruecken over het hoeden in den enck.)

Folio 129

Absenten

1. Busser wegens Wiskinck
2. Heer van Weel, weghens Oncruit in Brunsvelt
3. Rentmr. Sloot, weghens Hoeninck.

4. Novitius
5. Secretarus Stoop wegens Wimeldinck

6. De schou sal geschieden over de beecken
7. nae older gewoonte.

8. **Op den 7' Junij 1669.**
9. Saeten toe Marckengerichte d' Heer
10. Marthijn Huigen Rentemr. en(de) Marckenrichter
11. der Selhemse Hattemer Marckt met de prae-
12. sente marckengenoten Schepen Balthasar
13. Van Haegen, Monsr. Keurbeeck, Weduw(e) Dams
14. Rentemr. Tengbargen, Jr. Dorth, Monsr. Holte,
15. Monsr. Theben, Monsr. Schüerman, Monsr. Mockinck,
16. Lantrentemr. Schimmelpenninck, Burgermr.
17. Wall, Monsr. Everwijn, Doctor Hoedem(ake)r, Monsr.
18. Bloemendaell, Dr. ten Bem, Burgermr. Posth, Licen-
19. tiaet Rauwers, Anthoni Rensen, Burgermr. Heecker-
20. ren, Burgermr. Evert van Haegen, Burgermr.
21. Wildenraet, Gasthuismr. Haeck, Monsr. Schijer,
22. Ambtman Wolters, Doctor Sluijsken, Provisoren
23. van Zutphen, Doctor Baercken.
24. De scheutter Jan Muller relatert 1) dat hij dit jaer uijt den
25. enck heeft geschuttet d' varcken van Jan Wassinck, Herman
(Nieuwenhaeve)

Folio 129 verso.

1. Nieuwenhaeve, Wetinck, Oldenhaeve, Wiemelinck
2. Tijll, Sessinck, Cleijn Luijckinck, Slichtkem-
3. minck, Groot Luijckinck.
4. Jan van Leth, scheutter relatert geschut te
5. hebben de varcken Van Aegelinck en(de) Toijnck.
6. Bij d' semtlijcke Heeren geerfden is en(de) blijft
7. als noch g'arrestert conform die voor desen
8. welgenomene resolutie, dat een iegelijck breuck-
9. vellige à dato deses comend' in den enck te drijeven
10. en(de) te weiijden, het sij oock wat vee het soude mogen
- 1) rapporteert

12. wesen, daer aen sal (ver)beuren en(de) gebreuckt hebben telc-
 12. ens een P(ond) Vlaams 1). Die breuckhaftige, soo dit
 13. jaer haere varcken geschuttet sijn, wort de boete
 14. voor dese reijse omredenen gelaten elck voor 1/2 vat biers.
 Marge:(Naeder resolutie wegens het hoeden in den enck.)
 15. Tott het meeste profijt van d' beide kerspelen
 16. Hengeloe en Selm, sijnd het Heeren Veen voor de
 17. voorn(oemd)e kerspelen gepachtet. Iss met eenpaerige
 18. stemmen geresolvert, dat van nu voort niemant
 19. sall ingelaeten worden, in 't voorn(oemd)e Heeren Veen,
 20. buijten voorn(oemd)e respective kerspelen woonachtigh
 22. al waert oock dat iemant coop, pacht ofte
 23. sunsten wilde praetenderen, ofte oock daer voor prae-
 24. senteerde te betaelen naer behoiren.
 Marge:(Resolutie over het turven, en wel sal mogen turven
 int Heeren Veen.)

24	Absenten	Novitij
25.	Juffer Schaep wegens Roe-	Joncker Hoeven van Garwerdinck
26.	gebrinck en(de) Claepsinck	Jr. Dorth van Oncruijt
27.	Busser wegens Wissinck.	Magnus Blij van Wetinck
28.	Vrouw Trochmorten wegens	
29.	Brugginck	

Folio 130

1. **Opden 9e Maij 1671.** Saten to Marckengerigte
2. die Rentmr. Martijn Huijgen als Marckenrigter
3. vande Sellemse Hartemer Marcke mette presente
4. marckengenoten Schepen Balthaser van
5. Haeghen, Monsr. Keurbeeck, Wed. Dams, Monsr.

1) 6 ponden Hollands= 120 st

-
6. Everwijn, Monsr. Holte, Monsr. Bloemendael
 7. Dr. Ten Bem, Anthonij Rensen, B(urgermeeste)r Hekeren
 8. Burgmr. Evert van Haegen, Burgmr. Wildenraet
 9. Amptman Wolters, Doctor Baerken,
 10. Doctor Sluisken, Provisoren van Zutphen
 11. neffens meer andere.
Marge:(1671)

 12. Die Heren geerfden verblijven alnoch bij die resolutien
 13. so wegens het hueden en(de) roeden inden enck op
 14. voorgaende holtingen genomen. Hebben deswegen
 15. den schaeter Jan Muller stricktelick gelastet
 16. daer op wel te letten en(de) sijn schuldigh debooir (?) 1)
 17. te doen na behoren. So hij oock bij hanttastinge
 18. aengenomen en(de) te doen belooft heeft.
Marge:(Resolutien.)
Marge:(vant hoeden en roeden in den enck.)
 19. Oock sijn die Heren geerfden verbleven bijde re-
 20. solutie vanden Jaerholtinck int jaer 1668 genomen
 21. opde aenclagte vande here Doctor Baerken, als
 22. daer bij te ersien. Ende is den bouman mede
 23. gelastet daer op te letten en(de) aentebrengen.
Marge:(Aengaende den wech over het goedt Hissinck.)
 24. Aengaende cluynen wort mede (ver)bleven bij vorige
 25. resolutien en van de geerfden gedolierd wort
 26. dat door schadden en plaggen maeien de dorp-
 27. inwoonderen wort geprejudiciert en be-
 28. naedeelt, soo wort alle ende een jegelijck
 29. verbot gedaen, allen onberechtigden geen schadden
 30. ofte plaggen te maeijen, bij poene van tijt daelder,
Marge:(Resolutie aengaende de onberechtigden tot het
schadden en plaggen meijen.)

1) verm. devoir. M.a.w. verschuldigde plicht

Folio 131

is blanco, doch de tekst loopt gewoon door.

Folio 132

1. telckens te verbeuren soo dickwils hij er over
2. bevonden wort, mitsgaeders de plaggen, schoppen
3. spaeden als ander gereetschap te verbeuren.

4. Ende sal niemant over jemants lant
5. uijtweeghen ofte uijtweegen maecken, bij poene
6. als op voorgaende holtinghe daer tegens
7. geresolviert is.
Marge: (van geen gemene weegen te maecken over eens
anderens landt, vid. hier vant jaer 1668, fol. 120 verso)

8. De Heeren Lantrentmr. Schimmel-
9. penninck, Burgmr. Baltasar van
10. Haegen worden neffens de Heere Marcken-
11. richter gecommittiert om de penningen
12. uijtvoudigh te maecken, soo van de (ver)cofte
13. nieuwe landerijen noch restierende sijn, om
14. ten meesten dienst deeser Zelhemsche kercke
15. geemploiert t' worden.
16. Om de rekeninge der (ver)pondinghe af
17. t' hoeren, worden neffens voorn. gecom-
18. mitierden, daertoe gelijkvals gecom-
19. mitiert, de Heeren Rentmr. Tengnagel
20. en (de) Burgemr. Johan van Heeckeren.

21. Absente erfgenaemen:
- 22./23. Juffr. Schaeps wegens Klaepsinck ende Rogebrinck.
24. De Rentmr. van den Schulenborgh wegens
Marge: (solvit)
25. Lettinck, Joncker van der Hoeven, Gerwerdinck, Busser
Marge: (solvit)

26. van Wiskinck, Doetecum van Meddeler van Berentsteede,
Marge: (solvit)
27. Capt. Buck van Schenninck
Marge: (solvit)
28. Hunteler van Besickhorst, Everwijn van Groot Lukinck
Marge: (solvitien)
29. Udoaels van Toonck, Capteijn Buck van Schenninck
Marge: (solvit)

Folio 132 verso

1. **Ao 1674** is geen Ordinaris Holtinck
2. gehouden op den Maendagh nae blaecken pinx-
3. teren.
4. Dan **op 21 7ber 1674** is extraordina-
5. ris holtinck gehouden, waerop neffens den
6. Marckenrichter Martijn Huijgen erscheenen
7. en present geweest sijn de Heere Gedeputierde
8. Baltasar van Haeghen, de Heere van 't Meddeler,
9. Doctor Jacobus Baerken, Secretaris Haegen,
10. Doctor Dam, Regent Antonij Rensen, Re-
11. gent Sluijsken, Mons. Mockinck, Engel-
12. bert Elsinck, Magnus Bleij, Monsr. Hendrick
13. Post, Regent Doctor Huetinck, Hennick
14. Schier, Antonij Daemen, Monsr.
15. Pelgrum Engeler, Provisoren van Zutphen
16. Neffens andere in d' merckrolle aengete-
17. kent en is geresolviert als volgt.
18. Belangende de rekeninghe soo van
19. den Richter Plante is geperseferiert 1) bij
20. de resolutie op den 27' Maeij 1674 op den Dunsborgh

1) volgehouden, volhard, vastgelegd

21. op den Generaelen Holtinck genoemen, en
22. vorders worden de gecommittierden geauto-
23. riseert bij manckement van Plante int
24. voldoen der resolutie soedaenighe middelen
Marge: (Resolutie over de reekeninge vande Richter Plante en
andere comptables van de Sellemse merckt.)

Folio 133

1. bij de handt te neemen, als sij goet vinden sullen
2. dair toe te behoeren, waer toe de gecomit-
3. tierde eene dagh sullen hebben te prefigieren op
4. welcken ook alle andere comptabelen aen de
5. merckt haer rekeninghe sullen hebben te doen.
6. In middels tot lossinghe van de ostagiers 1)
7. is verstaen dat bij den Richter Eerlich bij
8. provisie ontfanghen sal worden een halve
9. cumsumtie 2) en een halve (ver)pondinghe,
10. welcke bij de bouluijden sal worden betaelt
11. edogh de(ver)pondinghe aen de eijgenaers
12. te corten.
Marge: (Uitsettinge tot lossinghe vande ostagiers.)
13. Op het voordragen van den predicant en(de)
14. kerckm(eeste)rs. van Zelhem, versoeckende eenighe
15. subsidie tot reparatie van haere kercke,
16. is (ver)staen, dat haer uijt het restoor van de
17. Ontfanger Plante tot soulasement sal
18. gegeven worden hondert Ricxdaelder mits
19. dat se sich bij de Dunsborgse Hertemerckt 3)
20. en bij de Halse Merckt, meede sullen hebben

1) onbekend woord. Te maken met lening, hypotheek? Lett. gijzelaar? Wellicht geldschieters?

2) onbekend woord. Verm. consumptie. Dagvergoeding?

3) verm. verschrijving voor Hertemer Merckt zodat hier bedoeld wordt
de Dunsborger Hattemer Marke

21. te adresseeren, om meede eenighe subsidie
22. te verkrijgen, met expres bedingh dat
23. in vorders niet sal geschieden sonder com-
24. municatie van de geerfden des aen-
25. gaende.
Marge: (versocht en verkregen subsidie voor de Sellemse kercke.)

Folio 133 verso

Ao 1675.

Marge: (Ao 1675)

1. **Den 1' Junij** saten toe Marckengerichte
2. de Marckenrichter Martijn Huijgen, neffens
3. presente erfgenaemen de Heere Gedeputierde
4. Baltasar van Haegen, de Heer Winsem, de
5. Heer Secretaris Kremer, de Heer van
6. 't Meddelear, de Heer Doctor Baerken, de
7. Heer Amptman Wolters, Rentmr. Van
8. de Schulenborgh, de Heer Everwijn,
9. Doctor Sluijsken, Joncker Woldenborgh,
10. de Wed. Dams, Burgemr. Rensen, de Heer
11. Tebes, Monsr. Worm, Jan Tonhuijs (?), Monsr.
12. Bleij, Monsr. Post, Monsr. Elsinck, Hen-
13. ninck Schier, Bartolt Garritsen als Gasthuis-
14. m(eeste)r, Ketel, Valck ende andere.
Marge: (Resolutie.)
15. Is bij de gesamentlijcke erfgenaemen
16. verstaen, boven haer schutgelt, van schaepen
17. beesten perden en verckens, van de breucken
18. soo dar van olts op staende is, soo in den enck
19. bevonden worden, sullen genieten het vierde
20. part van de breucken.

21. Absenten en Novitien.
22. Wiskinck, Busser absent
23. Wennekinck Lantrentmr. absent et
24. Novitus
25. Slichtkemminck absent.

Folio 134

1. Toonck, Bartelt Garritsen Novitus.
2. Schenninck absent alsoo den brief
3. van exkuijse 1) niet aengenoemen is, en
- 4./5. oock geen behoorlijcke volmacht heeft gepassiert.
6. Sessinck, Absens vrou Rauwers.
7. Venderinck, Absens Lantrentmr. : als voren.

Folio 134 verso

1. **A° 1676.**
marge: A° 1676.
2. **Op den 22' Maeij** saeten toe Marckenge-
3. richte neffens den Heere Marckenrichter
4. Huijghens, de Heer Baltasar van Haeghen
5. Gedeputierde, de Heer van 't Meddelaer
6. de Heer Burgemr. Garhard Kreijnck,
7. Secretaris Kremer, de Heer Doctor Baerken
8. Burgemr. Dam, Burgemr. Rensen, Monsr.
9. Teben, de Heer Woldenborgh, de Heer Ever-
10. wijn, Rentmr. van den Schulenborgh, Provi-
11. soren van Zutphen, Magnus Bleij, Doctor
12. Sluijsken, Monsr. Post, Engelbert Elsinck
13. en(de) vordere erfgenaemen.

1) excuus

Resolutie

14. is geresolviert dat tot aflossinghe
15. der opgenoeme penninghe van den kerspel
16. Zelhem en tot betaelinghe der (ver)loepen in-
17. teressen, in de verpondighe op den gulden
8. sal gesteijgert worden, twee st(uive)r, soo dat
19. tegenwoordigh den Gulden van (ver)pondinghe
20. bij den Richter Eerlich sal worden ontfanghen
21. tot vijf en twintigh. 1)
Marge: (uitsettinge tot oflosse der opgenomen penningen,
en verlopenen intere(sse).)
22. Absenten.
23. Brugginck, Absens
24. Buijninck, Absens Rentmr. Tengenagel

Folio 135.

1. Slichtkemminck, Absens
2. Novitien
3. Barinck, novitius Doctor Stralen
4. Heijnck, novitius Burgemr. Dam
- 5./5a. Eltinck, novitius Franciscus Wildenraet.
6. Kerckwijck, novitius Willem Abbink.
7. **Op den 8' Junij 1676** heeft de Heer Rentmr.
8. Martijn Huijgen in qualijt als Marckenrichter
9. der Zelhemse Hertemer Marckt voor de Heere
10. Gecommitierde Doctor Baerken, pastoor Vos,
11. de Richter Ehrlich, kerckmr. Dimmendael
12. en kerckmr. Jan Willinck sijne reke-
13. ninghe gedaen wegens ontfanck van 26
14. perseelen uijt de gemeente opden 20 Julij 1669
15. (ver)coft ten profitie en optimmeringh van

1) M.a.w. de Gulden wordt opgewaardeerd van 23 st naar 25 st

16. kercke en tooren tot Zelhem beloopende de
17. (ver)coopinghe de somma van 1999 daelder,
18. den daelder ad 32 st(uiver)en een oortien 1), beloopende aen
19. guldens 3223 g(u)lden 7 st(uiver) 12 pen(ningen), en heeft bij
20. quitansien volcomentlijck beweesen deese pen-
(Marge: Reeckeninge vande Marckenrichter van die ontfangene
penningen vande vercogte landerien.)

Folio 135 verso.

1. penninghen betaelt te hebben uijtgesondert 10 g(u)l(den)
2. 12 st(uiver) acht pen(ningen) welcke voorn. 10 gl. 8 st. 12 pen.
3. g(eme)lte Heer Marckenrichter ten profitie van de kerck
4. daetelijck heeft nae getelt, en is die selve
5. rekeninghe van boven g(eme)lte personen onder-
6. teijkent. Actum ut supra. 2)
7. Eodem die 3), hebben de heeren gecommiteerde
8. erfgenaemen in ogenschien genoemen seecker
9. stucje heijlant geleeghen achter aen de heijde met
10. een hoecje schietende in Schenninck Kamp lien-
11. recht, wort begroot op anderhalff schepel gesaeij 4),
12. soo de Heer Capiteijn Buck heeft (ver)socht aen sich te
13. coopen, en hebben de heeren gecommittierden geoor-
14. deelt dat sulcx sonder praejudicie van jemant
15. kan (ver)coft worden alsoo het g(eme)lte Heer Buck sijn
16. sichtvreedede 5) is.
17. Gemelte bovenstaende hoecje hebben de Heeren
18. gecommittierden aen de Heer Capiteijn Buck
19. (ver)coft voor 70 g(u)l(den) op approbatie van ge-
20. samentlijcke geërfden.

1) 1/4 stuiver

2) akte als boven, zelfde datum

3) door hetzelfde, op de zelfde dag

4) 1 schepel gesaeij= ca 10 are

5) sicht= zeis. Die Sichel (D.)= sikkel. Slechts Heer Buck mag hier plaggen maaien.

21. is op den naestvolgenden holtinck A°
22. 1677 den 11 Junij van de Heeren erfgenaemen
23. geapprobiert 1) dese bovenstaenden coop van de
24. Heer Capteijn Buck.
25. De Heer Buck heeft deese bovenstaende
26. cooppenninck ad 70 g(u)ldens in twee destincte 2)
27. posten betaelt uijtwijsende de quitansien de
28. eene gedatiert den 28 7ber 1676 3) en de ander
29. den 2 Maart 1679, waer meede dan sijn Ed(ele) voor
30. goede betaelinghe bedanckt wort.

Folio 136

1. **Op den 11' Junij 1677.**
2. **Saeten toe Marckengerichte neffens de**
3. **Heere Marckenrichter Huijgens, die**
4. **Heer Gedeputeerde Baltasar**
5. **van Haegen, de Heer van t' Meddelaer**
6. **de Heer Garhard Kreijnck, de Heer**
7. **Gedeputeerde Lochteren, de Heer Doctor**
8. **Baerken, Burgemr. Dam, Burgemr.**
9. **Rensen, Monsr. Teben, Woldenborgh,**
10. **Everwijn, Rentmr. vanden Schuijlenborgh,**
11. **Provisoren van Zutphen, Magnus Bleij,**
12. **Doctor Sluijsken, Monsr. Post, de Heer secre-**
13. **taris Hagen, Engelb(e)rt Elsinck en**
14. **vordere erfgenaemen.**
15. **Is bij de gesaementlijcke erfgenaemen**
16. **geresolviert volgens voor deesen genoe-**
17. **men resolutie niemant sich van den**

1) goedgekeurd

2) verschillende

3) 28 september 1676

18. geerfden dagh sich sal absentieren, ofte sich met
19. briefkes onder haer handt excusieren noch
20. een ander bevoelmachtigen als met ge-
21. richtelijcke volmacht, t' welck ook van
22. jaer op jaer sal moeten geschieden met
23. een nieuwe volmacht.
Marge: (Resolutie over de manier van excuseren en niet anders als met een gerichtelicke volmacht, die jaer op jaer sal moeten vernieuwt worden.)

Folio 136 verso.

1. Is meede geresolviert dat tot aflossinghe,
Marge: (Van des kerspels opgenoemene penningen.)
2. daer Monsr. Everwijn borghe voor is uijt-
3. geslagen, sal worden een derde part der ver-
4. pondinghe waer van den eijgenaers de
5. halfschijt 1) en(de) de andere halfschijt bij den huijsman ofte
pachter
6. sal betaelt worden, en(de) bij den pachter (ver)scho-
7. ten den eijgenaer sal corten.
8. Item sal tot de vordere aflossinghe
9. van de opgenoemene penninghen
10. in het jaer 1678 betaelt worden een
11. sestepart 2) van de (ver)pondinghe op
12. maeniere als voeren verhaelt.
13. Ende alsoo daer clachten ingecoemen
14. sijn dat de schaeters haer devoer 3) niet
15. en doen sijne deselve ernstelijck (ver)maent
16. niet naelaetigh in haer bedieninghe
17. te sijne bij ontstentennisse van dien wort
18. den Markenrichter met assumptie van
19. eenighe naebuijrighe erfgenaemen
20. geautorisert, om die selve beijde de

1) de helft

2) één zesde part

3) devoir = plicht

21. schaeters van haer bedehninghe te ont-
22. setten, en een ander in haer plaets te stellen.
Marge: (bij aldien de schaeters haer devoir niet en doen,
anderen aen te stellen.)
23. Ock is in oegenschien genoemen
24. het different tussen Smekinck en Nieu-
25. wenhuijsinck door de gecommittierden

Folio 137

1. Doctor Baerken, Doctor Arnold van
2. Dam, de Heer Capteijn Bock neffens
3. de Richter Erlich, is het rapport
4. van voorgenoemde partijen ingewilght
5. dat Smekinck van den heckepost aen
6. sijne sijde langes den wegh tot het eerste
7. gepoete peppeltien 1) sal moegen poeten en
8. plaggen, en dan vorder van dat peppelt-
9. jen tot aen de groote willighe bij de schoppe
10. van Nienhuijsinck sal het lienrecht
11. overgaen, mits dat den eijgenaer
12. van Smekinck vrij sal staen een
13. tuijn of affrocht 2) langes de limit-
14. scheidonghe te maecken.

15. **Op den 27' Maeij 1678**

16. Saeten toe Marckengerichte neffens
17. de Heere Marckenrichter Huijgens
18. de Heer Gedeputeerde Baltasar van
19. Haegen, de Heer van t' Meddelaer
20. de Heer Garhard Kreijnck, de Heer

1) het eerste gepote populiertje

2) afrastering

Folio 137 verso.

1. Doctor Baerken, Burgemr. Dam,
2. Burgemr. Rensen, Monsr. Teben,
3. Woldenborgh, Everwien, de Heer
4. Burgemr. en Secretaris Haegen
5. Doctor Sluijsken, Rentmr. Post
6. Magnus Bleij, provisooren van Zutphen,
- 7./8. Engelbert Elsinck en(de) vordere erfgenaemen.

9. Die Richter Eerlich als beurder
10. van de (ver)pondinghe heeft voor-
11. gestelt, sijnen ontfanck te quite-
12. ren, en (de) de Heeren geerfden te bedancken
13. waerop bij de Heeren geerfden is
14. geresolviert dat den richter dit soe
15. sal continueeren en dan met Januarij
16. 1679, ontslaegen sijn, mits dat inmid-
17. dels sullen gecommittiert worden
18. om een ander beurder te becommen.
Marge: (Richter Eerlich bedanckt voor sijnen ontfanck,
maer wort voor een jaer gecontinueert.)
19. Meede heeft de richter gepraesentiert
20. rekeninghe van sijne administratie
21. van ontfanck.
Marge: (Idem praesenteert reeckeninge van sijne administratie.)

Folio 138

1. Waerop een dagh van rekeninghe
2. is aengesteld op Lambertij deses jaers
3. 1678 sijnde den 17' September als
4. wanneer de Richter Eerlich wort
5. gelast met de rekeninghe (ver)vat
6. te sijn.

7. Over welcke rekeninghe aff te
8. hoeren zijn gecommittiert neffens
9. de Heer Marckenrichter Huijgens
10. de Heer Gedeputeerde Haegen, d' Heer
11. Doctor Baerken, de Heer Burgemr.
12. Dam, Burgemr. Antonij Rensen
13. en(de) de Heer Daniel Bloemendael
14. welcke meede worden gecommitt-
15. tiert, om eenen nieuwen beurder over
16. de (ver)pondinghe aen te stellen en(de) dat
17. op de beste en bequaemste forme
18. en(de) conditien soo en als het behoort.
Marge: (De Heeren Gecommitteerden, geautoriseert om eenen
anderen buerder aen te stellen.)
19. Meede worden de voors. Heeren

Folio 138 verso

1. gecommittiert om over de nieu-
2. we landerien (ver)pondinghe uijt te slaen
3. tot soloes(?) 1) van de stucken en(de) lande-
4. rien soo niet te vinden zijn, en voorts
5. generaelijcken te doen en(de) te laeten
6. t' geene tot dienste en(de) beste van het
7. kerspel en merckte sal (ver)eijst worden
8. te behoeren.
Marge: (De nieuwe landerien aenslaen in de verpondinge.)
9. Volgen de Novitien
10. De Heer Sweeden wegens Poppinck
11. De Heer Sweeden wegens Slichtkemminck

1) solaes?, soelaas, oplossing van een probleem?

12. Absenten
13. Baerinck, Doctor Straelen.
14. Lettinck, Schuijlenborgh.
15. Garwerdinck, Juffr. Hoeven.
16. Brunsvelt Oncruijt, de Heer Dort.
17. Buninck, de Rentmr. Tengenagel.
18. Volgen de geclarde breucken

Folio 139.

- 1./2. Poppinck als borge voor Berent Baerinck
3. Venderinck wegens t' schutten
4. van sijn beesten geclaert in -.-.-.
5. Eltinck wegens t' schutten van
6. sijn varcken in den enck geclaert
7. in -.-.-.
8. Jan Lentvoort wegens t' hoeden van
9. sijn koe geklaert in -.-.-.
10. ~~Willem Schenninck wegens t' schutten~~
11. ~~van sijn paert/geclaert omreden in 3.-.-.~~
12. ~~Willem Schenninck heeft dese 3 g(u)l(den) betaelt.~~
13. Op Lambertij ~~sijnde~~ den 17' 7ber 1678
14. sijn van de voors (*egde*) Heeren Gecommit-
15. tierden neffens den Marckenrichter Huijgen, de Heer
16. Gedeputeerde Haegen, de Heer Doctor
17. Baerken, de Heer Doctor Dam, de Heer

Fol. 139 verso.

1. Burgemr. Rensen en de Heer Bloemendael,
2. den beurder van de (ver)pondinghe den
3. Richter Eerlich, gecontinueert voor
4. den tijt van drije jaeren, mits datt
5. den selven sal gehouden sijn ten genoeghen
6. van de Heeren geerfden suffisianten burgen 1)
7. te stellen.
8. T' welck de Richter Eerlich, ook heeft aen-
9. genoemen.
(Marge: (De buerder Eerlich vor drije jaeren gecontinueert))
10. Ter vergaedinghe van de voors (*egde*) Heeren
11. gecommittierden, voorgebracht sijnde van
12. den Heer Pastoor Vos, den Bettelt liggende in
13. de Zelemer heij gecoft hebbende, hem
14. moeghe toegestaen worden den klinck 2)
15. lienrecht om egaele vrochte te hebben,
16. moeghe aengraeven.
17. Het voors (*egde*) versoeck is de Heer Pastoor
18. Vos om reedenen toegestaen en (ver)eert.

#####

1) borg
2) heuveltje